

Suomi Finland **100**

Finland 100 år. Tillsammans.

Rapporten om Finland 100-jubileumsåret

Statsrådets kansli tillsatte den 14 augusti 2013 ett projekt för organisering av hundraårsjubileet för Finlands självständighet för mandatperioden 14.8.2013–31.1.2018.

Finland 100-sekretariatet har i enlighet med sitt uppdrag utarbetat en rapport om Finland 100-jubileumsåret.

Rapporten ger en översikt över genomförandet av hundraårsjubileet för Finlands självständighet och dess resultat. Rapporten fördjupar våra kunskaper om jubileumsåret och berättar om den stora helhet som finländare och Finlandsvänner byggde upp.

Statsrådets kanslis publikationsserie 10/2018

Ämnesord: Finland 100, jubileumsåret, hundraårsjubileet, rapport

Utgivare: Statsrådets kansli
Elektronisk version: suomi100raportti.fi

Layout: Oy SEK Ab
Tryckort och år: Grano, Helsinki, 2018

ISBN 978-952-287-667-6 (tryck)
ISBN 978-952-287-666-9 (PDF)

Pärmbild: Juha Metso

Innehållsförteckning

Förord	4
---------------------	----------

Vi gjorde det tillsammans	6
--	----------

Ett uppdrag för det hundraåriga Finland	8
---	---

Finland 100-programmet – öppet för alla	12
---	----

Budskapet om jubileumsåret börjar spridas	18
---	----

Nätverken gav organisationen dess styrka	24
--	----

Jubileumsårets ekonomi	28
------------------------------	----

Finlands stora år	30
--------------------------------	-----------

Det största jubileumsårsprogrammet någonsin	32
---	----

En fest för hela Finland	42
--------------------------------	----

Finland firades på sex kontinenter	46
--	----

Gemensamma ögonblick gav jubileumsåret dess rytm	52
--	----

Självständighetsdagen som hundraåringens födelsedag	56
---	----

Det statliga jubileumsåret	62
----------------------------------	----

Jubileumsårets styrka överraskade företagen	68
---	----

Det blåvita budskapet hördes	72
------------------------------------	----

Ett blåvitt år i alla kanaler	76
-------------------------------------	----

Turismen i Finland utvecklades under jubileumsåret	80
--	----

Jubileumsårets arv – välgkost för självständighetens nya århundrade	82
--	-----------

Finland 100 – hundra olika bilder av Finland, hundra berättelser, hundra tolkningar	84
--	----

Jubileumsåret var viktigt för finländarna	88
---	----

En gripande erfarenhet	92
------------------------------	----

Ett ögonblick av galenskap?	102
-----------------------------------	-----

Aktörerna har ordet	108
----------------------------------	------------

Statsledningens förord	110
-------------------------------------	------------

De ungas nya självständighetsförklaring 2017–2117	111
--	------------

Mer information om jubileumsåret och bilageförteckning	112
---	------------

Stunder från Finland 100-jubileumsår	113
---	------------

Bilagor	130
----------------------	------------

Finlands självständighets hundraårsjubileum

Finland blev en självständig stat år 1917. Staten föddes genom finländarnas egen vilja och långsiktiga arbete. För hundra år sedan erbjöd tiden ett tillfälle som Finland beslutsamt grep.

I dag har finländarna i hundra års tid byggt upp ett självständigt land och fattat beslut om gemensamma ärenden tillsammans. Berättelsen om Finland är en exceptionell framgångshistoria i ett globalt perspektiv. På hundra år har en liten och fattig stat utvecklats till en av de mest avancerade och utvecklade staterna i världen.

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet år 2017 är det viktigaste statliga jubileumsåret för vår generation. Det firades under hela året, i hela Finland och runt om i världen. Hundraårsjubileet blev också det allra största och mångsidigaste statliga evenemanget någonsin i Finland.

Alla finländare och Finlandsvänner inbjöds att delta i jubileumsåret. Årets viktigaste mål var att stärka känslan av gemenskap i det finländska samhället. Enligt undersökningar uppnåddes detta mål. Ute i världen var målet att stärka Finlands internationella profil. Även detta mål uppnåddes.

Temat för jubileumsåret Finland 100 var tillsammans. Temat byggde på en uppfattning om hundra år av självständighet som en gemensam, samlande och stärkande upplevelse. Temat fick en allt djupare och bredare innebörd i takt med att jubileumsåret framskred, och det kom att definiera jubileumsårets hela genomförande. Jubileumsåret betonade Finlands starka sidor, till exempel jämlikheten och demokratin, och lyfte fram goda nyheter om Finland. Året erbjöd tillfällen att förstå det förflutna, titta på nutiden och skapa riktlinjer för Finlands framtid.

Självständighetens jubileumsår överträffade de förväntningar som ställdes på det. Till det öppna programmet anslöts sammanlagt 5 000 projekt i Finland och utomlands. Cirka 800 000 personer deltog i genomförandet av programmet i Finland, och sammanlagt ordnades uppskattningsvis 170 000 evenemang. Enligt uppföljningsundersökningen Finland 100 (Statistikcentralen 2015–2018) var hela 93 procent av alla finländare nöjda med jubileumsåret som helhet. Fyra av fem (84 %) ansåg att jubileumsåret stärkte känslan av gemenskap i samhället, vilket var jubileumsårets viktigaste mål.

Finlands hundraåriga självständighet firades också på många håll i utlandet. Program ordnades på alla kontinenter och i över hundra länder. Finland fick dessutom ta emot ett rekordantal gratulationsbesök. Jubileumsårets mål var att stärka Finlands internationella profil. Enligt uppföljningsundersökningen bedömer över nio av tio finländare (94 %) att detta uppnåddes.

Kommunikation var jubileumsårets andra hörnsten vid sidan av programmet. Kommunikationen band samman alla dem som skapade jubileumsåret och visade hur mångsidigt programmet var. Suomi 100 var det populäraste samhällsrelaterade sökordet i Finland 2017, och #Suomi100 var en av de mest använda hashtagarna i de sociala medierna. Även medierna ägnade jubileumsåret exceptionellt mycket uppmärksamhet både i Finland och ute i världen.

Jubileumsårets program började med Finland 100-invigningen vid nyår och kulminerade på självständighetsdagen den 6 december. Programmet pågick under hela året, och till exempel sommaren 2017 kan betraktas som den livligaste evenemangssommaren i Finland genom tiderna. Geografiskt sett täckte programmet hela Finland, och det hade en exceptionellt stor täckning också mätt med andra indikatorer.

Året kulminerade med jubileumsveckan i början av december. Firandet av självständighetsdagen utvidgades till en längre period och traditionerna kompletterades med många nya element. Dagen före självständighetsdagen, den 5 december, utvecklades till en helt ny nationell högtid. Största delen av finländarna ansåg att självständighetsfirandet blivit gladare under jubileumsåret och de upplevde också att firandet blivit viktigare för dem själva.

Finland 100 introducerade nya nyanser och verksamhetssätt i de statliga jubileumsårens traditioner. Programmets kärna utgjordes av innehåll som definierades och genomfördes av olika aktörer i samhället, och en traditionell jubileumskommitté saknades helt. Finländarna fick skapa ett sådant jubileumsår som de ville ha. Statens och jubileumsårsorganisationens uppgift var att engagera aktörerna, bilda nätverk och skapa möjligheter.

För planeringen och genomförandet av jubileumsåret ansvarade statsrådets kansli, där Finland 100-sekretariatet och Finland 100-styrelsen och -delegationen arbetade parallellt med stats-

förvaltningens, landskapens och kommunernas nätverk på olika håll i Finland. Utomlands var utrikesministeriets nätverk av beskickningar och utlandsfinländarna med sina föreningar viktiga aktörer.

Statens anslag till Finland 100-projektet utgjorde 19 miljoner euro, som fördelades på åren 2013–2018. Jubileumsårets totala ekonomiska volym var dock flerfaldig större än detta eftersom alla viktiga aktörer i samhället deltog i samarbetet och använde sina egna resurser för jubileumsårets arrangemang. Enligt en försiktig uppskattning uppgick jubileumsårets budget, när den räknas på det här sättet, till flera hundra miljoner euro.

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet utvecklades till ett exceptionellt synligt och delaktighetsskapande jubileumsår. Tack vare det breda deltagandet gav jubileumsåret ett tvärsnitt av Finland som det var år 2017. Jubileumsåret väckte känslor, inspirerade till aktiviteter och skapade omfattande diskussion i samhället. Det skapade nya perspektiv, traditioner, nätverk och vänskapsförhållanden.

Jubileumsåret gav Finland en bra start på självständighetens andra århundrade. Året visade vilken styrka det finns i att arbeta tillsammans. Det visar också vilken betydelse det finländska samhällets styrkor har. Året ökade det gemensamma sociala förtroendet, breddade den kulturella mångfalden, inspirerade ny aktivitet och skapade nya verksamhetssätt.

Jubileumsårets rapport presenterar berättelsen om hundraårsjubileet för Finlands självständighet och dess resultat. Dess syfte är att fördjupa våra insikter om jubileumsåret och att berätta om den enorma helhet som finländarna och Finlandsvännerna byggt upp tillsammans.

Helsingfors september 2018

Sekretariat för Finland 100

Pekka Timonen
generalsekreterare, Finlands självständighets hundraårsjubileum

Vi gjorde det tillsammans

Jämna år ger oss en möjlighet att betrakta livet med nya ögon – oavsett om det är fråga om en vanlig människa eller ett helt folk. Milstolpar uppmuntrar oss att blicka tillbaka i det förflutna, ändra på saker och ting och skapa en ny framtid.

Jubileumsåret för Finlands självständighet 2017 var det viktigaste jubileumsåret för vår generation. Uppgifterna och förväntningarna för det nationella märkesåret lades upp i enlighet med utgångsläget. Avsikten var att bygga upp Finlands stora år till en vändpunkt, en punkt vid vilken berättelsen om det hundraåriga Finland kan förankras. Jubileumsåret Finland 100 år var också ett tillfälle att uppdatera uppfattningarna om Finland och om vad det är att vara finländare.

Vid förberedningen och genomförandet av självständighetens hundraårsjubileum valdes medvetet en linje som uppdaterar traditionerna för statliga jubileumsår. Avsikten var att engagera hela samhället, alla finländare och alla Finlandsvänner i förberedelserna och genomförandet av Finlands hundraårsjubileum på ett exceptionellt starkt sätt.

Förväntningarna var höga, men Finland 100-jubileumsårets omfattning och betydelse kom att överträffa till och med de djärvaste förhandsförväntningarna. Temat Tillsammans, programmet som var öppet för alla, det nätverksbaserade verksamhetssättet och den starka kommunikationen var jubileumsårets grundpelare som gjorde att jubileumsåret växte till alla tiders största statliga temaår i Finland.

Ett uppdrag för det hundraåriga Finland

Jubileumsårets genomförande och omfattningen av jubileumsåret, som växte till ett fenomen, föddes inte av en slump. Bakom allt detta låg ambitiösa mål, en enorm mängd målmedvetet arbete av entusiastiska människor och många lyckade val. Alla finländare och Finlandsvänner blev inbjudna att delta tillsammans. Det modiga tillvägagångssättet, som avvek från allt som gjorts förut, medförde också en medveten risk – jubileumsåret skulle komma att se ut som de som skapat det.

Betydelsen av jubileet för Finlands hundraåriga självständighet som ett nationellt märkesår uppmärksammades redan långt innan förberedelserna inleddes. När Finlands självständighet fyllt jämna år har jubileet av tradition uppmärksammat med speciella festligheter. Stora arrangemang gjordes särskilt för Finlands självständighets femtioårsjubileum år 1967 och sjuttiofemårsjubileum år 1992.

Det egentliga arbetet inleddes år 2011, när statsrådets kansli tillsatte en arbetsgrupp som fick uppdraget att planera förberedelserna för Finlands självständighets hundraårsjubileum. Arbetsgruppen lämnade in sitt betänkande 2012. Arbetsgruppen önskade att jubileumsåret inte bara skulle fokusera på Finlands historia utan också blicka framåt och betona medborgarnas deltagande.

Statsrådets kansli fattade beslut om tillsättande av projektet Finland 100 år 2013. Enligt beslutet skulle *projektet Finland 100 år skapa ett medryckande och intressant jubileumsår som framhäver den finländska demokratin, människovärdets okränkbarhet och individens frihet och rättigheter samt främja rättvisa och öppenhet i samhället. Jubileumsåret skulle öka den gemensamma uppfattningen om Finlands statliga självständighet, betydelsen av vad det innebär att vara finländare i dag och folkets framtid.*

Det skulle inte vara nog med bara jubileumsevenemang och tillställningar, utan projektet skulle leda till något mer, till och med till bestående förändringar i det finländska samhället. Tillvägagångssättet var mer helhetsmässigt än förut och kraven på genomförandet av jubileumsåret steg också till en högre nivå. De mål som ställdes upp för jubileumsprojektet för Finlands hundraåriga självständighet var mångformiga och krävande.

Den organisation som bildades för hundraårsjubileet var annorlunda än organisationerna för de tidigare jubileumsåren. Jubileets delegation hade en bred sammansättning som samlade ihop centrala aktörer i samhället, men utöver delegationen utsågs även en Finland 100-styrelse, som hade färre medlemmar än delegationen. Styrelsen arbetade intensivt och fungerade som expertorgan som styrde förberedelserna för jubileumsåret. För jubileumsårets planering och genomförande bildades en separat organisation – ett sekretariat under ledning av en generalsekreterare.

För beredningen och genomförandet av jubileumsåret anvisades anslag från statsbudgeten. Under planeringsfasen 2011–2014 reserverades fem miljoner euro, som utgjorde jubileumsårets totala budget. I slutet av år 2014 godkändes jubileumsårets strategi och mål, och jubileumsårets helhetsbudget för åren 2013–2018 fastställdes till 19 miljoner euro.

Jubileumsårets målsättningar gav uttryck för en vilja att åstadkomma mångsidiga aktiviteter, göra människor delaktiga och att blicka i tre riktningar ur ett tidsmässigt perspektiv: dåtiden – nutiden – framtiden. När planeringen framskred sammanfattades målen och verksamhetssättet slutligen med ett enda ord – temat tillsammans. Det här temat som skapades av jubileumsårets styrelse visade sig vara ett viktigt och lyckat val när projektet framskred.

Hur såg Finland ut då jubileumsåret började ta form?

Firandet av jubileumsår i Finland har traditionellt haft en stark historisk betoning och detta präglade naturligtvis också förväntningarna på firandet av hundraårsjubileet. Finland 100-organisationen, som förberedde hundraårsjubileet underställt statsrådets kansli, ville medvetet uppdatera den traditionella uppfattningen om självständighetsfirandet. Skulle det vid sidan om det värdiga firandet av självständighetsdagen också kunna uppstå glada former av firande som tilltalar alla? På vilket sätt skulle det vara möjligt att locka alla finländare och Finlandsvänner att delta?

En mer omfattande presentation av jubileumsårets budskap och mål inleddes år 2014. Den kommunikativa omgivningen och samhällsklimatet var svåra. Finland hade drabbats av en flerårig ekonomisk lågkonjunktur och tron på framtiden vacklade. Invandringen, som ökade kraftigt hösten 2015, ledde snabbt till en polarisering av samhällsdebatten. Användningen av de finska nationalsymbolerna, flaggan och lejonet, var tidvis under häftig debatt. Det fanns motstridiga åsikter om självständighetsfirandets betydelse och syfte.

När man betraktar åren 2014–2015 i efterhand kan man se att den dystra stämningen i samhället i själva verket banade väg för jubileumsårets idéer. Budskapet om Finland 100 år hade en positiv klang; den uppmuntrade till aktivitet och skapade förtroende för framtiden. Finland 100-organisationen var en ny aktör som hade mandat att presentera nya tankar för diskussion, öppna nya perspektiv och införa nya toner i diskussionen. Finland 100-sekretariatet byggde konsekvent upp en positiv och öppen bild av Finland, och dess uppgift var att skaka om finländarna och Finlandsvännerna så att de aktiverade sig. Lösningen var modig, men den visade sig vara lyckad.

“De gemensamma värderingarna utgör grunden för vår överlevnadshistoria. Under jubileumsåret för vår statliga självständighet har vi möjlighet och orsak att bedöma hur innehållet i dagens finländska värderingar kan användas för att bygga vår framtid.

Professorn och historieforskaren
Martti Häikiö, Inlägg om Finland
100 år 8.9.2016

“Long maternity leaves + paternity leaves, low infant mortality, high quality communal day care accessible to all families, free education, free healthy school meals, mostly free health care (don't know where we are going with that, though...) ... - many reasons why I feel privileged to live in Finland 🇫🇮 Thank you #finland100

Facebook-kommentar

“Är det trots allt fråga om självständighetens minnesfest? Självständigheten gick förlorad år -95

Facebook-kommentar

Temat blir tillsammans

Finland 100-jubileumsårets viktigaste strategiska val och lösning var jubileumsårets tema: tillsammans. Temat byggde på en stark uppfattning om hundra år av självständighet som en gemensam, samlande och stärkande upplevelse. Denna tankemässiga grund sammanfattades i temat Tillsammans våren 2014.

Styrkan med temat Tillsammans var från första början en känsla av att man byggde upp ett jubileumsår som passade in i sin tid, skapade en hjärtlig stämning och utvecklade nya idéer som fick en chans att gro. De flesta väntade sig att det nationella jubileumsåret skulle förknippas med statliga kommittéer, beställningskonstverk och stela tillställningar. När vi introducerade temat Tillsammans mot denna bakgrund blev lyssnarna entusiastiska och till och med lättade.

Trots att temat från början visade sig vara tilltalande och låg i tiden, dröjde det ett tag innan innehållen fick sina slutgiltiga former. När jubileumsåret framskred, fick temat Tillsammans en allt djupare och bredare innebörd, och Finland 100-organisationen började använda temat som riktlinje i all sin verksamhet. *Känslan av ökad samhörighet* blev en oskiljaktig del av temat, och det antogs senare som hela jubileumsårets huvudmål.

Förfarandet för programansökan som var öppen för alla aktörer startade våren 2015, och den gjorde temat Tillsammans mer konkret och skapade en kanal för verksamhet i enlighet med temat. Förfarandet för öppen programansökan och det allmänna engagemanget för festen gjorde att finländare och Finlandsvänner hittade på en stor mängd varierande innehåll till temat Tillsammans. Det breda temat som erbjöd många möjligheter höll utmärkt för den stora mängden olika tolkningar.

Genom temat Tillsammans stärktes människornas känsla för att det var möjligt för dem själva att delta. Temat betonade även uppskattningen för ett levande jubileumsår i samtiden och vikten av att fira det. Begreppet Tillsammans definierade också målgruppen: jubileumsåret var avsett för alla finländare och Finlandsvänner. Förutom att vi skulle fira Finland som en självständig stat, ville vi också fira vår värdegemenskap. De värderingar som vår gemenskap representerar – jämlikhet, demokrati och yttrandefrihet – kan vem som helst ansluta sig till, oberoende av bakgrund. Den största utmaningen och måttstocken var hur temat Tillsammans skulle kunna infrias i människornas sinnen. Hur skapar finländare ett jubileumsår och hur upplever de det?

En utsiktsplats mot Finland och mot vad det är att vara finländare

Under Finlands jubileumsår ville vi lyfta fram värdet och vikten av alla perspektiv på Finlands berättelse. Vi ville förmedla budskapet om den öppna utgångspunkten utåt, särskilt i projektets början, när jubileumsåret var föremål för många förhandsuppfattningar. Samtidigt ville vi visa att jubileumsåret inte är någons "eget", utan gemensamt för alla. Jubileumsåret skulle dessutom blicka åt tre håll i tiden: *mot dåtid, nutid och framtid*.

För att framhäva tidpunktens unika och betydelsefulla karaktär fattades beslut att fira jubileumsåret på så bred front som möjligt: *under hela året, i hela Finland och också utomlands*. Det hundraåriga Finland är värt att fira och alla möjliga festligheter skulle vara välkomna under hela året. De här linjedragningarna ledde till beslutet att satsa stort på inledningen av jubileumsåret på nyårsafton 2017. Det blev klart att jubileumsårets första ögonblick skulle ha en central betydelse för hela årets framgång och stämning. Inledningen skulle skapa pulsen för hela året.

2012

Arbetsgrupp för förberedelserna

2013–2014

Kartläggning och inledning av projektet

2015–2016

Förberedelser

2017

Genomförande

2018

Dokumentering och rapport

Jubileumsprojektet hade tre olika faser som delvis framskred parallellt: fasen för planering och förberedelser 2015–2016, det aktiva genomförandet från hösten 2016 fram till slutet av år 2017 och fasen för rapportering och utvärdering från jubileumsårets slut fram till hösten 2018.

Vi skapade olika höjdpunkter för jubileumsårets olika faser. Med hjälp av dessa höjdpunkter ökade vi medvetenheten om jubileumsåret, höll uppe intresset för jubileumsfirandet och ökade intensiteten ända fram till festligheternas kulmination, som ägde rum på självständighetsveckan 2017. Höjdpunkterna kopplades samman med en stark satsning på kommunikation.

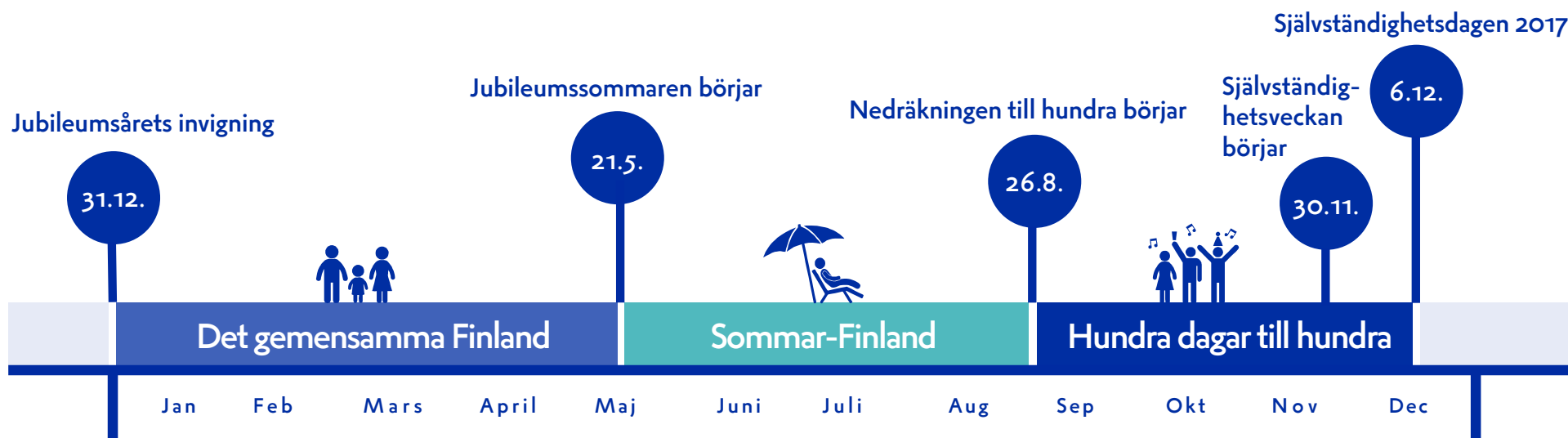
Det egentliga jubileumsåret 2017 delades in i temablock. Blocken skapade tillsammans en röd tråd och en berättelse som ackumulerades till en helhetsupplevelse.

På associationsplanet var det viktigt att prata om jubileumsåret på ett varmt och vardagsnära sätt, "på samma ögonhöjd". Linjen som gick ut på att undvika alltför officiella inslag skapade en ledig stämning och gjorde jubileumsåret lättare att närma sig. En viktig insikt med tanke på innehållet var att vi i samband med firandet ville förmedla goda nyheter från Finland. Det fanns gott om goda nyheter, när man valde rätt skala eller exempelvis tog ett historiskt perspektiv. Finlands utveckling under självständighetstiden och dess nuvarande ställning bland världens mest utvecklade länder byggde upp en trovärdig berättelse för jubileumsåret.

I planeringsskedet granskades jubileumsåret också som ett varumärke. Utgångsläget och temat Tillsammans kunde sammanfattas i fyra kärnpunkter: *engagerande, glad, tidsenlig och sunt stolt*. Temat Tillsammans och sättet att berätta om jubileumsåret med en omsorgsfullt utvald ton och ett medvetet innehåll bröt ner fördomar, överraskade många positivt och inspirerade till aktivitet.

Det egentliga jubileumsåret 2017 delades in i temablock. Blocken skapade tillsammans en röd tråd och en berättelse som ackumulerades till en helhetsupplevelse.

1. Årsskiftet 2016–2017: Året startar – jubileumsåret för alla börjar
2. Januari–april: Ett gemensamt Finland – folkets starka sidor
3. Maj–augusti: Sommaren i Finland 2017 – en ström av evenemang och upplevelser
4. September–november: Hundra dagar kvar till hundra år – det hundraåriga Finlands skeden och historiska ögonblick
5. December: Självständighetens jubileumsvecka – jubileumsårets höjdpunkt

“Just nu är det oerhört viktigt att blicka framåt och jubileumsårets tema Tillsammans är högaktuellt.

Riksdagsledamot, minister
Elisabeth Rehn, Inlägg om
Finland 100 år 24.8.2017

“Är det nu värt att fira det här. På några år har man lyckats köra de föregående generationernas arbete och värderingar ner i grunden! Så ändras världen.

Facebook-kommentar

“Ett fint land 🇫🇮 Värt allt hundraårsfirande.

Facebook-kommentar

“Samarbetsandan i den lilla kommunen lyftes fram igen när alla som blev ombedda kom med och jobbade för det gemensamma bästa.

Respons från programprojekt

Finland 100-programmet – öppet för alla

Jubileumsårets tema Tillsammans styrde skapandet av Finland 100-programmet och definierade både vad som skulle göras och hur det skulle göras. Det avgörande beslutet var att skapa programmet med hjälp av ett öppet förfarande för projektansökan som byggde på mångformighet och ett brett deltagande.

Sljälvtändighetens hundraårsjubileum inspirerade många grupper att planera sin egen jubileumsverksamhet i god tid. Redan under åren 2013–2014 mottog Finland 100-sekretariatet flera tiotals olika samarbetsförslag.

De egentliga förberedelserna för Finland 100-programmet inleddes i början av år 2015. Ett av de beslut som fattades kom att bli väldigt betydande för det lyckade genomförandet av programhelheten och hela jubileumsåret: alla som ville det fick föreslå sitt projekt till det officiella jubileumsårsprogrammet. Det var första gången i Finlands statliga jubileumsårs historia som ett sådant tillvägagångssätt skulle användas.

Programmet skulle bestå av aktörernas egna förslag som de lämnade via det öppna förfarandet för ansökan. Genom det skulle programmet skapa en bild av det finländska samhället år 2017. På det här sättet skulle vi få ett omfattande, färgrikt och mångskiftande tvärsnitt av det hundraåriga Finland. Samtidigt uppskattades att programförslagen skulle bli så många att det behövdes klara principer och ett fungerande ansökningssystem för att behandla dem.

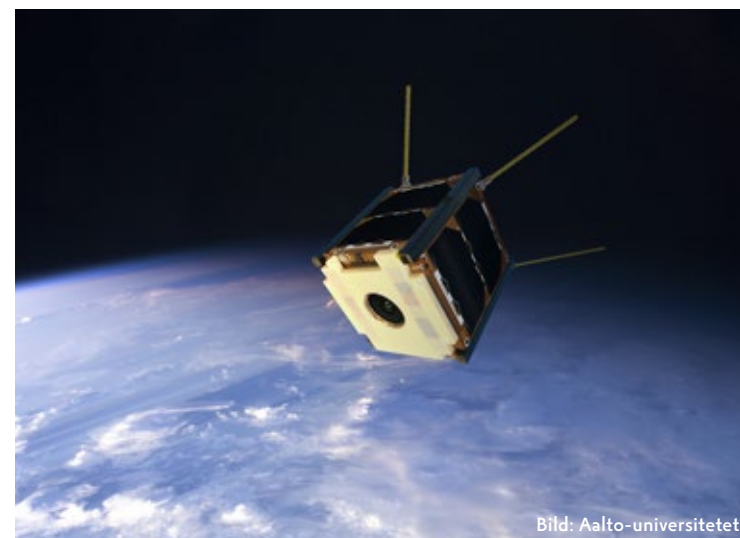

Bild: Aalto-universitetet

Det här var ett nytt grepp eftersom man under tidigare statliga jubileumsår i första hand förlitat sig på expertgrupper och kommittéer. Det blev uppenbart att det var nödvändigt att använda en öppen och mångformig modell som skilde sig från de modeller som använts tidigare för att genomföra Finland 100-projektets mål. Ett statligt jubileumsår som byggde på ett öppet förfarande för programansökan och på medborgarnas egen aktivitet var ett unikt koncept även på internationell nivå.

Det öppna förfarandet för projekt-ansökan hyllade demokratin i Finland

Finland 100-styrelsen godkände principerna för programberedningen och kriterierna för bedömning av projekten i mars 2015. Beslutet byggde på tidigare strategiska beslut om jubileumsåret. Programmets uppgift var att lyfta fram samarbetet och delaktigheten och att stärka finländarnas känsla av samhörighet.

Utgångspunkten för förberedelserna var att sammanställa en Finland 100-programhelhet som sträckte ut sig över hela året. Helheten skulle bestå av självständiga projekt som genomfördes av olika aktörer. Projekten kunde vara t.ex. evenemang, tillställningar, utställningar, konstverk, utvecklingsprojekt eller kampanjer från vilka samhällsområden som helst. Projektförslagen samlades ihop i ett öppet ansökningsförfarande och alla förslag som fyllde programkriterierna anslöts till det officiella programmet. Programmet kunde vid behov kompletteras med egna och beställda produktioner.

Såsom det konstaterades i principerna för programberedningen: *"Temat Tillsammans ålägger Finland 100-projektet skyldighet att göra det möjligt att delta i genomförandet av jubileumsåret på olika sätt, oavsett om det är fråga om ett gräsrotsinitiativ eller ett projekt på nationell nivå."*

Det öppna ansökningsförfarandet placerade förslag från enskilda personer i jämnbredd med projektförslag från ministerier och alla förslag genomgick samma utvärdering. Att bygga upp Finland 100-programmet på ett sådant här sätt var redan i sig en hyllning till demokratin och medborgarsamhället i Finland.

Grundkriterierna och ansöknings-systemet för programmet

Trots att utgångsläget för programmet var öppet och mångformigt var det inte möjligt att ta med vilka som helst aktiviteter i det officiella programmet eftersom avsikten var att bevara kopplingen till jubileumsåret och dess unika prägel. Därför behövdes ett ramverk, dvs. grundkriterier för programmet. Det var också nödvändigt att bedöma huruvida ett projekt uppfyllde dessa kriterier innan det var möjligt att besluta om projektet skulle tas upp i programhelheten.

Ett kriterium för att ett projekt skulle upptas i programhelheten var att projektet var speciellt och anknyt till självständigheten eller dess firande. Projektet skulle också handla om temat Tillsammans eller om någon av de tre tidsmässiga fokuspunkterna: Finland under 100 år, Finland i dag eller Finlands framtid. Projektet skulle i huvudsak genomföras under 2017, det skulle vara förenligt med lag och god sed och dess centrala syfte fick inte vara att sälja en produkt eller tjänst.

De programprojekt som skulle få ekonomiskt understöd skulle dessutom genomföras geografiskt sett i minst två landskap, vara av en nationell innehålls- eller betydelsemässig karaktär eller av en internationell karaktär. Projektets huvudansvariga instans skulle vara en juridisk person och understödet skulle riktas till annat än till basverksamhet som stöds med offentliga medel eller till byggnadsverksamhet. Vid bedömningen av behovet av ekonomiskt stöd fästes också särskild uppmärksamhet vid projektets genomslag, unika karaktär och tillgänglighet.

Upplevt tillsammans

Delta också på sofflocket

Målet för jubileumsåret var att nå varje finländare. Största delen av folket firade den hundraåriga självständigheten genom att skapa eller uppleva något av programprojekten. Finland 100 år kunde ändå upplevas också på många andra sätt – den officiella statistiken täcker bara en del av firandets varianter och volym. Det var i praktiken omöjligt att undvika jubileumsåret i Finland år 2017.

De geografiskt obegränsade upplevelserna med hjälp av webbinnehåll och medier hade en stor betydelse och bidrog till att öka finländarnas känsla av samhörighet. Medierna skrev om ämnesområdet varje dag och särskilt YLE spelade en stor roll både i fråga om det heltäckande Finland 100-programutbudet och jubileumsögonblicken som producerades tillsammans med Finland 100-sekretariatet och kommunicerades med stor distribution. Finländarna kunde också delta i jubileumsåret genom att dela Finland 100-inlägg i de sociala medierna och använda Finlands ansikten-appen. Butikerna fylldes av blåvita Finland 100-produkter – officiella och inofficiella – som erbjöd ytterligare ett sätt att fira hundraåringen.

Bild: Finland 100

Finländarnas entusiasm tog sig uttryck i otaliga Finland 100-fester på arbetsplatser och i skolor, hobbygrupper, privata hem och vänskapskretsar. När jubileumsåret kulminerade på självständighetsdagen utgjorde flagghissningar, blåvita levande ljus och kaffestunder dagen före självständighetsdagen en del av den gemensamma Finland 100-upplevelsen. De flesta upplevde jubileumsåret senast genom självständighetsdagens gratulations-SMS, som nådde nästan alla telefonanslutningar.

Det öppna förfarandet för projektansökan till Finland 100-programmet öppnades på webben på finska, svenska och engelska den 30 april 2015. Förfarandet för programansökan var öppet fram till slutet av oktober 2017. Under denna period gjordes och behandlades totalt 6 612 ansökningar i systemet. Totalt 5 procent av ansökningarna gjordes på svenska och 4 procent på engelska. Antalet ansökningar var en överraskning. Det var cirka tre gånger större än de modigaste förhandsuppskattningarna.

Webbssystemet som möjliggjorde det öppna förfarandet för projektansökan genomfördes genom att modifiera ett elektroniskt system för ansökan om finansiering som utvecklats av Svenska Kulturfonden. Systemet omfattade både en offentlig ansökningsblankett som vem som helst kunde använda för att föreslå sitt projekt till jubileumsprogrammet och en projektdatabas för Finland 100-sekretariatets interna bruk som bildades av ansökningarna, tillsammans med ett system för behandling av ansökningarna. Databasen omfattade till slut mer än 25 000 sidor. Det webbaserade systemet var en absolut förutsättning för att det omfattande förfarandet för projektansökan och hela programmet kunde genomföras med framgång. Det var också viktigt att systemet snabbt kunde tas i användning.

Programprojekten får rätten att använda Finland 100-logotypen

Alla projekt som fyllde grundkriterierna upptogs i Finland 100-programmet. Projekten fick rätt att använda Finland 100-logotypen och var med i den nationella Finland 100-kommunikationen. Rätten att vara med i programmet medförde inga ekonomiska förpliktelser för någondera parten.

De ansökningar som gjorts i webbssystemet och skickats in till Finland 100 utvärderades i sekretariatet. Besluten om att ta med ett projekt i programmet eller att utesluta det fast-

ställdes av understatssekreteraren vid statsrådets kansli på generalsekreterarens föredragning. Behandlingsprocessen tog i genomsnitt 2–4 veckor i anspråk men genomfördes på ett par tre dagar när den var som snabbast. Om handläggningen av beslutet krävde kompletterande information eller preciseringar kunde processen vara längre.

Jubileumsprojekten skulle iaktta både stadsrådets kanslis programbeslut och avtalet om anslutning till Finland 100-programmet som de sökande godkände när de skickade in sin projektansökan. I avtalet definierades bland annat projektets rätt att använda Finland 100-logotypen samt projektets skyldighet att underrätta statsrådets kansli om ändringar gjordes i projektet eller dess kontaktinformation, eller om projektet ställdes in.

Tillsammans med beslutet om anslutning till programmet fick projekten stödmaterial per e-post, bland annat instruktioner för användningen av Finland 100-logotypen och Finland 100-kommunikationskanalerna. För programprojekten sammanställdes också en guide som innehöll instruktioner och allmän information om säkerheten och trivseln på evenemangen. Mellan oktober 2015 och december 2017 skickade Finland 100-sekretariatet ut sex meddelanden med aktuella nyheter och tips till programprojekten.

Programhelheten förstärktes med Finland 100-understöd

Finland 100 hade möjlighet ge ekonomiskt understöd till projekt som ansågs vara särskilt viktiga för jubileumsårets programhelhet. Utgångspunkten för de ekonomiska understöden var att de särskilda kraven uppfylldes. Det slutliga beslutet byggde ändå alltid på en helhetsbedömning med perspektiv på jubileumsårets mål. Endast en liten del av de projekt som ansökt om understöd och uppfyllde kraven kunde beviljas ekonomiskt understöd.

De ekonomiska understöden till programprojekten bestod av statsunderstöd. I fråga om aktörer inom statsförvaltningen fattades beslut om beviljande av rätt att använda anslag.

Utöver de riksomfattande Finland 100-statsunderstöden kanaliserades medel också för att stödja regionala projekt via Finland 100-regionnätverket. Finland 100 stödde programaktörer även på andra sätt, till exempel genom kommunikation och genom att främja samarbete mellan olika projekt. Vid behov utfördes programberedning dessutom genom upphandlingar.

För att också göra det möjligt att stödja projekt som uppfyllde EU:s kriterier för statsstöd bereddes ett separat Finland 100-stödprogram för beviljande av statsstöd. Stödprogrammet gjorde det möjligt att vid behov tillämpa EU:s allmänna gruppundantagsförordning, trots att största delen av projekten var av sådan karaktär att endast statsunderstödslagen kunde tillämpas på dem.

Finland 100-stödprogrammet trädde i kraft på statsministerns beslut den 8 december 2015 och upphörde att gälla i slutet av februari 2018. Åren 2015 och 2016 ordnade statsrådets kansli sammanlagt tre nationella förfaranden för ansökan om Finland 100-understöd inom ramen för stödprogrammet. Sammanlagt 1 066 ansökningar skickades in till dessa ansökningsomgångar.

Riktade förfaranden för ansökan om understöd kompletterade det samhälleliga och internationella programmet

Under första halvåret 2016 gjordes en mellanutvärdering av den programhelhet som uppkommit fram till dess. Efter det beslutade Finland 100-styrelsen om två nya riktade förfaranden för ansökan om understöd, utöver den allmänna ansökan som inleddes år 2015. Syftet med dem var att komplettera programmet med innehåll som saknades från helheten och att genom detta förstärka genomförandet av programmet i enlighet med dess mål.

De projekt som beviljades finansiering i *förfarandet för ansökan om understöd för samhälleliga projekt som stärker Finlands framtid* väntades vidta konkreta åtgärder som stärkte Finland och hade långvariga effekter. Åtgärderna kunde anknyta t.ex. till demokrati, medborgarsamhället, jämlikhet eller yttrandefrihet. Målet kunde också vara att utveckla utbildningen, arbetslivet, företagsverksamheten eller de internationella relationerna. Ansökningsförfarandet var öppet från den 4 till den 25 april 2016.

Finansieringen för att stödja det internationella Finland 100-programmet kompletterades med Finland 100-program utanför Finland, särskilt i grannländerna, Norden och områden som är viktiga för den

internationella Finlandsbilden. De finansierade projekten skulle stödja arbetet med Finlandsbilden och lyfta fram t.ex. det finländska kulturen utomlands. Också det här ansökningsförfarandet var öppet från den 4 till den 25 april 2016.

Det ekonomiska deltagandet byggde på styrelsens utlåtande

Ansökan om understöd gjordes med samma blankett som användes för ansökan om anslutning till programmet. På ansökningsblanketterna fanns tilläggsfrågor till de projekt som ansökte om understöd. Behandlingen av en ansökan om understöd och beslut om understöd krävde ett separat beslut om att projektet skulle upptas i Finland 100-programmet.

Finland 100-sekretariatet beredde understödsförslagen för beslut i Finland 100-styrelsen utifrån ansökningarna och de förhandlingar som förts med projekten. Understöden beviljades av statsrådets kansli utgående från Finland 100-styrelsens utlåtande. Det egentliga beslutet om statsunderstöd fattades då projektet kommit tillräckligt långt till exempel med tanke på den övriga finansieringen. Totalt 14 projekt inställdes i det här skedet trots att styrelsen förhållit sig positivt till projekten. Styrelsen behandlade också alla avslående understödsbeslut.

Understödet betalades ut i huvudsak utifrån faktiska kostnader och mellanrapporter, och den sista betalningsposten betalades alltid ut först efter att projektet avslutats och dess slutrapport godkänts. Understödet var delfinansiering, vilket innebar att projektet också måste ha andra finansieringskällor.

Den kompletterande programberedningen fokuserade på jubileumsårets höjdpunkter

Efter våren 2016 var det inte längre nödvändigt att ordna nya nationella förfaranden för ansökan om understöd. I beslutet beaktades den programhelhet som redan fanns och den återstående programbudgeten. Dessutom hade de stora projekten långa beredningstider,

“Tack för att jag fick vara med. Det var lättare att få kontakt med olika deltagare när det var möjligt att berätta att vi är godkända.

Respons från programprojekt

“Finansieringen från statsrådets kansli var en katalysator och den viktigaste möjliggörande faktorn för oss.

Respons från programprojekt

“Vi var besvikna när bidragen som var avsedda för att ordna evenemang var använda på förhand.

Respons från programprojekt

Bild: Finland 100 / Suvi-Tuuli Kankaanpää

vilket förutsatte att besluten om understöd fattades i god tid. Lokala och regionala projekt krävde kortare tid för förberedelserna och de flesta landskapen erbjöd förfaranden för ansökan om Finland 100-regionstöd ännu på hösten 2016 och i början av år 2017.

I några fall fattade statsrådets kansli beslut om att delta ekonomiskt i ett antal riksomfattande och internationella projekt trots att förfarandena för ansökan om understöd redan avslutats. Orsaken var att de aktuella projekten ansågs vara viktiga för jubileumsårets programhelhet. I dessa fall genomfördes samarbetet i huvudsak i form av upphandlingar. På dessa projekt tillämpades emellertid samma bedömningskriterier som på ansökningarna om statsunderstöd från Finland 100-stödprogrammet.

Avsikten var att Finland 100-sekretariatets egna produktioner skulle utgöra en så liten andel av programmet som möjligt. Det fanns ett särskilt behov för produktioner i början av jubileumsåret och under födelsedagsveckan kring självständighetsdagen. De egna produktionerna genomfördes alltid tillsammans med samarbetspartner.

Programberedningsmodellens för- och nackdelar

Den viktigaste uppgiften för programberedningen inför jubileumsåret var att skapa ett medryckande och delaktighetsskapande program för hela året, vilket slogs fast i tillsättningsbeslutet om Finland 100-projektet. Alla lösningar siktade på att skapa en högklassig programhelhet som uppfyllde målen så väl som möjligt.

Till exempel för Finland 100-statsunderstödens del innebar målinriktningen att stöd beviljades Finland 100-projekt som uttryckligen genomfördes under jubileumsåret och som hade en klar anknytning till det. Avsikten var inte att öppna en ny allmän källa för understöd jubileumsåret till ära, vilket en del av dem som ansökte om stöd verkar ha tänkt. Avslag på ansökan om finansiering och det faktum att de riksomfattande förfarandena för ansökan om understöd slutade redan våren 2016 innebar naturligtvis besvikelser för en del aktörer som planerade programprojekt.

För att bygga upp programmet utvecklades en modell som byggde på ett öppet förfarande för projektansökan. Denna modell var helt ny i Finland och den saknar veterligen motstycke också ute i världen. Även om man fått goda erfarenheter av ett öppet förfarande för projektansökan några år tidigare, i anslutning till kulturhuvudstadsprojektet Åbo 2011, var Finland 100-programmet unikt på grund av det stora antalet projekt och programmets mångskiftande innehåll och aktörsfält.

Antalet projekt var slutligen flerdubbelt större än man väntade sig så sent som på våren 2015. Finland 100-sekretariatet hade väldigt små tidsmässiga, ekonomiska och personmässiga resurser för programberedningen i förhållande till programmets omfattning. Om resurserna hade utökats skulle det ha varit möjligt att inom programberedningen satsa mer till exempel på att främja samarbetet mellan projekt och ge projekten kvalitetsmässigt stöd. Största delen av responsen från de programprojekt som svarade på Finland 100-sekretariatets slutenkät var ändå positiv.

Med tanke på genomförandet av temat Tillsammans var modellen mycket lyckad. I slutenkäten för programprojekten var det många respondenter som sade sig vara nöjda med att det också var möjligt för mindre aktörer att komma med under det gemensamma Finland 100-paraplyet. För de flesta som skickade in en ansökan var det främsta skälet för ansökan att få officiell status som ett Finland 100-programprojekt och få rätt att använda Finland 100-logotypen. De ville också ta del av den nationella kommunikationen. En del kommenterade att de haft nytta av sin Finland 100-status när de tog kontakt med samarbetspartner. Det var också viktigt för dem att få känna sig delaktiga i något stort som var gemensamt för hela Finland.

När programmet sammanställdes via det öppna förfarandet för projektansökan betraktades individernas rätt att personligen uppleva jubileumsåret genom att göra något som är värdefullt för dem själva som en viktigare värdering än till exempel kvalitetskriterier. Programmet för självständighetens jubileumsår betraktades som värdefullt och betydelsefullt precis som det var, dvs. som finländarna och Finlandsvännerna tillsammans ville bygga upp det. Resultatet blev lika mångformigt som Finland och finländarna själva.

Frånsidan med mångfalden var att vissa, särskilt stora professionella aktörer, ansåg att antalet projekt borde ha begränsats för att bevara Finland 100-logotypens integritet. Å andra sidan kände en del av de mindre projekten att de hamnade i skuggan av de större. Enligt responsen i slutenkäten verkar det ändå som om största delen av aktörerna ansåg att deras egna aktiviteter fick mervärde genom delaktigheten i den stora gemensamma jubileumshelheten.

Aktörer av olika slag och storlek hade mycket varierande möjligheter och behov att använda Finland 100-kommunikationsredskapen och -guiderna. Stora organisationer som är vana vid understödsverksamhet hade bättre beredskap till exempel att sköta om förvaltningen av statsunderstöden. Å andra sidan hade mindre aktörer mer nytta av kommunikationshjälpen och instruktionerna för evenemangsproduktion än professionella aktörer. Processen hade stark betoning på webben och e-postmeddelanden. Det visade sig vara problematiskt för en del projektaktörer, men de flesta ansåg ändå att det var en fungerande lösning.

“**Varumärket Finland 100 fördelades på så många projekt att varumärkets värde som redskap för kommunikation minskade. Vårt stora projekt begravdes under otaliga små projekt. Därför kunde vi inte erbjuda våra samarbetspartner mervärde genom Finland 100-samarbetet.**

Respons från programprojekt

“**Det var fint att få arbeta under Finland 100-paraplyet. Det gav våra evenemang extra vikt och kanske det också ökade deltagarnas entusiasm: arbetet kändes betydelsefullt.**

Respons från programprojekt

“**Allt som allt var projektet intressant, samtidigt som det var krävande för oss regionala föreningsaktörer. Vi mötte många nya utmaningar och vi skulle kanske ha önskat oss lite mer mentalt stöd i vårt lilla projekt. Det var ändå fint att regionerna fick vara med.**

Respons från programprojekt

Budskapet om jubileumsåret börjar spridas

The logo for the Finland 100 jubilee. It features the word "Suomi" in a white, elegant script font, followed by "Finland" in the same script font. Below these words, the number "100" is displayed in a large, bold, white sans-serif font. The entire logo is set against a solid dark blue rectangular background.

Jubileumsåret Finland 100 genomfördes med hjälp av öppen, nätverksbaserad verksamhet där kommunikation var ett viktigt verktyg. Inom kommunikationen gjordes många modiga val som inte är typiska för projekt inom den offentliga förvaltningen. Finland 100 utvecklades på en kort tid till ett starkt och väldifferentierat varumärke som väckte känslor och omfattande diskussion.

Utvecklingen av jubileumsårets strategi till aktiviteter som skulle tilltala alla finländare och Finlandsvänner krävde särskilda kommunikativa satsningar och stor kommunikativ skicklighet. Ett enormt arbete gjordes med stram tidtabell inom både planeringen och genomförandet av kommunikationen. Kommunikationen kompletterade programverksamheten som ett centralt redskap och en funktion – en serviceuppgift – under jubileumsåret. För både innehållet och genomförandet uppställdes höga mål och kriterier.

Kommunikationens enhetlighet, tidsmässiga genomförande, innehåll och ton spelade en viktig roll när det gällde att skapa och genomföra jubileumsåret. På grund av jubileumsårets grundläggande idé, det gemensamma arbetet och verksamhetens stora omfattning var det klart att alla också skulle delta i kommunikationsuppgiften. För att man ska kunna lyckas tillsammans gäller det att identifiera intressentgruppernas behov och att utgående från dessa behov inspirera dem så att de deltar i genomförandet av kommunikationen. När nätverkets arbete kom i gång och började gå i samma riktning skulle också genomförandet ske smidigt.

Med hjälp av kommunikationen blev det möjligt att förklara det gemensamma målet, beskriva arbetsmetoderna och skapa engagemang och en känsla av att alla spelade i samma lag. Finland 100-organisationen skapade ett ramverk, en plattform och verbala modeller för kommunikationen. Den gav också handledning i kommunikationen och skapade verk-

För dem som ansvarade för kommunikationen var Finland 100-jubileumsåret samtidigt en dröm och en mardröm. De hade ett unikt uppdrag som man endast får en gång i livet och som är få förunnat. Det var fråga om ett ämne som berörde varje enskild finländare och som väckte stora känslor och passioner. Målgruppen var entydigt precis alla och tidschemats viktigaste dagar medgav ingen flexibilitet alls.

Avsikten var att all verksamhet skulle uttrycka jubileumsårets anda och idé, dvs. temat Tillsammans: valen, åtgärderna och samarbetet, men också den visuella framtoningen och materialen. Varje aktör, program och intressentgrupp skulle genom sin medverkan försöka förmedla helhetsbilden av jubileumsåret.

Beslut fattades om att jubileumsårets visuella framtoning och varumärkeselement till tillämpliga delar skulle göras tillgängliga för alla. Detta skulle stödja genomförandet av varumärken och det ägarskap som alla finländare kände i förhållande till jubileumsåret. Det skulle också uppmuntra aktiviteter på gräsrotsnivå, som var viktiga. Därför skulle den visuella identiteten och verktyg och applikationer som byggdes upp under den vara skalbar så att den kunde användas på allt från små pins till visuellt material i stadionskala.

[illegible]

Kommunikation i vågor

Jubileumsårsprojektet och dess kommunikation hade tre skeden, som delvis framskred parallellt: planerings- och förberedelseskedet 2015–2016, skedet för aktivt genomförande från hösten 2016 till slutet av 2017, och dokumenterings- och utvärderingsskedet efter jubileumsårs slut under första hälften av 2018.

I det inledande skedet var kommunikationen främst inriktad på att bygga nätverk och utrusta kommunikatörerna. I genomförandeskedet låg tonvikten på fortlöpande innehållsproduktion och kommunikationsrelaterad kundservice och på kommunikation om jubileumsårs höjdpunkter.

Planeringen och genomförandet skedde parallellt

Arbetet med att planera och förbereda kommunikationen inleddes i Finland 100-sekretariatet våren 2014. Planeringen av kommunikationen inleddes med en total budget på cirka en miljon euro och en persons arbetsinsats fördelat på tre år.

Läget förändrades snabbt våren 2015, då jubileumsårs totala budget ökade och kommunikationens budget precisades till fyra miljoner. När verksamheten steg upp till en annan storleksskala var det motiverat att ta med marknads-kommunikation i planeringen och att konkurrensutsätta partner inom kommunikation och marknadskommunikation. Till kommunikationspartner och lead agency-rollen valdes SEK Oy och till marknadsföringspartner Miltton Oy. Arbetet med byråerna inleddes sommaren 2015, när jubileumsårs början låg ett och ett halvt år fram i tiden.

Riktlinjerna för kommunikationen och marknadsföringen godkändes i Finland 100-styrelsen sommaren 2015, och på hösten färdigställdes den övergripande planen som innehöll

både den strategiska och den operativa andelen. För kommunikationen och marknadskommunikationen utarbetades klara mål och verksamhetsmodeller, men beslut om genomförandena fattades inte i ett alltför tidigt skede. Projektet förändrades hela tiden och framskred i snabb takt, och därför måste det vara möjligt att utveckla och komplettera planen. Därför genomfördes och testades kommunikation i praktiken t.ex. redan under hela planeringsskedet.

Ett viktigt val var att inrikta resurserna på nätverkskommunikation och på eget redaktionellt innehåll i stället för köpt synlighet. I stället för en kampanjbaserad approach var målet att skapa en roll för jubileumsåret som hade inverkan på samhället och ökade växelverkan mellan människorna, vilket låg i linje med andan för temat tillsammans.

Nätverket av kommunikatörer sammankallas

Alla finländare och Finlandsvänner hade entydigt utsetts till jubileumsårs målgrupp. Med tanke på kommunikationen, engagemanget och intresset var det emellertid nödvändigt att precisera och identifiera intressent- och målgrupperna mer ingående. På detta sätt bildades begreppet jubileumsåret *"ägare"* (omistajat), som definitionsmässigt var med i verksamheten genom sitt arbete eller deltagande i programverksamheten, *"tändare"* (sytyttäjät), som var starka opinionsbildare i samhället, och *"fanbärare"* (liputtajat), som var en roll för alla finländare. Bygget av servicemodellen, tidschemat, verktygen, kanalerna och innehållen för kommunikation började under beaktande av dessa målgruppers behov.

Viktiga grupper av kommunikatörer var Finland 100-regi-onkoordinatorerna, som fanns i alla landskap och de sex största städerna, utrikesförvaltningens nätverk av beskickningar i nästan hundra länder, de tusentals projekt som

var med i programmet, företags- och småföretagspartner samt kommunerna och statsförvaltningen. Slutligen fördes budskapet om jubileumsåret vidare av flera tusen människor i Finland och ute i världen.

Medierna betraktades definitionsmässigt som samarbetspartner och de uppmuntrades att lyfta fram nya perspektiv på Finlands hundraåriga självständighet. Självständighetsrörelsen är ett väsentligt inslag också i de finländska mediernas historia. Redaktionerna uppmuntrades att ordna mångsidig växelverkan med deras målgrupper och att vid sidan av den traditionella historiska infallsvinkeln också blicka mot framtiden. De internationella medierna betjänades främst via Finlands beskickningar. När intresset ute i världen började öka etablerades också direkta kontakter med internationella medier.

Personlig interaktion identifierades som ett viktigt sätt att föra budskapet om jubileumsåret vidare. Därför var avsikten redan i planeringsskedet att identifiera och engagera inspirerande människor att medverka som budbärare för jubileumsåret. Detta beaktades också när Finland 100-organisationen byggdes upp genom att ett brett spektrum av kända företrädare för olika områden i samhället kallades att medverka i styrelsen och delegationen.

Som en del av planeringen av kommunikationen gjordes också förberedelser för eventuella krissituationer. Självständighetens jubileumsår skulle väcka många känslor och passioner, och det kunde vara svårt att sprida jubileumsårs positiva budskap i det rådande samhällsklimatet. Även de risker som förknippades med själva verksamheten identifierades med perspektiv på kommunikationen.

Många av de förutsedda kritiska temana aktualiserades tidvis, men inget av dem kom att prägla hela jubileumsåret eller styra bort uppmärksamheten från det väsentliga.

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Till detta bidrog jubileumsårets varumärke, som blev mycket starkt, och den stora publik som förbundit sig vid det. Å andra sidan hälsades den kritiska debatten med glädje. Den visade att ämnet var viktigt och betydelsefullt för finländare och gjorde att jubileumsåret förblev ett färskt och intressant fenomen.

Marknadsföring skapar publicitet och stämning

Marknadsföringen riktades både till kommunikatörsnätverket och till den stora allmänheten. Särskilt i det inledande skedet utarbetades en stor mängd olika material och guider för kommunikatörerna. De kompletterades senare med applikationer för marknadsföring.

En del av kommunikationsmaterialen var gemensamma, medan en del endast var avsedda för bestämda intressentgrupper. Material delades ut till intressentgrupperna via materialbanker, medan en del material var tillgängliga för alla. Jubileumsårets logotyp, instruktioner och handböcker, illustrationsbilder, presentationsdiabilder och videor var efterfrågade material.

Grundmaterialet utgjordes av en guide för kommunikationen som gav information om de grundläggande budskapen, om tilltalet i kommunikationen om Finland 100-jubileumsåret och om kommunikationsmaterialen. I guiden fanns också allmänna instruktioner för hur aktörerna kunde bygga upp sina egna kommunikationskanaler och arbeta med medierna. Den första kommunikationsguiden utgavs i augusti 2015 och den uppdaterades i flera repriser i takt med att förberedelserna inför jubileumsåret framskred. För skolorna utarbetades i samarbete med Utbildningsstyrelsen en egen guide för jubileumsåret. Guiden, som kompletterade läroplanen,

“**Det hundraåriga självständiga Finland är en fantastisk framgångssaga som är förtjänt av att firas: ett litet, hurtigt och framgångsrikt land vars välstånd grundar sig på förtroende och samarbete.**

Överombudsman, ekon.dr
Mikko Kosonen, Inlägg om
Finland 100 9.1.2017

“**Best country in the world. Safe and honest and even humble. My birth place and very proud to be a Finn.**

Facebook-kommentar

“**Är inte republiken Finland hundra år gammal först om ett år??**

Facebook-kommentar

“**Tack för varumärket! - Det viktigaste stödet för vår verksamhet är att Finland 100-projektverksamhet överhuvudtaget inletts. De gemensamma symbolerna och den gemensamma statusen gav till och med små aktörers evenemang bästa kvalitet.**

Respons från programprojekt

Bild: Finland 100 / Suvi-Tuuli Kankaanpää

sporrade lärarna att använda jubileumsårets tema i undervisningen och gav dem tips om olika sätt att göra det. Den populära guiden publicerades också i en uppdaterad version.

I enlighet med riktlinjerna för kommunikationen om jubileumsåret utfördes marknadsföring i första hand med andra metoder än genom köp av medieplats. De egna kanalerna lockade följare med hjälp av aktiviteterna och innehållen. Även det lyckade mediearbetet spelade en viktig roll när det gällde att göra jubileumsåret känt.

Fortlöpande sökmotoroptimering och digital marknadsföring bedrevs i liten skala från och med november 2016 i anslutning till Facebook-, Youtube- och Instagram-innehåll och för att skapa publicitet åt webbplatsen. Den digitala marknadsföringen effektiviserades under jubileumsårets höjdpunkter: i anslutning till invigningen i december 2016, under Tillsammans-veckoslutet i augusti 2017 och under jubileumsårets kulmination i november–december 2017. Allt som allt användes knappt sju procent av hela budgeten för kommunikation och marknadsföring på köp av medieplats.

Galleriet av blåvita ansikten vaknade till liv

Finland 100-logotypens och den övergripande visuella framtoningens synlighet var en viktig del av jubileumsåret. Målet var att ställa den officiella logotypen och applikationerna av den visuella framtoningen och Finlands ansikten-illustrationskonceptet till nätverkens förfogande i så stor omfattning som möjligt. För Finland 100-jubileumsåret planerades också ett urval PR-produkter, såsom flaggserier, roll ups, ballonger och guideskyltar. Dessutom producerade Finland 100-sekretariatet material till egna evenemang och till flera hundra evenemang som ordnades av programprojekt och andra aktörer. Material lånades ut till aktörer och skräddarsydda lösningar av dem togs fram.

En viktig marknadsföringssatsning under jubileumsåret var appen Finlands ansikten, som väckte illustrationerna till Finlands hundraårsjubileum till liv. Med hjälp av verktyget på webben kunde vem som helst skapa en unik, blåvit teckning av sitt eget foto och använda det på önskat sätt. Med Finlands ansikten fick alla finländare och Finlandsvänner överallt i världen jubileumsårets visuella framtoning till sitt förfogande. Vid sidan av privatpersoner ordnade andra aktörer av olika slag insamlingar och lät göra fotocollage för att fira jubileumsåret. Med hjälp av appen som lanserades i december 2016 gjordes sammanlagt cirka 100 000 bilder.

Finland 100-logotypen och Finlands ansikten fick stor spridning som ett identifierbart jubileumsärselement och dykte ibland upp också i överraskande sammanhang. Finland 100 fick synlighet i statsförvaltningens och kommunernas publikutrymmen och i utrikesministeriets beskickningar runt om i världen, men också till exempel på de finska polisbilarnas sidor. Finland 100-logotypen trycktes i finländarnas officiella pass jubileumsåret till ära och de blåvita ansiktena fanns också på finska statsbudgetens omslagssidor.

PR-produkterna var tillgängliga för alla i webbutiken som öppnades i augusti 2016 och stängdes 31.12.2017. Produkter beställdes i huvudsak av programprojekt, kommuner och städer, medborgarorganisationer och företag, men också av privatpersoner. Det var också möjligt att beställa material från webbutiken till utlandet. Den överlägset populäraste pr-produkten som också fick den största spridningen var Finland 100-pinsen. Sammanlagt såldes nästan 120 000 pins i webbutiken.

Finland 100 Kommunikationsguide

Januari 2017

Suomi
Finland
100

Den första kommunikationsguiden utgavs i augusti 2015, och den uppdaterades i flera reprints i takt med att förberedelserna för jubileumsåret framskred. För skolorna utarbetades i samarbete med Utbildningsstyrelsen en egen guide för jubileumsåret. Guiden kompletterade läroplanen och gav skolorna inspiration och tips så att de kunde utnyttja jubileumsårets tema i undervisningen.

Upplevt tillsammans

Ett varumärke vid namn Finland 100

Finland 100-logotypen och dess visuella landskap med de blåvita ansiktena utvecklades på ett par år till ett känt varumärke som syntes på konton i de sociala medierna, i tidningsspalterna, i tv, i gatubilden, på evenemang och på butikshyllorna. Populärast bland varumärkesprodukterna blev pinsen, som syntes ofta på rockuppslaget på personer som intervjuades i tv.

Ett bevis på Finland 100-varumärkets attraktionskraft var att logotypen efterliknades på många olika sätt. Vi fick också se några roliga memer: Suomi Finland omvandlades smidigt till Soumi Funland. Ett bärande element för den visuella identiteten var Finlands ansikten-illustrationskonceptet, som gjorde det möjligt för alla att skapa sitt eget blåvita Finlands ansikte. Ansiktsillustrationerna gav uttryck för temat Tillsammans på ett roligt och inspirerande sätt. Det betonade att självständigheten är ett resultat av allas gemensamma arbete.

Jubileumsårets visuella framtoning uppskattades inte enbart av dem som deltog i jubileumsåret utan även av proffs. Finland 100-jubileumsårets identitet fick Guldklampen 27.4.2017 i Grafias tävling Vuoden Huiput (Årets Toppar), som presenterar den bästa marknadskommunikationen och formgivningen i Finland.

Finland 100-logotypen var ett registrerat varumärke och veterligen det första i sitt slag i ägarens, statsrådets kanslis, historia. Genom Finland 100 introducerades också professionell marknadsföring, marknads-kompetens och varumärkeshantering vid statsrådets kansli. De var nya landvinningar i det 200 år gamla ämbetsverkets historia. Det är inget under att statsrådets ordinarie personal ibland undrade vad olika fenomen riktigt behövdes för.

Nätverken gav organisationen dess styrka

Bild: Museiverkets Bildsamlingarna

Bild: Finland 100

Bild: Kalle Kataila

Bild: Museiverkets Bildsamlingarna

Statsrådets kansli ansvarade för genomförandet av hundraårsjubileet för Finlands självständighet. Den officiella organisationens kärna bestod av Finland 100-sekretariatet, -styrelsen och -delegationen och av det riksomfattande regionala nätverket. Den verkliga organisationen var betydligt större. I enlighet med temat Tillsammans var avsikten att hela samhället skulle vara med om att skapa det gemensamma jubileumsåret, och Finland 100-nätverket växte ut i alla riktningar.

Finland 100-sekretariatet (bilaga O2) arbetade vid statsrådets kansli åren 2013–2018. Sekretariatet hade tre huvudsakliga uppgifter: att organisera och administrera Finland 100-jubileumsårsprojektet, bygga upp och styra programhelheten och sköta kommunikationen. Sekretariatets arbete leddes av Finland 100-generalsekreterare Pekka Timonen.

Sammanlagt 26 personer arbetade vid sekretariatet under dess verksamhetstid. Antalet anställda varierade enligt hur jubileumsårsprojektet framskred mellan fem och tjugo, och även tjänsteförhållandena varierade från några månader till flera år. Som störst var personalstyrkan från början av jubileumsåret 2017 till hösten 2017. Sekretariatet arbetade i tre team: generalsekreteraren ansvarade för teamet för organisering och administration av projektet, kommunikationschef Päivi Pirttilä ansvarade för kommunikationsteamet och programchef Suvi Innilä för programteamet.

Sekretariatets uppgift var att under styrelsens och delegationens ledning skapa konceptet för genomförandet av Finlands jubileumsår. Det skulle också utarbeta verksamhetssätten och modellerna för det praktiska genomförandet. Arbetet handlade om att bygga upp och upprätthålla ett exceptionellt vidsträckt nätverk av intressentgrupper och om att kontinuerligt utveckla och hitta nya former att arbeta tillsammans. Sekretariatet hade också till uppgift att styra och stödja samarbetsnätverket, ordna möten, utarbeta instruktioner och skapa riksomfattande koncept samt att utarbeta en modell för företagssamarbetet och styra det.

För att uppnå jubileumsårets mål var det också nödvändigt att anlita externa experter. Behovet var särskilt stort inom kommunikation och marknadsföring, där flera ramavtals- och avtalsleverantörer konkurrensutsattes. Avtalsleverantörer för tjänster inom kommunikation och marknadskommunikation var Oy SEK Ab och Miltton Oy. För planeringen av den visuella framtoningen stod Kokoro & Moi Oy, och den första versionen av Finland 100-logotypen gjordes av Kuudes kerros Oy. Grano Oy ansvarade för webbutiken för publicitetsmaterial och avtalspartnern för företagssamarbetet var Partners United Oy.

Finland 100-sekretariatet var ett nervcentrum för kundservice, intressentgruppsarbete och det praktiska arbetet för jubileumsåret. Dess inflytande var mycket större än dess storlek gav anledning att vänta. Arbetet var samtidigt systematiskt och reaktivt, och ofta ytterst hektiskt. Sekretariatet utvecklades till jubileumsårets informationsbyrå och till verksamhetens brännpunkt. Flera tusen aktörer i jubileumsårsnätverket deltog i möten och träffar i sekretariatets lokaler på Kyrkogatan i Helsingfors.

Finland 100-styrelsen och delegationen visade riktningen

Finland 100-styrelsen (bilaga 3) styrde sekretariatets arbete. Styrelsen, som sammanträdde regelbundet, bestod av en ordförande och 11 medlemmar från olika områden i samhället. Statsministerns statssekreterare, Olli-Pekka Heionen 15.11.2013–29.6.2015 och statssekreterare Paula Lehtomäki 1.7.2015–31.1.2018, var styrelsens ordförande. Finland 100-styrelsen ansvarade för jubileumsårets verkställande och styrning i enlighet med den valda strategin. Styrelsen gick också igenom alla programförslag och godkände de projekt som upptogs i jubileumsårets program, sammanlagt cirka 5 000 projekt. Styrelsen sammanträdde sammanlagt 48 gånger under åren 2013–2018.

I enlighet med tillsättandebeslutet beslutade Finland 100-delegationen (bilaga 4) om jubileumsårets allmänna riktlinjer utifrån styrelsens beredning. Totalt 70 centrala organisationer i det finländska samhället var representerade i delegationen, som sammanträdde sammanlagt sex gånger under dess mandatperiod. Som delegations ordförande fungerade statsminister Jyrki Katainen (14.8.2013–24.6.2014), statsminister Alexander Stubb (24.6.2014–29.5.2015) och statsminister Juha Sipilä (29.5.2015–31.1.2018), och finansministern som vice ordförande. Finland 100-generalsekreteraren var delegationens sekreterare.

Finland 100-regionkoordinatörerna skapade entusiasm och gemenskap

För att genomföra jubileumsåret på gräsrotsnivå överallt i Finland grundade statsrådets kansli Finland 100-regionnätverket, som kom att få en mycket stor betydelse. Det förberedande arbetet i regionerna började i september 2015, och Finland 100-regionnätverket inledde sin verksamhet våren 2016.

Regionnätverket bildades (bilaga 5) av landskapens förbund (19) och de sex största städerna. Nätverkets uppgift var att ansvara för jubileumsårets regionala samordning och kommunikation. För varje region utsågs en Finland 100-regionkoordinator, som var anställd hos en stadsorganisation eller ett landskapsförbund. Många kommuner utsåg dessutom egna Finland 100-kontaktpersoner. Regionnätverket möttes för gemensamma utvecklings- och planeringsdagar 2–4 gånger om året, sammanlagt nio gånger.

Regionkoordinatörerna var Finland 100-sekretariatets representanter i regionerna och fungerade som kommunikatörer i båda riktningarna. I vissa regioner kunde uppgiften skötas av två personer på så sätt att den ena fokuserade mer på kommunikationen och den andra till

exempel på projektsamarbetet och på ansökningsförfarandena för regionstöd. En del av samordnarna fungerade också som producenter av program i sina regioner.

Kommunikation var ett centralt område i regionnätverkets arbete. Regionkoordinatörerna handledde, uppmuntrade och sporrade lokala aktörer att delta i skapandet av Finland 100-programmet. De ansvarade för Finland 100-projektets synlighet, material och mediarbete i sina regioner. Nästan alla regioner hade egna kanaler i de sociala medierna och evenemangskalendrar för Finland 100-projektet. Regionkoordinatörerna hjälpte riksomfattande projekt genom att koppla samman dem med lokala samarbetspartner och lyfte fram från det stora programutbudet evenemang och projekt som gällde invånarna i deras egna regioner. Regionnätverket spelade också en viktig roll när det gällde att genomföra de riksomfattande Finland 100-koncepten och därigenom de ögonblick som förenade hela Finland på regionnivå.

Ministeriegruppen samlade statliga aktörer

Representanter för kommunikationen hos olika statliga aktörer och kontaktpersoner som utsetts till jubileumsårsprojektet sammanträdde regelbundet i Finland 100-ministeriegruppen. Till ministeriegruppen hörde företrädare för alla ministerier, justitiekanslersämbetet, republikens presidents kansli och statsrådets kansli.

I ministeriegruppen distribuerades information om de olika förvaltningsområdenas Finland 100-projekt och planerades samarbetsprojekt. Gruppen spelade också en viktig roll när det gällde att bygga upp de olika statliga aktörernas gemensamma jubileumsårsupplevelse och allmänna kommunikation om jubileumsåret. Ministeriegruppen sammanträdde sammanlagt 14 gånger. Dessutom bildades andra samarbetsgrupper, såsom en samordningsgrupp för statliga aktörers internationella ärenden.

Finland 100-verksamheten utomlands samordnades av utrikesministeriet och Finlands beskickningar i olika länder. Inom ramen för Finland 100-programarbetet ordnades aktiviteter i fler än hundra länder på alla sex kontinenter. Vid sidan av den officiella organisationen verkade lokala Finland-föreningar aktivt för att främja verksamheten i många länder.

Nätverk gav styrka

Utifrån temat Tillsammans kunde jubileumsåret på ett naturligt sätt genomföras med hjälp av nätverksbaserad verksamhet. Även uppdragets stora omfattning och de mål som ställts upp för jubileumsåret styrde verksamheten i denna riktning. Resurserna var begränsade i förhållande till jubileumsårsprojektets helhet, vilket underströk det nätverksbaserade verksamhetssättets värde och betydelse.

I stället för ett färdigt program som leddes ovanifrån fattades beslut om att ställa nycklarna till genomförandet till allas förfogande. Finlands hundraårsjubileum skulle skapas av finländarna själva, som därigenom fick bestämma hur jubileumsåret skulle se ut. Jubileumsårsorganisationen föresatte sig att som sin serviceuppgift skapa ett ramverk och en plattform för det gemensamma genomförandet. Det var ett ovanligt val inom den offentliga förvaltningen och i kedjan av traditionella märkesår. Valet medförde en medveten risk – ingen visste hur Finlands historiska jubileumsår slutligen skulle se ut.

Det här valet gjorde det nödvändigt att engagera det finländska samhällets hela spektrum från projektets första skeden. Sekretariatet och styrelsen utförde en kartläggningsskeden som krävde mycket fotarbete. Resultaten bådade gott. Det finländska medborgarsamhället som bygger på demokrati, på traditionen av gemensamt, frivilligt talkoarbete och på föreningsverksamhet var beredd att anta utmaningen. Ett stort antal aktörer från landskapen, organisationssektorn, kommunerna, statsförvaltningen, medierna, företagen och näringslivet anslöt sig till jubileumsårsprojektets nätverk.

Även enskilda kända opinionsbildare visade intresse för jubileumsåret och var beredda att delta, när de kontaktades. De flesta aktörerna fick en kanal för deras egna aktiviteter när programverksamheten inleddes våren 2015.

Projektet, som byggde på nätverksverksamhet ställde särskilt stora krav på kommunikationen. Det blev klart genast i det inledande skedet hur viktigt det skulle vara med enhetlig, aktiv och interaktiv kommunikation, och kommunikationen utsågs till jubileumsårets andra hörnsten tillsammans med programverksamheten.

Egen form av deltagande för företagen

I enlighet med temat Tillsammans var avsikten också att få företag och näringslivet att delta i skapandet av jubileumsåret. För detta ändamål var det nödvändigt att komplettera den öppna programverksamheten med ett eget sätt för kommersiella aktörer att delta. För första gången i Finlands statliga märkesårs historia utarbetades en strategi och en verksamhetsmodell för företagens medverkan. Genom Finland 100-partnerskapet erbjöds företagen möjlighet att främja välfärden i samhället i enlighet med temat Tillsammans.

Företagen och näringslivet hade en stark vilja att delta i självständighetens jubileumsår, och de började bygga ett gemensamt sätt att verka med stort intresse. Finland 100-företagsprogrammet genomfördes i två skeden. År 2016 genomfördes en modell för mer omfattande företags-samarbete. Den kompletterades i början av 2017 med en skräddarsydd form av deltagande för små företag. I Finland 100-programmet fanns dessutom många innehållsprojekt som genomfördes av företag, och flera företag gav sitt stöd till programprojekt i egenskap av samarbetspartner.

Det första programmet för ett mer omfattande samarbete med Finland 100-företagspartner inleddes i början av 2016. I programmet avtalade företaget och statsrådets

kanslis Finland 100-projekt om hur företaget skulle medverka i självständighetens jubileumsår genom gärningar och deltagande av olika slag samt eventuellt också med sina produkter och tjänster. Företaget skulle ha möjlighet bland annat att förbinda sig vid produkt- eller serviceutveckling som låg i linje med temat Tillsammans, vid omfattande kommunikation och vid deltagande i allmännyttig samhällsrelig verksamhet som kunde ha en koppling till företagets övriga ansvarighetsverksamhet. Alla företag som hade verksamhet i Finland fick lämna ansökan till programmet.

I början av 2017 infördes en annan form av deltagande som var avsedd för små företag. Programmet 100 finländska finesser letade efter produkter eller tjänster från hundra små företag för att fira det hundraåriga Finland. 100 finländska finesser genomfördes i samarbete med Företagarna i Finland, Centralhandelskammaren, Förbundet för Finländskt Arbete och Finlands Näringsliv EK. Små företag som uppfyllde EU:s definition kunde ansöka om deltagande i programmet med en produkt eller tjänst för vilken företaget ville ha rätt att använda den officiella Finland 100-logotypen. För att uppfylla ansökningskriterierna skulle företaget dessutom ingå en samhällsförbindelse för hållbar utveckling (<https://sitoumus2050.fi/>).

Gemensamt för alla jubileumsårets partnerföretag och deras Finland 100-produkter var en bakgrund, en berättelse eller en samhällsgärning som motiverade varför produkten valts till en del av programmet för självständighetens jubileumsår. Det medverkande företaget fick använda Finland 100-logotypen på avtalade produkter och tjänster och i sin kommunikation och marknadsföring.

Företagspartnerskapen blev en betydande del av det riksomfattande genomförandet av jubileumsåret, och företagen var med om att skapa synlighet under hela jubileumsåret. Åren 2016–2017 arbetade en ansvarsperson som fokuserade på företagssamarbetet vid Finland 100-sekretariatet.

Upplevt tillsammans

Hiiop – Åhej! 274 år av goda gärningar för det hundraåriga Finland

Var tredje finländare ägnar sig åt frivilligarbete och varannan skulle göra det om någon bad dem. Med anledning av det hundraåriga Finland blev OP entusiastisk för frivilligarbete och bjöd också in samarbetspartner. Resultatet blev 274 år av frivilligarbete.

Brådskan pressar och att förbinda sig känns skrämmande

Jag vill gärna göra något för andra men har svårt att hitta tid för det. Hur hittar man en lämplig uppgift? Måste man förbinda sig? Många vill hjälpa andra och göra goda gärningar, men sådana här frågor funderade finländarna på när OP undersökte deras förhållande till frivilligarbete.

OP ville fira det hundraåriga Finland genom att göra någonting gott tillsammans med anställda, ägarkunder och intressegrupper. På OP blev man intresserad av frivilligarbete på grund av dess potential för kollektiv styrka och beslutade att göra det lättare för människor att göra goda gärningar. Målet var att uppmuntra finländare att arbeta för sina egna gemenskaper, i enlighet med jubileumsårets tema Tillsammans. Man ville också göra det möjligt för dem att smidigt göra verklighet av deras idéer med hjälp av en digital plattform.

Tjänsten för förmedling av frivilligarbete Hiiop100.fi

OP ställde upp 100 år av frivilligarbete som mål. Tanken utgick från OP:s personal, och var och en av OP:s 12 000 anställda uppmuntrades att göra en dag frivilligarbete på

arbetstid. Genom detta skulle hälften av målet på hundra årsverken uppnås. För att uppnå hundraårs målet byggde OP upp tillsammans med en samarbetspartner en ny tjänst för förmedling av frivilligarbete, Hiiop100.fi. Tjänsten är öppen för alla. Webbplatsen för samman den frivilliga och uppgiften. I praktiken kan vem som helst använda webbplatsen för att söka frivilliga eller en lämplig uppgift för sig själv.

274 år av frivilligarbete – tillsammans

Under jubileumsåret gjordes sammanlagt 274 år av frivilligarbete. Via webbplatsen annonserades över 3 000 frivilligarbetsuppgifter runt om i Finland.

Frivilligarbete gjordes bland annat för mindre bemedlade familjer. Flera tusen personer hjälpte till exempel Hope rf att samla in och sortera gåvor, och i juli fick 1 500 skolelever en ryggsäck. Under jubileumsåret gavs stöd till ekonomisknyskaper hos unga, förebyggdes utslagning, samlades in pengar till insamlingarna Hungerdagen, Näsdagen och Törst, och städades nationalparker och stränder. Frivilliga lindrade också ensamheten bland äldre, de besökte servicehus, hjälpte till med vardagssysslor och ordnade Mormorsdiscon, Hela Finland tackar-fester, K60-partyn och luncher för trevlig samvaro. I november fick hundra seniorer göra en bilutflykt på temaveckan för bilfärder för äldre. Flera tusen finländare stickade åt prematurer, barn och veteraner.

Bild: OP

Jubileumsårets ekonomi

Jubileumsårets ekonomi kan granskas i två perspektiv: dels kan man studera användningen av det anslag som staten beviljade Finland 100-projektet, dels uppskatta de ekonomiska satsningarna på hela Finland 100-jubileumsåret med hänsyn till alla som deltog i jubileumsårets genomförande. Största delen av anslagen inriktades på programverksamheten.

Till Finland 100-jubileumsårets projekt anvisades ett separat anslag i statsbudgeten. Den totala budgeten för åren 2013–2018 var sammanlagt 19 miljoner euro.

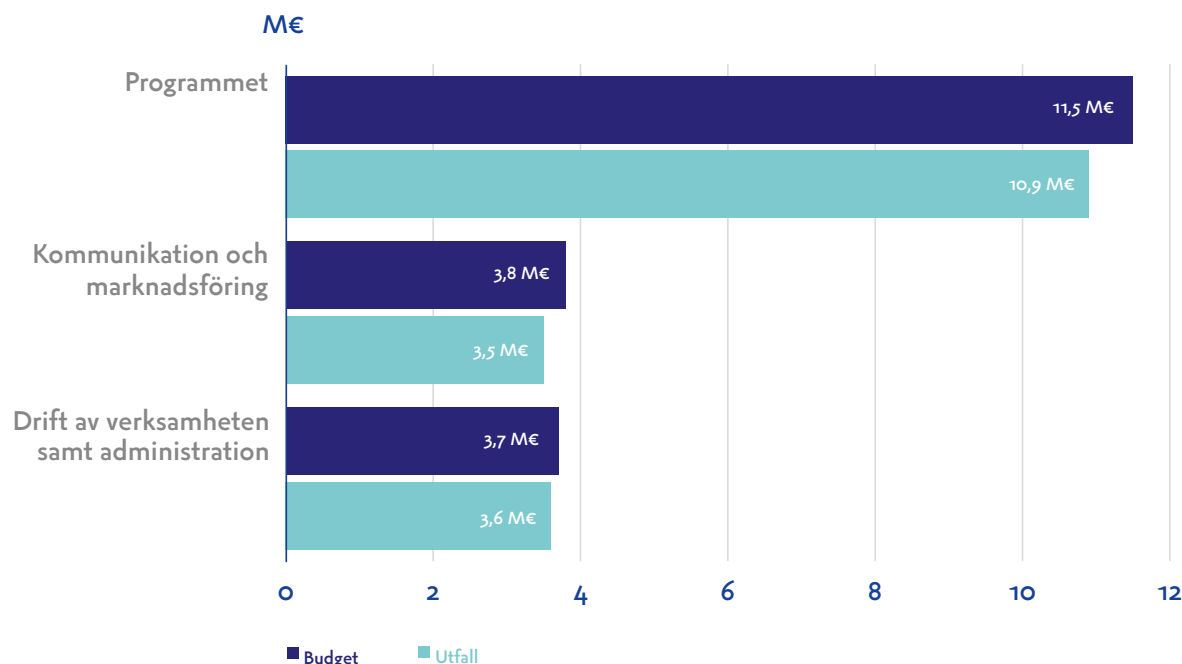
År 2014 reserverades ett anslag på fem miljoner euro för inledandet och beredningen av projektet. År 2015 fattades beslut om att tilldela projektet ett totalt anslag om 19 miljoner euro. Beslutet byggde på den strategi och modell för genomförandet som delegationen och styrelsen godkände. Statsrådets kansli beslutade om användningen av anslagen. De faktiska anslagen uppgick till 18 miljoner euro under åren 2013–2018 (bilaga 7).

Plantan växte upp till ett träd – programmets ekonomiska genomförande

Totalt 60 procent av Finland 100-budgeten, dvs. 11,5 miljoner euro, inriktades på förberedelserna av programmet. Programbudgetens utfall var 10,9 miljoner euro. Med pengarna understöddes riksomfattande och internationella projekt, genomfördes regional programberedning och finansierades Finland 100-sekretariatets egna produktioner och beställda produkter samt annan programberedning.

Från Finland 100-stödprogrammet betalades sammanlagt 6,5 miljoner euro i statsunderstöd till 145 programprojekt. Med interna över-

Fördelningen av Finland 100-jubileumsårets budget

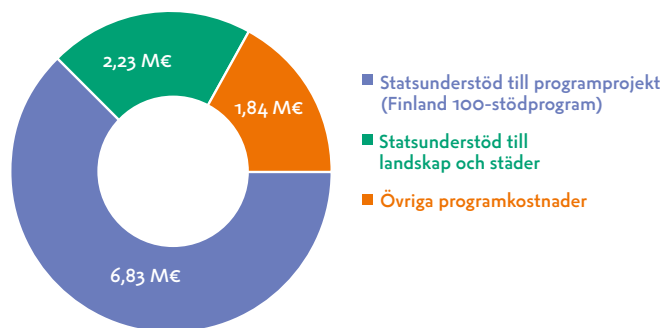

Totalt 60 procent av Finland 100-projektets budget inriktades på programarbetet. Budgeten fördelades på tre huvudkategorier: programarbete 11,5 (utfall 11,1) miljoner euro, kommunikation och marknadsföring 3,8 (3,4) miljoner euro samt drift av verksamheten och administrativa kostnader 3,7 (3,7) miljoner euro.

föringar av rätten att använda anslag inom statsförvaltningen gavs stöd till 11 projekt för sammanlagt 350 000 euro. Statsrådets kanslis genomsnittliga finansieringsandel i dessa 156 projekt som fick understöd var 16 procent.

Av programbudgeten inriktades 1,8 miljoner euro på andra programkostnader, såsom på beredningen av program, egen produktion och samarbetsprojekt med projekt som kompletterade 7 procent av hela programbudgeten inriktades på jubileumsårets invigning, nästan 13 procent på fördelsdagsveckans evenemang och cirka 10 procent på det internationella programmet.

Fördelningen av Finland 100-programbudgeten om 10,9 miljoner euro

Stöd till det regionala programarbetet

Finland 100 gav stöd till den regionala programberedningen genom att bevilja statsunderstöd till regionnätverket. Statsrådets kansli öppnade ett separat förfarande för ansökan om understöd för regionutvecklings- och förvaltningsmyndigheter den 7 december 2015 i syfte att stödja hundraårsjubileets regionala samordning, kommunikation och program. Det sammanlagda beloppet som kunde sökas åren 2016 och 2017 var 2,25 miljoner euro.

Vid utsatt tid den 31 januari 2016 hade 18 landskapsförbund och de sex största städerna i Finland lämnat in ansökan om understöd. En förutsättning för understöd var att regionerna satsade minst ett lika stort belopp på förberedelserna inför jubileumsåret som de fick i understöd av statsrådets kansli. Denna medfinansiering utgjorde slutligen totalt 3,2 miljoner euro. Statsunderstöd delades ut till regionerna till ett belopp om sammanlagt 2,23 miljoner euro (bilaga 15).

De flesta regioner ordnade förfaranden för ansökan om Finland 100-regionstöd åren 2016–2017 för projekt som anslutits till programmet. Varje region hade egna kriterier, bedömningsprocesser och tidtabeller för understöden. Statsrådets kansli förutsatte att de projekt som beviljades understöd (bilaga 8) var en del av det officiella Finland 100-programmet.

Regionnätverket stödde 715 lokalt och regionalt betydande programprojekt med sammanlagt 1,7 miljoner euro. Finland 100-regionstödens genomsnittliga andel av den totala budgeten för dessa projekt var 12 procent.

Programarbetets värde ökade till det trettiosexfaldiga

Utgångspunkten för programberedningen var att största delen av projekten skulle genomföras med annan finansiering än med finansiering från Finland 100-projektet, till exempel med stöd från olika stiftelser och fonder eller genom att aktörerna riktade en del av sin basfinansiering till verksamhet som hade anknytning till jubileumsåret.

Totalt 3,1 procent av jubileumsårets projekt fick statsunderstöd av statsrådets kansli och 15 procent i form av Finland 100-regionstöd via regionnätverket. Dessa belopp utgjorde sammanlagt 8,6 miljoner euro.

Enligt slutenkäten för programprojekten användes uppskattningsvis minst 400 miljoner euro på genomförandet av Finland 100-programmet. I de faktiska kostnader som programprojekten meddelade ingår inte infrastruktur- och byggnadsprojekt som genomfördes inom ramen för jubileumsåret. Den ekonomiska volymen av jubileumsårets program ökade således åtminstone till det 36-faldiga i förhållande till statsrådets kanslis programbudget.

Jubileumsårets ekonomiska helhet

Det är svårt att uppskatta jubileumsårets ekonomiska helhet eftersom genomförandet starkt byggde på aktiviteter på eget initiativ, verksamhet i nätverk och samverkan mellan olika aktörer. I praktiken utgörs utfallet av jubileumsårets budget av den sammanlagda summan av de resurser som alla aktörer som medverkade i jubileumsåret använde. Utifrån en försiktig uppskattning ligger den i storleksklassen flera hundra miljoner euro.

Samtliga aktörer som deltog i jubileumsårets officiella program, t.ex. ministerier, landskap, städer, kommuner och samarbetsföretag har i sina sammandrag och slutrapporter meddelat att de använt flera hundra arbetstimmar och inriktat separat finansiering för att genomföra programmet och Finland 100-gärningar. Det har inte varit möjligt att uppskatta den här helheten mer ingående.

När den ekonomiska helheten granskas, finns det också anledning att ta hänsyn till all den verksamhet som Finland 100-jubileumsåret gav upphov till som inte kan observeras genom det officiella programmet. Dessutom finns det brister i informationen om den ekonomiska helheten av den verksamhet som ägde rum utomlands. Det är i varje fall motiverat att tala om Finlands hundraårsjubileum som vårt största statliga jubileumsår någonsin även med tanke på ekonomin.

Finlands stora år

Temat för hundraårsjubileet för Finlands självständighet, Tillsammans, sammanfattade både jubileumsårets mål och sättet för dess genomförande. Målen att stärka känslan av gemenskap, skapa delaktighet och bjuda på mångfald styrde starkt både planeringen och genomförandet av jubileumsåret. Jubileumsåret Finland 100 var på många sätt ett statligt märkesår av ett helt nytt slag.

Jubileumsårets program var resultatet av gemensamma insatser av en stor mängd aktörer. Var och en fick välja sitt eget meningsfulla sätt att fira Finland och olika sätt att fira fick komplettera varandra. Samtidigt återspeglade sättet att genomföra jubileumsåret det finländska samhällets centrala värderingar, såsom demokrati, yttrandefrihet och jämlikhet.

Programmets stomme utgjordes av officiella programprojekt som sökt sig till programmet genom det öppna ansökningsförfarandet. Kring dem skapades en stor mängd andra program och aktiviteter som inspirerats av Finland 100-jubileumsåret. I praktiken ordnades program i hela Finland, och en betydande del av programmet ägde rum utomlands.

Programmet, som var öppet för alla, och det delaktighetsskapande jubileumsåret som tilltalade människorna inspirerade finländare och Finlandsvänner att skapa en gemensam upple-

velse. Hela 800 000 människor deltog i arbetet med att ordna det största jubileumsårsprogrammet någonsin, och totalt 5 000 projekt togs upp i programmet. Uppskattningsvis 170 000 evenemang ordnades i Finland och ute i världen.

Den grupp av aktörer som skapade och genomförde programmet utgjorde slutligen ett heltäckande tvärsnitt av hela det finländska samhället. Centrala aktörer var kommuner, städer, företag, statliga aktörer, sammanslutningar, föreningar och enskilda personer.

Jubileumsårets programperiod inleddes vid nyår och slutade på självständighetsdagen den 6 december. Under den drygt elva månader långa programperioden upplevdes många innehålls- och händelsemässiga höjdpunkter som knöt samman olika aktörer och lyfte fram viktiga teman. Invigningen visade klart att det var ett alldeles speciellt år som började. I augusti sammanfattade Tillsammans-veckoslutet sommarens gemensamma aktiviteter, och födelsedagsveckan i anslutning till självständighetsdagen var en höjdpunkt för hela året.

Jubileumsåret bjöd på delaktighet, inspiration och glädje. Det skenade i väg på egen hand – på ett bra sätt. Det föddes ett Finland 100-fenomen som spreds ut i hela Finland och även ut i världen.

Det största jubileumsårsprogrammet någonsin

Bild: Finland 100 och programprojekt

Finlands hundraåriga självständighet firades med det mest omfattande jubileumsårsprogrammet som någonsin setts i vårt land. Programhelheten som utsträckte sig till sex kontinenter och över hundra länder bestod av 5 000 projekt och av 170 000 evenemang som ingick i projekten. Vi skapade programmet tillsammans: 800 000 finländare deltog i genomförandet av det.

Finland 100-programmets omfattning och mångfald överträffade alla förväntningar och prognoser. Jubileumsårets program byggdes upp genom ett öppet förfarande för ansökan, vilket visade sig vara en fungerande lösning som också låg i tiden. Möjligheten att delta i jubileumsåret med egna aktiviteter som var och en ordnade på sitt eget sätt inspirerade många att medverka i skapandet av jubileumsåret.

Nästan alla finländare var nöjda med jubileumsårets program

Jubileumsåret berörde finländarna i en historisk omfattning. Enligt en utredning av Statistikcentralen¹ (bilaga 16) upplevde nästan fyra av fem finländare att det var viktigt att delta i firandet av jubileumsåret. Åsikterna var likartade oberoende av ålder, bostadsort eller kön.

Hela 93 procent av finländarna var mycket eller rätt nöjda med jubileumsårets program och genomförandet av evenemangen. Kvinnor var lite mer belåtna som deltagare än män och personer under 45 år var lite mer belåtna än äldre.

Finland 100-programmet bestod av fem tusen projekt

Till jubileumsårets program anslöts sammanlagt 5 529 projekt under åren 2015–2017. I en utredning som gjordes våren 2018 fastställdes antalet genomförda projekt till minst 4 900, men det sannolika antalet är drygt 5 000 projekt.

Cirka 300 av de projekt som upptagits i programmet meddelade att projektet ställts in eller senarelagts efter att deras ansökan godkänts. Alla inställda projekt skickade inte anmälan och därför kontrollerades antalet genomförda projekt efter jubileumsåret.

Totalt 855 projektansökningar fick avslag. Den vanligaste orsaken var att projektet saknade en tidsmässig eller innehållsmässig anknytning till jubileumsåret. I praktiken kunde det vara fråga om att projektet enligt planerna inte skulle genomföras under jubileumsåret. Kommersiella produkter och tjänster överfördes till en separat ansökningsprocess som reserverats för dem. Till ansökningsförfarandet skickades också ett antal överlappande ansökningar, eller så drogs ansökningen tillbaka före behandlingen.

Utöver det officiella programmet firades självständighetens hundraårsjubileum med ett stort antal inofficiella program.

Information samlades in från programprojekten med en slutenkät som gjordes åren 2017–2018². De projekt som besvarade slutenkäten representerar programmet på ett heltäckande sätt i fråga om programmets innehåll, geografiska fördelning och

storlek. Utifrån slutenkätmaterialiet är det möjligt att med tillräcklig noggrannhet göra uppskattningar och sammandrag om nyckeltal som gäller hela projektmängden.

Två tredjedelar av jubileumsårets evenemang hade fri entré

Enligt svaren på slutenkäten omfattade de 5 000 projekten i Finland 100-programmet uppskattningsvis 169 700 evenemang. De mest typiska evenemangen var föreställningar, utställningar, konserter och fester. Två tredjedelar av dem var avgiftsfria för deltagarna. I över hälften av projekten ordnades 1–5 evenemang och endast sex procent av projekten ordnade inga evenemang alls. Å andra sidan kunde till exempel filmprojekt ha ett stort antal föreställningar, ibland flera hundra.

Projekt som inte hade ett evenemang som dess centrala innehåll gällde oftast ett verk, t.ex. en bok, en audiovisuell produktion, ett webbinnehåll eller en kampanj.

¹Statistikcentralen gjorde en flerårig uppföljningsundersökning för att utreda finländarnas medvetenhet och uppfattningar om självständighetens hundraårsjubileum. Finland 100-uppföljningsundersökningen genomfördes sammanlagt sex gånger i anslutning till Statistikcentralens konsumentbarometer: 09/2015, 09/2016, 03/2017, 09/2017 och den sista undersökningen i två skeden våren 2018 (02 och 03/18). I varje undersökningsomgång intervjuades över tusen i Finland bosatta personer i åldern 15–84 år, och resultaten sattes i relation till hela befolkningen.

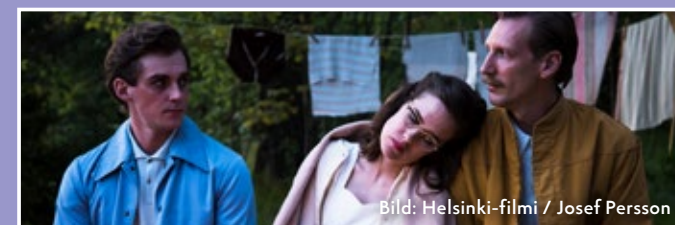
²Erfarenheterna hos dem som genomfört programprojekt kartlades med en slutenkät som riktades till de slutförda projekten. Totalt 1 268 projekt, vilket motsvarar 25 procent av alla programprojekt, besvarade slutenkäten mellan mars 2017 och februari 2018.

Upplevt tillsammans

Finland 100-jubileumsåret var en fest för den inhemska filmen

Det hundraåriga Finland inspirerade många filmmakare. Till filmprogrammet hörde sammanlagt 14 filmer som hade biografdistribution. De fick över en miljon tittare under jubileumsåret. Filmerna behandlade det självständiga Finlands historia, bjöd på stora känslor och presenterade många olika slags möten i dagens Finland. Utöver filmer omfattade Finland 100-programmet också bland annat tv-serier och -produktioner.

Filmen Den eviga vägen, som bygger på författaren Antti Tuuris framgångsrika roman och regisserades av AJ Annala, är en berättelse om hur tron på humanitet och rättvisa hjälper en att klara sig även om man förlorar allt. Aku Louhimies nya version av Väinö Linnas klassiker Okänd soldat byggde på behovet att presentera berättelsen för de unga generationerna med hjälp av ett språk och en visuell värld som är bekant för dem. Dokumentärfilmen Brutna av kriget i regi av Timo Korhonen lyfter i sin tur fram ett dolt nationellt trauma som riskerar att gå i arv till de följande generationerna om det inte behandlas.

Tom of Finland i regi av Dome Karukoski är en berättelse om hur konstnären Touko Laaksonens konst och vision förändrade världen. Aki Kaurismäkis film Ljus i natten skildrar mötet mellan en finsk handelsresande och en syrisk flykting. Lauri Mäntyvaaras tjocka ögonfransar är en komedi med manus och regi av Hannaleena Hauru. Den hyllar de unga kvinnorna i det hundraåriga Finland.

Dokumentärfilmen Pohjolan enkeli (Nordens ängel) som regisserades av Jean Michel Roux, berättar om Finland och dess kultur genom Hugo Simbergs målning Den sårade ängeln. I naturfilmen Matka merelle (Färden till havet) möts Finska vikens rika havsnatur, mångsidiga djurliv och människor som observerar och påverkar havets tillstånd.

“Det var mycket viktigt för våra frivilliga att få vara med och delta i arrangemangen.

Respons från programprojekt

“This could become a new tradition :) #firework #helsinki #independenceday #finland

Twitter-meddelande

“När jag reser i världen för att berätta om till exempel vår jämställdhet, känner jag en fosterländsk värme: stolthet över en finländsk dröm att vem som helst kan bli vad som helst, bara det ges en verklig möjlighet till det.

Politikern Rosa Meriläinen,
Inlägg om Finland 100 7.3.2017

Medborgarsamhället fick en stark roll

De som skapade jubileumsårets program utgjorde ett heltäckande tvärsnitt av det finländska samhället. Privatpersoner, organisationer inom den offentliga förvaltningen, medborgarsamhället och små och stora företag runt om i landet deltog i arbetet för jubileumsåret. I programmet genomförande medverkade också många aktörer som traditionellt inte deltagit i jubileumsåren.

Medborgarsamhället var starkt representerat i genomförandet av programmet: enligt slutenkäten utgjordes nästan hälften av projektens huvudsansvariga av föreningar eller organisationer, medan en femtedel var privatpersoner eller arbetsgrupper. Företag var huvudsakliga ansvariga för vart tionde av samtliga projekt i programmet men för vart fjärde projekt som fått statsunderstöd.

Var femte finländare var med om att skapa jubileumsårets program

Enligt en enkät som Statistikcentralen gjorde i mars 2018 deltog nästan var femte finländare över 15 år, dvs. 800 000 finländare, i förberedelserna för något projekt som ingick i Finland 100-programmet. I september 2017 var motsvarande siffra 600 000. Siffrorna visar hur intresset för att delta i arrangemangen av de riksomfattande initiativen, till exempel i födelsedagskaffet dagen före självständighetsdagen, ökade hösten 2017.

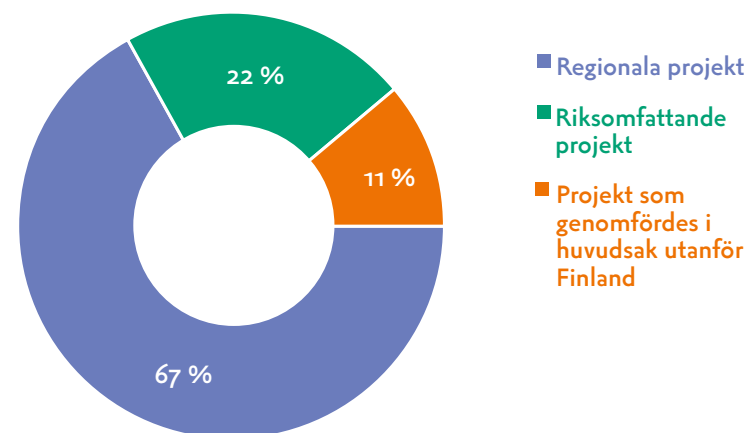
Enligt projektens svar på slutenkäten deltog 675 000 personer i genomförandet av den officiella programhelheten i Finland och utomlands. I siffran ingår inte det stora antal människor som i november–december 2017 deltog i arbetet med att skapa programmet för självständighetsdagen och den anslutande födelsedagsveckan. Därför kan det totala antalet medverkande uppskattas vara ännu större.

Av de medverkande var 59 procent frivilliga, talkoarbetare eller praktikanter i projekt. Frivilligarbetet och talkoandan hade till och med en mycket stor roll för att jubileumsårets programhelhet kunde genomföras i den här omfattningen och med den här mångfalden.

Det hundraåriga Finland firades på tiotals olika språk

Antalet språk som användes i Finland 100-programmet vittnar om mångfalden bland jubileumsårets genomförare och målgrupper. Vid sidan av Finlands officiella språk och de språk som har en särskild ställning i Finland firades hundraåringen på tiotals andra språk. Projekt ordnades på olika språk i utlandet och många projekt i Finland hade invandrare som målgrupper. Dessutom ordnade många nationalitetsgrupper i Finland egna Finland 100-evenemang på sina egna språk.

Projektens geografiska fördelning

Största delen av projekten genomfördes lokalt eller regionalt, inom ett enda landskap. I programhelheten fanns dock ett stort antal projekt med riksomfattande genomförande eller betydelse. De utgjorde cirka en fjärdedel av alla projekt. Cirka vart åttonde projekt genomfördes utomlands. Uppskattningen av omfattningen av genomförandet av projekten bygger på de uppgifter som meddelats i ansökningarna.

Upplevt tillsammans

Teaterpjäsen Okänd soldat för första gången på svenska

Sommaren 2017 fick *Okänd soldat* premiär som teaterpjäs på svenska. Sommarteatreföreställningen *Okänd soldat i Harparskog* – Tuntematonton sötas Harparskogissa, som byggde på Väinö Linnas roman, sattes upp i Raseborg både på svenska och finska.

Evenemanget ordnades vid Harparskogs försvarslinje på Hangö udd i Raseborg. I terrängen byggdes Harparskog Arena som hade plats för 800 åskådare.

Som grund för den svenska översättningen av pjäsen användes Edvin Laines och Olavi Veistäjäs manuskript från 1966, som också den finskspråkiga pjäsen följde. Både professionella skådespelare och erfarna amatörer medverkade på scenen i Harparskog.

Bild: Harparskogsarena / Chris Senn

Bild: Finland 100

Cirka hälften av projekten i det officiella Finland 100-programmet projekt genomfördes endast på finska. Enligt projektansökningarna var totalt 40 procent av projekten flerspråkiga, dvs. de genomfördes på minst två språk av vilka finska oftast var ett. Engelska var ett av språken för genomförandet i 27 procent av programmen, svenska i 15 procent.

Finlandssvenska huvudansvariga instanser stod för cirka 5 procent av programmet. Finlands svenskspråkiga områden tog emot jubileumsåret med samma entusiasm som resten av landet och programmet täckte tämligen jämnt alla svenskspråkiga områden, kryddade med deras egna särdrag. Även på Åland ordnades mycket Finland 100-program.

Den samiska kulturen fick stor uppmärksamhet under jubileumsåret. I Paris ordnades evenemanget Sámi 2017, som ingick i Finland 100-programmet. Samer ordnade också andra projekt, även på de sa-

miska språken. Romani, karelska och teckenspråk användes i sammanlagt flera tiotals projekt. I många projekt förekom olika finska dialekter. I ansökningarna nämndes bland annat savolaxiska, Raumodialekten och Forssadialekten.

De populäraste språken efter finska, engelska och svenska i Finland 100-programmet var ryska, tyska, franska, estniska, spanska, japanska, kinesiska och italienska. Var och en av dem användes i flera tiotals projekt. Norska, ungerska, arabiska, polska och danska användes i drygt tio projekt var. I enskilda eller ett fåtal projekt användes dessutom bl.a. holändska, isländska, grönländska, tornedalsfinska, litauiska, lettiska, grekiska, kroatiska, tjeckiska, albanska, rumänska, bulgariska, latin, portugisiska, katalanska, baskiska, turkiska, kurdiska, hebreiska, persiska, dari, tahi, koreanska, hindi, majalam, punjabi, igbo och somaliska.

Över 20 miljoner deltaganden i Finland 100-evenemangen

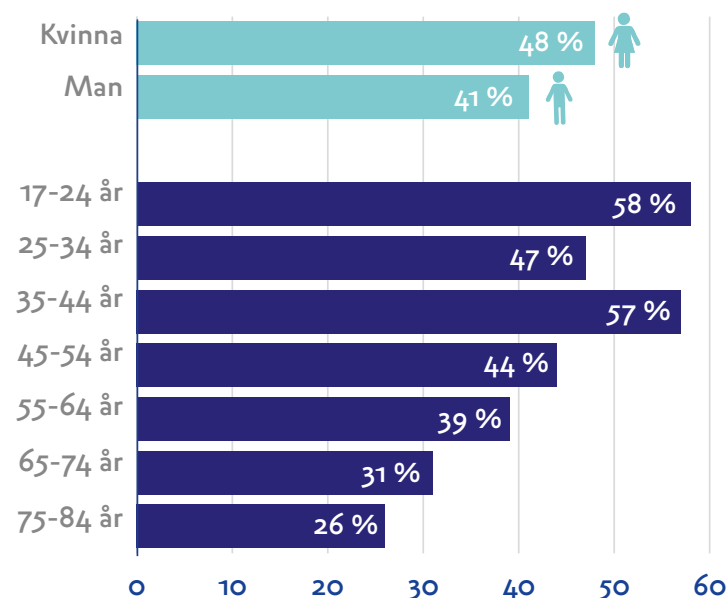
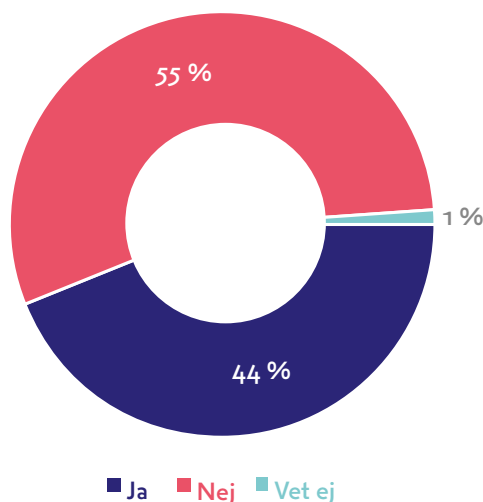
Målet med Finland 100-programberedningen var att inspirera finländarna att delta i jubileumsåret i så stor utsträckning som möjligt. Det här målet uppnåddes ytterst väl: enligt Statistikcentralens utredning deltog nästan hälften av finländarna i firandet av Finlands hundraårsjubileum en eller flera gånger under år 2017, kvinnor flitigare än män. Den mest aktiva åldersgruppen var unga i åldern 15–24 år, vilket är anmärkningsvärt. Av dem deltog hela 58 procent i jubileumsårets programutbud på ett eller annat sätt.

Det vanligaste sättet att delta i jubileumsåret var att gå på en fest för den egna närkretsen, på kultur- och konstevenemang, på officiella evenemang och på bio. Över 64 procent av finländarna firade självständighetsdagen den 6 december 2017.

Det totala antalet besökare på jubileumsårets officiella evenemang, dvs. antalet gånger av deltagande, i Finland och utomlands uppskattas till minst 20 miljoner. Webb- och tv-innehållen uppskattas ha fått 3,5 miljarder tittare. Uppskattningen bygger på information som samlats in från programprojekten.

Projekten var mycket nöjda med sina publik- och deltagarmängder. Nästan 90 procent meddelade att antalet deltagare motsvarade eller överträffade förväntningarna. En del av dem som var besvikna över publikmängderna upplevde det dåliga vädret sommaren 2017 och det stora antalet Finland 100-programprojekt som orsaker. Projektet var också i regel belåtna med den synlighet i medierna som de fick: 58 procent av projekten meddelade att publiciteten i medierna motsvarat förväntningarna och 21 procent att den överskridit förväntningarna.

Deltagandet i firandet av Finlands 100-årsjubileum ¹

Nästan hälften av alla finländare deltog i firandet av Finlands hundraårsjubileum år 2017.

¹Statistikcentralen gjorde en flerårig uppföljningsundersökning för att utreda finländarnas medvetenhet och uppfattningar om självständighetens hundraårsjubileum. Finland 100-uppföljningsundersökningen genomfördes sammanlagt sex gånger i anslutning till Statistikcentralens konsumentbarometer: 09/2015, 09/2016, 03/2017, 09/2017 och den sista undersökningen i två skeden våren 2018 (02 och 03/18). I varje undersökningsomgång intervjuades över tusen i Finland bosatta personer i åldern 15–84 år, och resultaten sattes i relation till hela befolkningen.

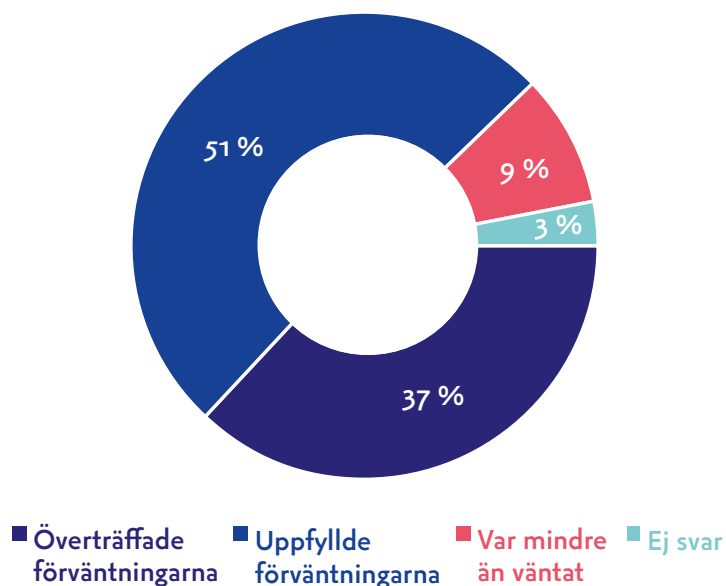
Barn och unga speciellt viktiga

Största delen av alla 900 000 finländare som inte fyllt 15 år deltog i firandet av Finlands hundraårsjubileum åtminstone genom de många fester, utställningar och specialinnehåll på skolkollektioner som ordnades i alla skolor och daghem i Finland. Av den här gruppen omfattas cirka 860 000 barn av småbarnspedagogiken och den grundläggande utbildningen.

Utöver det program som skolor och daghem producerade för sig själva ingick i det officiella Finland 100-programmet över 400 projekt som var riktade till dessa målgrupper eller som genomfördes av skolelever och daghemsbarn. Barn nämndes som en särskild målgrupp i över 800 programprojektansökningar.

Hösten 2016 utgav Finland 100 tillsammans med Utbildningsstyrelsen en för lärare skräddarsydd Finland 100-guide för skolor och läroanstalter. Guiden presenterade jubileumsårsprojekt som var avsedda för barn och unga och gav tips om hur de kunde utnyttjas i olika läroämnen. I den kompletterade versionen av guiden våren 2017 presenterades över hundra projekt av det här slaget. Dessutom använde Utbildningsstyrelsen sina egna kommunikationskanaler för att uppmuntra skolor och läroanstalter att lyfta fram jubileumsåret i skolarbetet.

Projektens belåtenhet med publikmängderna enligt slutenkäterna för projekten²

Programprojekten var mycket belåtna med sina publik- och deltagarmängder. Nästan 90 procent uppskattade att de motsvarade eller överskred förväntningarna.

²Erfarenheterna hos dem som genomfört programprojekt kartlades med en slutenkät som riktades till de slutförda projekten. Totalt 1 268 projekt, vilket motsvarar 26 procent av alla programprojekt, besvarade slutenkäten mellan mars 2017 och februari 2018.

“Jättefint! Sockorna värmer säkert både veteranernas fötter och hjärtan ❤️🇫🇮.

Jag hann sticka bara två strumpor och så hade projektet redan nått målet 😊. Visst är vi finländare flinka.

Fint jobbat! Tack till alla deltagare ❤️.

UNDERBAR IDÉ!!!

Facebook-diskussion

“Jag går på arbetspraktik i en enhet för dagverksamhet för personer med funktionsstörning. Där har vi lärt oss orden till sången Olen suomalainen på teckenspråk till självständighetsfesten på tisdag. 😊

♦ Det här är ett jättefint Finland 100-jippo!

Facebook-kommentar

“För första gången i manna-minne slog idrottsklubbarna samman sina krafter för ett gemensamt projekt, och samarbetet var strålande. Vi lyckades skapa 1920-talets anda på evenemangsplatsen och både tävlarna och publiken trivdes bra. Efteråt fick vi mycket positiv respons på evenemanget, och många frågade också efter en fortsättning.

Respons från programprojekt

De ungas jubileumsår

Bild: Samanarvoisten Suomi

Finlands hundraårsjubileum blev särskilt viktigt för unga vuxna, vilket inte var väntat på förhand. I Statistikcentralens Finland 100-uppföljningsundersökning är de resultat som visar hur åldersgruppen 15–24 år gick från okunskap och likgiltighet till ökande aktivitet och belåtenhet under jubileumsåret en överraskande läsning. Vändpunkten kom år 2016.

I september 2015 var de unga fortfarande mycket svagt medvetna om det kommande hundraårsjubileet: hela 70 procent av alla unga i den aktuella åldersklassen var inte alls medvetna om det kommande jubileumsåret, medan nästan 70 procent av alla i pensionsåldern var medvetna om det. Ett år senare, i september 2016, var alla åldersklasser redan mycket bättre medvetna om jubileumsåret, men i åldersklassen 15–24 år hade medvetenheten ökat proportionellt sett mest och utgjorde nästan 60 procent. Hösten 2017 hade skillnaderna mellan åldersgrupperna jämnats ut och den allmänna medvetenheten låg nära hundra procent.

På hösten 2017 meddelade två av tre finländare att de hade för avsikt att fira Finlands kommande hundraårsfödelsedag. Det är intressant att de mest entusiastiska var unga i åldersgruppen 15–24 år. Hela 80 procent av dem ämnade fira hundraårsfödelsedagen. I samma mätning meddelade tre av fyra finländare (70,6 %) att de var nöjda med jubileumsårets program som helhet. Åldersgruppen 15–24 år skilde sig igen från de övriga åldersgrupperna genom att vara nöjdast. Samma nöjdhet observerades fortfarande i den sista mätningen som gjordes våren 2018.

Programmet blickade mot framtiden, nutiden och dåtiden

Barnens och de ungas betydelse som genomförare och målgrupp för Finland 100-programmet framhövdes delvis för att jubileumsåret inte enbart blickade mot det förflutna och nutiden utan även mot framtiden. Många aktörer tog årets tidsmässiga dimensioner emot positivt och med glädje – jubileumsårsprogrammet skulle ju inte fokusera endast på Finlands historia och på krigen, vilket många på förhand betraktade som självklart.

Det faktum att programmet skulle betona nutiden och framtiden ökade klart mängden aktörer som kom med i arbetet. Dessutom vidtogs olika åtgärder för att öka andelen projekt med anknytning till framtiden. Bland annat ordnades ett förfarande för ansökan om statsunderstöd för projekt som handlade om samhället och Finlands framtid och som genomfördes våren 2016.

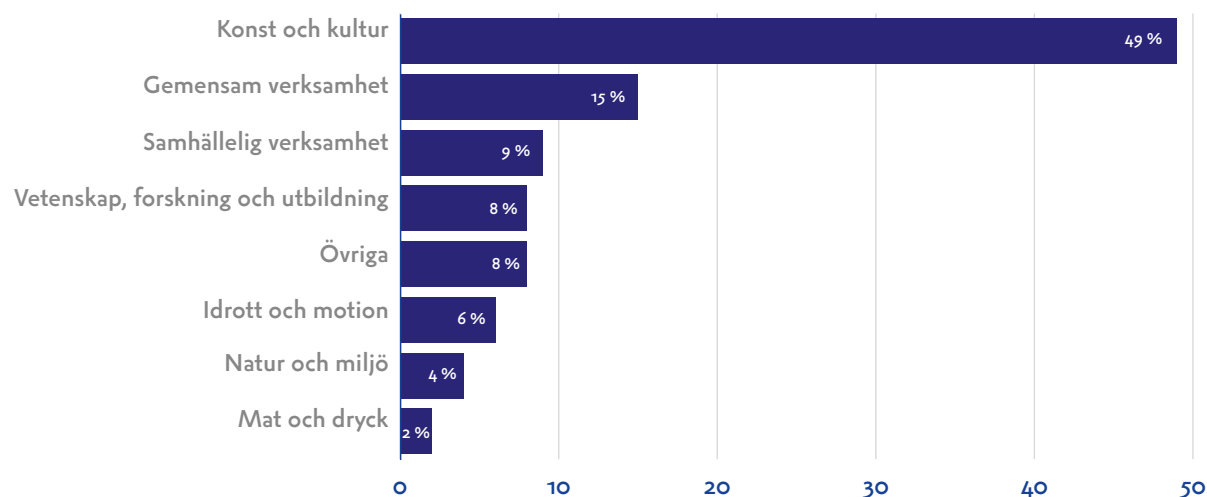
Finlands historia hade i varje fall en stark ställning i programhelheten. Totalt 62 procent av det program som gick av stapeln handlade i huvudsak om det förflutna. De återstående 40 procenten fördelades relativt jämnt mellan nutiden och framtiden. Jubileumsårets program bjöd på ett brett spektrum av historiska ämnen, och under året aktualiserades också nya infallsvinklar på berättelsen om Finland.

Den mångsidiga programhelheten återspeglade det finländska samhället år 2017

Med tanke på den innehållsmässiga mångfalden lyckades Finland 100-programmet utmärkt. Det öppna förfarandet för projektansökan gav ett starkt stöd till tanken om att programmet i all dess mångfald samtidigt skulle ge en bild av det finländska samhället sådant det var år 2017, utgående såväl från programmets skapare som från dess målgrupper och innehåll.

Jubileumsåret hade bara ett tema, tillsammans. För programmet skapades inget separat tema och det indelades egentligen inte heller i några mindre innehållsmässiga temahelheter. På Finland 100-webbplatsen var det möjligt att söka projekt och evenemang både efter deras geografiska läge och deras ämnesområden. Sådana områden var till exempel natur och miljö, konst och kultur, samhällelig verksamhet och gemensam verksamhet.

Fördelningen av projektens primära ämnesområden

Utifrån ansökningarna representerade nästan hälften av programmet i första hand konst och kultur, medan vart sjätte projekt företrädde gemensam verksamhet. Totalt 9 procent av projekteten handlade om samhällelig verksamhet och en nästan lika stor andel om konst, forskning och utbildning. Resten av projekten representerade idrott och motion, natur och miljö samt mat och dryck med rätt lika andelar. Indelningen i ämnesområden är approximativ eftersom verksamheten i många projekt i praktiken gällde flera områden.

Upplevt tillsammans

De ungas vision för Finland under den nästa hundraårsperioden

Satakuntaförbundet utvecklade och genomförde projektet 100visio, som inbjöd alla skolklasser i Finland att skriva en ny självständighetsförklaring för Finland, dvs. en vision för de följande hundra åren. Till tävlingen skickades sammanlagt 151 bidrag från skolor runt om i Finland. Deltagarna hade uttryckt sina visioner med text, video, fotografier, dans, teckningar och pyssel.

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

Tävlingens vinnare och hedersnämndanden offentliggjordes på Riksdagshuset den 15 november, på dagen hundra år sedan riksdagen förklarat sig som innehavare av den högsta statsmakten i Finland. Priser delades ut av riksdagens talman Maria Lohela samt av fru Jenni Haukio, som var ordförande för 100vision-tävlingens nationella jury. Den vinnande visionen var ett skriftligt bidrag av elever i Kuopion lyseo. Bland prismotiveringarna nämndes bland annat textens klara uppfattning om framtiden och att den tål tid och tilltalar både unga och vuxna.

Innehållen betonade naturen, berättelser om Finland och samhällets starka sidor

När programmet växte blev det möjligt att urskilja större innehållsmässiga helheter. De här sammanfattades hösten 2015 i åtta innehållsområden (se diagrammet). Även om de innehållsmässiga helheterna inte användes för att definiera några teman för enskilda projekt eller i informationen om programmet till allmänheten, ger de en klar bild av programmets interna tyngdpunkter. Indelningen användes för att utvärdera programhelheten samt för att presentera programmet för intressentgrupperna.

Alla projekt som upptagits i programmet passade in på ett eller flera av dessa innehållsmässiga perspektiv och därför ger de en bra övergripande bild av Finland 100-programmet.

En central egenskap hos jubileumsårets program var den fredliga samexistensen mellan olika infallsvinklar, arbetsmetoder och aktörer. Mångfalden och den stora innehållsmässiga variationen väckte knappt någon kritik alls eftersom den ansågs lämpa sig väl för det moderna jubileumsårets karaktär. Programmet dryftade det hundraåriga Finlands berättelse men innehöll också konkreta gärningar för framtidens bästa. Finlands starka sidor presenterades och främjades. Naturen och den finska kulturen var inspirationen till många projekt, och längs vägen föddes också nya fenomen – från stickning av yllesockor till entusiasm för allsång. Jubileumsåret förde samman idrottsintresserade och satte fart på dansskorna.

Läs också:

Bilaga 1 Plock ur programprojekt i Finland och utomlands

Bilaga 10 Förteckning över alla programprojekt som skrivit en beskrivning till webbplatsen för Finland 100

Upplevt tillsammans

Naturens dagar – alla tiders naturfest

Naturen är både en uråldrig och en modern miljö för välbefinnande. Tack vare Finlands unika allemansrätt är den också alla finländares nationalegendom. På Forststyrelsens Naturens dagar kunde alla fira vår natur, delta i evenemang eller ordna sitt eget evenemang. Fyra Naturens dagar som ordnades under var sin årstid inbjöd deltagarna att uppleva, smaka och känna naturen i närparken, i skogen, på sjön eller i en nationalpark.

Evenemangen på Naturens dagar genomfördes av ett partner nätverk som bestod av nästan 70 organisationer. Dessutom deltog flera hundra lokalt verksamma föreningar. Som partner godkändes alla organisationer som ville ge en gåva till det hundraåriga Finlands natur genom att delta i firandet genom evenemang eller kommunikation.

Enligt en försiktig uppskattning deltog 300 000 personer i evenemangen på Naturens dagar, vilket var mångdubbelt fler än målet. Evenemangen fick också betydande publicitet både i de traditionella och de sociala medierna. Även de internationella medierna lyfte fram Naturens dagar i sin rapportering om Finlands hundraårsfirande.

Från vinterdykning till kärlek till sommarnatten

Den första Naturens dag ordnades den fjärde februari 2017 under temat Dyk in i vintern. Dagens program bestod av vinteraktiviteter av olika slag: vinterbad, gymnastikbollgolf, pulkaåkning, skidåkning i världens största skidskola, lägerbål, övernattnings utomhus, byggnad av snöslott och snögubbar och cykling på is-sjöisen. Asylsökande bekantade sig med vintern och med pim-

pelfiskets hemligheter i Norra Savolax, och i Södra Karelen fick seniorer gå på en utflykt i det fria. De över 200 evenemangen fick cirka 30 000 deltagare.

Den andra Naturens dag den 20 maj hade temat Bli upprymd över våren. Temat omfattade såväl urbana evenemang och stadsodling som Restaurangdagen, vilda örter, naturens hälsofrämjande egenskaper och fågelholkar. Finlands yttersta punkter ligger långt från varandra, vilket medförde vissa utmaningar: när det rädde shortsväder i söder, gick man på snöskoutflykter i norr. Antalet evenemang ökade jämfört med den första Naturens dag till 257 evenemang som lockade cirka 33 000 deltagare. Vädret den 20 maj var hela vårens och nästan hela sommarens bästa, vilket aktiverade människorna och bidrog till dagens framgång.

Den tredje Naturens dag den 17 juni var Bli kära i sommarnatten. Då öppnades också Finlands 40:e nationalpark Hossa. På de cirka 300 evenemang som ordnades runt om i Finland fick deltagarna göra utflykter i sommarblommornas doft, fiska, sova utomhus i ett skogshotell och orientera i Eno. Samma dag ordnades också Spödagen, vilket lockade nästan 1 200 unga fiskare till 32 platser för laxfiske. Totalt 51 000 finländare deltog i evenemangen på Naturens dag och ytterligare 130 000 övernattade utomhus i sommarnatten.

Den fjärde Naturens dag ordnades på Dagen för Finlands natur den 26 augusti. Den lyfte naturens fest till en ny, värdig nivå. Totalt 55 000 människor deltog i fler än 260 naturevenemang, på vilka de fick lyssna på körsång, vandra i naturen, äta tillsammans under bar himmel och fira naturen. Över 2 000 körsångare sjöng i naturens egna konsertsalar.

Bild: Forststyrelsen / Kalle Kataila

Världens första flaggdag för naturen

På Den finska naturens dag den 26 augusti blev Finland det första landet i världen som flaggade officiellt för sin natur. Uppmaningen att flagga för naturen gick väl hem hos finländarna: flaggorna vajade på gårdarna till ämbetsverk, kommunala byggnader, flervåningshus och villor. Genom att flagga visade vi som ett folk hur stolta vi är över vår natur.

Målet med projektet Naturens dagar var att fira det hundraåriga Finlands natur på ett sätt som den förtjänat och att åstadkomma en förändring som bidrar till att göra finländarna ännu lyckligare och friskare. Målet uppnåddes väl: evenemangen på Naturens dagar har uppmuntrat många som inte är vana vid friluftsliv att göra utflykter i naturen, och människor har hittat nya sätt att vistas ute i naturen och att njuta av de positiva effekter på välbefinnandet som det ger. Enbart i nationalparkerna gjordes sammanlagt 3,1 miljoner besök år 2017, vilket var tio procent fler än året innan.

En fest för hela Finland

Bild: Jarkko Hänninen

Bild: Yhteismaa / Pirita Särnä

Bild: Statsrådets kansli

Bild: Etelä-Saimaa / Kai Skyttä

Målet var från första början att jubileumsåret skulle vara en fest för hela Finland. Utmaningen i vårt land, som har en stor areal, var att få jubileumsårets stämning och känsla att leva i varje kommun och att skapa ögonblick och upplevelser som knyter samman alla finländare. Regionnätverket, som arbetade tillsammans med Finland 100-sekretariatet möjliggjorde regional balans och stor spridning för jubileumsårets arrangemang.

Jubileumsåret genomfördes på ett naturligt sätt där människorna befann sig. Den var en fest av gemensamma stunder, delade upplevelser, aktiviteter och delaktighet. Två tredjedelar av programprojekten, dvs. ca 3 300, var av en lokal eller regional karaktär. De här projekten var viktiga genom att de presenterade jubileumsåret nära människornas egna livskretsar och gjorde det lätt att delta. Dessutom fick många riksomfattande projekt och Finland 100-koncept stor spridning runt om i Finland, vilket var en central förutsättning när det gällde att skapa gemensamma jubileumsårsögonblick och -minnen.

Hela Finland åker skridskor, Vi äter tillsammans, Naturens dagar och Hela Finland dansar är exempel på projekt som kunde upplevas och mötas i nästan alla landskap. Detsamma gäller de flesta av jubileumsårets många filmer. Dessutom genomförde kommunerna på bred front olika riksomfattande Finland 100-koncept, såsom Tillsammans-veckoslutet, födelsedagsveckans helhet Födiskaffe – Flaggnings – Festbelysning och Hedersvakt vid hjältegravarna på självständighetsdagen.

Vid förberedelserna inför jubileumsåret gjordes också satsningar för att säkerställa att nationellt betydande höjdpunkter och evenemang ordnades på olika håll i landet. Yle deltog starkt i evenemangen under hela året och förmedlade många upplevelser i tv och radio och på webben till andra håll i Finland. Till exempel Den nationella Finland 100-festen i Uleåborg var en av de centrala händelserna på Finlands födelsedagsvecka. Festen direkt-sändes i tv på bästa sändningstid.

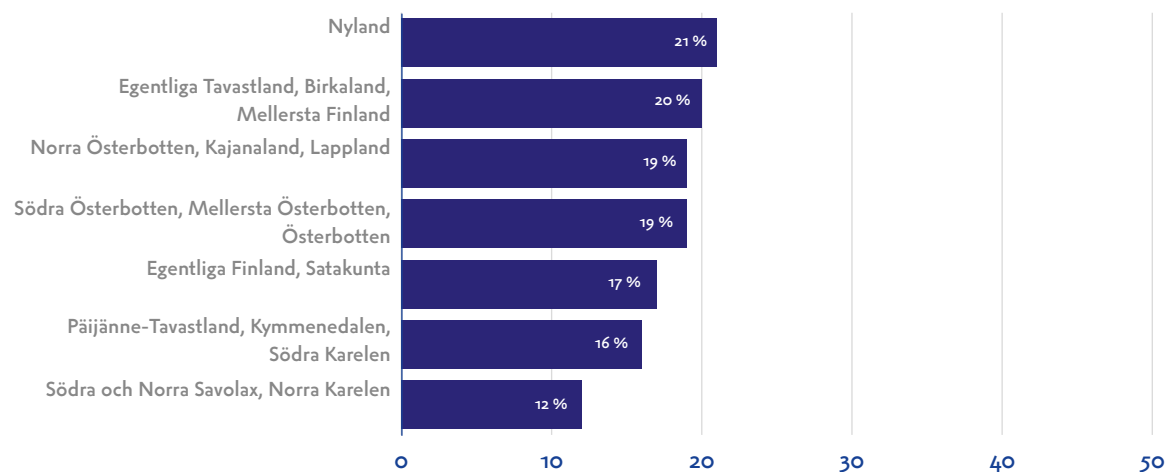
Jubileumsårsprogram jämnt i hela landet

Program för jubileumsåret ordnades i praktiken i hela Finland. Målet att uppnå regional balans i Finland 100-programmet uppnåddes väl. Till detta bidrog Finland 100-regionnätverket som bildats av landskapen och de sex största städerna. När Finland granskas som större helheter fanns det nästan lika många projekt i Västra, Östra och Norra Finland i förhållande till antalet invånare. I Mellersta Finland var antalet projekt lite mindre än i de förstnämnda och i Södra Finland rentav hälften mindre, räknat per invånare. Å andra sidan var den totala mängden projekt allra störst i Södra Finland, vilket betyder att människor hade gott om möjligheter att delta i jubileumsårets program oberoende av boningsort.

Uppgifterna om fördelningen av projekten på olika landskap bygger på de geografiska områden för genomförande som projekten meddelade i sina ansökningar. Dessa områden kan i vissa fall ha förändrats efter ansökningsskedet. Därför är uppskattningarna om projektens geografiska fördelning på olika områden i Finland endast approximativa.

Antalet personer som deltog i genomförandet av programmet varierar mycket lite mellan landskapen. Undantaget är Savolax och Norra Karelen, där 12 procent av invånarna i landskapet deltog i genomförandet, vilket är något färre än på andra håll i landet. Det nationella genomsnittet var 18 procent. Antalet genomförande personer var störst i Nyland, vilket förklaras av att det fanns ett stort antal projekt i regionen och av att många riksomfattande föreningar och

Deltagandet per landskap

Det finns endast små skillnader mellan landskapen i antalet personer som deltog i genomförandet av programmet. Det nationella medeltalet var 18 procent.¹

Upplevt tillsammans

Yllesockor till varje veteran

Uleåborgsbon Jaana Willmans idé att alla krigsveteraner i vårt land skulle skänkas ett par yllesockor jubileumsåret till ära växte till en kampanj som också spreds utanför Finlands gränser. Flera tusen personer som var intresserade av att sticka och att hjälpa veteranerna deltog i projektet. Färgerna och modellen på sockorna hade designats särskilt för Finlands 100-årsjubileum.

Facebookgruppen Villasukat veteraaneille, Suomi 100 vuotta (Yllesockor till veteranerna, Finland 100 år) inspirerade människor i olika åldrar på olika håll i Finland och även ute i världen att delta genom att sticka eller skänka garn. På Facebook fanns också instruktioner till modellen Jubileumssockan, som designats för detta ändamål.

I kampanjen deltog stickare i alla åldersklasser. De mest avlägsna deltagarna bodde i Kanada. Någon stickade ett par sockor, andra flera tiotals. Målet uppnåddes och minst 18 000 par sockor delades ut till veteranerna under år 2017 via Finlands Krigsveteranförbund, Frontveteranernas förbund och Krigsinvalidernas brödräsförbund. Även veteraner som inte tillhörde dessa organisationer beaktades i den mån det var möjligt.

Bild: Finland 100

“Självständighetens jubileumsår erbjuder ett fantastiskt perspektiv. Det är precis vad vi nu behöver: en bredare inblick i vår egen historia och de berättelser som döljer sig bakom den.

Biskop Irja Askola, Inlägg om Finland 100, 30.11.2016

“Många av de framstående gärningar som utförts i vårt land, och personerna bakom dem, kommer från små kommuner. Varje by har sina egna historiska berättelser som man med rätta är stolt över och värnar om.

Kommundirektören i Suomussalmi Asta Tolonen, Inlägg om Finland 100, 1.11.2016

organisationer har sina huvudkontor i Nyland. Många projekthelheter som fick nationell spridning samordnades i huvudstadsregionen, även om verksamheten omfattade hela Finland. Glädjande nog gällde detta också i den andra riktningen: i programmet fanns riksomfattande och internationella projekt vilkas genomförare kom från andra områden än Nyland. Till exempel de som genomförde de riksomfattande projekten *Framtidens gran* och *Luminous* kom från Norra Karelen.

Alla kommuner med i genomförandet av jubileumsåret

Alla Finlands kommuner och städer deltog i genomförandet av jubileumsåret. Många av dem utsåg en koordinator eller beredningsgrupp som fick uppdraget att sköta om jubileumsårsprogrammet. En del kommuner gjorde också särskilda ekonomiska satsningar på året. Regionnätverket var en viktig hjälpande och stödjande instans för kommunerna. I april 2016 utgav statsrådets kansli en guide till jubileumsåret som var avsedd för kommunerna. Guiden innehöll praktisk information och idéer om hur jubileumsåret skulle kunna genomföras och beaktas i kommunerna.

Utöver evenemang, utställningar och andra projekt med Finland 100-temat fattade många kommuner och städer också jubileumsbeslut eller gjorde jubileumsgärningar. Till exempel Vanda skyddade 124 hektar skog runt om i staden, medan Åbo fattade ett jubileumsbeslut bland annat om att bygga ett historiskt museum och grunda stiftelsen Åbo 2029. Esbo firade Finland med hundra utfästelser för hållbar utveckling och Uleåborg fattade jubileumsbeslut bland annat om att ansöka om att bli Europas kulturhuvudstad år 2026.

Kommuner och andra aktörer skickade inte ansökan om upptagning i det officiella Finland 100-programmet för alla sina projekt. En orsak kunde vara att projektets målgrupp var för begränsad. Enligt regionnätverkets uppskattning ordnades utöver de officiella programprojekten flera tusen lokala och regionala evenemang i Finland 100-ånda. Jubileumsgärningar av detta slag var minst dubbelt fler och i vissa regioner upp till tredubbelt fler än de officiella programprojekten.

Lokala möten under jubileumsåret hade bestående effekter

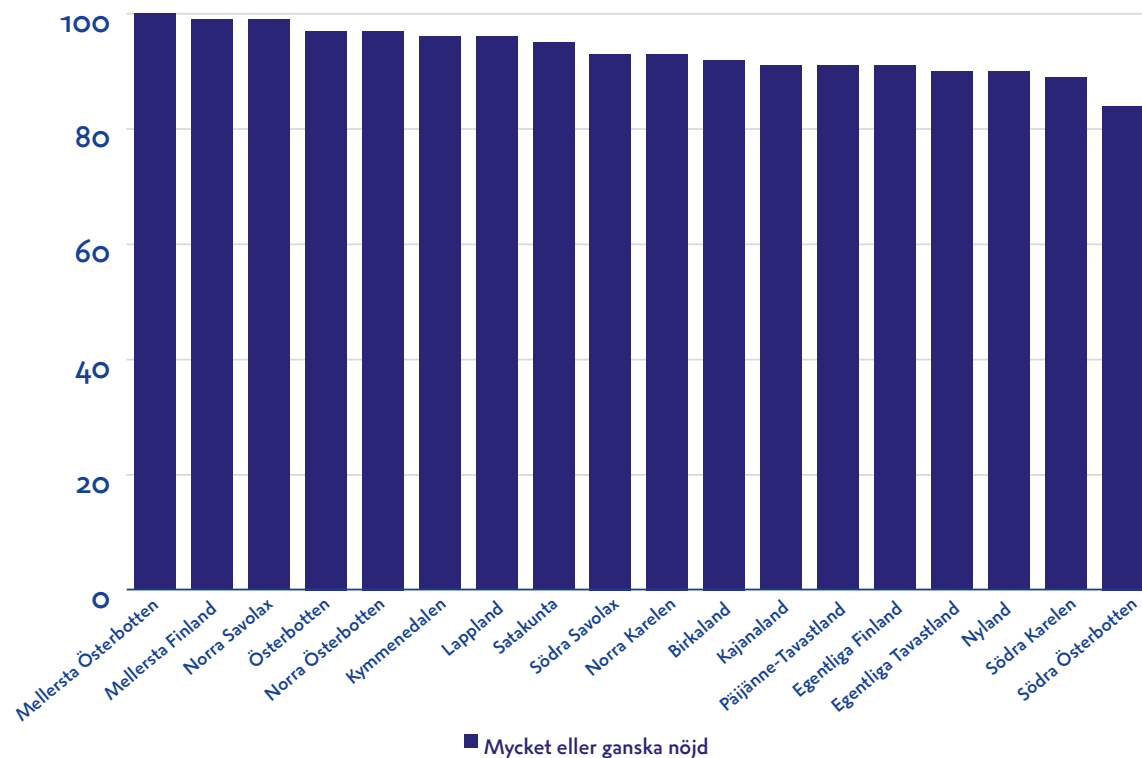
Både i regionnätverkets verksamhet och i kommunen aktualiserades samma fenomen och resultat som i programprojekten och samarbetsföretagen: de nya modellerna för samverkan satte fart på jubileumsåret, och Finland 100 samlade aktörerna kring gemensamma aktiviteter och den gemensamma saken på ett sällsynt naturligt sätt.

Ett av målen med jubileumsåret var att ge bestående minnen och att skapa möjligheter till personliga upplevelser och erfarenheter. Den regionala och lokala verksamheten hade stor betydelse för att detta mål uppnåddes. Även om den gemensamma erfarenheten i allt större utsträckning byggs upp, förstärks och delas via medierna, särskilt via de sociala medierna, uppkommer ändå de starka minnesspårerna bäst när man själv deltar i konkreta aktiviteter. Regionnätverkets, städernas och kommunernas satsningar på att skapa lokala möten var en förutsättning för jubileumsårets framgång.

Bild: Jussi Hellsten

Nöjdheten med jubileumsåret per landskap

Entusiasmen för jubileumsåret i Mellersta Österbotten syns också i Statistikcentralens undersökning. När finländarna tillfrågades om deras belåtenhet med jubileumsårets genomförande som helhet, var svaren mycket positiva i hela Finland utan stora regionala skillnader. I Mellersta Österbotten var människorna ändå exceptionellt nöjda med jubileumsåret: hela 100 % av dem som besvarade enkäten var rätt eller mycket belåtna.

Upplevt tillsammans

Hela Finland dansade

För att fira jubileumsåret inbjöds hela Finland att njuta av dansens glädje. I projektet Hela Finland dansar, som samordnades av Tanssin tiedotuskeskus, uppmanades finländarna att dansa ensam eller tillsammans med andra och att delta i dansutmaningen. Den som antog Hela Finland dansar-utmaningen skulle välja en av sex olika danser, lära sig den och dela sin dans i de sociala medierna tillsammans med en utmaning till nästa person.

Både direktörer och Julgubben dansade

Den lekfulla dansutmaningen togs emot med entusiasm och den växte som en snöboll till ett av de stora fenomenen under självständighetens jubileumsår. Under jubileumsåret publicerades 1 935 dansutmaningsvideor från hela Finland och tio andra länder. Kampanjen nådde sammanlagt över 2,5 miljoner människor i de sociala medierna, på arbetsplatser, i skolor, i fritidsgrupper och på evenemang runt om i Finland. Nästan 90 000 människor deltog i dansutmaningsundervisning och öppna evenemang under året.

Dansutmaningens mest kända deltagare var Julgubben med sina tomtar. Dansen spreds också på arbetsplatserna och förbättrade arbetshälsan för flera tusen finländare. Helsingfors stadskansli utmanade alla kommuner och städer i Finland att delta i kampanjen.

Beställning på kampanjen som skapade gemenskap och trivsel

Det fanns en klar beställning på ett projekt som Hela Finland dansar, som skapade delaktighet, gemenskap och trivsel. Dansutmaningen var ett lätt och trevligt sätt för många att delta i jubileumsåret. Både deltagare och följare kände att de var med i samma evenemang oavsett var de befann sig, och Finland 100-jubileumsåret gav aktiviteterna en värdig inramning. Projektet lyfte fram de många positiva effekter som dans har på människornas och gemenskapernas välbefinnande.

Dansutmaningen fortsätter: senast antogs dansutmaningen av Estland, som fortsätter kampanjen med nya danser under namnet Eesti Tantsib som en del av Estlands hundraårsjubileum år 2018.

Finland firades på sex kontinenter

Bild: Finlands ambassad, Brasilien

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

Bild: Jean-Marc Branchet

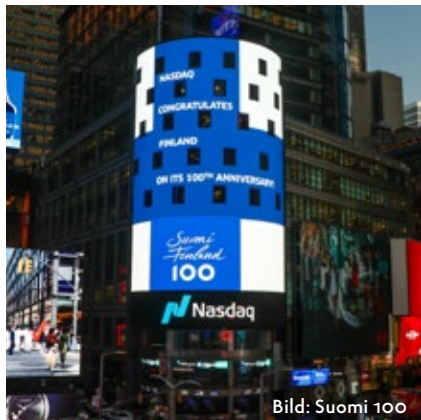

Bild: Suomi 100

Det hundraåriga Finland firades i över hundra länder och på alla sex kontinenter. Mer än en tiondel av jubileumsårets program genomfördes utanför Finlands gränser. Finland 100 väckte ett exceptionellt omfattande intresse för Finland, vilket tog sig uttryck som aktivitet bland internationella medier, programaktörer och publikgrupper. I flera länder uppnåddes publicitet av historiska mått. Jubileumsåret bevisade hur Finland på hundra år utvecklats till en stat som möter vidsträckt uppskattning.

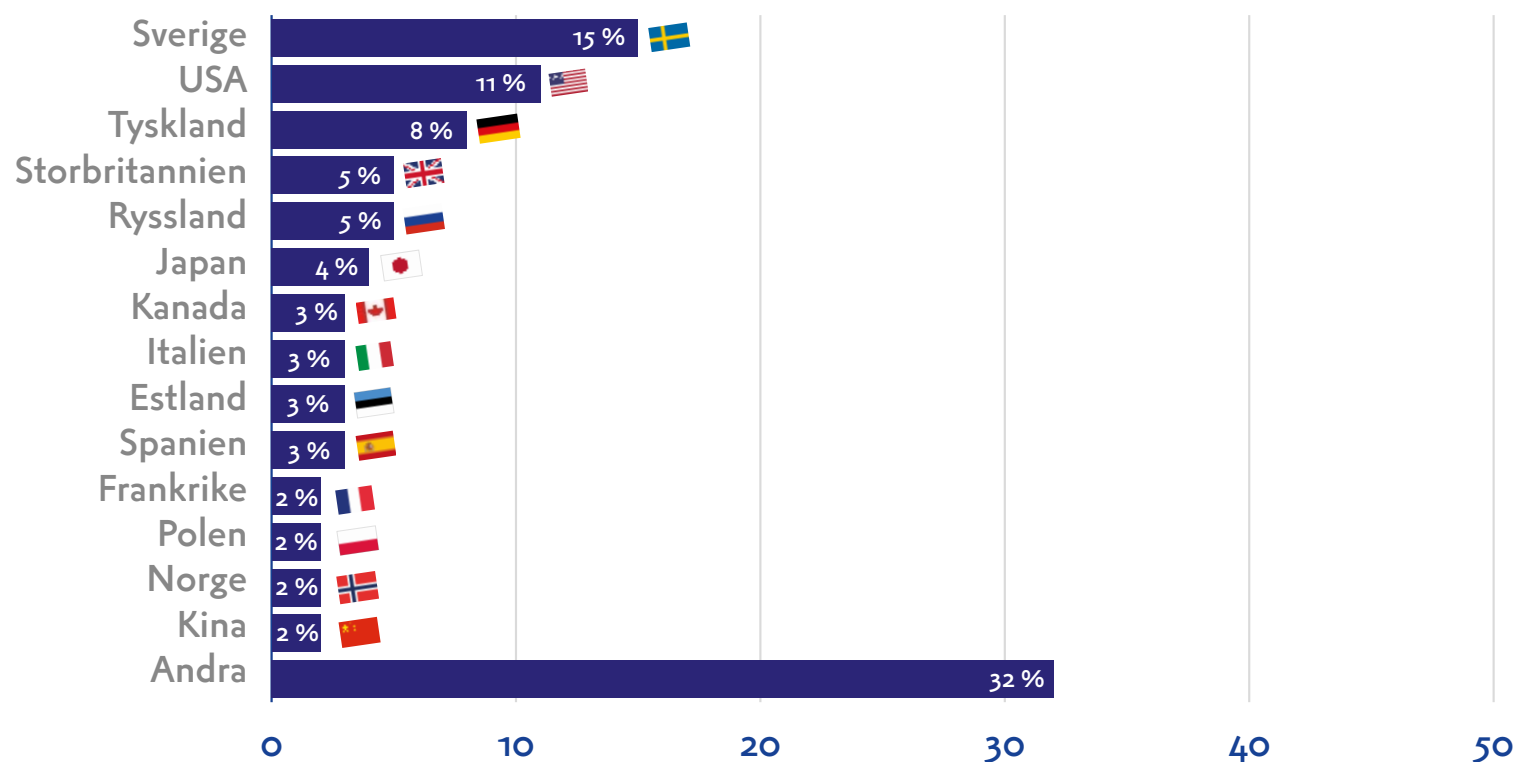
Som en del av jubileumsårets officiella program genomfördes över 500 projekt och flera tusen evenemang i över hundra länder. Utöver detta firades Finland med ett stort antal andra evenemang utanför landets gränser. Beskickningar och utlandsfinländarnas gemenskaper var viktiga programaktörer, men programinnehåll och kunnande till exempel inom konst och vetenskap exporterades också från Finland till utlandet.

Dessutom beaktade många icke-finländska organisationer utomlands Finlands jubileumsår i sin verksamhet till exempel i anslutning till utställningar, konsertprogram och festivalteman. Det bidrog i hög grad till att jubileumsåret fick en så stor internationell omfattning. Detta skedde också utan betydande medverkan eller stöd av finländare.

Utöver olika fester med Finland 100-temat handlade det mångsidiga programmet i utlandet bland annat om utbildning, jämlikhet, cirkulär ekonomi, konst och kultur – särskilt musik, film och design. Bastun fick en särställning i det internationella programmet.

Enligt utrikesministeriets uppskattning gav Finland 100-jubileumsåret Finland exceptionellt omfattande publicitet i medierna i världen år 2017. Finland var synligt framme i medierna i Sverige, Estland, Ryssland, USA, Tyskland, Japan. Toppen av medieträffarna uppnåddes på födelsedagsveckan 2–9.12.2017, då enbart de internationella webbmedierna publicerade över 2 600 artiklar.

Fördelningen av Finland 100-programmet utomlands per land

Utomlands ordnades överlagset mest Finland 100-program i Sverige och USA. Även i Tyskland genomfördes en helhet som bestod av flera tiotals projekt. Om projektmängderna ställs i relation till landets invånarantal, hade Estland det största Finland 100-programmet. Även Island och Sverige nådde upp till en hög nivå beräknat på det här sättet.

“Det är fint hur mycket folk firar Finland. Jag tror att vårt land är ganska uppskattat ute i världen.

Facebook-kommentar

“I love that the President of Finland and King and Queen of Finland simply mingle with people and do not distance themselves. This rendition of Finlandia by Sibelius is simply beautiful. ... I meant to write King and Queen of Sweden. Sorry for the typo ...

Facebook-kommentar

“Bellissima manifestazione!!!

Facebook-kommentar

“Tack och god självständighetsdag till alla finländare runt om i världen!! Även om jag varit länge borta slår mitt hjärta alltid för Finland.

Facebook-kommentar

“Vi finska flickor i Perugia reser till Rom för att se de den blåvita belysningen av Colosseum!!”

Facebook-kommentar

“Trevligt att läsa de här kommentarerna. Det finns ju finländare i hela världen! Trevlig självständighetsdag till oss alla! Ett ljus tänds också i Tokyo 🍡

Facebook-kommentar

Starkt stöd till arbetet med Finlandsbilden

Att stärka Finlands image blev jubileumsårets andra huvudmål sommaren 2015. Många aktörer i Finland hade flera år tidigare använt självständighetens hundraårsjubileum för att få internationella evenemang till Finland. Exempel på detta var VM-tävlingarna i skidåkning i Lahtis och folkmusik- och dansfestivalen Europeade i Åbo. Insikten om det stora intresse som Finland 100 väckte utomlands och om den internationella potential som detta gav blev starkare särskilt under år 2015.

Till Finland 100-programmets internationella dimension bidrog även det öppna förfarandet för projektansökan, som också gjorde det möjligt att skicka ansökan till det officiella Finland 100-programmet på svenska eller engelska och från vilket håll i världen som helst. Ansökningar skickades in från många olika länder.

Utgångspunkten för de internationella Finland 100-förberedelserna var att säkerställa särskilda höjdpunkter på tyngdpunktsområden som var viktiga för arbetet med Finlandsbilden. Sådana områden var Finlands grannländer, de övriga nordiska länderna, Tyskland, Storbritannien, Asien och USA. Målet var att skapa minst en Finland 100-höjdpunkt i respektive land. Höjdpunkten bestod inte bara av särskilt Finland 100-innehåll utan också av en festmottagning som i typiska fall ordnades i samarbete med ambassaden. Dessutom skulle en medlem av statsledningen eller någon annan högt uppsatt representant för Finland vara närvarande på mottagningen.

Statsrådets kansli stärkte det internationella programmet genom att ordna en riktad ansökan om statsbidrag för Finland 100-program som förverkligas utomlands under våren 2016. Under sommaren 2016 förbereddes i samarbete med utrikesministeriet en Finland 100-programbricka till utlandet. Programbrickan var avsedd för utlandsfinlän-

darnas sammanslutningar och andra aktörer utomlands. Programbrickan innehöll presentationer av cirka 30 projekt som kunde förverkligas utomlands både produktionsmässigt och ekonomiskt så lätt som möjligt. Dessutom innehöll guiden instruktioner över hur projektens innehåll kunde användas och utnyttjas utomlands till exempel i beskickningarnas lokaliteter och evenemang.

Utrikesministeriet och beskickningarna spelade en viktig roll

Utrikesministeriet och Finlands beskickningar spelade en särskilt central roll när det gällde att främja och genomföra den internationella verksamheten under självständighetens jubileumsår. Hösten 2015 utsåg utrikesministeriet en särskild Finland 100-ambassadör, som tillsammans med ett team på 2–3 personer ansvarade för utrikesministeriets jubileumsårsverksamhet i samarbete med Finland 100-sekretariatet vid statsrådets kansli.

På jubileumsårets självständighetsdag ordnade alla Finlands beskickningar i cirka hundra länder en Finland 100-fest eller mottagning som fick en högre profil än självständighetsdagsfirandet under normala år. Beskickningarna ordnade också många andra Finland 100-projekt och evenemang under året och deltog aktivt i det övriga Finland 100-programmet i sina målländer både kommunikativt och genom att skapa kontakter. Det största evenemanget som beskickningarna producerade själva var den stora *festivalen STHLM/SUOMI* i Stockholm.

Evenemangen i anslutning till jubileumsåret erbjöd beskickningarna möjlighet att möta lokala opinionsbildare och skapa nya partnerskap mellan finländska och lokala aktörer. När medlemmar i Finlands statsledning reste utomlands hade besöken oftast en koppling till temat Finland 100.

Utlandsfinländare hissade den blåvita flaggan i hela världen

Det bor över 1,6 miljoner finländare ute i världen. Självständighetens jubileumsår fick särskilt stor betydelse för utlandsfinländarna och året lockade med också många sådana som i allmänhet inte deltar aktivt i de finländska sammanslutningarnas verksamhet.

I februari–mars 2018 gjorde Finland-Samfundet en enkät om Finland 100 för utlandsfinländarnas sammanslutningar, bland annat för Finlandsföreningar och finska församlingar runt om i världen. När svarstiden gått ut hade 145 aktörer besvarat enkäten. Nästan alla av dem hade ordnat evenemang med temat Finland 100, men endast 36 procent av dem hade sökt sig till det officiella Finland 100-programmet. Av detta kan man sluta sig till att jubileumsårets internationella program var betydligt mer omfattande än de offentliga siffrorna ger vid handen.

Utlandsfinländarnas sammanslutningar inspirerades att delta genom projektet Finland 100 ute i världen, som Finland-Samfundet samordnade i samarbete med kyrkans arbete bland utlandsfinländare och med Migrationsinstitutet. Projektet gav arrangörer konkret hjälp i form av idé-, material- och artistbanker och med små stöd som beviljades några evenemang.

Jubileumsplenium för Finland-Samfundets utlandsfinländarparlament lockade ett rekordstort antal deltagare till Finland: cirka 300 personer från 181 sammanslutningar för utlandsfinländare. I augusti inbjöd statsrådets kansli tillsammans med Helsingfors stad utlandsfinländarna att fira självständighetens hundraårsjubileum med tårtkaffe.

Upplevt tillsammans

Ett skyfall av lyckönskningar

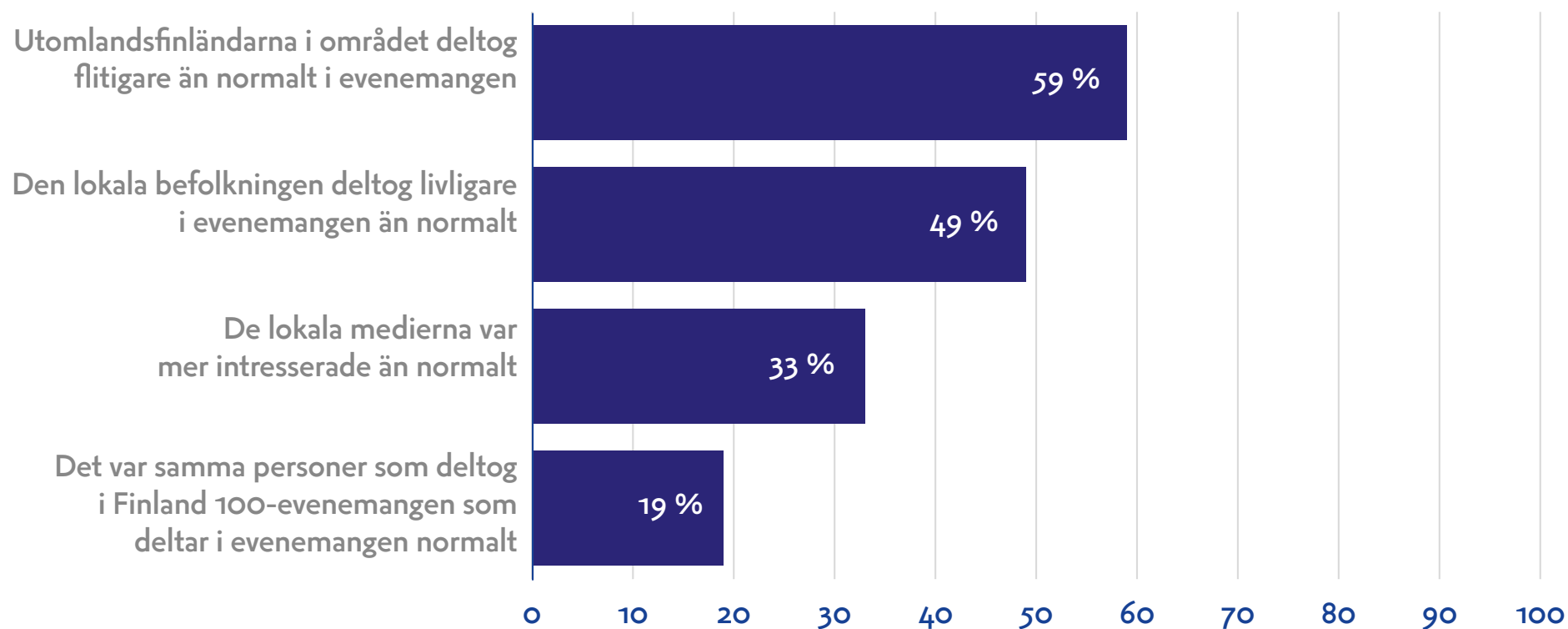

För den internationella verksamheten infördes en enkel riktlinje: Under sitt jubileumsår ställer sig Finland i mitten av främsta raden – precis som en jubilar ska. År 2017 mottog Finland ett stort antal lyckönskningar, gåvor och andra internationella hyllningar. Många minns särskilt de nordiska statsöverhuvudenas historiska och unika gemensamma gratulationsbesök den 1 juni 2017 (bilaga 11).

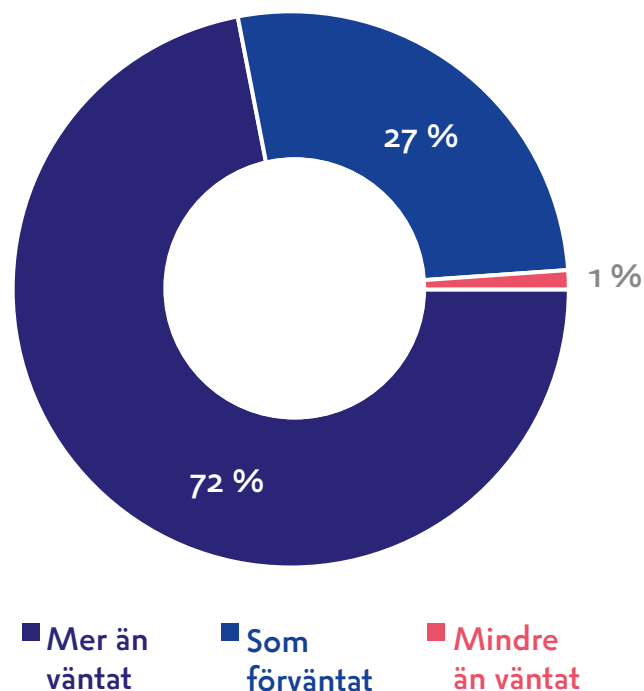
Videorna med lyckönskningar till det hundraåriga Finland av statscheferna för över 20 länder var en fin helhet. USA:s vicepresident Joe Biden inledde lyckönskningarna med sin videohälsning genast i början av år 2017. Även Tysklands förbundskansler Angela Merkel framförde varma ord om Finland.

Hälsningar kom inte bara från statschefer, utan också från andra håll. Lyckönskningar skickades från USA till Norden av bland annat filmregissören Steven Spielberg, skådespelarna Meryl Streep, Hugh Jackman och Tom Hanks, mytkrossaren Jamie Hyneman, talkshowvärderna Conan O'Brien och astronauten Tim Kopra.

Arrangörernas uppskattningar av Finland 100-evenemang utomlands

Deltagandet i Finland 100-evenemang som ordnats av utlandsfinländarnas sammanslutningar/ antalsmässigt

De instanser som besvarade Finland-Samfundets enkät³ hade ordnat i genomsnitt 6–7 Finland 100-evenemang. Över 70 procent av respondenterna meddelade att dessa evenemang fick fler deltagare än deras evenemang i allmänhet. Nästan 60 procent meddelade att utlandsfinländarna deltog mer aktivt än normalt och cirka en tredjedel meddelade att mediernas deltagande varit större än normalt.

³Finland-Samfundets enkät om temat Finland 100 för utlandsfinländska sammanslutningar i februari–mars 2018. Enkäten besvarades av 145 aktörer, bland annat Finland-föreningar och finska församlingar runt om i världen. Nästan alla av dem hade ordnat evenemang med Finland 100-tema.

Upplevt tillsammans

Erövringen av den sjätte kontinenten

Expeditionen *Lynx Adventure Antarctica* erövrade en tidigare obestigen bergstopp i Antarktis. Den fyra man starka finländsk-isländska expeditionen *Lynx Adventure Antarctica*, som var en del av det officiella Finland 100-programmet, gjorde en premiärbestigning av ett berg på Antarktis den 4 januari 2017. Berget fick namnet Mount Suomi som en hyllning till det hundraåriga Finland.

Antarktis är världens blåsiggaste, kallaste och torraste kontinent. Mount Suomi ligger i bergskedjan Wohlthat och dess topp höjer sig 2 598 meter ovanför havsytan. Det tog sammanlagt tio timmar för bergsbestigarena att ta sig upp till bergstoppen och återvända till lägret. Expeditionen bestod av Pata Degerman, Pekka Ojanpää, Mika Listala och Jón Ólafur Magnússon.

Bild: Lynx Adventure Antarctica

Gemensamma ögonblick gav jubileumsåret dess rytm

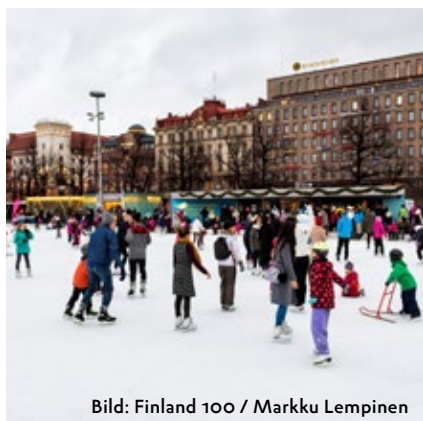

Bild: Finland 100 / Markku Lempinen

Bild: Finland 100 / Markku Lempinen

Bild: Johan Hagström

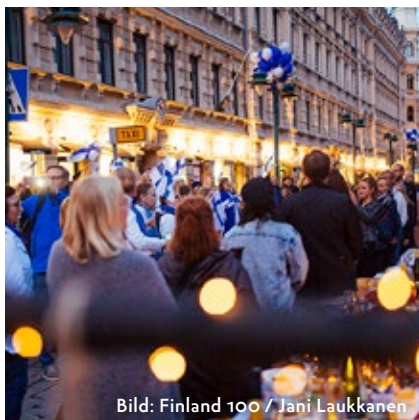

Bild: Finland 100 / Jani Laukkanen

Det hundraåriga Finland firades hela året och i hela Finland. Höjdpunkterna i form av evenemang och programmets innehållsteman gav jubileumsåret dess rytm. Den rikliga strömmen av program bröt ut i samband med invigningen vid nyårsskiftet och den fortsatte att flöda med ökande styrka mot den rekordlivliga evenemangssommaren och Tillsammans-veckoslutet i slutet av augusti. Jubileumsåret nådde sin höjdpunkt med den hundra dagar långa perioden på hösten och med Finlands födelsedagsvecka i början av december.

Finland 100-invigningen – jubileumsårets raketavfyrning

Jubileumsåret för det hundraåriga Finlands självständighet startade med storslagna arrangemang på olika håll i landet på nyårsafton den 31 december 2016. Huvudevenemanget, Finland 100-invigningen, ordnades vid Tölöviken och på Medborgartorget i Helsingfors, där folkfesten som pågått hela dagen kulminerade vid årsskiftet och med ett fantastiskt fyrverkeri vid midnatt.

Det var klart redan på förhand att invigningen hade en kritisk betydelse för hela jubileumsårets framgång. Målet med startskottet var att skapa en storslagen och unik upplevelse som gav uttryck för temat Tillsammans genast i jubileumsårets början. Evenemangets tema blev Det nya århundrades party. Syftet med det glada firandet var att göra det lätt att delta och att berätta om jubileumsårets karaktär. Invigningen presenterade en glad Finland 100-stämning som var lätt att närma sig och som avvek från de tidigare jubileumsåren.

Invigningsevenemanget var en stor produktionsmässig satsning för Finland 100-organisationen. Det förknippades också med många risker – till exempel med tanke på vädret. Det dagslånga programmet ordnades i samarbete av Finland 100, Helsingfors stad, YLE,

statsrådets kansli och flera tiotals kulturinstitutioner och andra aktörer i området. Även polisen i Helsingfors, HRT och VR deltog i samarbetet. Sammanlagt cirka tusen anställda i olika organisationer och artister deltog i genomförandet av invigningsevenemanget

Historiskt ögonblick, historiska ramar

Invigningsevenemangets plats valdes i syfte att understryka jubileumsårets särskilda karaktär. Evenemanget tog Tölövikens och Medborgartorget i besittning på ett helt nytt sätt, och även Mannerheimvägen reserverades för publiken. Riksdagshuset och de nationella kulturinstitutionerna kommunicerade om evenemangets mer allmänna betydelse. Det exceptionella genomförandet blev möjligt genom det goda samarbetet med myndigheterna och aktörerna i området.

Stadsevenemanget som pågick hela dagen erbjöd program, upplevelser och festivalstämning för hela familjen. I området byggdes tre utomhusscener, av vilka den stora scenen på Medborgartorget var 16 meter hög. Under dagen pågick program i kulturinstitutioner, på idrottsplatser, på torg och i restauranger i området. På grund av gatudans och programmet på huvudscenen stängdes Mannerheimvägen för trafik mellan Kiasma och Nationaloperan, vilket var en unik och krävande operation.

Invigningens program byggdes upp i enlighet med jubileumsårets mål. Avsikten var att ordna ett gemensamt evenemang som hade en varm stämning och förmedlade budskapet om Finland som ett positivt, modigt och modernt land. Den traditionella nyårsmottagningen i Helsingfors glömdes helt, och i stället skapades ett helt nytt koncept.

Det tre timmar långa programmet på Medborgartorget, som utgjorde kvällens höjdpunkt, bestod av videoberättelser som spelats in på förhand och av en helhet av musik, cirkus och andra konstarter. I programmet medverkade över trehundra artister, bland dem många av Finlands främsta musiker, sångare och skådespelare. Jubileumsårets invigningsord framfördes av ordföranden för jubileumsårets delegation, statsminister Juha Sipilä.

Vid midnattsslaget kulminerade programmet med dj-legenden Darude klassiker Sandstorm. Fyrverkeriet som samtidigt gick av stapeln vid Tölövikens startskottet för jubileumsåret för Finlands självständighet.

Antalet deltagare på invigningen överträffade förväntningarna. På förhand väntade man sig att kvällens höjdpunkt skulle locka en lite större publik än den traditionella nyårsmottagningen, cirka 30 000–35 000 personer. Vid årsskiftet fanns det emellertid mycket mer folk på Medborgartorget och vid Tölövikens: hela 100 000 personer hade samlats för att starta jubileumsåret tillsammans. Över 130 000 personer deltog i de olika program som ordnades under dagen.

Trots de stora publikmängderna fortlöpte evenemangsdagen under god stämning och utan störningar. Myndigheters och besökarnas respons var nästan uteslutande positiv. Även de aktörer som ordnade evenemang på olika håll rapporterade stora besökarmängder och god stämning.

Det gemensamma året kom i gång

Kommunikationen spelade en central roll för genomförandet av evenemanget. Målet var att skapa en känsla av gemenskap, bidra till ett tryggt genomförande av evenemanget och stärka jubileumsårets varumärke: tillsammans – hela året – i hela Finland.

Invigningen väckte större uppmärksamhet än väntat. Förhandsinslagen i medierna skapade stämning och på själva evenemangsdagen rapporterade medierna om ämnet dygnet runt. Över 95 procent av rapporteringen var positiv eller neutral. Kvällen skapade gemenskap mellan finländare och Finlandsvänner både på ort och ställe och genom mediernas förmedling. YLEs direktsändningar från invigningen i tv och på YLE Arenan hade som mest hundratusentals fler tittare än den vanliga sändningen från nyårsmottagningen. Evenemanget fick också stor publicitet internationellt, och medierna rapporterade om invigningen på olika håll i världen, särskilt i Europa och i Nordamerika.

Jubileumsårets invigning fick också en betydande publik i de sociala medierna. Särskilt utlandsfinländarna deltog aktivt och med entusiastiska hälsningar i firandet av Finland. Innehållen på Finland 100:s Facebooksida nådde cirka två miljoner användare i över 40 länder. Avsnittet om invigningen på jubileumsårets webbplats fick sammanlagt nästan 300 000 besök.

Bild: Johan Hagström

Evenemangssommaren nådde sin höjdpunkt under Tillsammans-veckoslutet

Till det sista veckoslutet i augusti under jubileumsåret, 25–27.8, hade förlagts särskilt mycket Finland 100-program både i Finland och utomlands. Samtidigt inleddes en hundradagarsperiod som ledde mot hundraårsfödelsedagen i december. Sommarens avslutning gavs namnet Tillsammans-veckoslutet. Det utvecklades evenemangsmässigt och kommunikativt till ett av jubileumsårets viktigaste ögonblick.

Veckoslutets program bestod av evenemang som byggdes upp av riksomfattande projekt, lokala aktörer och regionnätverket. På programmet stod också betydande internationella programhelheter. Målet var att öka spänningen i jubileumsårets båge, stärka Finland 100-tematiken ytterligare och förbereda den egentliga födelsedagen i december.

Under Tillsammans-veckoslutet firades det hundraåriga Finland under samma tema på sex olika kontinenter. Evenemangen lockade flera hundra tusen deltagare runt om i världen. Programmet var ytterst mångskiftande. Finland blev det första landet som flaggade officiellt för naturen, instanser inom statsförvaltningen öppnade sina dörrar för allmänheten och olika by- och stadsevenemang ordnades i hela Finland.

I flera tiotals länder serverades middag Finland till ära. Bord dukades i det fria bland annat i S:t Petersburg, Köln, Buenos Aires, Kuala Lumpur och Tokyo. Det hundraåriga Finlands fest firades också i Stockholm i form av den stora stadsfestivalen STHLM/SUOMI i Kungsträdgården.

Tillsammans i alla kanaler

Kommunikationen om veckoslutet genomfördes i samarbete med programprojekten. Finland 100-organisationen skapade ett gemensamt ramverk för kommunikationen kring tidpunkten, och de organisationer som ordnade program kunde koppla sina egna budskap till detta ramverk. Varumärket Finland 100 gav aktörernas meddelande ökad styrka och attraktionskraft.

Arrangemangen medförde en stark ökning av trafiken i Finland 100:s kanaler i de sociala medierna. Även medierna rapporterade flitigt om evenemangen under Tillsammans-veckoslutet. Den största uppmärksamheten ägnades stadsfestivalen i Stockholm och evenemangen på Naturens dag i Finland. De middagar som ordnades i det fria för att fira Finland överskred den internationella nyhetströskeln.

Temat Tillsammans förmedlades i mediernas rapportering, i aktörernas beskrivningar om evenemangen och i de fotografier som deltagarna delade. Särskilt gripande var de många spontana måltids- och allsångstunder som firades till Finlands ära. I de sociala medierna delades ett stort antal bilder och videor som dokumenterade sådana ögonblick.

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

Bild: Matti Haapaniemi

“Underbart fyrverkeri av artister och raketer, tack!! Trots de stora publikmängderna var feststämningen trygg, fin, hänsynsfull mot andra – invandrare, stambefolkning, turister, barn, unga, vuxna och äldre firade tillsammans och i god anda. Heja Finland! Heja Helsingfors! Heja vi alla! Det här är en bra start på #Suomi100-juhlavuosi! En nöjd skattebetalare tackar:)

Facebook-kommentar

“Är det möjligt att ordna transporter från de djupa skogarna till det här evenemanget.

Facebook-kommentar

“Ett gammalt ordspråk från 2000-talets början säger att om du lyssnar på Sandstorm när året skiftar, kommer det nya året att föra lycka med sig #suomi100avajaiset

Twitter-meddelande

“Verkligen lyckat invigningsparty och utmärkt stämning! Tack!!!

Facebook-kommentar

Självständighetsdagen som hundraåringens födelsedag – med glädje och värdighet

Bild: Statsrådets kansli

När självständighetsdagen närmade sig hade finländarnas vilja att fira självständigheten antagit historiska mått. Självständighetsdagen, som var årets höjdpunkt, och födelsedagsveckan före den utvecklades till en gemensam upplevelse som berörde hela folket. Samtidigt berikades firandet av självständigheten genom att den fick nya former och nyanser. Glädje och värdighet var inga motsatser, utan element i Finlands gemensamma högtid som kompletterade varandra.

Bekanta och nya traditioner – tillsammans

På födelsedagsveckan ville man uppmuntra finländarna att fira den hundraåriga självständigheten, lyfta fram olika parter gärningar för att hedra hundraåringen och ge det historiska ögonblicket den ställning som den förtjänade i Finland och ute i världen. Målet var att erbjuda varje finländare och Finlandsvän möjlighet att få en oförglömlig upplevelse på självständighetsdagen och att dela den.

Planeringen av jubileumsårets höjdpunkt utgick från jubileumsårets karaktär och mål. Avsikten var att framhäva det arbete som flera hundra tusen människor gjort för jubileumsåret och det enorma flödet av programupplevelser. Även det historiska ögonblicket skulle skapas tillsammans. Dessutom ville man understryka firandets värde i alla dess former: stora och små ögonblick, traditioner och nya seder.

Hundraåringens födelsedag skulle firas med glädje och värdighet. De verbala uttrycken hämtades från födelsedagstemat, så att självständighetsdagen, som ibland kunde upplevas som ett ganska officiellt och avlägset fenomen, skulle kännas lättare att närma sig – som en fest för alla. Konceptet för det gemensamma deltagandet sammanfattades i konceptet *Födiskaffe – Flaggnig – Festbelysning*.

Helheten var kommunikationsmässigt krävande av många olika anledningar. Det fanns flera tusen ordnande instanser i Finland och utomlands. Jubileumsårets höjdpunkt var också föremål för höga förväntningar: *vad kommer att hända då?* Det var nödvändigt att överväga all användning av de begränsade resurserna ytterst omsorgsfullt för att göra det möjligt att genomföra allt som planerats. Riskbedömning och beredskap var viktiga inslag i helheten. Den riksomfattande beredningen fick stöd av varumärket Finland 100, som utvecklats till ett känt och starkt varumärke under året, och av publikens positiva inställning till jubileumsåret, vilket bekräftades av undersökningar.

Kommunikationen om födelsedagen får fart

Kommunikationen om födelsedagsveckan till samarbetsnätverket inleddes i slutet av våren och till den stora allmänheten på hösten 2017. Kommunikationen var ett viktigt verktyg vid genomförandet av årets höjdpunkt. Finland 100 byggde upp ramverket för kommunikationen och erbjöd nätverket praktiska verktyg och innehåll.

Som stöd för årets höjdpunkt publicerades ett särskilt avsnitt för ändamålet på jubileumsårets webbplats, diverse kommunikationsmaterial och över 300 inlägg i jubileumsårets kanaler i de sociala medierna. Om ämnet ordnades två presskonferenser och publicerades sammanlagt 12 pressmeddelanden av vilka två distribuerades till över 30 olika länder. Under evenemangen fanns ett serviceställe för medierna på stadshuset i Helsingfors. Finland 100:s nyhetsteam cirkulerade på alla huvudevenemang och producerade videor, Facebook-livesändningar och en stor mängd illustrationsbilder för omedelbar distribution.

I mitten av november publicerades jubileumsårets egen videoproduktion, Finland 100-filmen *Genom det omöjliga* (Mahdottomasta totta), som visades i de egna kanalerna,

i tv och på bio. Berättelsen sammanfattade det hundraåriga Finlands budskap och styrka: finländarna har vågat blicka framåt och arbeta för att förverkliga sådana drömmar som till en början verkade vara omöjliga att nå.

Under evenemangsveckan genomfördes två marknadsföringskampanjer. För att ge konceptet Födiskaffe – Flagging – Festbelysning publicitet ordnades en online-kampanj, och för att stärka känslan av en särskilt viktig högtid ordnades utomhusreklamkampanjen 5,5 miljoner födelsedagsfirare, som omfattade fler än 40 orter.

Fest hela veckan

Firandet började på Finlands födelsedagsvecka, som föregick självständighetsdagen. Luminous-projektet, som gick ut på att kända objekt lystes upp i blått och vitt, skapade feststämning på olika håll i Finland från och med den 28 november. Festbelysningen fick stor uppmärksamhet. På Kaserntorget i Helsingfors avtäcktes ett *minnesmärke över vinterkriget* under värdiga former den 30 november. På lördagen den 2 december ordnades *Den nationella Finland 100-festen* i Uleåborg.

På måndagen den 4 december hade det gått jämnt hundra år från det att Finlands senat, dvs. landets regering, gav en självständighetsförklaring som var riktad till Finlands folk. För att hedra detta ögonblick samlades statsrådet till jubileumssammanträde under ledning av statsminister Juha Sipilä, och släktingar till medlemmarna i senaten år 1917, dvs. självständighetssenaten, anlände till statsrådsborgen för att minnas händelserna. Även det gemensamma mötet för Finlands kvinnliga ministrar i statsrådets festvåning Smolna den 1 december var en historisk händelse. På plats fanns nästan 40 kvinnliga ministrar från olika decennier.

“Naturligtvis till kyrkan kl. 10. Där efter till församlingens julbasar, bl.a. för att sälja syjuntans alster. Kl. 14 lunch hos dotterdottern tillsammans med hennes farmor. Kvällen allena på egen soffa men ändå med på mottagningen på Slottet. Två levande ljus i fönstret 🇫🇮 🇫🇮.

Facebook-kommentar

“Tänder ett ljus för pappa och farbröderna och för de hundratals hjältar som försvarade landet och stupade för självständigheten

Facebook-kommentar

“Jag tror att jag tänder levande ljus i fönstret, och så skålar vi för mitt hundraåriga fantastiska fosterland !!!! ❤️

Facebook-kommentar

“Vi åker till Hanaböle träsk med kompisarna, badar i rökbastu och simmar 100 meter i vaken för att fira självständigheten

Facebook-kommentar

Glad aften före självständighetsdagen

Ett av tecknen på att självständighetsdagen år 2017 var en speciell händelse var att självständighetsdagen firades i två dagar. Dagar före högtider är viktiga i den finländska traditionen och under jubileumsåret ville man också ge dagen före självständighetsdagen den 5 december en särställning. Detta erbjöd möjlighet att fira självständigheten på ett mångsidigare sätt än tidigare.

Riksdagen öppnade firandet av dagen före självständigheten genom att samlas till jubileumsplenum, där alla riksdagsgrupper höll ett tal. Den hundraåriga självständigheten till ära fattade riksdagen samtidigt också ett jubileumsbeslut för att stödja välfärd, välbefinnande och jämlik utveckling bland Finlands barn.

Alla finländare uppmuntrades att delta i gemensamma kaffestunder, festbelysningar och flaggningar. I födelsedagskaffet, som ordnades för att hedra hundraåringen på eftermiddagen den 5 december, deltog över 600 000 människor runt om i Finland. Vid sidan av de kaffestunder som finländarna ordnade med familj, vänner och arbetskamrater deltog också stora företag och organisationer i jippet. Till exempel på Finnair drack hela personalen födelsedagskaffe och VR bjöd både personalen och tågresenärerna på kaffe. Wärtsilä ordnade födelsedagskaffe på alla sina verksamhetsställen runt om i världen.

På eftermiddagen firade över femhundra skolelever i åldern tio år självständighetens hundraårsfest på en mottagning på Ständerhuset i Helsingfors. Vård för festen var statsminister Juha Sipilä. Till *självständighetsfesten för Finlands barn* hade inbjudits två barn i åldern tio år från varje kommun i Finland.

Bild: Markus Hyvärinen

Upplevt tillsammans

Luminous – Finland i ett nytt ljus

Helheten av ljuskonst *Luminous Finland 100* bestod av sex stora ljuskonstverk som skapades på olika håll i Finland under jubileumsåret. Ljuskonstverken lyfte fram välbekanta landmärken, naturens mångfald och historiska objekt. Skalan var unik även i en internationell jämförelse.

Serien av konstverk som skapades av ljuskonstnären Kari Kola inleddes vid Tölövik i Helsingfors i samband med invigningen den 31 december 2016, och den nådde sin höjdpunkt på Finlands födelsedagsvecka, då ljuskonstverken turvis tändes på olika håll i Finland. Olofsborg i Nyslott vaknade från sin vintersömn den 28 och 29 november, medan Finlands högsta byggnad, Näsinneula i Tammerfors, skrudades den 30 november i ett dynamiskt ljuskonstverk som förändrades långsamt. Därefter strålade Luminous i evenemangsparken på ön Kuusisaari i Uleåborg den 2 och 3 december, och serien fick sin avslutning på Åbo slott på självständighetsdagen.

Inför självständighetsdagen den 4 och 5 december belyste Luminous ett av Finlands mest ikoniska landmärken, fjället Saana. Det enorma Saanas sluttningar omvandlades till ett unikt ljuskonstverk med en yta på över 2,5 miljoner kvadratmeter. Det saknar motstycke i världen. Ljuskonstverket på Saana var också det första konstverket någonsin som samtidigt kunde ses i tre länder: Finland, Sverige och Norge. Saana var det mest krävande av Luminous-objekten på grund av vädret och konstverkets areal och tidtabell. Det upplysta Saana väckte också uppmärksamhet i internationella medier.

Bild: Antero Lynne

Den officiella invigningen av självständighetens hundraårsfest ägde rum på Salutorget i Helsingfors på aftonen före självständighetsdagen klockan 18 den 5 december. Evenemanget inleddes med en ljusprocession med cirka femhundra barn som gick från Ständerhuset till torget framför Presidentens slott. På Salutorget hade rests en installation som bestod av hundra flaggstänger, och barn och unga hissade blåvita flaggor i flaggstängerna klockan 18. I flagghissningen deltog också Republikens president Sauli Niinistö, riksdagens talman Maria Lohela och statsminister Juha Sipilä. Över 20 000 personer hade kommit för att titta på evenemanget.

Under födelsedagsfesten den 5 och 6 december var centrala objekt i hela Finland belysta med blåvita ljus, till exempel byggnader, statyer, broar, torg, parker och andra kända landmärken. Finländarna hade också inspirerats att festbelysa hem, arbetsplatser och andra privata byggnader till den grad att flera sorter av utomhusljus och ljusslingor rapporterades ha tagit slut i butikerna.

Med stöd av en exceptionell flaggningsanvisning av inrikesministeriet inleddes festflaggningen för självständighetsdagen redan klockan 18 på dagen före självständighetsdagen den 5 december. Flaggningen fortsatte utan avbrott över natten fram till klockan 22 på kvällen till självständighetsdagen. De blåvita flaggorna skapade en högtidlig stämning i offentliga miljöer och på privata gårdar i hela Finland. Nästan 800 000 medborgare meddelade att de tagit del i flaggningen dagen före självständighetsdagen.

På kvällen dagen före självständighetsdagen fylldes stadscentra och många restauranger av festdeltagare, i karaokerestaurangerna sjöngs för finländarna viktiga sånger på samma klockslag, på biblioteken firades "förfester" och många städer ordnade folkfester som var öppna för alla. Stämningen på kvällen före självständighetsdagen var glad och öppen i hela landet.

Upplevt tillsammans

Den nationella Finland 100-festen bjöd på en unik kulturupplevelse

Den nationella Finland 100-festen för att fira Finlands hundraårsjubileum ordnades i Uleåborg lördagen den 2 december 2017. Till festen inbjöds 1 200 personer som aktivt medverkat i genomförandet av självständighetens jubileumsår på olika håll i Finland.

Bild: Statsrådets kansli

Olika konstarter och ledande artister möttes i den högklassiga kulturupplevelsen. Evenemanget var en resa med hjälp av musik, dans, cirkus och ny teknik till den finska naturen, till ett möte mellan generationer och till gemensamma aktiviteter. Programmet öppnades med jubileumsårets beställningskonstverk Tillsammans, som är en komposition av Jaakko Kuusisto för tio finländska orkestrar. Här framförde världens största symfoniorkester en musikalisk hälsning till det hundraåriga Finland.

Republikens president Sauli Niinistö och fru Jenni Haukio hedrade evenemanget med sin närvaro. Värddar för festen var Finland 100-delegationens ordförande, statsminister Juha Sipilä och ordföranden för Uleåborgs stadsfullmäktige Juha Hänninen. Evenemanget planerades och producerades i samarbete av Finland 100 och Uleåborgs stad. Alla finländare tillsammans med Finlandsvänner i hela världen fick möjlighet att ta del av festen i YLE:s direktsändning i Yle TV 1 och på Yle Arenan.

Stämningsfull självständighetsdag

Självständighetsdagen den 6 december startade med gudstjänster och med hedersvakter vid hjältegravarna. Hedersvaksprojektet fick sin början i Tammerfors men spreds under hösten till många andra städer. Det gick ut på att flera tusen unga ställde sig vid hjältegravar runt om i Finland för att minnas våra hjältar som stupade i kriget. Flera hundratusen människor kom till begravningsplatserna för att delta i de stämningsfulla ögonblicken, och många unga berättade om sina släktingar som vilade i gravarna.

Försvarsmaktens självständighetsdagsparad i Kuopio och studerandenas festprocessioner i flera städer höjde stämningen och lockade en stor publik. Finlands hundra år firades också på presidentens festmottagning på självständighetsdagen i Helsingfors.

En överraskning under festdagen var textmeddelandet med Finland 100-gratulationer som finländarna fick i sina mobiltelefoner. *Itsenäinen Suomi täyttää tänään 100 vuotta. Onnea Suomi ja suomalaiset! Det självständiga Finland fyller 100 år idag. Grattis Finland och finländare!*

Under dagens lopp skickades över 7 miljoner gratulationsmeddelanden. Denna jubileumsgärning som genomfördes av statsrådets kansli och fyra teleoperatörer är unik i sitt slag. Gratulationsmeddelandet väckte många känslor, också för att en del mottagare blev utan meddelandet på grund av problem med sändningen hos en operatör. Den respons som erhöles vittnar om gestens stora betydelse.

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet kulminerade med ett festfyrverkeri i Helsingfors klockan 22. Till platsen kom över 100 000 personer, vilket överträffade förväntningarna åter en gång. Evenemanget genomfördes utan problem och under festliga stämningar. Finland 100-festfyrverkeriet, som arrangerats till toner av Finlandiahymnen, var samtidigt avslutningen på hundraårsjubileet för Finlands självständighet.

Världen blev blåvit för ett ögonblick

Det hundraåriga Finland uppmärksammades också på många håll i utlandet. Nästan hundra kända objekt och ikoniska landmärken fick blåvit belysning det hundraåriga Finland till ära. Finland 100-sekretariatets initiativ fick ett gott mottagande, och på många ställen gjordes exceptionella lösningar för att genomföra festbelysningen. Bland de objekt som fick blåvit belysning fanns Colosseum i Rom, Empire State Building och Niagarafallen i USA och Kristusstatyn i Rio de Janeiro.

Många länder hedrade Finland med statschefens hälsning. Bland annat ledarna för Danmark, Estland, Grekland, Island, Lettland, Norge, Polen, Portugal, Sverige, Tyskland och Österrike gratulerade Finland med videohälsningar. Medierna i olika länder beaktade Finlands jubileumsdag med specialnummer, artiklar och jippon.

Alla Finlands beskickningar ordnade en särskild festmottagning för självständighetens hundraårsjubileum och många finländska sammanslutningar i utlandet

ordnade egna fester för fira hemlandet. Särskilt Estland och Sverige upplevde stor gemenskap och hög feststämning på grannlandets märkesdag.

Jubileumsårets höjdpunkt åstadkom en verklig störtvåg också i medierna. På den livligaste dagen den 6 december publicerade medierna i Finland sammanlagt över 2 000 artiklar eller nyheter om Finland 100. I praktiken alla medier i Finland rapporterade om händelserna.

I de sociala medierna gratulerade flera miljoner människor hundraåringen med bilder och meddelanden. Innehåll som delades med ämnesordet #suomi100 blev årets största virala fenomen i Finland. Ämnesordet #finland100, som också användes internationellt, blev en av de populäraste taggarna till exempel i Storbritannien. Jubileumsårets webbplats satte besöksrekord: webbplatsen hade sammanlagt över 260 000 besökare på två dagar, den 5 och 6 december.

Bild: Finland 100

Bild: Finland 100 / Sven Tupits

Bild: Finland 100

Bild: Marceli Gawryś

Upplevt tillsammans

Finlands framtidshopp firade på Ständerhuset

Bild: Statsrådets kansli / Lauri Heikkinen

Under jubileumsåret för Finlands självständighet skapades jubileums-historia av ett nytt slag genom den första nationella självständighetsfesten för Finlands barn, som ordnades den 5 december. Till Ständerhuset i Helsingfors inbjöds sammanlagt över 600 barn, dvs. två tio år gamla barn från varje kommun i Finland.

Ständerhusets högtidliga miljö klingade av dialekter från alla håll i Finland. De inbjudna gästerna fick uppleva spännande och glada ögonblick, gratulera hundraåringen med kort och teckningar, njuta av delikatesser och bli vilda till favoritsångaren Isac Elliots musik. Statsminister Juha Sipilä skakade hand med alla de inbjudna gästerna, som kommer att bidra till skapandet av Finlands framtid. Mediernas representanter höjde feststämningen med direktsändningar från festen på samma sätt som från självständighetsdagens fest på Presidentens slott.

Varje kommun utsåg själv de barn som skulle delta i festen. Ett undantag gjordes för Savukoski kommun, där det endast bodde tre tioåriga barn i hela kommunen. För att säkerställa det goda festhumöret fick alla tre inbjudan till festen.

Festen ordnades i samarbete av Mannerheims Barnskyddsförbund, Barnombudsmannen och statsrådets kanslis Finland 100-organisation.

Det statliga jubileumsåret

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

Bild: Republikens presidents kansli / Matti Porre

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet firades som en gemensam folkfest för alla. I princip var det ändå fråga om ett statligt jubileum: den självständiga staten Finland fyllde hundra år. Statsledningen och andra statliga aktörer från riksdagen till ministerierna deltog i jubileumsåret på många olika sätt.

Riksdagen firade tillsammans med medborgarna.

Riksdagen värnade om gamla traditioner och skapade nya traditioner under jubileumsåret. Jubileumsåret syntes både i det internationella samarbetet och i hemlandet, och särskilt i verksamheten i riksdagens olika organ, till exempel i utskotten. Riksdagen deltog i självständighetens jubileumsår genom att producera fler än sjuttio Finland 100-evenemang i Finland och utomlands. Många evenemang var en fortsättning på riksdagens långa räckvidd av jubileumstraditioner, men samtidigt skapades också en grund för nya traditioner. Evenemangen för medborgarna fick ett gott mottagande.

Självständighetens jubileumsår startade i riksdagen redan i januari, då riksdagsledamöterna gjorde nästan 600 skolbesök i samband med projektet Riksdagsledamöterna i skolorna. I augusti gjorde riksdagsledamöterna i sin tur 200 daghemsbesök. De båda evenemangen överträffade förväntningarna och fortsättning på dem planeras.

I början av höstsessionsperioden flyttade riksdagen tillbaka till sin värdefulla fastighet, när renoveringen av Riksdagshuset slutfördes. Händelsen var viktig med tanke på jubileumsåret eftersom Riksdagshuset ursprungligen byggdes som ett monument över självständigheten. Den lyckade renoveringen fick ett gott mottagande av både allmänheten och medierna. På hösten ordnades öppet hus i Riksdagshuset. Evenemanget lockade en stor publik som ibland måste köa för att få komma in. Över 7 000 människor besökte Riksdagshuset under de fyra evenemangsdagarna.

Jubileumsåret kulminerade med riksdagens jubileumspenium den 5 december 2017, där riksdagen fattade beslut om att finansiera Självständighetsjubileets barnstiftelse (ITLA). Stiftelsens syfte är att stödja välfärd, välbefinnande och jämlik utveckling bland barn och barnfamiljer i Finland. Genom jubileumsbeslutet gav riksdagen sitt samtycke till att stiftelsen tillförs ett kapital på 50 miljoner euro.

Bråda tider för Republikens president

Jubileumsåret Finland 100 satte en stark och mångsidig prägel på Republikens president Sauli Niinistös program, som omfattade till exempel besök i alla landskap i Fastlandsfinland och på Åland. Presidenten gjorde sammanlagt 15 landskapsresor. Även presidentens maka fru Jenni Haukio deltog aktivt i firandet av jubileumsåret bland annat genom att följa med presidenten på flera landskapsresor och medverka på internationella evenemang.

Under jubileumsåret var presidentparet värd för ett stort antal högt uppsatta gäster, till exempel för presidenterna för Estland, Folkrepubliken Kina, Ryssland, Italien och Polen, Japans premiärminister och William, hertig av Cambridge. Republikens presidents och hans makas program omfattade också utlandsresor. Presidentparet deltog i Finland 100-festligheter bland annat i Stockholm, Tallinn, Washington och Minneapolis.

Republikens president framförde 13 hälsningar med anledning av jubileumsåret och var beskyddare för 14 jubileumsårsevenemang. Presidentparets lyckönskingsbrev till Finlands hundraåringar lämnades till över 500 personer som fyllde hundra år eller mer under år 2017. På hösten fick veteranmedlemmar i Krigsveteranförbundet ett av presidentparet undertecknat diplom under de personliga besök som förbundet ordnat.

Även yngre finländare uppmärksammades: presidentparets lyckönskingsbrev och Marthaförbundets babypaket skickades till 152 barn som föddes i Finland på självständighetsdagen den 6 december 2017.

I samband med kampanjen #supportgruppen, som Republikens president öppnade i mars, utdelades Finland 100-stipendier på hundra euro till hundra elevgrupper som med sin verksamhet minskat mobbningen och handlat på ett särskilt uppmuntrande sätt mot andra.

På jubileumsårets specialprogram stod också öppet hus på Presidentens slott, som blev mycket populärt, samt skulpturutställningen som ordnades på sommaren i Gullranda. På utställningen visades en skulptur eller skulpturgrupp från varje decennium under Finlands självständighet.

Republikens presidents och hans makas jubileumsår nådde sin höjdpunkt på dagen före självständighetsdagen och på själva självständighetsdagen. Dagen före självständighetsdagen den 5 december framförde Sauli Niinistö festens invigningsord och deltog i hissningen av Finlands flagga på Salutorget i Helsingfors. Samtidigt tändes den blåvita festbelysningen på Presidentens slott. Den traditionella festmottagningen på kvällen till självständighetsdagen hade temat Finland 100 Tillsammans. En rekordpublik tittade på tv-sändningen från mottagningen.

Överbefälhavarens dagorder gavs på självständighetsdagen den 6 december. Dagordern avslutades med konstaterandet: *"Finland är det bästa landet för finländarna och värt att försvara, i dag och i morgon. Ett trefaldigt leve för det hundraåriga Finland – Hurra! Hurra! Hurra!"*

De tidigare presidenternas medverkan i jubileumsåret

Även Finlands tidigare presidenter var ett synligt inslag på jubileumsårets program. De avlidna presidenterna behandlades i olika programprojekt, till exempel på utställningar eller i dokumentärer.

Presidenterna Tarja Halonen och Martti Ahtisaari deltog aktivt i genomförandet av olika jubileumsårsprojekt. Martti Ahtisaaris 80-årsfest inföll år 2017 och för att fira denna händelse ordnades seminariet Wisdom wanted i maj som en del av Finland 100-programmet. Seminariet, som ordnades av konfliktlösningsorganisationen CMI, locka-

“Det fina med jubileumsår är att många människor reflekterar över samma frågor samtidigt, vilket ger goda förutsättningar för en dialog. Under jubileumsår sammanfattar vi den situation där vi befinner oss, hur vi hamnat där och i vilken riktning vi ska fortsätta.

Forskningsdirektör,
professor i ekonomivetenskap
Mika Maliranta, Inlägg om
Finland 100, 18.9.2017

“Jubileumsåret till ära fick vi en son, Lionel. På sjukhuset fick vi härliga Finland 100-yllesockor och en luva som Marthorna stickat.” 🇫🇮 ❤️

Facebook-kommentar

Bild: Statsrådets kansli / Lauri Heikkinen

de opinionsbildare och kända ledare från världspolitiken till Finland. Gruppen The Elders deltog i seminariet under ledning av dess ordförande, FN:s tidigare generalsekreterare Kofi Annan.

President Mauno Koivistos död den 12 maj 2017 och den statliga begravningen den 25 maj berörde finländarna djupt. Självständighetens hundraårsjubileum präglade också begravningen, och tillställningen hade en stark koppling till jubileumsåret också i människornas sinnen. Koivisto var ju en av de centrala statsmännen i Finland och hans livshistoria återspeglade starkt hela Finlands historia.

Statsministern ledde planeringen och genomförandet

Statsrådets kansli stod i brännpunkten för jubileumsårets arrangemang eftersom det ansvarade för planeringen och genomförandet av jubileumsåret och Finland 100-sekretariatet tillhörde dess organisation. Dessutom ordnade kansliet flera egna jubileumsårsprojekt. Finland 100 var närvarande i det dagliga tjänstemannaarbetet genom hela året.

Statsrådet medverkade synligt i statsförvaltningens gemensamma dag med öppet hus i augusti. Den 4 december, när jubileumsåret närmade sig sin höjdpunkt, ordnades en gemensam Finland 100-fest för alla ministerier på Finlandiahuset med statsminister Juha Sipilä som värd. Över 3 100 statstjänstemän deltog i festen. Även i statsrådsborgen firades jubileumsårets höjdpunkt med en ståtlig blåvit festbelysning.

Statsminister Juha Sipilä fungerade som Finland 100-delegationens ordförande. Delegationen, som hade nästan 70 medlemmar, slog fast jubileumsårets allmänna riktlinjer och godkände dess centrala teman. Delegationen hade en bred representation från olika områden i samhället. Som delegationens ordförande uppmuntrade Juha Sipilä olika aktörer att aktivt producera programinnehåll till jubileumsåret och att delta i firandet av det hundraåriga Finland enligt temat Tillsammans.

I egenskap av statsminister medverkade Sipilä som värd eller deltagare på nästan 40 Finland 100-evenemang på olika håll i landet. Han deltog i evenemang som omfattade allt från barnens nationella självständighetsfest till statsrådets jubileumssammanträde och en ishockeymatch. Statsministern besökte också jubileumsårsevenemang bland annat i Sverige, Norge, Danmark, Estland och Polen.

Jubileumsåret till ära förkunnande statsminister Juha Sipilä Det internationella jämställdhetspriset. Det delas ut vartannat år för att främja internationell jämställdhet och för att stöda jämställdhetsdiskussionen. Priset är 150 000 euro och delas ut till en person eller aktör som har främjat jämställdheten mellan könen på ett betydande sätt. Pristagaren utser ett understödsprojekt som stärker kvinnornas ställning och prispengarna doneras till det understödsprojektet. Det första priset tilldelades Tysklands förbundskansler Angela Merkel i mars 2018.

Under jubileumsåret öppnade statsrådets kansli en omfattande webbtjänst som presenterade de kvinnliga ministrarna i Finlands regeringar. Värddinnan för offentliggörandet den 1 december var Finland 100-styrelsens ordförande, statssekreterare Paula Lehtomäki. Sammanlagt 40 tidigare och nuvarande kvinnliga ministrar deltog i evenemanget. Så här många kvinnor som verkat som ministrar har aldrig tidigare samlats i Finland.

Statsrådets bråda år nådde sin höjdpunkt i skiftet av november och december under festveckan, som inleddes med avtäckningen av det nationella minnesmärket över vinterkriget på Kaserntorget i Helsingfors. I Uleåborg var statsministern tillsammans med Uleåborgs stad värd för Den nationella Finland 100-festen. Sammanlagt 1 200 personer som aktivt medverkat i genomförandet av självständighetens jubileumsår deltog i festen som inbjudna gäster.

Statsrådet samlades under statsministerns ledning till jubileumssammanträde den 4 december, då det gått jämnt hundra år sedan den självständighetsförklaring som Finlands senat riktade till folket. Den

5 december öppnade statsminister Sipilä utställningen Pro Finlandia i Riksarkivet och deltog i riksdagens jubileumsplenum. Samma dag deltog över 500 barn i den nationella självständighetsfesten för Finlands barn på Ständerhuset med statsministern som värd. Statsministern deltog också i den officiella invigningen av hundraårsfesten för Finlands självständighet på Salutorget och tittade på FM-hockeyligans Finland 100-jubileumsmatch mellan Helsingfors IFK och Oulun Kärpät, som spelades utomhus.

Ministerierna uppmuntrades till samarbete

Finlands ministerier hade ett omfattande samarbete med många olika aktörer under jubileumsåret. Jubileumsåret gav möjlighet att berätta om ministeriernas arbete för den stora allmänheten, och temat Tillsammans uppmuntrade dem att bereda möjlighet till delaktighet i projekt i vilka man tidigare inte gjort det. Samtidigt förstärktes den gemensamma stoltheten över att det finländska samhället är välfungerande, erkänt och uppskattat.

Varje ministerium utarbetade en egen plan för genomförande som kompletterade statsrådets gemensamma plan för jubileumsåret. Ministerierna ordnade evenemang med Finland 100-tema för både utvalda målgrupper och för allmänheten. Under året besökte ministrarna flera hundra Finland 100-evenemang runt om i Finland och utomlands. Ministrarna gjorde besök i alla landskap, och besöken bestod såväl av invigningar av små enskilda projekt som av paneldebatter och officiella jubileumsårsevenemang. Finland 100-sekretariatet registrerade över 300 ministerdeltaganden år 2017.

Upplevt tillsammans

Statsrådets öppna jubileumssammanträde på Framtidens lantdag

Torsdagen den 4 maj samlade *Framtidens lantdag* ihop medborgare, beslutsfattare och sakkunniga till Borgå. Målet var att som fortsättning på Finlands hundraåriga demokrati under självständighetstiden hitta nya sätt att förverkliga demokratin och höra medborgarnas åsikter.

Bild: Statsrådets kansli / Laura Kotila

Dagen i Borgå var historisk eftersom Finlands regering för första gången på hundra år samlades öppet inför publik för statsrådets sammanträde och regeringens överläggning. Vid sin överläggning, som ägde rum efter finansutskottets sammanträde och statsrådets allmänna sammanträde, behandlade regeringen utvecklandet av demokratin i Finland.

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Ministerierna genomförde också gemensamma projekt under året, till exempel en stor programhelhet på Finland-sarenan i juli och öppet hus-evenemanget i samband med Tillsammans-veckoslutet i slutet av augusti. Allt som allt medverkade ministerierna i flera hundra evenemang och gärningar under jubileumsåret.

Kommunikationsministeriet firade också ministeriets 125-årsjubileum år 2017 och kombinerade de två märkesåren i sitt program. Jubileumsårets teman var framme både på ministeriets viktigaste årliga evenemang för intressentgrupperna, Kommunikationsforum, som ordnades på Finlandiahuset i Helsingfors, och på 125-årsjubileet i september.

Justitieministeriets jubileumsår byggdes upp kring tre teman: de grundläggande rättigheterna och jämlikheten, medborgarpåverkan och frivilligverksamhet samt rättsstatsprincipen och rättsstaten. Evenemang ordnades under hela jubileumsåret. På våren ordnades demokrativäckarna och utdelades ett demokratipris, och på hösten ordnade justitieministeriet en turné om demokratins framtid i samarbete med Sitra, statsrådets kansli och finansministeriet. Målet med jubileumsårets olika evenemang var också att nå målgrupper för vilka justitieministeriets teman inte var bekanta sedan tidigare.

Försvarsmakten ordnade en hel serie av evenemang som utsträckte sig över hela jubileumsåret, sammanlagt 48 evenemang. De mest betydande av dem var det riksfattande Finland 100-evenemanget för övergripande säkerhet, Finland 100-sommarturnén och Nationella veterandagen den 27 april i Lahtis, paraden på Försvarsmaktens fanfest den 4 juni i Helsingfors, självständighetsdagens parad den 6 december i Kuopio och Finland 100-jubileumskonserten i november på Sibeliushuset

i Lahtis. I genomförandet av evenemangen och programmet deltog flera tusen anställda vid Försvarsmakten. Som samarbetspartner deltog särskilt landsförsvarsorganisationer och säkerhetsmyndigheter. Den omfattande Finland 100-programhelheten förberedde Försvarsmaktens hundraårsjubileum år 2018.

På **inrikesministeriets** förvaltningsområde firades Finlands hundraåriga självständighet genom omvandla vardagen till en fest, med kampanjer för användningen av Finlands flagga och med budskapet om Finland som världens tryggaste land.

Förvaltningsområdets funktioner som är nära medborgarna pryddes med jubileumsårets färger och jubileumsåret gjordes synligt i den dagliga verksamheten i förvaltningsområdet. Många evenemang som existerar inom förvaltningsområdets sedan tidigare, till exempel 112-dagen, Polisens dag och Gränsbevakningsväsendets fanedsevenemang, upptogs i jubileumsårets program. Jubileumsårets visuella element lyftes starkt fram till exempel på fordon inom polis- och räddningsväsendet. Pass som beställts under jubileumsåret fick jubileumslogotypen på bakre omslaget och även sjöbevakningens båtar fick bära jubileumslogotypen.

Ministeriet uppmuntrade under hela året till ett mer aktivt, modigt och glatt sätt att använda Finlands flagga. Det uppdaterade sina flaggningsanvisningar och gav dem en humoristisk layout som väckte stort intresse i medierna. Flaggnings temat lyftes fram på ett anslående sätt i medierna genom hela året, och medborgare, kommuner, företag och organisationer uppmuntrades och instruerades att flagga aktivt. Inrikesministeriet ordnade evenemang med temat Ett tryggt Finland i 100 år i samarbete med olika aktörer.

Social- och hälsovårdsministeriet införde tre nya vidsträckta och långsiktiga stödprogram för att fira hundraårsjubileet för Finlands självständighet. Målet med programmen som pågår åren 2017–2020 är att avlägsna ojämlikhet och att stödja jämlika möjligheter. Till programmen Utrustad för livet, Fungera i arbetslivet och Organisation 2.0 riktas sammanlagt cirka 36–40 miljoner euro.

Undervisnings- och kulturministeriet ordnade två nationella betydande jubileumsårsprojekt: Helsingfors centrumbibliotek Ode och monumentet över vinterkriget. Båda står på värdefulla platser i huvudstadens centrum och kommer att vara en väsentlig del av stadsbilden. Minnesmärket över vinterkriget avtäcktes på Kaserntorget den 30 november 2017. Staten deltar i bygget av centrumbiblioteket, som öppnas i december 2018, med 30 miljoner euro. Biblioteket har varit en central och älskad institution i det finländska samhället, och därför är centrumbiblioteket en lämplig fortsättning som passar bra in på jubileumsårets teman.

Arbets- och näringsministeriets Finland 100-program kombinerade historien, nutiden och framtiden. Under statsrådets öppet hus-evenemang på Ständerhuset i augusti 2017 erbjöds deltagarna en grundkurs i artificiell intelligens. Kampanjen Semesterutmaningen gav positiv publicitet och sporrade finländare att resa i hemlandet. Framtiden dryftades med projektet Reboot Finland, som hade som

mål att genomföra hundra digitala gärningar under år 2017, till exempel hackathons, idétävlingar eller kampanjer som visar Finland riktningen under den nästa hundraårsperioden.

Finansministeriet firade jubileumsåret genom att publicera den traditionellt gula budgetboken med en grafisk utformning som byggde på konceptet Finlands ansikten. Initiativet väckte stor uppmärksamhet i medierna. I kolumnserien Näin teemme talouspolitiikkaa (Så här gör vi finanspolitik) diskuterade den sittande finansministern och tidigare finansministrar utmaningar och intressanta frågor under sina ministerperioder och olika sätt att uträtta saker tillsammans. Under året ordnades många diskussionstillfällen om framtidens utmaningar, till exempel om omvälvningen av arbetslivet och metoder för att trygga välfärdssamhället i framtiden.

Miljöministeriet deltog tillsammans med andra statliga aktörer och samarbetspartner i flera tiotals projekt under jubileumsåret. De viktigaste var nationalparken i Hossa, kampanjen Min naturgåva till hundraåringen och Den finska naturens dag 2017. Min naturgåva till hundraåringen var ett gemensamt projekt med **jord- och skogsbruksministeriet**, som uppmuntrade markägare att grunda privata skyddsområden. Staten förband sig att skydda motsvarande antal hektar på sina egna områden. Projektet Min naturgåva till hundraåringen resulterade i 170 nya skyddsområden med en areal om sammanlagt 3 064 hektar.

Upplevt tillsammans

Öppet hus i statsrådsborgen intresserade publiken

Bild: Statsrådets kansli / Laura Kotila

Statsrådets kansli deltog i evenemangen under Tillsammans-veckoslutet i slutet av augusti med öppet hus. Dagen blev mycket populär och totalt nästan 3 000 medborgare bekantade sig med statsrådsborgen, Ständerhuset, statsrådets festvåning (Smolna) och Arppeanum (förvaltnings byggnad).

Publiken fick tillfälle att studera lokalernas historia och arkitektur och den konst som finns i lokalerna. Statsminister Juha Sipilä var anträffbar för publiken i sitt eget arbetsrum i statsrådsborgen, och tjänstemän berättade om sina arbetsuppgifter och karriärer.

På Ständerhuset berättade skådespelare, som spelade historiska personer från tiden för hundra år sedan, om självständighetens första ögonblick. På evenemanget utställdes också en sällsynt samling handlingar som gäller erkännandet av Finlands självständighet från utrikesministeriets arkiv. I statsrådets festlokal Smolna fick besökarna studera bland annat porträtt av Albert Edelfeldt och riksföreståndaren Carl Gustaf Mannerheims arbetsrum.

Jubileumsårets styrka överraskade företagen

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

Finland 100-partnerprogrammet för företag var det första i sitt slag i de statliga jubileumsårens historia i Finland. Programmet utvecklades till den sannolikt största helheten av företagssamarbete som hittills ordnats i Finland. I det omfattande partnerprogrammet deltog 59 företag, och i programmet för småföretag, 100 finländska finesser, medverkade 174 företag. Genom dem skapades flera hundra Finland 100-gärningar, produkter och tjänster.

Finlands hundraårsjubileum hade som mål att få med hela det finländska samhället. För att säkerställa detta skulle aktörer av olika slag erbjudas former av deltagande som lämpade sig för deras utgångspunkter och mål. Man förstod klart vilken betydelse företagen hade för skapandet av det finländska samhället och jubileumsåret.

För företagssamarbetet skapade Finland 100-sekretariatet en administrativ grund och en operativ modell som avvek från de traditionella samarbetsmodellerna på många sätt. Företagen väntades göra konkreta gärningar för jubileumsåret och förbinda sig starkt vid kommunikation om jubileumsåret och vid samhällelig verksamhet. I linje med jubileumsårets tema Tillsammans gavs inga ensamrätter till olika branscher. I stället gjordes satsningar på samarbete mellan företag.

Under det första halvåret 2016 inleddes ett program för omfattande Finland 100-företagssamarbete. Finland 100-partneravtal tecknades med sammanlagt 59 företag. De representerade flera olika branscher och bland dem fanns också företag som konkurrerade med varandra. Erfarenheterna och belåtenheten hos företag som deltog i partnerprogrammet undersöktes våren 2018.⁴

Finland 100-partnerföretagens jubileumsårsgärningar visade sig vara vidsträckta och betydande. Största delen av de företag som gått med i programmet gjorde en insats för samhället eller gav en gåva med anledning av jubileumsåret. Gåvorna och gärningarna hade en stark koppling till Finlands framtid: de handlade om utbildning, barn och unga och Finlands natur. Enligt uppgifter som samlades in av företagen uppgick värdet på dessa gåvor och gärningar till cirka sju miljoner euro.

Olika företag och olika mål – kombinerade på ett lyckat sätt

Företagens vilja att delta i jubileumsåret kunde indelas i två olika strategiska mål. En del av företagen länkade Finland 100-synligheten och gärningarna till kommersiella kampanjer eller marknadsföringskoncept medan andra företag kopplade jubileumsåret till genomförandet av deras samhällsansvarsstrategi.

Många företag hade genom sin historia eller sina strategiska mål en stark koppling till självständighetens jubileumsår eller till finländskheten. Särskilt i familjeägda företag och andelslagsbaserade företag hade ägarnas medverkan stor betydelse för Finland 100-partnersamarbetet. Man upplevde det nästan som en medborgerlig plikt att delta i jubileumsåret. Många företag firade samtidigt sitt eget jubileums- eller märkesår.

För internationella samarbetsföretag erbjöd Finland 100-jubileumsåret en möjlighet att visa sitt engagemang för det finländska samhället. De öppnade också internationella kontakter för finländska aktörer och skapade nya möjligheter att utnyttja företagens egna internationella nätverk.

Många företag använde Finland 100-jubileumsåret för att engagera sin personal och utveckla interaktionen med dem. Personalens och intressentgruppernas intresse för gemensamma aktiviteter bland annat i form av projekt som gällde frivilligarbete var en positiv överraskning. Genom jubileumsårsverksamheten fick företagen möjlighet att bilda nätverk med andra företag och hitta nya samarbetspartner. Inom ramen för det första programmet ordnades fem Finland 100-företagsforum för deltagarna.

“VR delade ut gratis kaffe och konfekt till tågresenärerna, och ett textmeddelande påminde om Finlands högtid. Det vint-riga Finland lyser i tågfenstret, och solen skiner. Finland har en ganska bra födelsedag. Grattis, mitt hundraåriga hemland. Låt Sibelius klinga!

Twitter-meddelande

“Jag firar inte... Dessutom har en del av produkterna under varumärket Finland 100 tillverkats utomlands som lågprisvaror. Kanske också med barnarbetskraft. Ni får behålla festen för er själva.

Facebook-kommentar

“Jag har marknadsföringsförbud i min telefon så att jag inte gör impulsköp, men genast när det där meddelandet kom köpte jag en #Finland100 toaborste på alepa trots att den gamla är helt bra ännu.

Twitter-meddelande

Bilder: 100hyvaasuomesta.fi

Blåvita gärningar och produkter

Hälften av företagen i partnerprogrammet introducerade Finland 100-produkter eller -tjänster på marknaden. När alla varianter räknas med, lanserades totalt cirka 250 Finland 100-produkter. Produktionen av produkter och tjänster förutsatte att företaget var med i något av partnerprogrammet och hade ingått avtal med statsrådets kansli.

Som jubileumsårsprodukter producerades livsmedel, sötsaker, hemtextilier, kärl, glasföremål, smycken, kläder, kosmetika, presentartiklar, hemartiklar och små inredningsföremål. Dessutom tillverkades också unika varianter av kända finländska klassiker. Bland jubileumsårets produkter fanns också framtidsinriktade tekniska lösningar, innehållsprojekt och innovationer.

De företag som fokuserade på kommersiella kampanjer använde jubileumsårsmarknadsföringen framgångsrikt på välkända och ikoniska produkter som introducerades i särskilda jubileumsårsversioner. Konsumenternas medvetenhet och insikter om att många produkter designats eller tillverkats i Finland ökade betydligt. Självständighetens jubileumsår hade redan tidigare konstaterats öka intresset för inhemska produkter, och tecken på samma fenomen framträdde också år 2017.

Tanken om En gåva till Finland som en del av Finland 100-partnersamarbetet inspirerade företag att fundera på sitt samhällsansvar, sin historia och sina värderingar mer fördjupat än många väntat sig. Det fanns vilja att utvidga En gåva till Finland-konceptet till aktiviteter eller gärningar som hade långvariga effekter och en klar inverkan på människornas liv.

Våren 2017 genomförde många företag ytterligare planer och åtgärder som handlade om synlighet, användbarhet och företagsansvar.

Inspiration bland små företag

I början av 2017 infördes en annan form av deltagande som var avsedd för små företag. Programmet 100 finländska finesser letade efter produkter eller tjänster från hundra små företag för att fira det hundraåriga Finland. Små företag som uppfyllde EU-kommissionens definition kunde ansöka om att få delta i programmet genom att föreslå en produkt eller tjänst för vilken företaget ville ha rätt att använda den officiella Finland 100-logotypen.

Upplevt tillsammans

Blåvitt är IN

Utöver de flera hundra Finland 100-licensprodukterna såldes år 2017 också flera tusen andra produkter som hyllade Finlands hundra år. Finland 100-logotypen fick endast användas på officiella produkter, och den berättade för konsumenterna om företagets starka engagemang för jubileumsårets värderingar och gärningar.

Utbudet av produkter var stort. Det fanns produkter som påminde om de hundra år som gått i uppfyllelse. Det fanns också många olika versioner av Finland 100-logotypen och till och med piratprodukter som försetts med den ursprungliga Finland 100-logotypen. I synnerhet under det senare halvåret fanns det många blåvita dekorationsartiklar på butikshyllorna, såsom servetter, levande ljus, små flaggor och ballonger.

Blåvitt var plötsligt på modet, och färgerna syntes i gatubilden och i medierna

När Finland 100-entusiasmen fortsatte att sprida sig konkurrerade företag om konsumenternas uppmärksamhet med alltmer speciella produktidéer: till exempel en Wunderbaum-doftgran som hedrade hundraårsjubileet för Finlands självständighet, en festförpackning med hundra mellanölsburkar eller en Finland 100-kista med temabegravning.

Produkterna och jubileumsårets kommersiella dimension väckte debatt i medierna. Många av de mest kritiska artiklarna behandlade uttryckligen produkterna och deras bakgrunder. I en del fall trodde kunder av misstag att inofficiella produkter som tillverkats utan licens var officiella produkter. Konsumenternas åsikt var emellertid mycket entydig: produkterna sålde allmänt taget bra.

En öppen publikomröstning om de 204 produkter och tjänster som uppfyllde ansökningsvillkoren ordnades på kampanjens webbplats. Det enorma intresset för omröstningen gjorde att webbplatsen blev stockad. Därför fattades beslut om att ta med alla kandidater som var med i omröstningen och som uppfyllde avtalsvillkoren. Avtal om rätten att använda varumärket Finland 100 tecknades slutligen med 174 små företag.

Företagens produkter och tjänster representerade ett brett spektrum som omfattade allt från fiske- drag till utrustningar för tvätt av djur. De populäraste produktgrupperna var livsmedel och drycker, textilier, presentföremål och smycken. Antalet tjänster var sammanlagt 29, från applikationer till turismtjänster. Geografiskt fanns företagen runt om i Finland.

Det blåvita budskapet hördes

Bild: Finland 100 / Suvi-Tuuli Kankaanpää

Bild: Finland 100 / Juha Metso

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Bild: Arctic

Finland 100 var det populäraste samtalsämnet år 2017 i kaffeborden och i både de traditionella och de sociala medierna. Jubileumsåret väckte känslor och diskussion och fick människor att delta hela året i alla kanaler och mediemiljöer.

Kommunikationen om jubileumsåret byggde på arbete i nätverk och på omfattande dialog i traditionella och sociala medier. Tyngdpunkten låg på att producera och dela intressant innehåll och att göra alla finländare och Finlandsvänner delaktiga av kommunikationen.

Kommunikationens teman och volym avancerade efter jubileumsårets puls från väckning till betydelsegivning och vidare till det glada flödet av evenemang. Budskapet om jubileumsåret upprepades flitigt i det engagerade nätverket, vilket gjorde att kommunikationen fick en enorm volym. I praktiken var alla finländare (98 procent) medvetna om självständighetens hundraårsjubileum.

Väckning – jubileumsåret närmar sig!

I beredningsskedet år 2015 fokuserade kommunikationen på att skapa medvetenhet. Opinionsbildare med nyckelställning i samhället intervjuades i en omfattande intressentgruppsenkät som utredde respondenternas önskemål på och uppfattningar om det kommande jubileumsåret. Det konkreta arbetet med arrangemangen fick god fart under året: förfarandet för programansökan som öppnades på våren och förfarandet för ansökan om finansiering som var öppen på hösten hade aktiverat de mest aktiva aktörerna, och medvetenheten om jubileumsåret spreds till allt större kretsar. Den regionala verksamheten ökade medvetenheten på alla håll i Finland.

På senhösten hade jubileumsåret fått en form, verbala uttryck och en visuell profil som man kunde berätta om. Väckningsskedet kulminerade med starten av medie- och publikkommunikationen inför självständighetsdagen år 2015. Genom detta initiativ skapades en grund för behandling av ämnesområdet i offentligheten, och särskilda satsningar gjordes på dess innehåll och verbala uttryck.

På startevenemanget för kommunikationen publicerades de första resultaten av Statistikcentralens befolkningsundersökning, presenterades de första programprojekten och stommen för programskapandet, öppnades den nya webbplatsen och inleddes aktiviteter i de sociala medierna. Dessutom offentliggjordes jubileumsårets officiella logotyp, visuella framtoning med dess första applikationer och en trailer-video.

Betydelsefull för alla

År 2016 började intresset för jubileumsåret tydligt öka. Kommunikationen fokuserade på motivering och betydelsegivning. Nätverket utrustades för kommunikation om jubileumsåret med både innehåll och material. För jubileumsåret byggdes en gemensam klangbotten, och dess betydelse fördjupades.

Våren 2016 ordnades intressentgruppsverkstäder med företrädare för organisationer och samhälleliga opinionsbildare. Syftet med detta var att få nätverksaktörerna att uppmärksamma jubileumsåret och det nya sättet att genomföra det. I verkstäderna skapades ett gemensamt perspektiv och uppmuntrades människor att delta. Till dem inbjöds också personer som hade en känd kritisk inställning till jubileumsåret och dess förberedelser.

Åren 2015 och 2016 träffade sekretariatets företrädare chefer för redaktionerna för alla nationella och regionala medier. Den första systematiska medierundan gjordes hösten 2015 och en annan under senare halvåret 2016. Vid träffarna behandlades jubileumsårets helhet, läget inom förberedelserna och mediernas egna planer. Sammanlagt ordnades cirka 30 träffar.

Bild: Finland 100 / Juha Metso

Bild: SIM / Tuomo Salonen

Betydelsegivningen fördjupades genom ökande programkommunikation där man kunde ge exempel och presentera personer som deltog i genomförandet av programmet för att visa hur omfattande och mångskiftande jubileumsåret var. Kommunikationen tilldelades mer resurser när dess volym ökade, och "Finland 100-nyhetsrummet" grundades för den dagliga innehållsproduktionen. Strömmen av artiklar, videor, inlägg, nyhetsbrev, uppdateringar i de sociala medierna och webbinnehåll blev allt hastigare. Teamet, som bildades tillsammans med projektets kommunikationspartner, ökade till cirka 10 personer.

Ett kommunikationsmässigt viktigt ögonblick var medie- och intressentgruppsevenemanget "Hundra dagar till jubileumsårets början", som ordnades i Helsingfors i september 2016. Medvetenheten om det som skulle komma och förväntningarna på händelserna ökade genom att tidpunkten märktes ut och en konkret nedräkning inleddes. Medierna började publicera nyheter om förberedelserna och trafiken

Bild: Anu Leppänen

i Finland 100-kanalerna i de sociala medierna blev livligare. Jubileumsåret började redan skymta vid horisonten.

En lavin av kommunikation

Jubileumsåret startade på vågtoppen av den lyckade Finland 100-invigningen och den entusiasm som den skapade. För att säkerställa en innehållsmässig balans och upprätthålla intresset indelades jubileumsåret 2017 kommunikativt i tre teman. På våren presenterades Finlands starka sidor och på sommaren handlade kommunikationen om strömmen av tusentals glada evenemang. På hösten vändes blickarna mot jubileumsårets höjdpunkt genom att kommunikationen inriktades på den hundraåriga statens historia, berättelser och viktiga skeden.

Målet var att bjuda finländarna och Finlandsvännerna på alla former av deltagande genast från jubileumsårets början. I anslutning till Finland 100-invigningen lanserades

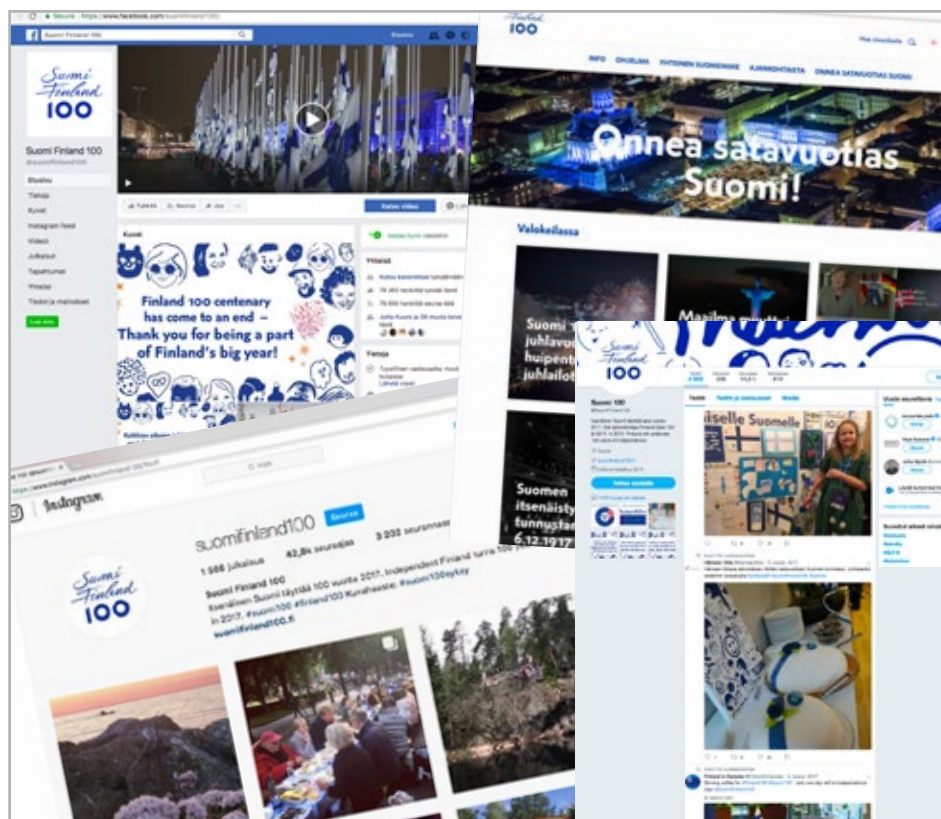

Bild: Statsrådets kansli / Johan Lindholm

appen Finlands ansikten och programmet för småföretag. I starten rådde ett hårt kommunikativt tryck. Det gällde att upprätthålla intresset, skapa lyckat innehåll, sköta hela det stora arbetsfältet och fördela de begränsade resurserna rätt. Finland 100-invigningen på nyåret satte rekord såväl för genomslaget som för antalet följare och intresset. Det högklassiga programutbudet både i Finland och utomlands under årets första del gav fart åt uppsvinget.

Förväntningen var att aktiviteterna skulle mattas av något efter invigningen, men i praktiken blev det inte så. De storslagna kulturgärningarna och stora publikevenemangen under årets första del, till exempel VM i skidåkning i Lahtis, bar och ökade entusiasmen. Längre in mot våren lyfte kommunikationen fram det finländska samhällets starka sidor – demokrati, jämlikhet och utbildning – och skapade programinnehåll som hade anknytning till dem.

Ett blåvitt år i alla kanaler

Jubileumsårets utveckling till Finlands mest omfattande och mångsidiga jubileumsår någonsin syns i kommunikationens nyckeltal. Finland 100-jubileumsåret utvecklades till ett fenomen som väckte känslor och debatt och fick människor att delta hela året i alla mediemiljöer. Finland 100-kommunikationen var välfungerande och den uppmärksammades efter jubileumsåret med alla de främsta priserna i kommunikationsbranschen i Finland.

Kommunikationens resultat utvärderades kontinuerligt redan under projektets gång i de sociala och traditionella medierna och på webben. Resultaten användes för att planera kommunikationen och precisera prioriteringarna. Vid sidan av vecko- och kvartalsvisa analyser producerades separata rapporter om särskilda kommunikationssatsningar. År 2016 gjordes enkäter med webbplatsens och nyhetsbrevets användare. Den stora allmänhetens medvetenhet och uppfattningar om jubileumsåret utreddes i en Finland 100-uppföljningsundersökning (2015–2018).

I praktiken var alla finländare (98 procent) medvetna om självständighetens hundraårsjubileum. Medvetenheten ökade under hela projektet och det fanns knappast några skillnader mellan kön, boningsorter eller åldersgrupper.

Med hjälp av användarprofilerna för olika kanaler är det möjligt att identifiera den typiska följaren av innehåll om jubileumsåret: en finländsk kvinna i åldern kring 25–45 år. Den här gruppen var också den aktivaste när det gällde att delta i programverksamheten. När jubileumsåret framskred ökade antalet äldre följare både på webbplatsen och på Facebook, som var huvudkanalerna. På Twitter var könsfördelningen jämnare.

Webbplatsen var knutpunkten för information

Jubileumsårets webbplats suomifinland100.fi var centrum för kommunikationen och en mångsidig innehållsmässig knutpunkt där artiklar, nyheter, enkäter och videor publicerades nästan varje dag. Finland 100-webbplatsen hade nästan 2,2 miljoner besökare år 2017. På självständighetsdagen den 6 december hade webbplatsen nästan 150 000 besökare under ett enda dygn. En femtedel av besökarna var från utlandet. De flesta utländska besöken på webbplatsen kom från Sverige, USA och Tyskland.

Finland 100-nyhetsbrevet, som delades ut per e-post och utkom på tre språk redigerades åren 2015–2017. Nyhetsbrevet betjänade särskilt personer som engagerat sig för ett jubileumsårsprojekt. Nyhetsbrevet hade en viktigare roll i jubileumsåret byggnadsskede, när andra kommunikationskanaler ännu inte fanns. När andra kanaler infördes och medierapporteringen ökade, minskade nyhetsbrevets betydelse.

Inspirerande innehåll tilltalade över gränserna

Jubileumsåret fick exceptionellt stor och konstant ökande uppmärksamhet i medierna i Finland. Finland 100 var en synlig del av nyhetsflödet i medierna och redaktionerna gjorde också stora satsningar på egna produktioner för jubileumsåret. Det genomsnittliga mediegenomslaget per vecka var över 10 miljoner personer.

Självständighetens jubileumsår blev stort även i de sociala medierna. Diskussionen kring ämnet var kontinuerligt och livligt, till och med passionerat. Intresset för innehållet var stort och den valda strategin fungerade, vilket bevisas bland annat av Facebooks nyckeltal. Finland 100-inläggs genomsnitt på Facebook under perioden för aktiv publikkommunikation (2016–2017) var nästan 30 miljoner personer. Mindre än 17 procent av detta utgjordes av köpt publicitet. Under denna period tittade användare på videor som lagts ut i kanalen sammanlagt i nästan 200 miljoner sekunder, dvs. i nästan sex år, och

de delades mer än 100 000 gånger. Vid sidan av det nationella Facebook-kontot öppnade varje region en egen sida för att betjäna den lokala publiken. Genom dem som följde dessa sidor ökade Finland 100-publiken i Facebook till det flerdubbla.

Den omfattande diskussionen lyfte #suomi100 till ett av de populäraste ämnesorden på Twitter och gjorde den till det största virala fenomenet i Finland år 2017 (#pinnalla-palvelu). Under jubileumsårets höjdpunkt den 5 och 6 december 2017 användes hashtaggen #suomi100 över 32 000 gånger på Twitter, medan #finland100 användes nästan 10 000 gånger. De nådde sammanlagt 41,4 miljoner användare. #finland100 trendade på Twitter också i Storbritannien.

På Instagram var deltagandet särskilt deltagarorienterat. Kontot Finland 100 fick fler än 45 000 följare, vilket är en exceptionell prestation på Instagram för en organisation inom den offentliga förvaltningen. Den aktiva publiken skapade en personlig och stark bild av det firande Finland i kanalen. Finland 100-kanalen på YouTube fungerade som materialarkiv, och inga egna mål ställdes upp för den. Finland 100 var också aktiv i snabbmeddelandetjänsten Snapchat.

Jubileumsåret följdes flitigt upp också utomlands. En fjärdedel av Facebook-följarna kom från utlandet. Kanals innehåll gick bäst hem hos publiken i USA, Sverige, Tyskland och Storbritannien. Var femte besökare på webbplatsen kom från utlandet.

Finland fick exceptionellt mycket uppmärksamhet i utländska medier under jubileumsåret. Enligt utrikesministeriets utredning syntes Finland 100-jubileumsåret nästan överallt, och publiciteten gav Finlands anseende ett positivt stöd. Publiciteten var störst i USA, Tyskland, Japan och Storbritannien samt framför allt i närområdena i Sverige, Estland och Ryssland, vilket var i linje med förväntningarna.

“När man nu fått hela folket i rörelse med positiva metoder och evenemang, kan man ju fortsätta av bara farten: Suomi Finland de nästa hundra åren.

Facebook-kommentar

“Varför alltid bilder endast på lyckligt lottade? 🙄

Facebook-kommentar

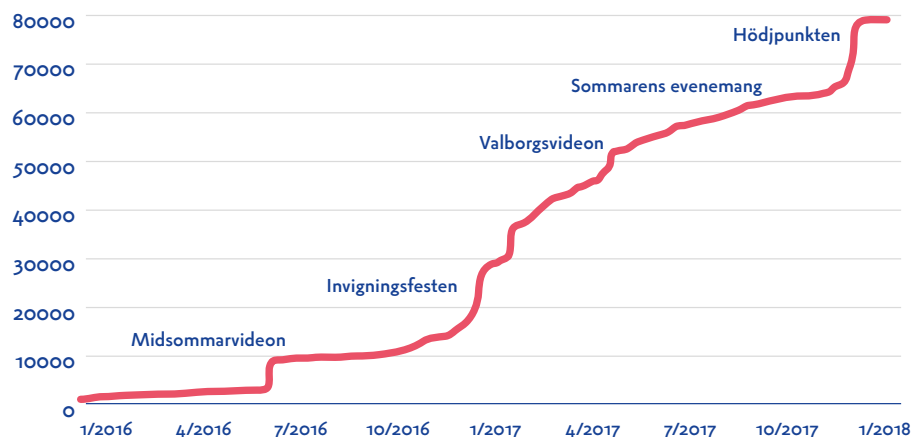
“En strålande planerad och genomförd helhet som bär genom hela jubileumsåret och når toppen på Självständighetsdagen. 🇫🇮

Facebook-kommentar

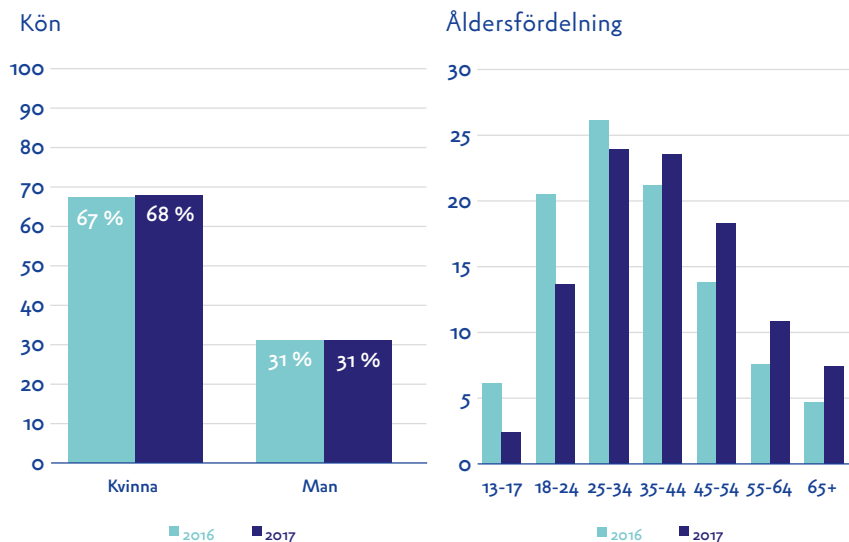
“Skål! Jag älskar er, Finland! Forgive my poor grammar... USA gal.

Facebook-kommentar

Finland 100-Facebooksidans popularitet

Finland 100-Facebooksidans besökarprofil

Antalet följare av jubileumsåret på Facebook ökade långsamt men jämnt år 2016, tills den började öka kraftigt till följd av invigningen. Den snabbaste ökningen skedde på midsommaren 2016 och under höjdpunkten i december 2017. Målet, 80 000 gillningar, uppnåddes nästan helt. Publiken levde entusiastiskt med i jubileumsårets olika skeden och diskussionen och kommenterandet på Facebook var livligt.

Finland 100-nyhetsrummet producerade flera hundra inlägg i jubileumsårets kanaler 2016-2017

- suomifinland100.fi: sammanlagt 485 artiklar eller nyheter på finska. Nästan allt innehåll utkom på svenska och de flesta också på engelska. Webbplatsen fick nästan 2,8 miljoner besök.
- Finland 100 Facebook: 1 061 inlägg (fi, sv, en), 79 300 följare
- Finland 100 Twitter: 3 235 tweets (fi, sv, en), 14 000 följare
- Finland 100 Instagram: 45 000 följare
- Finland 100 YouTube: 99 videor, 927 prenumeranter
- Nyhetsbrevet Finland 100: 15 nummer, 18 500 prenumeranter
- 47 nyhets- och aktualitetsmeddelanden till medierna
- 22 aktualitetsmeddelanden till regionnätverket
- 6 aktualitetsmeddelanden till programprojekten
- Över 600 förfrågningar per e-post och över 800 samtal till kommunikationens kundtjänst

Alla var medvetna om jubileumsåret

På hösten 2017 var i praktiken alla finländare (98 %) medvetna om hundraårsjubileet för Finlands självständighet. Ett klart framsteg i fråga om medvetenheten om jubileumsåret gjordes efter att den aktiva kommunikationen startade i slutet av år 2015. Det fanns just inga skillnader mellan kön, bostadsort eller åldersgrupper i medvetenheten.

När projektet slutfördes kunde var åttonde finländare nämna jubileumsårets tema (13 %). Att göra temat känt i vida kretsar var inget centralt mål, men genomförandet av temat i praktiken var det. Programmets mångfald och de olika formerna av deltagande visade att temat fått genomslag på bred front.

Kommunikationens resultat mättes under den aktiva perioden av publikkommunikation om jubileumsåret 1/2016–12/2017. Som källor och uppföljningsverktyg användes bland annat följande:

- Finland 100-uppföljningsundersökningen (Statistikcentralen 2015–2018)
- Finland 100-medieuppföljningen (M-Adaptive)
- Kommunikationens kvartalsrapporter 2016–2017
- Data om de sociala medierna och om webbplatsen (Google Analytics, Hootsuite)
- Uppgifter om samtal och e-post till kommunikationens kundtjänst

Finland var en nyhet i världens medier

Finlandet av Finlands hundraårsjubileum gav Finland exceptionellt mycket publicitet i världens medier år 2017.

Finland presenterades historiskt vidsträckt i rubrikerna och artiklarna i världens medier – den här gången också som ett intressant samhälle och ett lockande resmål, inte endast som en scen för en idrottstävling eller för udda företeelser av typen karringkånk. I likhet med de tidigare åren presenterades också skolsystemet, försöket med basinkomst och design.

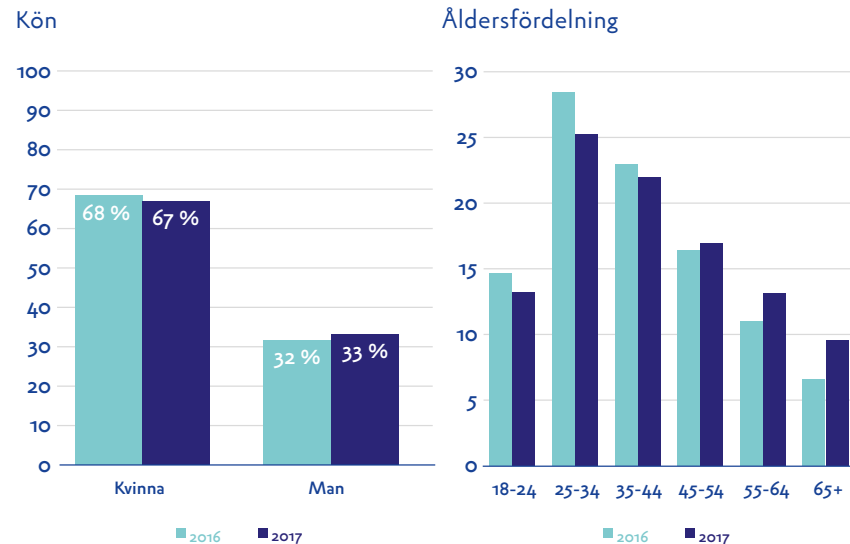

Publiciteten ökade överallt och var störst i USA, Tyskland, Japan och Storbritannien samt i närområdena i Sverige, Estland och Ryssland, vilket var i linje med förväntningarna. Finnish Crazy Games i Australien, stadsfestivalen i Minsk, blåvita festbelysningar av monument och många andra kampanjer fick stor uppmärksamhet i lokala medier.

Toppen av den internationella mediepubliciteten uppnåddes på födelsedagsveckan 2–9.12.2017, då enbart de internationella webbmedierna publicerade över 2 600 artiklar.

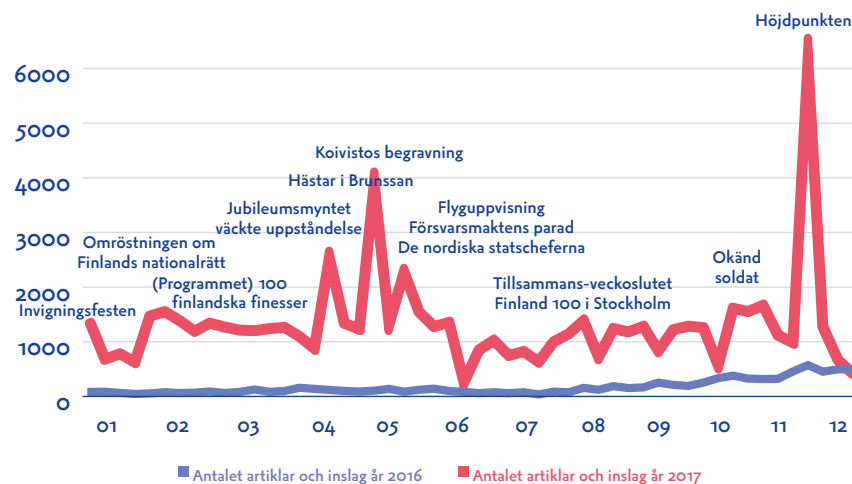
Enligt utrikesministeriet förbättrades också den allmänna bedömningen av Finlands anseende i medierna under jubileumsåret. På skalan 1–5 från kritisk till beundrande var det allmänna betyget i genomsnitt 3,96 år 2017. År 2016 var motsvarande siffra 3,88 och år 2015 3,74.

Finland 100-webbplatsens användarprofil

Finland 100-webbplatsen hade nästan 2,2 miljoner besökare år 2017. På självständighetsdagen den 6 december hade webbplatsen nästan 150 000 besökare under ett enda dygn. En femtedel av besökarna var från utlandet. De flesta utländska besöken på webbplatsen kom från Sverige, USA och Tyskland.

Utvecklingen av mediesynlighetens volym i Finland 2016–2017

Det totala antalet artiklar och inlägg i medierna för Finland 100 år var 9 100 år 2016 och över 64 000 år 2017. Över 90 procent av publiciteten var positiv eller neutral. År 2016 var värdet på mediepubliciteten i Finland sammanlagt cirka 30 500 000 euro, i genomsnitt cirka 590 000 euro per månad. År 2017 var värdet på mediepubliciteten cirka 212 020 000 euro, i genomsnitt cirka 4 080 000 euro per vecka.

Turismen i Finland utvecklades under jubileumsåret

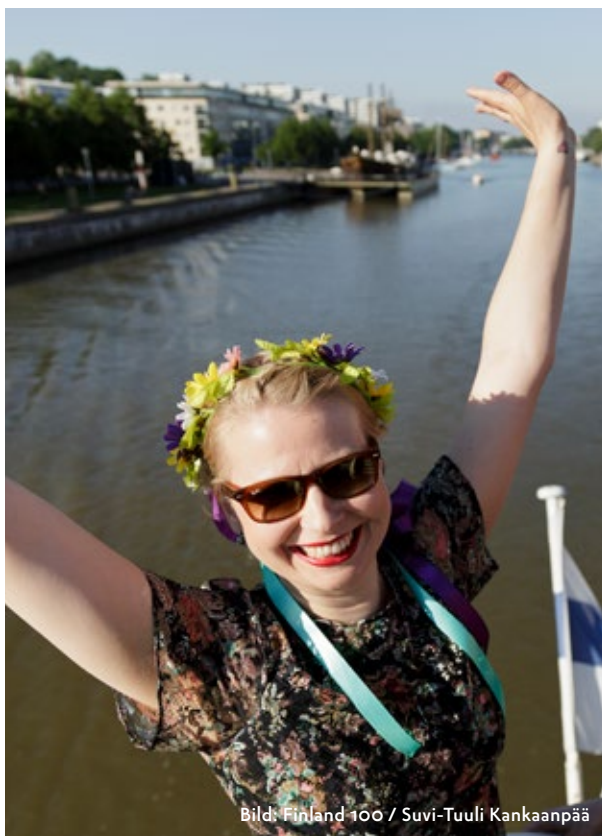

Bild: Finland 100 / Suvi-Tuuli Kankaanpää

Turistbranschen i Finland upplevde en lång tillväxtperiod redan före självständighetens jubileumsår, men under jubileumsåret steg siffrorna till en ny nivå. Antalet övernattningar av utländska turister ökade i genomsnitt med 17 procent under år 2017, och även i antalet övernattningar inom den inhemska turismen skedde en statistiskt signifikant ökning. Den internationella publicitet, allmänna aktivitet och ökning av intresset för Finland som jubileumsåret medförde kan betraktas som en faktor som bidrog till tillväxten.

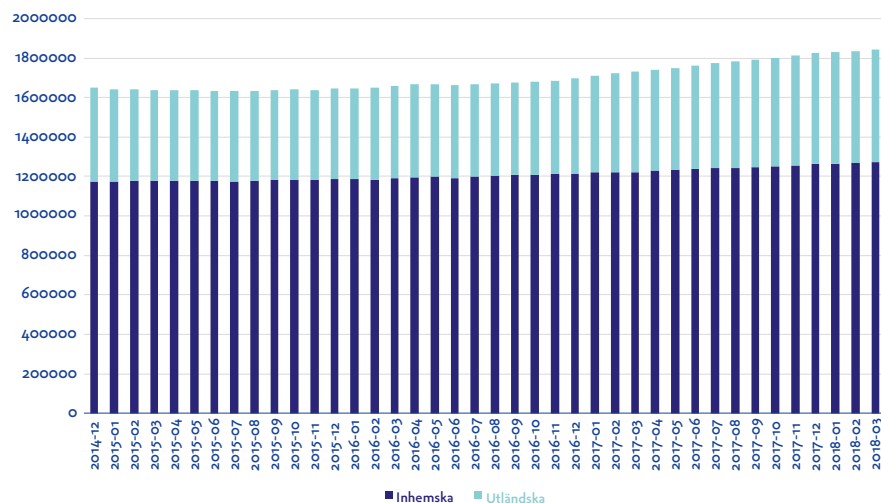
Som en del av utvärderingen av jubileumsårets effekter studerades också turismens utveckling. Utredningen som gjordes av forskarna vid Åbo universitet Aki Koponen och Jukka Vahlo omfattade allmänna statistiska uppskattningar om den inhemska turismen och om utländska turistresor till Finland.

Det är svår att utreda Finland 100-verksamhetens direkta effekter på turismen eftersom privata medborgare och organisationer kan ha påverkat turismens utveckling positivt genom sin egen aktivitet i anslutning till jubileumsåret. Turismen i Finland hade upplevt en lång tillväxtperiod redan före jubileumsåret, och enligt Visit Finland har turismen fortsatt att öka också under början av år 2018.

Oberoende av orsakerna till ökningen av turismen och av jubileumsårets bidrag till den kan man konstatera att turismen ökade betydligt år 2017. De utländska turisternas övernattningar ökade betydligt från året innan. Under perioden 1/2015–12/2016 ökade antalet utländska turister i genomsnitt med en procent. Under jubileumsåret var den genomsnittliga ökningen 17 procent. Det skedde också en statistiskt signifikant ökning i de finländska turisternas övernattningar under motsvarande period. Resornas längd ökade i praktiken inte under jubileumsåret.

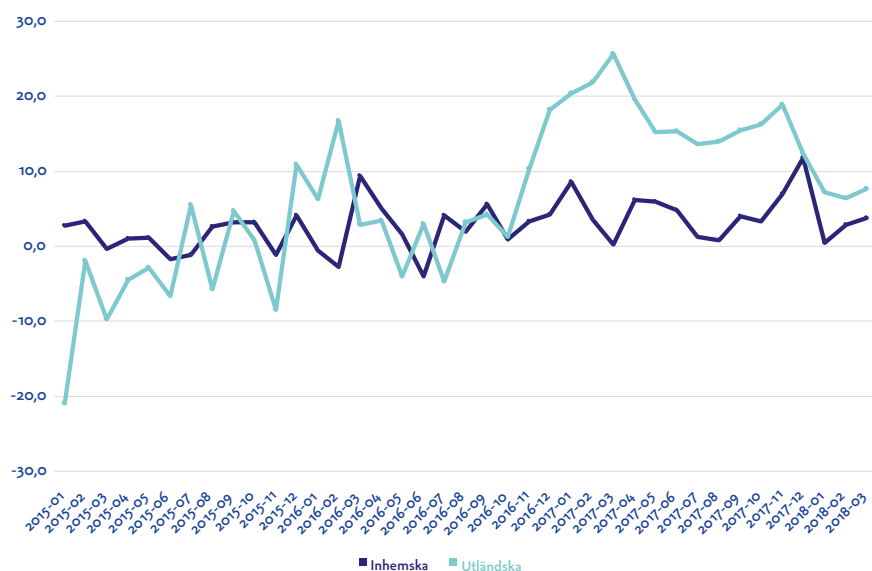
Om man antar att antalet övernattningar år 2017 utvecklats efter siffrorna för åren 2014–2016, skulle de finländska turisternas övernattningar ha varit cirka 300 000 färre än utfallet och de utländska turisternas övernattningar nästan en miljon färre. Visit Finland uppskattar att ökningen av turismen som helhet var i storleksordningen 500 miljoner euro (<http://www.visitfinland.fi/studies/visit-finland-matkailijatutkimus-2017/>). Detta innebär att jubileumsåret antagligen hade en rätt betydande ekonomisk inverkan på turismen. Huvudstadsregionens roll som resmål stärktes i fråga om både utländska och finländska turister.

Övernattningar (12 månaders glidande medelvärde)

Utvecklingen av antalet övernattningar 12/2014–02/2018. Eftersom det råder en stark säsongvariation inom turistbranschen har 12 månaders glidande medelvärde använts i diagrammet för att kompensera för den regelbundna variationen.

Ökningen av antalet övernattningar

Ökningen av antalet övernattningar från året innan.

Upplevt tillsammans

Finland 100 gjorde restauranglivet livligare särskilt i de stora städerna

Ett av jubileumsårets mål var att introducera en ny, gladare kultur i firandet av självständighetsdagen. Av enkäten med restaurangföretagarna kan man se att målet uppnåddes åtminstone delvis.

Sammanlagt 19 restaurangföretagare deltog i en enkät om jubileumsårets inverkan på restaurangbranschen, som gjordes med Turism- och restaurangförbundet. Med undantag av en kedja med riksomfattande verksamhet koncentrerades respondenternas verksamhet till Nyland. Restaurangerna hade i allmänhet fler än fem verksamhetsställen och över 50 anställda.

Respondenterna bedömde bland annat försäljningen under självständighetsdagen i jämförelse med försäljningen under ett genomsnittligt veckoslut och under tidigare självständighetsdagar. De bedömde också vilken betydelse varumärket Finland 100 hade för affärsverksamhetens utveckling under hela jubileumsåret.

Enligt resultaten var restaurangernas försäljning kring självständighetsdagen större än under normala veckoslut och betydligt större än under tidigare självständighetsdagar. Finland 100-jubileumsåret och synligheten i anslutning till det bedömdes som helhet ha haft en betydande inverkan på utvecklingen av företagets affärsverksamhet.

Restaurangbranschen ser att dagen före självständighetsdagen har en plats i finländarnas festkalender. Aktörerna inom branschen väntar sig att firandet av dagen före självständighetsdagen ökar i framtiden. Tillväxt väntas särskilt i stora städer och landskapscentra. Framtiden visar hur bestående fenomenet är och vilken spridning det får.

Jubileumsårets arv – vägkost för självständighetens nya århundrade

Ambitiösa mål ställdes upp för hundraårsjubileet för Finlands självständighet. Det skulle stärka känslan av gemenskap i det finländska samhället. Ett annat önskemål var att jubileumsåret skulle stärka Finlands internationella profil. Målet var att genomföra jubileumsåret med ett starkt delaktighetsskapande och medryckande sätt som utmanade deltagarna att söka efter nya sätt att fira.

Finland 100-jubileumsåret blev slutligen så stort och mångsidigt att det överträffade alla förhandsförväntningar. Finland 100 blev på kort tid ett begrepp som förknippades med nya sätt att tänka. De hundratusentals människor som deltog i skapandet av jubileumsåret betraktade sin medverkan som en viktig personlig upplevelse.

Utöver den verksamhet som de stora siffrorna beskriver hände också mycket annat. Självständighetens jubileumsår lämnade ett spår i samhället, påverkade attityderna och förnyade traditionerna. Uppfattningen om Finland och finländarna uppdaterades både i Finland och ute i världen. Finland fick gåvor som påminner om hundraårsjubileet även senare. Självständighetens hundraårsjubileum var mer än bara en fest: den växte till ett historiskt exceptionellt fenomen.

Varför uppstod detta fenomen? Vad var det som gjorde att människor deltog mer än tidigare? Varifrån kom den enorma kraft som fick hela landet i rörelse? Vilka känslor och spår lämnade allt detta i våra hjärtan?

Uppnåendet av jubileumsårets mål följdes intensivt upp redan under färden. Under första halvåret 2018 samlades in ett stort material och gjordes flera undersökningar och utredningar som mätte jubileumsårets resultat och effekter.

Dessutom bildades en fem personer stark sakkunnigarbetsgrupp som fick i uppdrag att utvärdera jubileumsårets samhälleliga betydelse. Arbetsgruppen gjorde många intressanta observationer om socialt kapital, delaktighet, mångfald och begreppet finländskhet.

En utvärdering av genomslaget av självständighetens jubileumsår och dess bestående arv kräver en långsiktig granskning och ytterligare forskning utöver den preliminära utvärdering som presenteras i den här rapporten. Materialets enorma omfattning erbjuder utmärkta möjligheter till det.

Finland 100 – hundra olika bilder av Finland, hundra berättelser, hundra tolkningar

Bild: Finland 100 / Markku Lempinen

Jubileumsåret för Finlands självständighet utvecklades till ett exceptionellt omfattande fenomen. Vad berodde det på? Vad var det som fick människor att delta mer än någonsin tidigare? Har jubileumsåret några bestående effekter? Jubileumsårets resultat och genomslag undersöktes och utvärderades under det första halvåret 2018.

Uppnåendet av jubileumsårets mål följdes intensivt upp från och med år 2015. En mer omfattande undersökning och analys av olika aspekter av fenomenet gjordes genast efter jubileumsårets slut, under det första halvåret 2018. Målet var att förstå jubileumsårets helhet och samla in information för eventuell fortsatt forskning och fortsatta åtgärder. I det här sammanhanget gjordes över 200 personintervjuer och många utredningar, intressentgruppundersökningar och inriktade fallstudier (bilaga 17).

För att stödja utvärderingen bildades i februari 2018 en fem personer stark sakkunniggrupp som fick uppdraget att utifrån resultaten och informationen utvärdera jubileumsårets helhet och skapa den första bilden av dess genomslag. I sakkunniggruppen medverkade ED, professor Anu Puusa från Östra Finlands universitet, professorn i ekonomi- och socialhistoria Antti Häkkinen från Helsingfors universitet, PD, forskardoktor Antti Maunu, ED Aki Koponen och FD Jukka Vahlo från Åbo universitet. Gruppen arbetade under våren 2018 och sammanträdde sammanlagt fyra gånger. I arbetsgruppens observationer framhövdes bland annat socialt kapital, delaktighet, mångfald och begreppet finländskhet.

Vid utvärderingen av den vidsträckt och mångsidigt genomslagskraftiga Finland 100-verksamheten användes ett ramverk där verksamhet och resultat granskas i ett kulturellt, socialt och ekonomiskt perspektiv och utgående från den samverkan som dessa dimensioner ger upphov till. Samtidigt efterspanades fungerande sätt att närma sig ett omfattan-

de fenomen av jubileumsårets karaktär och den helhet som de enskilda projekten bildade.

Samtliga av jubileumsårets effekter kan studeras på kort och lång sikt. Vid en kortsiktig granskning utvärderas Finland 100-jubileumsårets effekter och verksamhet som Finland 100-organisationen i regel påverkade direkt med sin egen verksamhet. En långsiktig granskning kan avgränsas till diakroniska utredningar som borde utföras till exempel tre år och fem år efter Finland 100-jubileumsårets slut.

En av utmaningarna i Finland 100-utvärderingsarbetet är att från Finland 100-åtgärderna särskilja de företeelser och

funktioner som skulle ha förverkligats i varje fall och de fenomen som orsakats av andra faktorer än av det egentliga Finland 100-arbetet. En annan utmaning är att det ännu inte finns tillräckligt med information om alla effekter, och dels att det blir allt svårare att identifiera vissa effekter ju längre bort vi kommer från jubileumsåret.

Granskning av Finland 100-verksamhet med perspektiv på de tre typerna av kapital.

Den sociala dimensionen. Syftet med Finland 100-verksamheten och temat tillsammans var att åstadkomma en positiv inverkan på finländarnas känsla av gemenskap, uppskattning för finländskheten, den ömsidiga känslan av förtroende, jämställdheten och jämlikheten.

Den kulturella dimensionen. Finland 100 avsåg att främja kulturell delaktighet, Finlands internationella synlighet och kändhet och ett glädjefullt firande av självständigheten tillsammans med det traditionella värdiga firandet.

Den ekonomiska dimensionen. Granskningen av resultaten handlade om företagssamarbete, förstärkande av företagens varumärken och ökning av försäljningen av företagens produkter samt om ett ekonomiskt lyckat genomförande av programprojekten och programprojekternas publikmängder.

Upplevt tillsammans

I strålkastarljuset

Hundraårsjubileet var en fest av internationalism och positiv uppmärksamhet i utlandet för Finland. Under jubileumsåret fick Finland fler statliga gäster på hög nivå än under normala år. Hundraåringen fick ta emot många gratulationer, och träffar med Finlandsvänner ordnades på olika håll i världen. År 2017 ordnades också många internationella evenemang i Finland. Idrottsvänner fick ta del av stortävlingar i form av VM i skidåkning i Lahtis, VM i konståkning och EM i basket. I Finland ordnades dessutom ett rekordantal konferenser och möten för internationella organisationer. Finland hade uttryckligen ansökt om och fått dessa evenemang med anledning av hundraårsjubileet.

Finland och finländskheten syntes på evenemang som Finlandsvänner ordnade på olika håll i världen, och Finlands beskickningar i utlandet ordnade extra synligt program under året. Uppmärksamheten för Finland nådde sin kulmen på självständighetsdagen den 6 december 2017, då Finland och finländarna hade en publik på flera miljoner i medierna, i de sociala medierna, i ljuset av de blåvita ljuskonstverk och på andra evenemang. Efteråt kunde man konstatera att Finland aldrig fått så mycket och så positiv uppmärksamhet som land, nation och kultur. Under hundraårsjubileet fick finländarna ställa sig strålkastarljuset, i centrum för uppmärksamheten.

Målen uppnåddes, genomförandesättet bidrog till framgången

När det gäller att göra ett sammandrag av Finland 100-jubileumsårets resultat och undersökningar är den mångfald och mångsidighet som präglade Finland 100-jubileumsåret under hela dess beredning och genomförande en viktig faktor. Jubileumsårets bärande tanke var att skapa lättillgängliga former för att kunna vara en del av jubileumsåret och att erbjuda alla aktörer en fullvärdig möjlighet att delta. De gemensamma aktiviteternas resultat och effekter återspeglar den här grundläggande utgångspunkten och aktualiserar nya frågor.

Jubileumsårets mål hade slagits fast i enlighet med beslutet om tillsättande av jubileumsåret och delegationens riktlinjer. Det viktigaste av dessa mål var att stärka känslan av gemenskap i samhället. Dessutom ville man höja Finlands internationella profil och skapa ett oförglömligt jubileumsår. Den omfattning som jubileumsåret kom att få, undersökningarna med intressentgrupperna och intervjuundersökningarna och diskussionen om hur jubileumsåret genomfördes visar att jubileumsåret uppnådde dess mål. Sättet att genomföra jubileumsåret, som byggde på nätverk och på ett mångsidigt aktörsfält, var välfungerande och lyckat.

Jubileumsårets positiva stämning och volym överraskade också de flesta aktörer som deltog i dess genomförande. Jubileumsåret utvecklades till ett exceptionellt fenomen. Dess omfattning och samhälleliga täckning var betydande prestationer redan i sig. Alla uppgifter om genomförarna, deltagarna, samarbetspartnerna och antalet programprojekt samt om evenemangen, händelserna och gärningarna under jubileumsåret vittnar om en historiskt stor helhet.

Ett av de främsta resultaten var att finländarna upplevde jubileumsåret som viktigt. De engagerade sig i jubileumsåret, och året erbjöd flera kanaler och möjligheter att dela de gemensamma upplevelserna. Jubileumsåret blev också en unik upplevelse för alla som deltog i skapandet av det. Jubileumsårets betydelse för människorna, engagemanget och delandet av upplevelserna skapade förutsättningarna för att jubileumsåret kom att få en identifierbar inverkan på samhället.

Jubileumsåret kan sägas ha bidragit särskilt till att öka finländarnas sociala kapital. Detta får stöd genom den starka positiva upplevelse av delaktighet i jubileumsårets aktiviteter som lyfts fram i undersökningar. Självständighetens hundraårsjubileum upplevdes som ett exceptionellt betydelsefullt ögonblick, och detta återspeglades i människornas verksamhet. "En gång per hundra år" utvecklades till en tanke som stärkte människornas vilja att vara med.

Undersökningar, intervjuer och målanalyser visar att jubileumsåret också påverkade finländarnas egen bild av Finland. I det här sammanhanget lyftes fram en positivt öppen och pluralistisk finländskhet. Konkret tog detta sig uttryck till exempel i firandet av självständighetsdagen, där glädjen blev ett element som kompletterade den traditionella värdigheten. Atmosfären tillät att många olika fenomen och infallsvinklar existerade samtidigt. Finlands firande fick nya former, och det kan hända att det också uppstod nya traditioner för framtiden. Den nationella identiteten och självkänslan definierades klarare på finländarnas egen värderingsgrund, i motsats till den uteslutande definitionen där vi genom andra länder eller nationaliteter definierar vad vi inte är.

Det bör beaktas att Finland och finländskheten syntes och hördes sådana ute i världen under jubileumsåret. Finland och finländskheten är i sig ett intressant budskap som väcker fascination. Ett bevis på detta är att skaran Finlands vänner runt om i världen var i stor utsträckning med i förverkligandet och upplevandet av jubileumsåret – så väl ländernas statsledning som enskilda människor.

Jubileumsåret var inte bara ett år av evenemang utan det lämnade också ett arv vars effekter framträder med tiden, ett arv som möjligen är ännu mer omfattande och mångsidigt än själva jubileumsåret.

Jubileumsårets delaktighetsskapande, nära och likvärdiga sätt att kommunicera har belönats med alla centrala priser i kommunikationsbranschen efter jubileumsåret. Finland 100-logotypen och den grafiska profilen utvecklades till en prisbelönt helhet som identifierades av de flesta.

Det viktigaste spåret lämnades dock i människorna. Alla de som var med om att skapa jubileumsåret och som deltog i det berättar om glädje som de upplevde, om entusiasm och en exceptionell anda av samarbete. Den stora betydelsen av detta behöver inte understrykas separat.

Man identifierade att jubileumsårets verksamhet också indirekt har påverkat många samhälleliga fenomen och varit synligt i samhällets förändringar samt en del av förstärkandet av många trender eller gett upphov till trendbrott. Men eftersom det är svårt att urskilja jubileumsårets effekt, har det i denna rapport tagits med några synvinklar som exempel som har framkommit under utvärderande av jubileumsårets betydelse.

Jubileumsåret var viktigt för finländarna

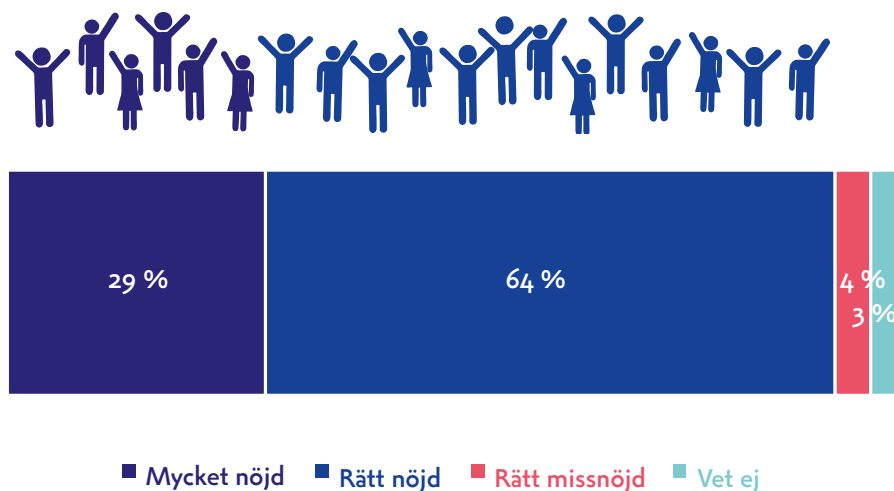
Bild: Museiverket / Ilari Järvinen

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet hade stor betydelse för finländarna. Det växte till en unik gemensam upplevelse som knöt samman människor i Finland och utomlands. Finländarna ansåg att jubileumsåret var lyckat och att det hade stor inverkan på det finländska samhället.

Finland 100-jubileumsårets huvudsakliga syften sammanfattades i två mål: att stärka känslan av gemenskap i samhället och att stärka Finlands internationella profil. Ytterligare mål var bland annat att förnya och berika sätten att fira självständigheten.

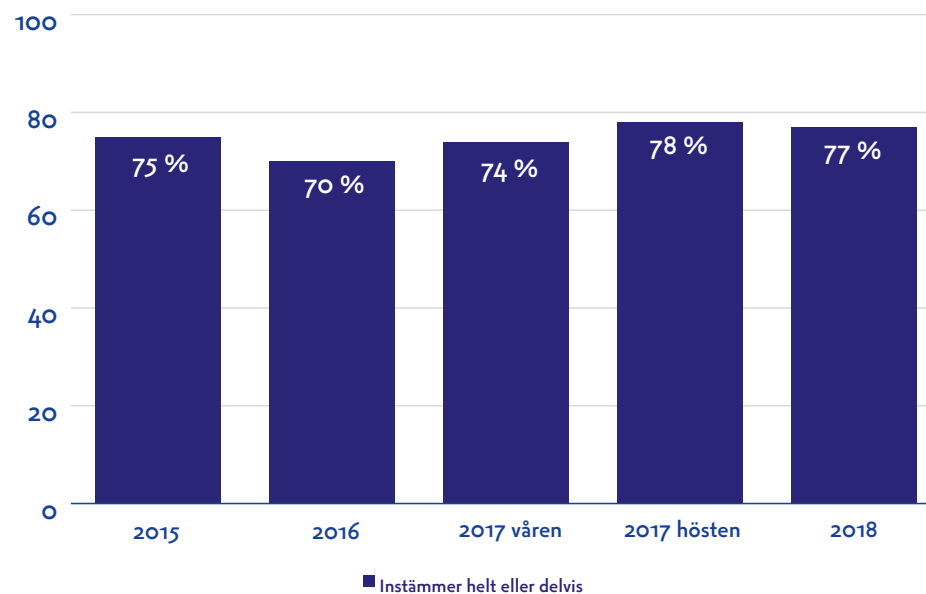
Resultaten visar att finländarna anser att målen uppnåddes genomgående. Bland annat Statistikcentralen, utrikesministeriet och Finland-Samfundet har undersökt uppfattningarna om jubileumsårets framgång och effekter.

Jubileumsåret var lyckat

Den stora majoriteten, dvs. nio av tio (93 %) finländare, var nöjd med genomförandet av självständighetens jubileumsår. Åsikterna var likartade oberoende av ålder eller bostadsort. Unga i åldersgruppen 15–24 år stod för de mest positiva bedömningarna.¹

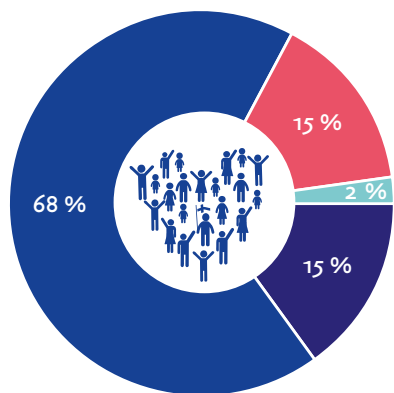
Det upplevdes som viktigt att delta i jubileumsåret

Fyra av fem finländare (77 %) ansåg att det var viktigt att delta i jubileumsåret. I den sista mätningen i mars 2018 hade denna åsikt fortsatt att bli starkare i alla åldersgrupper. Även de finländare som inte själva deltog i firandet (65 %) ansåg att deltagandet var viktigt.¹

Känslan av gemenskap blev starkare

Fyra av fem (83 %) finländare upplevde att jubileumsåret har stärkt känslan av gemenskap i Finland. Resultatet visar att temat tillsammans och det nya sättet att genomföra jubileumsåret var lyckade. Denna åsikt var starkare bland kvinnor (88/78 %) och av de olika åldersgrupperna ansåg personer i medelåldern (45–54 år) att gemenskapen stärkts mest. Även utlandsfinländarna upplevde att temat tillsammans genomförts starkt i verksamheten under jubileumsåret. I en enkät som Finland-Samfundet gjorde² meddelade 94 procent av respondenterna att temat Tillsammans genomfördes mycket eller rätt bra.

■ Mycket ■ Delvis ■ Inte alls ■ Vet ej

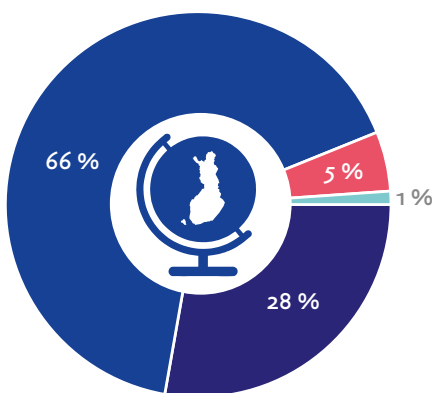
¹Statistikcentralen gjorde en flerårig uppföljningsundersökning för att utreda finländarnas medvetenhet och uppfattningar om självständighetens hundraårsjubileum. Finland 100-uppföljningsundersökningen genomfördes sammanlagt sex gånger i anslutning till Statistikcentralens konsumentbarometer: 09/2015, 09/2016, 03/2017, 09/2017 och den sista undersökningen i två skeden våren 2018 (02 och 03/18). På varje undersökningsomgång intervjuades över tusen i Finland bosatta personer i åldern 15–84 år, och resultaten sattes i relation till hela befolkningen.

Finlands internationella profil blev starkare

Nästan alla finländare (94 %) upplevde att jubileumsåret har stärkt Finlands anseende internationellt. Starkast var denna åsikt i åldersgruppen 75–84 år (99 %). Kvinnor och män delade denna åsikt.¹

Finland 100-programverksamhet ordnades på alla kontinenter och i över hundra länder. Även enligt utrikesministeriets uppskattning⁴ gav Finland 100-jubileumsåret Finland exceptionellt omfattande publicitet i medierna i världen år 2017. Året 2017 stärkte den internationella dimensionen också i Finland, som ordnade speciellt många internationella tävlingar, nätverksmöten, evenemang och besök av högt uppsatta personer med anledning av landets hundraårsjubileum.

Utlandsfinländarna hade en likartad uppfattning om saken: 85 procent ansåg att Finland fick väldigt eller rätt mycket publicitet ute i världen.³

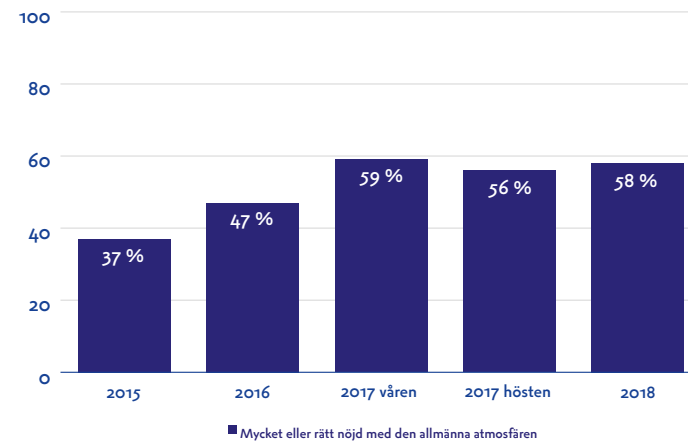
■ Mycket ■ Delvis ■ Inte alls ■ Vet ej

³Finland-Samfundets enkät om temat Finland 100 för utlandsfinländska sammanslutningar i februari–mars 2018. Enkäten besvarades av 145 aktörer, bland annat Finland-föreningar och finska församlingar runt om i världen. Nästan alla av dem hade ordnat evenemang med Finland 100-tema.

⁴Utrikesministeriets årliga enkät om Finland i världens medier till beskickningarna (på finska). Formin.fi

Nöjdheten med den allmänna atmosfären förbättrades

Statistikcentralens uppföljningsundersökning studerades också nöjdheten med den allmänna atmosfären i Finland. Jämfört med den första mätningen som gjordes hösten 2015 växte gruppen nöjda personer klart under jubileumsårsprojektet. På våren 2018 var över hälften av finländarna (58 %) minst rätt nöjd med atmosfären, medan endast cirka en tredjedel (37 %) var av denna åsikt i början av mätperioden hösten 2015. Det fanns ingen skillnad mellan kvinnor och män i nöjdheten. Av de olika åldersgrupperna var unga som nu är 15–24 år speciellt nöjda (71 %).¹

Självständighetsdagens nya arv

Firandet av hundraårsjubileet ändrade på finländarnas upplevelse av självständighetsdagen. Finländarna var vana med att se självständighetsdagen som en högtidlig fest som kanske inte alltid berörde alla.

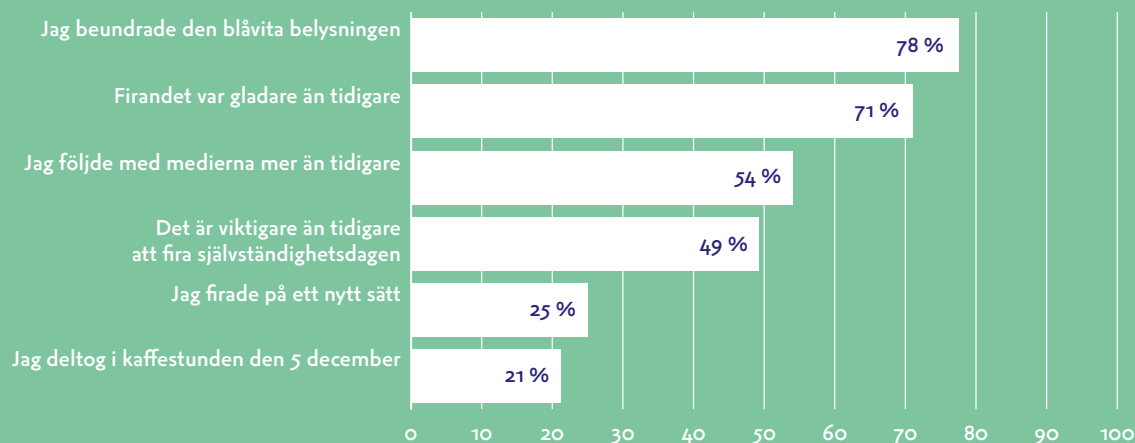
Under det speciella året 2017 blev firandet av självständigheten en gemensam fest för alla, och hela Finland satte sig i rörelse redan inför självständighetsdagen. Nästan 800 000 finländare hissade flaggan redan dagen före självständighetsdagen den 5 december, och över 600 000 människor drack födelsedagskaffe tillsammans samma dag. Många ordnade egna fester. Under tidigare år har dagen före självständighetsdagen varit en rätt tyst dag.

Nu fick firandet en ny glädje och frihet som kompletterade den traditionella, värdiga stämningen och uppmuntrade nya grupper att hitta sitt eget sätt att delta. Undersökningar visar att självständighetsdagen firades mest entusiastiskt av unga i åldersgruppen 15–24 år. De egna initiativen och de gemensamma aktiviteterna som präglade hela jubileumsåret kom åter till ytan. Meddelanden, bilder och stämningar som delades i olika kanaler återspeglar firandets mångfald och berättar om en stark känsla av gemenskap.

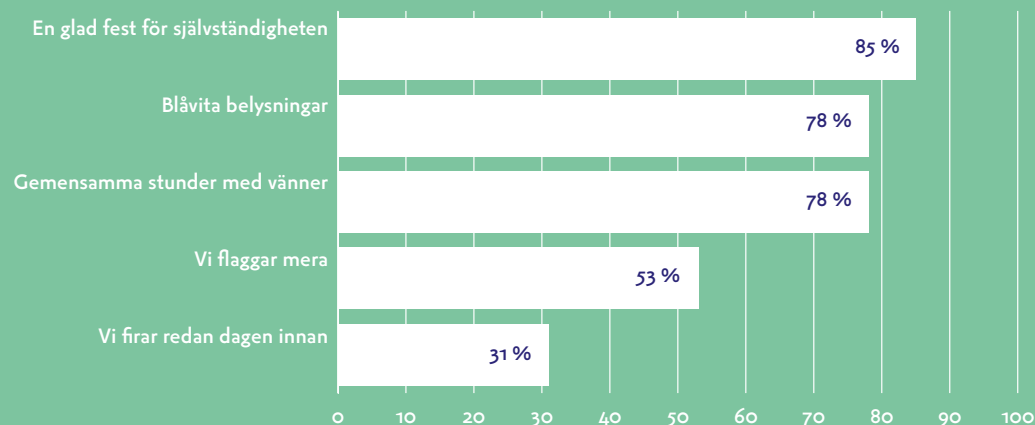
Finland 100-barometerns (Statistikcentralen 3/2018) resultat pekar i samma riktning. Nästan tre av fyra (71 %) upplevde att firandet av självständigheten varit gladare under jubileumsåret än tidigare, och var fjärde finländare meddelade att de firat självständigheten på ett nytt sätt. Hälften av finländarna meddelade att firandet av självständighetsdagen blivit viktigare för dem än tidigare.

Förhoppningen är att de nya sätt att fira som uppkom under jubileumsåret också blir traditioner. Förhoppningsvis är självständighetsdagen glad, ljus och gemenskapsorienterad även i framtiden. Det viktigaste är ett glatt firande av självständigheten, men finländarna vill också uppleva blåvita festbelysningar och gemensamma stunder med vännerna även i fortsättningen. Över hälften av finländarna önskar att Finlands flagga används mer än tidigare.

Självständighetsdagen firades på många sätt

Hurdan är den följande självständighetsdagen?

En gripande erfarenhet för dem som var med om att skapa jubileumsåret

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Bild: Tiina Harjunpää

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

Ett nätverk av en omfattning som saknar motstycke i Finland deltog i genomförandet av Finland 100-jubileumsåret. Hela samhället var i rörelse: statsförvaltningen, kommuner, organisationer, företag, föreningar och vanliga medborgare. Totalt 800 000 människor deltog i skapandet av programmet. Under det första halvåret 2018 gjorde Finland 100 flera utredningar och undersökningar om intressentgruppernas upplevelser och åsikter. Upplevelserna gick i samma riktning: jubileumsåret var en unik erfarenhet också för dem som skapade programmet.

I nätverket lyckades man tillsammans

Deltagandet i jubileumsåret var en gripande upplevelse för både jubileumsårets deltagare och skapare. De gemensamma aktiviteternas omfattning och intressentgruppernas helhetande entusiasm för att delta i verksamheten var viktiga resultat av jubileumsåret som sådana. Upplevelserna och belåtenheten hos den som var med om att skapa jubileumsåret har kartlagts med undersökningar av olika slag. För många var möjligheten att delta i arbetet med att skapa jubileumsåret en unik upplevelse och en betydelsefull händelse som öppnade nya möjligheter och vyer.

Erfarenheterna och belåtenheten hos aktörer som medverkade i jubileumsårets intressentgruppsnätverk, med samarbetet och Finland 100-projektet undersöktes under det första halvåret 2018⁵¹. Samtidigt samlades in information om jubileumsårets genomslag. Sammanlagt 145 personer deltog i undersökningen. Intervjuerna fick ett mycket positivt mottagande, vilket berättar om vilken betydelse ämnet hade för dem som deltagit i arbetet.

⁵¹I intressentgruppsundersökningen gjordes personliga intervjuer med sammanlagt 145 personer som var med i jubileumsårets nätverk. De intervjuade utsågs av statsrådets kansli, och deltagarprocenten i intervjuerna var 55 procent. Intervjuerna gjordes i februari-mars 2018.

Bild: Finland 100 / Markku Lempinen

De intervjuade hade i huvudsak mycket positiva upplevelser, tankar och känslor om jubileumsåret, och i intervjuerna beskrevs jubileumsåret ofta med superlativer. Samtidigt hade de intervjuade tudelade känslor. De hann inte alltid fira hundraårsjubileet själva eftersom året var så arbetsfyllt. Å andra sidan upplevde de sin medverkan som en unik möjlighet, som en upplevelse som man endast får en gång i sitt liv.

De intervjuade lyfte också fram utvecklingsobjekt, kritik och lärdomar. Oftast handlade dessa synpunkter om den stora mängden Finland 100-evenemang och kommersiella produkter, brister i processer av olika slag eller otillräckliga resurser.

Huvudtemat tillsammans fick ett ytterst högt betyg av nätverket av medverkande. Temat bar genom jubileumsåret, fungerade i dess många olika former och beskrev de gemensamma aktiviteterna väl. De intervjuade betraktade det som svårare att utvärdera hur jubileumsårets huvudsakliga mål uppnåddes, och många hade ingen klar uppfattning om målen.

Majoriteten av dem som deltog i undersökningen ansåg att jubileumsåret gav Finland något särskilt. Jubileumsåret gav lärdomar och skapade ny kultur. Finland 100 inspirerade människor till gemensamma aktiviteter och gav många saker ett lyft. Jubileumsåret visade att finländarna tillsammans kan genomföra innovativa och modiga projekt.

Jubileumsåret konstaterades också ha påverkat den allmänna atmosfären på ett positivt sätt och de intervjuade var övertygade om att den skapat grund för ett nytt sätt att tänka bland annat på finländskheten och på Finlands framtid. Hur långvariga effekterna är, återstår att se, ansåg en del av de intervjuade.

“**Det var fantastiskt och lyckat. Både små och stora gick med. Enorm entusiasm. En oförglömlig upplevelse. Temat Tillsammans var utmärkt.**

Det regionala nätverket i enkäten med intressentgrupperna

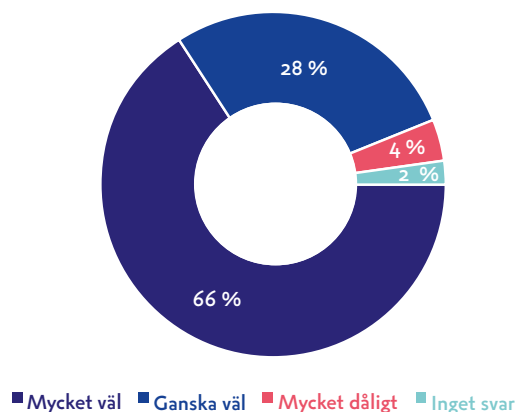
“**Jubileumsåret blev bara bättre ju längre det kom. Årets sista del var otroligt fin. I början av året undrade vi om det egentligen blir något av det hela. I egenskap av projektaktör fick vi inte reda på exempelvis de huvudsakliga betoningarna eller tidtabellerna. Vi fick inte tillräckligt med information för att göra upp mer ingående planer.**

Programprojekt i enkäten med intressentgrupperna

“**Året genomfördes med en ganska liten organisation. Smidig och innovativ, höll stora partners väl informerade. Om de hade tillräckligt med resurser, är sedan en annan sak.**

Samhällelig aktör i enkäten med intressentgrupperna

Programprojektens övergripande framgång enligt aktörens egen uppskattning²

Programmakarna nöjda med sina resultat

Finland 100-programmet kan uppskattas ha gett upphov till verksamhet som har effekter även efter jubileumsåret. Ett centralt resultat för mer än 11 procent av programprojekten var ett konstverk, t.ex. en bok, en film eller ett bildkonstverk av bestående karaktär. Även resultaten av många utvecklingsprojekt och kampanjer har inverkan långt efter jubileumsårets slut. I programmet ingick också några infrastrukturprojekt, såsom Helsingfors centrumbibliotek Ode. Den statliga finansiering som beviljades projektet motiverades uttryckligen med självständighetens jubileumsår.

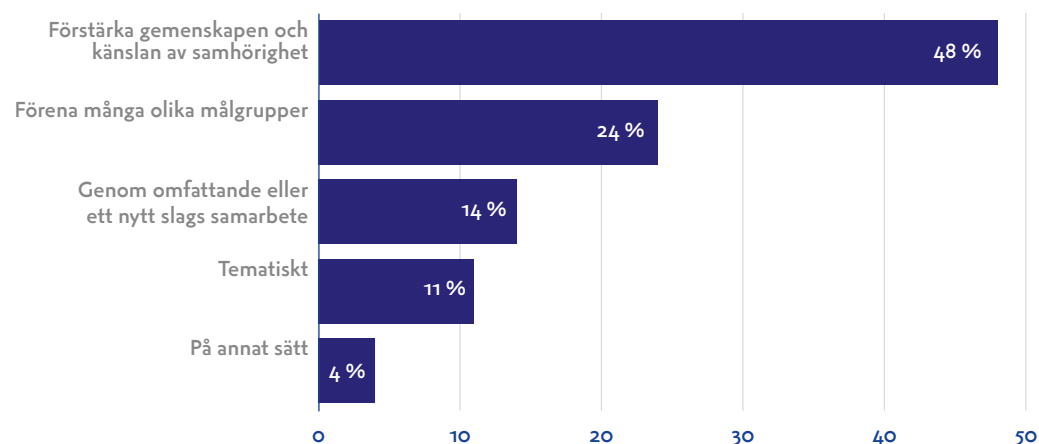
Totalt tre av fyra programprojekt meddelade i slutenkäten att projektet fortsätter eller sannolikt fortsätter i någon form också efter jubileumsåret. Eftersom rätt många projekt var definitionsmässigt återkommande och endast genomfördes med ett särskilt Finland 100-tema under

jubileumsåret, är det omöjligt att utifrån svaren uppskatta hur många av de funktioner som inleddes med anledning av jubileumsåret kommer att fortsätta senare.

De enskilda programprojekten hade mycket varierande mål. Privatpersoner och arbetsgrupper hade ofta mycket individuella mål, t.ex. att lyfta fram deras arbete eller fritidsintresse, eller helt enkelt att delta i jubileumsåret. En del aktörer hade däremot mycket konkreta mål för sina jubileumsårsprojekt. Andra hade i sin tur mål på ett mer allmänt plan, såsom "jämlika, delaktighetsskapande och glada gemensamma aktiviteter och upplevelser av att lyckas för människor av olika slag". I slutenkäten med programprojekten meddelade 94 procent av projekten att de uppnått målen mycket bra eller rätt bra. Även vid bedömningen av projektets totala framgång meddelade 94 procent av projekten att de som helhet lyckats mycket bra eller rätt bra. De båda procenttalen är exceptionellt stora i en omfattande enkät av det här slaget.

Genomförandet av temat Tillsammans i programprojekten

(Enligt projektets ansökan)

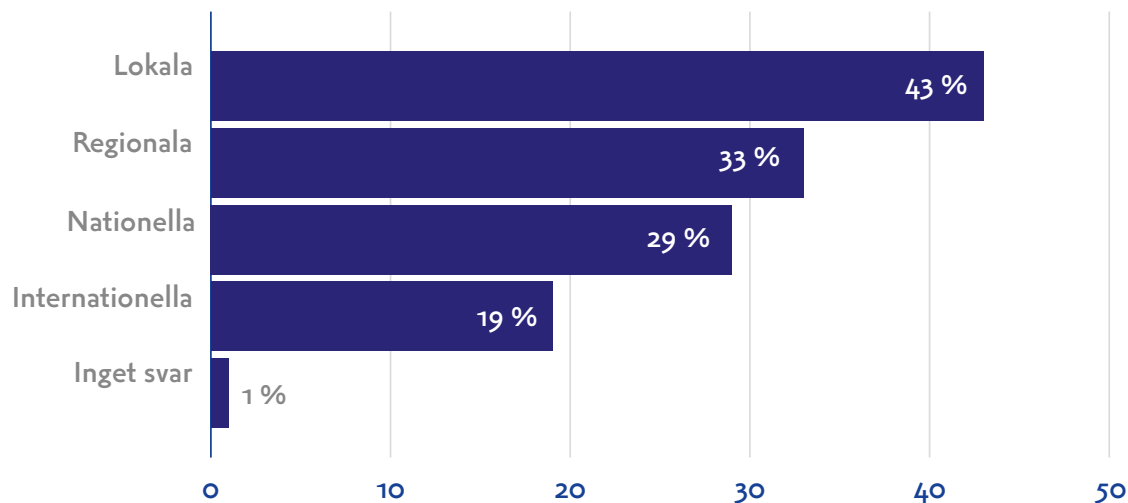

PROGRAMMET GENOMFÖRDE TEMAT TILLSAMMANS

En grundläggande förutsättning för att ett projekt kunde upptas i Finland 100-programmet var att projektet genomförde temat Tillsammans på ett eller annat sätt. Aktörerna uppmuntrades att samarbeta och öka känslan av gemenskap i enlighet med jubileumsårets tema och huvudmål. Nästan hälften av de projekt som upptagits i programmet meddelade att de förstärker sammanhållningen och känslan av gemenskap och en fjärdedel meddelade att projektet för samman flera olika målgrupper genom gemensamma upplevelser.

Endast 14 procent av projekten bedömde i ansökningskedet att temat Tillsammans stärks genom ett omfattande eller ett nytt slags samarbete. I slutenkäten meddelade emellertid 87 procent att projektet gett upphov till nya kontakter, nya nätverk eller nytt samarbete.

Nya nätverk och samarbetspartner som projekten fick, slutenkäten för projekten²

I genomförandet av projekten deltog i genomsnitt 14 samarbetsorganisationer eller -sammanslutningar, vilket innebär att uppskattningsvis 68 000 organisationer och sammanslutningar deltog i genomförandet utöver de huvudsakliga ansvariga aktörerna. I cirka 40 procent av projekten var antalet samarbetsorganisationer 3–9, medan de största projekten kunde ha flera tiotals samarbetsorganisationer. Endast fem procent av projekten hade inga samarbetspartner alls.

Hela 93 procent av de projekt som fick nya samarbetspartner till följd av jubileumsåret bedömde att samarbetet fortsätter också efter att projektet avslutats. För hela programmets del innebär detta 4 000 projekt och deras samarbetspartner. Uppkomsten av nya samarbetspartnerskap kan betraktas som en av jubileumsårets betydande långsiktiga konsekvenser.

Sakkunniggruppen som utvärderade Finland 100-jubileumsåret analyserade programverksamheten utifrån det insamlade

materialet. Enligt analysen var Finland 100-jubileumsårets program lyckat på många sätt. Det mångsidiga innehållet som genomfördes av en mångsidig grupp av aktörer nådde ett stort antal människor både i Finland och utomlands. Dessutom anser forskarna att mediepublicitetens effekter kan betraktas som betydande.

Ett typiskt Finland 100-programprojekt lyckades mycket bra eller rätt bra enligt den huvudsakliga ansvariga aktörens bedömning. Av materialet framgår dock inte vilka faktorer som bidrog till att ett projekt var lyckat. En analys av dessa faktorer skulle ge mer tillförlitlig och värdefull information.

Enligt en statistisk analys som forskarna gjorde hade kostnaderna för genomförandet av projekt som lämnat in Finland 100-slutrapporten (N=1083) ingen inverkan på projektaktörernas upplevelse av hur publikmängden eller mediepubliciteten motsvarade förväntningarna. I det här avseendet lyckades

“**Finland 100 gäller fram till dess att vi firar Finland 200.**

Respons från programprojekt

“**Samarbetet framhövdes i vår lilla kommun, där alla tillfrågade entusiastiskt deltog i arbetet för det gemensamma bästa.**

Respons från programprojekt

“**Det var jättefint att vi fick vara med. Upplevelsen var fantastisk: hela Finland och vi tillsammans.**

Samhällelig aktör i enkäten med intressentgrupperna

Bild: Finland 100 / Markku Lempinen

små och stora projekt på samma sätt. Nycklarna till projektets framgång var inte de pengar som lagts ned på det, utan andra faktorer. Detta verkar ge stöd åt den centrala principen för beredningen av jubileumsåret enligt vilket ett lyckat jubileumsår skulle bestå av innehåll av olika storlekar som skapats från olika utgångspunkter.

Att projektets väntade publikmängder uppnåddes eller överskreds hade betydande inverkan på upplevelsen av hur projektet lyckats. Även mediepublicitet som motsvarade eller överträffade förväntningarna hade inverkan på upplevelsen av projektets framgång, men betydligt svagare. Enligt det material som samlats in från programprojektens slutrapporter hade uppkomsten av nya nätverk däremot ingen koppling till den upplevda framgången.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att Finland 100-programmet lyckades exceptionellt väl och genomförde jubileumsårets tema på bred front och på ett mångsidigt sätt. Små, medelstora och stora projekt lyckades nästan utan undantag, vilket vittnar om att Finland 100-jubileumsårets verksamhetsmodell, som byggde på det öppna förfarandet för projektansökan, och projektets tänkesätt betjänade aktörer av mycket varierande slag, från privatpersoner till stora organisationer. Finland 100-jubileumsårets organisation tog rollen som facilita-

tor och nätverksbyggare. Denna roll kom att ha väsentlig betydelse när det gällde att säkerställa att alla som var intresserade och villiga att delta i skapandet av jubileumsåret kände sig välkomna och fick komma med i arbetet.

I Finland 100-verksamhetsmodellen fick projekten självständigt ge uttryck för jubileumsåret på sina egna sätt, genomföra verksamheten på den ambitionsnivå som de själva valde och att bygga nätverk med nya nationella och internationella aktörer. I forskningslitteraturen har en modell av detta slag som bygger på eget initiativ, funktionsförmåga och nätverksbygge beskrivits som stenfoten för välbefinnande och berikande erfarenheter.

Finland 100 lyckades starta och stödja omfattande projektverksamhet som bidrog till välbefinnandet och som åtminstone i princip gör det möjligt att uppnå långsiktiga positiva effekter med tanke på det ekonomiska, sociala och kulturella kapitalet. Det vore särskilt värdefullt att genom fortsatt forskning beskriva hur olika minoritetsgrupper deltog i jubileumsåret och upplevde programåret – speciellt då årets tema var "tillsammans".

²Erfarenheterna hos dem som genomfört programprojekt kartlades med en slutenkät som riktades till de slutförda projekten. Totalt 1 268 projekt, vilket motsvarar 26 procent av alla programprojekt, besvarade slutenkäten mellan mars 2017 och februari 2018.

Upplevt tillsammans

Vi åter tillsammans – styrka genom gemensamma måltider

Forskning visar att gemensamma måltider ökar välbefinnandet på många sätt, och alla gillar det. Trots det åt finländarna gemensamma måltider mer sällan än människor i något annat land i Europa före jubileumsåret. Ett av målen under Finland 100-året var att med gemensamma krafter åstadkomma en bestående förändring i detta.

I projektet Vi åter tillsammans, som initierades av Stiftelsen för finländsk matkultur ELO, medverkade ett nätverk av 225 företag, sammanslutningar och organisationer i matbranschen. Nätverket producerade flera tusen olika evenemang under temat *#viätertillsammans*. Den sjätte varje månad gavs en särskild anledning att träffas för en gemensam måltid.

Under året firades Blåbärspajdagen och sattes rekord i ekologisk gröt med över 390 000 grötportioner. I slutet av augusti samlades man till evenemangen Världens största byafest och Middag under bar himmel.

Vi åter tillsammans öppnade de gemensamma måltidernas betydelse

Enligt slututvärderingen av projektet* underströk Vi åter tillsammans betydelsen av gemensamma måltider med konkreta och lättillgängliga metoder. Projektet lyckades visa hur viktigt det är att äta tillsammans och hur lite vi använder den här möjligheten för att stärka den sociala gemenskapen.

Totalt 84 procent av de partner som deltog i slututvärderingen bedömde att projektet lyfte fram betydelsen av att äta tillsammans i det finländska samhället, medan 96

procent ansåg att projektet erbjöd finländarna upplevelser och god stämning. De upplevde att projektet Vi åter tillsammans genomför och konkretiserar jubileumsårets tema Tillsammans väldigt bra.

Samarbetskulturen förändras

Förändringen av samhället under de senaste årtiondena har medfört förändringar också bland de gemenskaper som existerar i vardagen och ökat behovet av vardagliga, lättillgängliga gemenskaper, till exempel för gemensamma måltider. Samtidigt har också det officiella samhället förändrats, vilket har skapat behov av nya metoder för samarbete mellan olika organisationer och andra samhälleliga aktörer.

Det finländska samhället har av tradition fungerat genom olika centra som definierar verksamhetens mål och metoder och kontrollerar hur verksamheten genomförs. Den här verksamhetskulturen har minskat i styrka under 2010-talet, och den har dåliga förutsättningar att ta hänsyn till människornas egna önskemål och mål. Enligt slututvärderingen av Vi åter tillsammans-projektet kan hela Finland 100-jubileumsåret ses som en faktor som genomför förändringen: en avsikt med jubileumsåret var att stödja och stärka olika aktörers verksamhet som sker på deras eget initiativ och deras beredskap att ordna meningsfulla evenemang själv och tillsammans, utan centralförvaltningens styrning.

Projektet Vi åter tillsammans visade sig för projektaktörerna som en slags accelerator eller som ett provlaboratorium för nya former av samarbete där man gör saker själva

men siktar mot gemensamma mål. Projektets samarbetspartner inspirerades särskilt av nya partnerskap och verksamhetsmetoder, även överraskande sådana.

En ny samarbetskultur uppkommer inte av sig själv, och inte heller lätt. Det gäller Vi åter tillsammans-projektet och på ett mer allmänt plan även hela Finland 100-jubileumsåret. Utvärderingen av projektet avslöjade faktorer som främjar samarbetet inom nätverksbaserad verksamhet och faktorer som bromsar upp det. Resultaten är motstridiga på ett intressant sätt. Å ena sidan önskar aktörerna fortfarande att verksamheten har en stark ledning som definierar målen och samordnar aktiviteterna och förhåller sig misstänksamt mot verksamhet som inte har sådan ledning. Å andra sidan väntar de sig självständigt engagemang, aktivitet och samarbetsvilja. Till och med de aktörer som talar varmt för centraliserad projektledning talar om självdrivet, öppet och jämlikt samarbete i ett annat sammanhang.

Det återstår att se hur stora och bestående effekter projektet Vi åter tillsammans och jubileumsåret har haft på den finländska samarbetskulturen och på dess förändringar. Projekten har dock visat att man måste reservera tid och resurser för att öva och genomföra samarbetet. I detta avseende representerar jubileumsårets stora projekt en stark början. Bestående förändringar förutsätter emellertid också förändringar i organisationernas egna arbetskulturer.

* I slututvärderingen av projektet Vi åter tillsammans, som gjordes 09/2017–02/2018, intervjuades tre medlemmar av projektorganisationen och 12 partner från den offentliga förvaltningen, företagen och den tredje sektorn som var med i projektet. Dessutom gjordes en elektronisk blankettenkät med alla projektaktörer. Enkäten besvarades av 45 aktörer (20 procent av samtliga aktörer). Projektets samhällseffekter analyserades utifrån materialet av PD, forskardoktor Antti Maunu.

Jubileumsåret förnyade frivilligarbetets metoder och former

Talko, det gemensamma arbetet, och talkoandan sitter djupt i den finländska kulturen. Det har varit ett naturligt sätt i Finland att lösa problem och hjälpa andra genom att arbeta tillsammans. Jubileumsåret och dess tema Tillsammans lyfte synligt fram frivilligarbetet. Frivilligheten var med på något sätt i de flesta av jubileumsårets programprojekt, och många av dessa projekt fortsätter arbetet också efter jubileumsåret.

Ändrade självständighetens jubileumsår på finländarnas inställning till frivillighet? Visst, åtminstone i någon omfattning, visar en utredning⁶ som Finland 100 lät göra våren 2018. Utredningen lyfte fram fyra huvudobservationer som beskriver den förändring av frivilligarbetet i Finland som jubileumsåret bidrog till att stärka.

Finländarna har gått från verksamhet som sker i organisationer till delaktighetskapande som uppkommer i anslutning till aktuella fenomen. Självdrivande verksamhet som förbigår de färdiga strukturerna motiverar människorna. Genom digitaliseringen har nya former och plattformar introducerats inom frivilligarbetet. De gör det möjligt att handla tillsammans eller ensam, oberoende av tid och plats. Samtidigt förväntas frivilligarbetet erbjuda bättre servicedesign. Deltagarna vill veta med vilka insatser de förbinder sig och vad det är de förbinder sig till. Dessutom ska arbetet vara roligt. Den fjärde observationen visar att det blivit vanligare med aktiviteter som överskrider sektorsgränserna. Allmännyttiga organisationer och företag eller till och med aktörer som har motsatta mål hittade varandra och skapade gemensamma mål i jubileumsårsverksamheten.

Även om jubileumsåret inte förorsakade någon omvälvning av begreppet frivilligarbete, blev frivilligarbete ett vanligare val och ett vanligare sätt att tillbringa sin tid än förut. Efter jubileumsåret är frivilligarbete ett inslag i allt fler finländares vardag.

⁶För studien intervjuades fem ansvariga personer från projekt som var med i jubileumsårets officiella program och i vilka frivilliga spelade en central roll. Dessutom intervjuades fyra experter på frivilligarbete som deltog i jubileumsårets program på något sätt. Intervjuerna gjordes i mars 2018. Utredningen gjordes av Kaskas Media.

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Företag fick nya idéer och partnerskap

Under Finland 100-jubileumsåret utarbetades en egen modell för företagens deltagande. Finlands första partnerprogram i anslutning till ett statligt jubileumsår erbjöd företagen möjlighet att kombinera sina egna strategiska mål med temat Tillsammans och med jubileumsårets allmänna mål. Företagen var nöjda med sitt deltagande både i fråga om deras gärningar för samhällsansvar och om deras kommersiella mål.

Totalt 59 företag deltog i Finland 100-jubileumsårets partnerprogram för företag. Programmet anpassades så att det stödde jubileumsårets mål och strategi. Programmet hade en annorlunda karaktär än vanliga program för företagssamarbete genom att branscherna avstod från ensamrätter eftersom sådana ensamrätter skulle ha stått i strid med temat Tillsammans. Dessutom samlade programmets ansvariga aktör – dvs. statsrådets kansli – inte in några pengar, och företagens egna aktiviteter och engagemang lyftes fram som centrala element i samarbetet.

Företagssamarbetets ekonomiska effekter och företagets erfarenheter av samarbetet och dess resultat utreddes under det första halvåret 2018. Dessutom kartlades företagets villighet att delta i motsvarande verksamhet i fortsättningen. Totalt 30 företag, dvs. 51 procent av företagen, besvarade enkäten för samarbetsföretagen⁷.

Företagen var som helhet nöjda med sitt deltagande i Finland 100-jubileumsåret och betraktade temat Tillsammans som lyckat. Deltagandet beskrevs som en positiv upplevelse av delaktighet och som

en möjlighet att kombinera företagens egna strategiska mål med temat Tillsammans och med jubileumsårets allmänna mål. Belåtenheten gällde både gärningar med anknytning till företagens samhällsansvar och företagens kommersiella mål.

SAMARBETETS EKONOMISKA OMFATTNING OCH EFFEKTER

Enligt en försiktig uppskattning uppgick Finland 100-samarbetsföretagens totala budget för jubileumsåret till mer än 7 miljoner euro. Alla företag ville inte avslöja sin budget, och vissa företag kunde inte differentiera den från den övriga affärsverksamheten. Företagen meddelar att den ekonomiska satsningen varierade, ett företag meddelade att det lagt ned flera hundratusen euro på verksamheten.

Utöver företagets totala budget för jubileumsåret utredde undersökningen värdet på de gåvor som företagen gav. Det sammanlagda värdet på företagets gåvor, som beräknas utifrån de uppgifter som företagen lämnat (30 företag), var mer än 3,3 miljoner euro. I siffran ingår visserligen en donation värd 1,3 miljoner euro som ett av partnerföretagen gjorde till Aalto-universitetet och som företaget enligt eget meddelande skulle ha gjort i varje fall. En del av företagen specificerade inte gåvans värde i budgeten eller ville inte uppskatta gåvans ekonomiska värde. Det uppskattade värdet av de totalt 59 samarbetsföretagens En gåva till Finland-gärningar under jubileumsåret är 7–8 miljoner euro.

Företagens produktförsäljning fick en betydande omfattning i relation till samarbetets totala budget. Till denna del är uppgifterna delvis bristfälliga, men omställningen för produktförsäljningen uppskattas ha

Upplevt tillsammans

Företagarna hos Kiinteistömaailma spred gott humör

Kiinteistömaailma är en franchisingkedja som består av drygt hundra verksamhetsställen som ägs av självständiga företagare. Vid kedjan beslutades att var och en gör en god gärning på sin egen ort under jubileumsåret tillsammans med andra. Eftersom det lämpligt nog finns hundra verksamhetsställen beslutade de att det förbinds vid 100 goda gärningar.

Idén presenterades i den interna kommunikationen och företagarna ville genast vara med. Idéer delades i vår Yammergrupp, och kedjestyrningen följde upp att målet uppnåddes under året.

Fyndiga idéer

Inom kedjestyrningen tvättades fönster på De ungas skyddshus, medan andra gick ut på promenad med invånare i ett servicehus eller ordnade en sångstund. Vid skolstarten ordnades jour vid övergångsställen. En av våra butiker hjälpte ett äldre par att tömma sin villa som var till salu. Det hade samlats en hel del saker i huset under årtiondenas lopp.

Alla kan fortsätta den här kampanjen för goda gärningar även om kedjan inte längre styr kampanjen. I kedjan har det fattats beslut som gäller alla på riksnivå och stöder frivilligarbete. Kiinteistömaailma tar till exempel inget förmedlingsarvode för bostäder som välgörenhetsorganisationer får som testamentsdonationer.

Frivilligarbete skapar sammanhållning bland personalen

Vid Kiinteistömaailma har det upptäckts att det uppstår en bra stämning och sammanhållning i företaget när man hjälper andra. Finländarna har ju alltid haft en stark talkokultur, den har bara fått en ny form som passar in i vår tid. De sociala medierna gör det lättare att engagera fler människor i verksamheten, och de gör också aktiviteterna synligare än tidigare. Det har också upptäckts att det är viktigt att man kan påverka sin egen närmiljö. Då ser man genast resultatet av sitt eget arbete, vilket också motiverar till nya gärningar. Den starkaste rörelsen startar alltid på gräsrotsnivån.

uppgått till flera tiotals miljoner euro. En gemensam nämnare för de konsumentprodukter som uppnådde en särskilt bra försäljning verkar ha varit att företaget bedrev en stark och skicklig total kommunikation under jubileumsåret och att denna kommunikation gav produkterna betydelser eller sammanlänkades smidigt med den allmänna anda som rådde under jubileumsåret. De företag som deltog i jubileumsåret med större betoning på försäljningen verkade vara något mer besvikna på de resultat som uppnåddes under jubileumsåret.

Trots osäkerhetsmomenten i beräkningarna är det klart att samarbetet gav företagen betydande ekonomiska fördelar. Tre av fyra (77 %) företag som besvarade enkäten upplevde att samarbetet var ekonomiskt lönsamt. Nio företag hade inga produkter med i programmet, och deras nytta härrörde från att företagets image och viktiga budskap fick synlighet i samhället.

DE GEMENSAMMA AKTIVITETERNA ÖPPNADE NYA DÖRRAR

I praktiken alla företag som besvarade enkäten meddelade att de skulle kunna delta i motsvarande verksamhet i anslutning till ett nationellt jubileums- eller temaår även i fortsättningen. Jubileumsårets erfarenheter ökar således engagemanget för samhällelig verksamhet bland aktörer i företagssektorn. Företaget upplevde att jubileumsåret erbjöd en ny, neutral plattform för samarbete som hjälpte dem att bygga nätverk med aktörer av olika slag. Företagen ansåg att statsrådets kansli gett dem extra trovärdighet i kontakterna med deras egna partner och nätverk.

De företag som fokuserade på samhällsansvarsprojekt var nöjda med genomförandet av sina projekt och med den respons och publicitet som projekten fick. Respondenterna ansåg nästan utan undantag att programmet skapat

nya och intressanta samarbetsmöjligheter mellan olika aktörer i samhället och företagen. Jubileumsåret gav möjlighet att pröva nya lösningar, produkter och tjänster och olika sätt att förverkliga samhällsansvaret samtidigt som företagen också kombinerade kommersiella mål med verksamheten. Finland 100 skapade också en klar marknad och en ny säsong i skiftet av november–december.

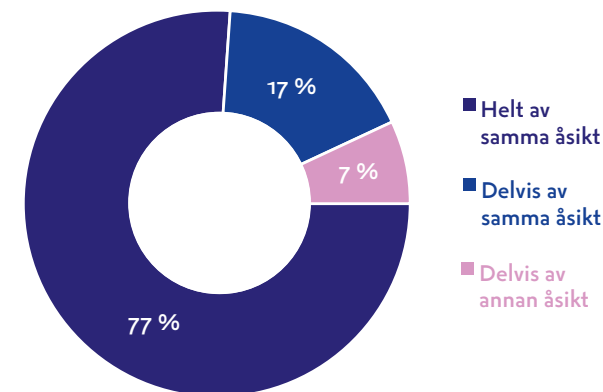
Även om jubileumsårets tema Tillsammans utnyttjades och accepterades på bred front skulle företagen ha önskat mer långtgående konceptbaserade verksamhetsmodeller. Även tidschemat upplevdes som utmanande eftersom marknadsförings- och kommunikationsåtgärder planeras minst tre kvartal tidigare och ändringar i produktionen kräver ännu mer tid i anspråk.

Företagen ansåg att det fortfarande fanns mycket mer att hämta i samarbetet, och deras erfarenhet uppmuntrade dem att spana efter samarbetsmöjligheter som byggde på samma logik och verksamhetsätt även i fortsättningen. Även om programmet också omfattade företag som verkar i samma bransch och konkurrerar med varandra kunde de samarbeta tack vare det neutrala övergripande konceptet som knöt alla samman.

Det är en viktig observation att företagsrespondenterna upplevde att medverkan i verksamheten var en positiv erfarenhet för dem som genomförde projektet. Allmänt taget betraktade respondenterna både jubileumsåret och temat Tillsammans som mycket lyckade.

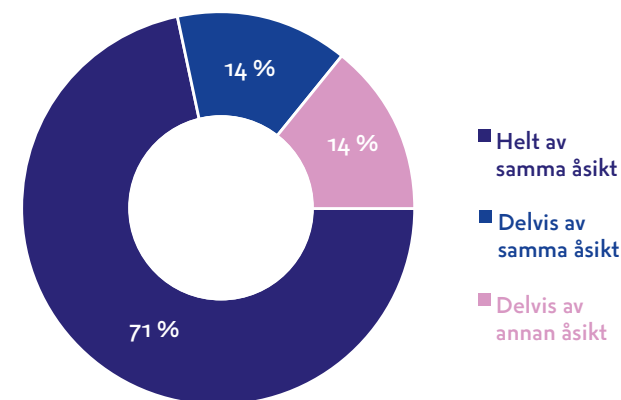
⁷Finland 100-intressentgruppsenkäten med företagssamarbetspartner gjordes i mars–april 2018. Sammanlagt gjordes 30 personliga intervjuer som omfattade en enkät med Likert-skalan i syfte att utarbeta genomslagsindikatorer. Svarsprocenten i enkäten var 51 %. De siffror och ekonomiska uppskattningar som förekommer i analysen bygger på uppgifter som de intervjuade lämnade, och de har inte generaliserats eller utvidgats att gälla hela gruppen av 59 företag.

Företagens beredskap att delta på nytt i aktiviteter under ett motsvarande jubileums- eller temaår

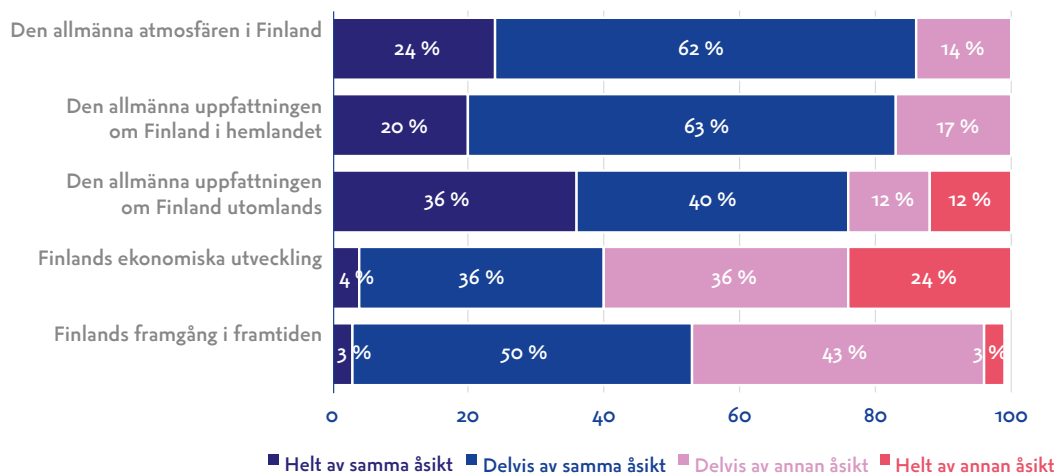
Företagen upplevde att deras deltagande i jubileumsåret var positivt. Nästan 80 procent av de svarande skulle delta i ett motsvarande jubileums- eller temaår på nytt.

Företagens belåtenhet med försäljningen av Finland 100-produkter

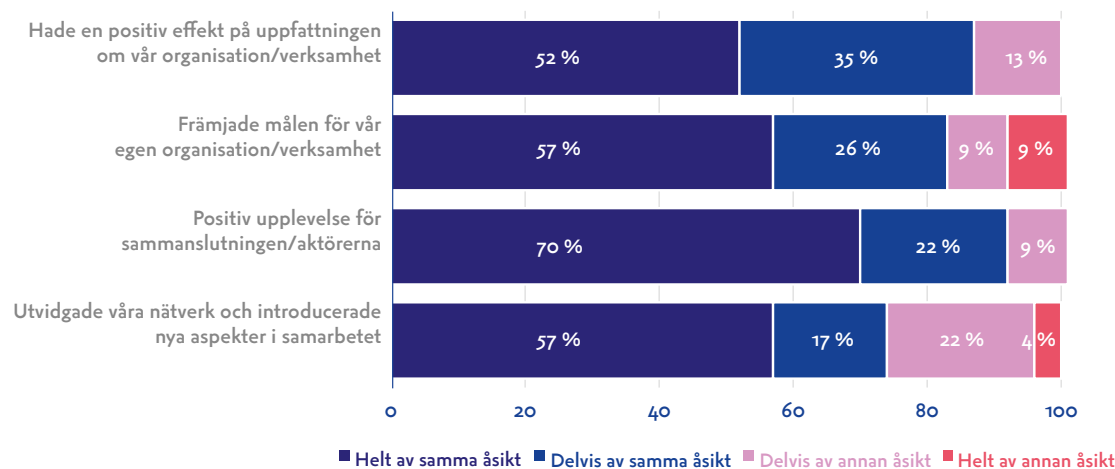
Samarbetet under jubileumsåret gav företagen avsevärd ekonomisk nytta. Totalt 85 procent av de svarande företagen var nöjda med försäljningen av deras Finland 100-produkter.

Jubileumsårets inverkan på Finland och på uppfattningarna om Finland

Den stora majoriteten av de företag som besvarade enkäten upplevde att jubileumsåret haft en positiv inverkan på den allmänna atmosfären i Finland (86 %), på den allmänna uppfattningen om Finland i hemlandet (83 %) och på uppfattningen om Finland utomlands (76 %).

Effekterna av deltagandet i jubileumsåret på organisationen

Företagen upplevde att deras deltagande i jubileumsåret var positivt. Nästan 90 procent av de företag som besvarade enkäten upplevde att deltagandet haft en positiv inverkan på uppfattningen om organisationen eller dess verksamhet. Totalt 92 procent ansåg att deltagandet var en positiv upplevelse för organisationen och de personer som medverkade i genomförandet.

Ett ögonblick av galenskap eller en accelerator för ett nytt slags samhälle?

Bild: Mies – TanSSIPidot

För att utvärdera Finland 100-jubileumsårets effekter bildades en fem personer stark sakkunnigarbetsgrupp i februari 2018. Målet var att med hjälp av forsknings- och projektinformation utvärdera Finland 100-jubileumsårets resultat och effekter och att diskutera dem utgående från de olika vetenskaps- och expertisområden som gruppens medlemmar representerade.

Professor *Anu Puusa*, professor *Antti Häkkinen* och forskaren *Antti Maunu*, som medverkade i gruppen, granskade jubileumsåret som ett samhällsfenomen. De upptäckte återspeglings till historien, nutiden och framtiden. I sina artiklar frågar forskarna om Finland 100 var ett bevis på den uråldriga talkotraditionens styrka, ett förbigående ögonblick av galenskap eller början av ett nytt slags samhälle som bygger på medborgarverksamhet.

Gemensamt arbete är vårt ankarkapital

Professor Anu Puusa

Det var en unik och värdefull upplevelse att få delta i arbetet i Finland 100-jubileumsårets utvärderingsgrupp. I den akademiska världen utgår vi oftast från ett teoretiskt ramverk och går sedan mot delområden, detaljer och den praktiska världen. I det här arbetet var det däremot centralt att inta ett helikopterperspektiv och bedöma vad de mångskiftande aktiviteter och evenemang som jubileumsåret satte i rörelse skulle kunna berätta för oss om Finland 100-jubileumsårets betydelse och på ett mer allmänt plan om finländarnas själslandskap och kultur. Vår grupp hade uppdraget att abstrahera och begreppsliga fenomen och deras betydelse.

Det här var utgångspunkten för mitt eget arbete. Inledningsvis studerade jag materialen för att bilda mig en uppfattning om vad som har hänt, vilka aktörer som medverkat, vilka numeriska uppgifter som fanns att få och utifrån vilka referensramar (aktörer och perspektiv, fenomen, vetenskapsområden och lärostrukturer) det skulle kunna vara möjligt att börja strukturera forskningsområdet. Vilka effekter kunde identifieras direkt? Och hur

vore det möjligt att tolka indirekta effekter, framför allt genomslag och de betydelser som gavs evenemangen? I det här skedet rör vi oss redan i ett ramverk som bildas av ett tolkningsmässigt paradigm i stället för att behandla exakt information.

I det följande skedet var det viktigt att i syfte att strukturera helheten analysera vad man konkret ville åstadkomma i jubileumsårets namn och vilka mål och randvillkor man ställde upp för verksamheten. Den här processen och dess imponerande nyckeltal beskrivs på ett föredömligt sätt i materialet och i rapporten. Personligen betraktar jag emellertid temat Tillsammans som den viktigaste faktorn som förklarar framgången. Den skapade gemenskap samtidigt som projektets allmänna mål var tillräckligt vida för att lämna plats för aktörerna att planera och genomföra evenemang och projekt i egen regi och på det sätt som de själva ville. Efter att ha läst olika rapportmaterial är jag övertygad om att en faktor som förklarar jubileumsårets framgång är att temat Tillsammans lämpade sig bra för den finländska mentaliteten. Förklaringsgrunden till detta finns i sin tur långt tillbaka i vår historia. Finland har relativt sett världens starkaste andelslagsverksamhet. Den bygger på den väldigt starka och hävdvunna finländska traditionen av samverkan. Företagsamhet, ömsesidig hjälp och samarbete har egentligen alltid varit bärande krafter i vårt land. Andelslagsverksamheten, som sammanfattar alla dessa tankar, var en central faktor som enade vårt folk under ofärdsåren och den har också skapat välfärd ända sedan de första åren av vår självständighet.

Andelslagsrörelsen lärde finländarna att tro på jämlikhet, demokrati och egen hjälp. Redan då insåg de krafter som satte utvecklingen i rörelse att engagemang och därpå följande verksamhet och samverkan ska utgå från människorna själva. Det kan inte dikteras ovanifrån eller utifrån.

Den här insikten blev bortglömd under årens lopp, men kanske tiden nu åter är mogen för verksamhet som utgår från individer, frivilliga grupper och regionala samman slutningar, och kanske det här faktiskt delvis förklarar den stora popularitet och omfattande medverkan som Finland 100-jubileumsåret fick sig till del.

Med dessa inledande ord kan det konstateras att min egen tolkning av analysen av materialet i långa stycken kan sammanfattas med begreppen finländska värderingar, kulturellt perspektiv och diskussion om identitet.

I Finland 100-utvärderingsgruppens diskussioner behandlades tanken om "ögonblick av galenskap i historien", som hänvisar till ett slags historiskt koncentrerade ögonblick som ger upphov till nya situationer och som kan göra att historieutvecklingen tar en ny riktning eller tar sig uttryck i evenemang eller fenomen som har stor betydelse men som blir kortvariga. I mina tankar hade diskussionen en naturlig koppling till identitetstemat, som också omfattar behandlingen av olika betydelsefulla vändpunkter och tidsdimensioner. Identitet är ett mångskiftande och tvärvetenskapligt begrepp som kan studeras på många olika plan: på individens, gruppens, organisationens, områdets eller hela nationens plan. I ljuset av jubileumsårets evenemang och de insamlade materialen torde det vara möjligt att dra preliminära slutsatser just om den sistnämnda nivån. Definitionsmässigt kan identitet hänvisa till drag hos en individ eller grupp som särskiljer dem från andra, dvs. till särpräglade drag, samt till långvariga drag. I en granskning av det här slaget är det nödvändigt att beakta såväl det förflutna som nutiden och framtiden. Utgående från den här tidsmässiga referensramen kan man hitta en koppling till "ögonblicket av galenskap" och tänka sig att det fanns en beställning för Finland 100-jubileumsårets idé och verksamhetssätt, ett tidsfönster som öppnades just vid rätt ögonblick och

som i stor utsträckning kan förklara varför jubileumsåret upplevdes som så betydelsefullt, varför jubileumsåret drog med sig så många människor och varför det skapade en så enorm mängd aktiviteter av olika slag.

Å ena sidan kan beställningen på jubileumsåret förklaras med att många bakgrundsfenomen som har inverkan globalt, i Europa och Finland skapar oro och otrygghet hos människor. Vi bevittnar en utveckling mot ökande ojämlikhet och utslagning, och vi har under de senaste åren hört om och själva upplevt djupa kriser av vilka en del handlar om ekonomin och andra om miljön och människornas rörlighet, och ytterligare andra om kollisioner mellan motsatta tankevärldar, ibland med tragiska följder. Många verksamhetssätt och mentala modeller som vi är vana vid blir ifrågasatta i vår tid. Det talas också om alternativa sanningar och populismens framväxt på många olika håll. En del av de dåliga nyheterna kommer från eller gäller Finland, men trots detta kan Finland fortfarande karakteriseras som en i huvudsak trygg välfärdsstat vars centrala principer omfattar jämlikhet och omsorg om dem som är i en svagare ställning. Kanske Finland 100 erbjöd människor ett forum som visade att alla de värderingar som har ett högt anseende och som styr samhällsordningen i vårt land, till exempel trygghet, jämlikhet och demokrati, inte är några självklarheter och att de inte heller har någon stor spridning globalt sett. Det kan hända att människor blev allt starkare medvetna om detta tack vare jubileumsåret och att de uppfattar dessa drag som kännetecknande för finländskheten och som starka sidor hos vår nation, vilket i sin tur skapar en grund för en starkare nationell självkänsla och identitet. På detta sätt fick det finländska samhällets traditionella värderingar nytt betydelseinnehåll. Det gamla blir på ett sätt något nytt och modernt, något som tilltalar även i vår tid och som är värt att förvalta.

På något sätt kunde tiden öppna ett lämpligt tidsfönster och skapa ett behov att fira det hundraåriga Finland entusiastiskt och på ett nytt sätt. Man kan tolka att Finland 100-projektet erbjöd människor många olika slags forum för gemenskap, trygghet och glädje som de upplevde som sina egna. Av materialet kan man se att många projekt och aktiviteter var rätt regionala och lokala. Skulle det kunna vara så att de ovan beskrivna missförhållandena och fenomenen som ökar otryggheten dels gjorde att vi identifierade oss starkt med finländskheten, som enligt undersökningar har förknippats med trygghet som en värdering sedan länge, och dels fick oss att söka en djupare gemenskap uttryckligen med vår närkrets?

Gemenskapen lyfts starkt fram i materialet, och framför allt det att gemenskapen tillhör alla. Att arbeta och lyckas tillsammans ger också upphov till ett nytt sätt att fira. Den glädje och positiva anda som observationsmaterialet ger uttryck för bygger på detta. De som deltog i firandet fick en stark upplevelse som till många delar var laddad med betydelser. Även vid en granskning av de material som innehåller utvärderingar av arrangemangen och faciliteringen är det möjligt att hitta ett slags inverterat stöd för de observationer om delaktighetens betydelse som presenterades ovan. I dessa material ställs frågan om någon blev bortglömd, utanför jubileumsårets händelser. I kommentarerna om informationsgången kan man se de bakomliggande värderingarna av jämlikhet och solidaritet – många hade önskat sig en ännu större delaktighet (i diskussionerna behandlades bland annat hur informationen och den övriga kommunikationen nådde fram, om jubileumsåret eventuellt var Helsingforscentrerat och hur den regionala jämlikheten i Finland genomfördes i anslutning till detta). I en del utvecklingsförslag konstaterades att motsvarande evenemang i framtiden får fler deltagare när förfarandena i anslutning till evenemangen görs lättare att

följa, vilket också ökar jämlikheten. Många efterlyste enkelhet, flexibilitet och folkspråkighet i arrangemangen.

Temat förknippades också med initiativrikedom, som fortfarande är ett mycket typiskt fenomen i Finland, samt med s.k. självhjälp och självständig företagsamhet. Jubileumsåret satte såväl individer som grupper och regioner i rörelse, och därigenom så gott som hela folket. Av detta kan man i sin tur sluta sig till att det råder en omfattande uppfattning om att det här är allas Finland, ett Finland med många ansikten, där finländarna har mycket gemensamt, men att det samtidigt finns plats för olika tolkningar och genomföranden.

Det här för oss tillbaka till identitetstemat inom vars referensram vi kanske kan strukturera tolkningarna av finländskheten och av våra nationella drag och vår nationella självkänsla på nytt. En central slutsats har en klar koppling till tidsdimensionen: visar jubileumsårets evenemang att vi håller på att hitta en "sund" balans mellan det förgångna, nutiden och framtiden? I materialet diskuteras olika sätt att fira och målet att skapa en glad fest samtidigt som vi fortfarande har en stark vilja att ära arvet efter våra krigsveteraner. Det här fick mig att ställa frågan om vi äntligen "blivit du med vår historia". Skulle den förstärkta identiteten och kunna förknippas med att vi hämtar lärdomar från vårt förflutna, att vi värnar om vår historia med känslor av tacksamhet, framför allt i relation till vår krigshistoria, som präglar det självständiga Finlands rötter och vår nationella identitet? Kan vi vara stolta över våra många prestationer i stället för att känna dysterhet eller rentav skuldkänslor, som varit fallet tidigare? Under Finland 100-jubileumsåret uppkom ett intryck av att medborgarna och firarna flyttade sina blickar framåt, från det förflutna till framtiden.

Med utgångspunkt i materialet skulle man kunna tänka sig att finländarna vuxit från undersåtar till medborgare, att vi blivit "vuxna" i vår finländskhet, som förknippas med en sund och stark självkänsla och en stark medborgaridentitet inom ramen för vilken vi respekterar, förstår och uppskattar också de andra – dvs. olika sätt att tänka och handla. I "uppväxtskedet" definieras identiteten i typiska fall genom uteslutande. Det kan hända att jubileumsåret bidrog till att vi håller på att utveckla ett starkare och klarare artikulera perspektiv på finländskheten.

Kanske de här faktorerna har bidragit till att göra det möjligt att fira finländskheten i vår tid på många olika sätt, det verkar som om nya, annorlunda, mångskiftande och glada former av firande blivit tillåtna, eller snarare välkomna.

Jubileumsårets resultat och effekter

Det är viktigt att förstå att alla de aktiviteter och evenemang som inleddes och genomfördes under Finland 100-jubileumsåret och i dess namn, är projektets viktigaste resultat som sådana. Medborgarna visade sitt godkännande av projektet i mycket stor omfattning genom att handla. Alla evenemang skulle ju ha kunnat förbli ogenomförda, som Pekka Timonen sammanfattade saken på ett utmärkt sätt.

Kvantitativa data, till den del som sådana finns att få, visar obestridligen att jubileumsåret hade kommersiell betydelse, dvs. betydelse för konsumentbeteendet och för företagets försäljning. Om det kommersiella perspektivet vittnar också det att över 40 procent av finländarna meddelat att de konsumerat Finland 100-produkter under jubileumsåret.

Ett annat anmärkningsvärt faktum är företagens omfattande delaktighet i projektet. Våldigt många företag och sammanslutningar ville fira märkesåret genom att göra en god gärning för Finland, genom att på ett synligt sätt ta del i diskussionen om samhällsansvar och i verksamheten. Med anledning av detta skulle man ur ett värderingsperspektiv kunna ställa sig frågan om maximering av vinsten som affärsverksamhetens traditionella mål håller på att ge plats för andra än rent kommersiella mål. Undersökningar pekar på att det pågår en stark förskjutning av värderingarna i den här riktningen framför allt bland unga.

Det är också säkert att Finlands landsimage förbättrats eller åtminstone att medvetenheten om den ökat, även om detta är svårare att verifiera.

Jubileumsåret har haft en svårt mätbar symbolisk och kulturell betydelse för individer och grupper som en upplevelse på emotionell nivå exempelvis genom delaktighet och gemenskap. Även om vi rör oss inom människovetenskapernas område och därför inte kan skapa en entydig indikator som skulle summera alla dessa upplevelser och känslor kan vi säga att jubileumsåret haft en ovedersäglig betydelse för många och att det också haft långvariga effekter. Inte heller den eventuella utveckling mot en starkare nationalkänsla och finländsk identitet som jag diskuterar ovan har undersökts eller verifierats entydigt. Materialet lyfter ändå starkt fram dem på ett tematiskt plan.

Många har ofta rätt konkreta förväntningar på slutresultatet av ett projekt. En viss känsla är definitionsmässigt en subjektiv upplevelse, medan konkreta, materiella frågor gäller en större grupp och väntas ge långvarigare spår efter att projektet slutförts. Konkreta resultat utvärderas och efterlyses också inom ramen för det här projektet, som i sig självt betonar det stora värdet av symboler och

artefakter. Denna observation får stöd av de slutsatser bl.a. om den blåvita festbelysningens och flaggningens betydelse under jubileumsåret som kan utläsas av materialet. Det här temat skulle kunna diskuteras också efter jubileumsårets slut: behöver vi symboliska, konkreta artefakter som påminner oss om jubileumsåret?

Slutligen några tankar om vilka lärdomar vi kan dra av jubileumsårsprojektet och om det vore möjligt att utnyttja en motsvarande mekanism på nytt i framtiden. Varumärket Finland säljer både i Finland och utomlands, vilket konstateras ovan. Det har således en väldigt stor kommersiell potential som kan utnyttjas även i fortsättningen. Den nationella identiteten borde undersökas mera. Resultaten skulle kunna användas ännu mer systematiskt än tidigare i arbetet med Finlands landsimage.

Identitetsperspektivet är intressant också med tanke på de unga. Vilken effekt hade jubileumsåret på dem och vilka möjligheter att påverka har vi ännu inte utnyttjat i fråga om temat, till exempel med tanke på utbildningsfältet (struktureringen av Finlands historia, medborgarfostran, pluralismens spridning osv.)?

En särskilt viktig fråga är hur vi i fortsättningen kan använda en mekanism av motsvarande typ som metoden för facilitering av jubileumsåret i syfte att åstadkomma nya rörelser och ny aktivitet? Är det möjligt att dra lärdomar av modellen för att öka potentialen för medborgaraktivitet även i större utsträckning? Skulle fortsatta studier kunna resultera i verktyg som beslutsfattarna i vårt land skulle kunna använda, t.ex. om vi förstod ännu bättre de faktorer som får folket i rörelse, i vilken omfattning systematisk styrning uppifrån och ned eller centraliserad styrning faktiskt behövs i olika projekt och teman, och i vilken utsträckning det är tillräckligt med att definie-

ra lösa ramvillkor, handleda, uppmuntra och ge impulser för att få saker att börja röra på sig? I bästa fall skulle den aktivitet som uppstod under året både i form av enskilda personers verksamhet och som ett resultat av samarbete och gemensamma satsningar till och med kunna fungera som något slags indikation över sysselsättningsviljan, om vi undersökte och förstod denna aktivitet bättre. I samma sammanhang skulle det vara bra att undersöka mer ingående varför någon grupp inte aktiverades under jubileumsåret och varför andra grupper deltog särskilt entusiastiskt. Metodologiskt talar vi alltså om utnyttjandet av så kallade critical incidents-tekniker. I samma sammanhang skulle det vara möjligt att studera frågan utgående från landskapens och regionernas perspektiv. Temat skulle också kunna kopplas till identitetsdiskussionen: förstärkte jubileumsårets evenemang de regionala identiteterna, och vilken betydelse skulle detta kunna ha när regionerna jämförs med varandra till exempel i fråga om aktiviteten?

Avslutningsvis anser jag att det vore intressant att forska vidare i huruvida traditionen av samverkan och den starka betoningen på andelslagsverksamhet som rått länge i Finland förklarar jubileumsårets evenemang och resultat. Det vore viktigt att förklara andelslagsverksamhetens betydelse bättre än vi gör i dag, särskilt bland unga, eftersom andelslagen utgör ett finländskt ankarkapital som vi alla äger gemensamt och som inte kan övertas med cornerpositioner, vilket betyder att fördelarna med verksamheten inte kan överföras till utlandet eller till en fåtalig grupp av kapitalinvestorer. Andelslaget är också en människo-centrerad modell för ägande, inte kapitalcentrerad. Dess existens bygger på att de produkter och tjänster som det tillhandahåller används. Det är nödvändigt att göra den här modellen bättre känd för att den ska ha fortsatt livskraft och kunna överleva.

Andelslagsverksamheten hade en vågmästarställning under ett annat "ögonblick av galenskap" i vår historia – när den fungerade som en motkraft mot förryskningsåtgärderna under åren före Finlands självständighet. Genom att ge styrka åt den finländska andan och det konkreta samarbetet erbjöd den finländarna både metoden och modet att utnyttja det fönster i tiden som öppnades och som gjorde oss till en självständig stat. De värderingar av gemenskap, samarbete, initiativrikedom och självhjälp och de tankar om ett jämlikt och demokratiskt Finland som lyfts fram i materialet om projekten under Finland 100-jubileumsåret är i linje med andelslagsrörelsens centrala och grundläggande tankar. Modellen har tilltalat vanliga medborgare och fått masskrafter i rörelse, vilket har främjat samarbetet, den ömsesidiga hjälpen och solidariteten under hela den tid som modellen existerat. Alla dessa faktorer kommer utan tvivel att behövas också i framtidens Finland.

"Ögonblick av galenskap"

Professor Antti Häkkinen

En historieforskare behandlar helst inte väldigt färska samhällsfenomen. Det är inte alls fråga om att forskaren medvetet skulle undvika dagsaktuella politiska frågor utan om att han eller hon förstår och erkänner att det är svårt att se processernas orsaker och följder, de viktigaste dragen eller väsentliga mekanismerna hos olika fenomen – skillnaderna mellan yta och fundament – om man står alltför nära. Det finns en uppenbar risk för att nedvärdera eller övertolka. Jag anser att det absolut finns anledning att diskutera och undersöka Finland 100-jubileumsåret grundligt och fördjupat. Det är ändå viktigt att vara försiktig med de omedelbara tolkningarna.

Jag har redan tidigare använt Aristide Zolbergs kända begrepp "ögonblick av galenskap" (moments of madness), som avser situationer i samhället då medborgarna kan uppleva att gamla normer ger vika, att det som tidigare varit omöjligt blir möjligt och att en ny morgondag gryr. Sådana ögonblick präglas av att upplevelserna är kollektiva, gemensamma och mycket starka. De är revolutionerande situationer som uppstår snabbt och också vissnar bort snabbt. De är som fönster som öppnas för att stängas igen. De här ögonblicken av galenskap föds inte ur ett vakuum. De är återspeglings av stora strukturella motsättningar i samhället, av en dysfunktionell förvaltning och av upplevelser av orättvisor i vardagen. De har alltid en social och politisk beställning, ett eget historiskt momentum.

Jag påstår inte att Finland 100-jubileumsåret skulle ha varit ett ögonblick av galenskap. Året uppvisar dock tecken på aktivering som skedde på många nivåer som enligt min uppfattning kan gestaltas med hjälp av Zolbergs begrepp. Det är som när en eld som tänds utifrån flammor upp och når en styrka som överraskar både dem som tände elden och dem som tar emot den. När man ger tjuren mer lina, sliter den sig fri. Fenomenet sprids som en löpeld och blir starkare. Framgången ökar människornas entusiasm och snart är alla överväldigade hänförelsen. Det är med tankar av detta slag som jag läser de redogörelser och undersökningar som vi fått att läsa. Människor har upplevt betydelsen av att vara tillsammans i alla gemenskaper, men särskilt i sådana gemenskaper som står dem nära. På annat sätt är det svårt att förstå de enorma siffrorna och de hänfödda kommentarerna om deltagandet. Jag tror – och detta får också stöd i undersökningar – att en slags nypatriotism varit under uppsegling sedan länge. Nu hittade den egna nya och färska uttrycksformer. Patriotismen visar sig i sina nya kläder. Förhoppningsvis innebär den inte

bara en repetition av de gamla innehållen. Å andra sidan är det också fråga om lokal gemenskap där "byn" eller "bygemenskapen", som man trodde var i färd med att försvinna eller sönderfalla, aktualiseras som en motvikt till det globala och det avlägsna.

En rörelse uppstår dock inte i ett tomrum. Ofta har rörelsen redan existerat länge, men under ytan. Jag ser några viktiga bidragande faktorer till aktiveringen av rörelsen. En av dem är att internationalismen gjort ett genombrott på något helt nytt sätt i finländarnas, särskilt de ungas, medvetande. Finland är inte längre den där fattiga regionen i Europas utkant dit flyktingar och invandrare endast kom sällan och i relativt små mängder, men som dess invånare alltid lämnat i stora skaror på flykt undan svälten. I dag är Finland ett av den stora flyktmigrationens målländer. Detta har skapat en ny slags ansvarskänsla, oavsett om man betraktar invandringen positivt eller negativt. För det andra har de internationella spänningarna ökat och ansvarskänslan omfattar också en äkta oro för världens framtid. Samtidigt känner vi också oro för vår egen framtid. För det tredje har normerna faktiskt luckrats upp, och mångfalden upplevs och ses på ett nytt sätt. Det ger också möjlighet att bryta sådana stela ritualistiska beteendemodeller som tidigare präglats av allvar, en stram hållning och ordning, och vilkas innehåll utgjorts av hem, tro och fosterland. Formerna och innehållen har genomgått en omvälvning. Det råder således en slags frihetsomgång.

Det ser ut som om det handlar om en positiv befrielseprocess. Men detta betyder inte att det nödvändigtvis är så ända till slutet. Ögonblick av galenskap har också sin fransida. De kan också riktas mot andra, differentiera och skapa utanförskap. Det allra sista som vi behöver i det här läget är en sådan enögd och självisk strömning som vi har många exempel på i Europa. Vi måste hålla i minnet att

globaliseringen och den europeiska integrationen återspeglas i strömningar i vilka den nationella självskheten ökar, nationalismen och populismen lyfter på huvudet och fruktan och hatet mot främlingar växer. Även betoningen på det lokala kan vara ett uttryck för detta. Vissa s.k. överdrivna former av firandet mötte kritik särskilt i s.k. universitetskretsar.

Det är svårt att säga vad det slutligen är fråga om. Är det fråga om ett ögonblick eller om en bestående förändring? Är det fråga om gott eller ont? Det finns ett stort behov av en fördjupad forskningsbaserad behandling av de mentala strukturerna.

Det nya finländska samhällets accelerator

Forskare Antti Maunu

Vad och hurdant är det finländska samhället? Det finns ett enkelt svar på denna svåra fråga: det förändras.

Finland 100-jubileumsåret och de många aktiviteterna under det har synliggjort och även gett fart åt förändringar som pågår i det finländska samhället. I ett sociologiskt perspektiv kan en central förändring sammanfattas genom att konstatera att samhället håller på att förändras från att vara till att göra. Samtidigt blir uppfattningarna om samhället och dess aktörer mångsidigare – det finns många sätt att vara finländare eller att skapa finländskhet.

På 1900-talet var det finländska samhället ett nätverk av olika centra. Det fanns centrala ämbetsverk, centralorganisationer och en centralförvaltning som definierade verksamhetens mål och metoder och kontrollerade hur verksamheten framskred. På 2010-talet vill varken den offentliga förvaltningen eller medborgarna ha ett sådant

system. Samhället uppfattas i allt högre grad som växelverkan mellan olika individer, grupper och andra aktörer både i det dagliga livet och i speciella situationer. Den offentliga förvaltningen som består av institutioner som styrs i enlighet med lagarna erbjuder förutsättningar och möjligheter för detta, men definierar inte de detaljerade målen eller verksamhetssätten.

Den offentliga förvaltningen håller på att omvandlas från en gammal husbonde till en kryssningsvärdinna, från en instans som utfärdar föreskrifter och delar ut pengar till en facilitator som tar emot aktörer av olika slag och sköter om att alla blir delaktiga.

Även Finland 100 har fungerat på detta sätt. Projektets mål var att stödja och stärka verksamhet och nätverk som olika aktörer organiserade på eget initiativ och deras förmåga att ordna meningsfulla evenemang själva och tillsammans utan centralförvaltningens direkta styrning. Projektet har i första hand fungerat som facilitator.

Förändringen av det finländska samhället följer de allmänna globala strömningarna. Alla samhällen och gemenskaper bygger på socialt förtroende, och uppfattningarna om förtroendets karaktär och position har förändrats i alla västländer. På 1900-talet ansåg man att förtroendets garantier utgjordes av universella system som styrdes av lagar och avtal och som fungerade under styrning av centraliserade institutioner och av algoritmiska principer som var lika för alla. På individnivå byggde förtroendet på en uppfattning om att människor fungerar som små institutioner, dvs. att de handlar i alla situationer enligt samma rationella principer – kanske till och med självviskt, men alltid på ett förutsebart sätt.

På 2000-talet har uppfattningen om förtroendet som ett interaktivt och relationellt fenomen som uppstår i människornas förhållande blivit starkare i västländerna. Man letar inte längre efter förtroende i samhällsmaskineriet eller i rationella preferenser utan i möten. Därför ska förtroendet också skapas och förtjänas om och om igen, vilket också är orsaken till att vi är alltmer benägna att bedöma andra människors och institutioners verksamhet. Förutsättningarna och förmågan till samarbete är det kitt som allt starkare binder samman samhället.

I en sådan situation är förutsättningar till samarbete och kommunikation också i situationer med aktörer av många olika slag bland de viktigaste förmågor som samhället kan erbjuda sina medlemmar. Finland 100 handlade på det här sättet. Projektet gav finländarna förmåga att själva vara det samhälle som de vill ha.

Det är inte lätt att själv bygga upp ett samhälle, och inte heller Finland 100 uppnådde allt det som man väntade sig av det och allt som det skulle ha kunna åstadkomma. Det kan ändå hända att jubileumsårets viktigaste resultat är att det artikulerade centralförvaltningens nya roll och visade att denna roll fungerar: dess uppgift är att stödja och möjliggöra medborgarnas gemensamma och självständiga verksamhet. Det här kan i fortsättningen vara en viktig styrande och legitimerande princip för den offentliga förvaltningen. Finland är det som människor gör av det, men Finland är också att någon ordnar möjligheter och förutsättningar så att alla kan delta i aktiviteterna.

Aktörerna har ordet

Päivi Pirttilä

**Kommunikationschef för Finland 100-jubileumsåret
Arbetade i sekretariatet i fyra års tid 2014–2018**

Det finaste med Finlands hundraårsjubileum var att firandet av självständigheten var i fas med vår tid. Stämningen var glad och varmt blåvit ända från dekorationerna i hemmen, klädseln och maten på bordet till de offentliga utrymmena och gatuvyerna. Det blåvita var positivt, något som människor lyfte fram med stolthet och något som är viktigt också för dagens generation.

Jag såg att det rädde en längtan efter glädje redan tjugo år tidigare, då jag arbetade i jubileumsårets sekretariat för 80-årsjubileet av Finlands självständighet. I anslutning till självständighetsfirandet år 1997 fanns förhoppningar om en gladare fest och afton före självständighetsdagen. Vi försökte skapa nytt och lyckades också, men den mentala atmosfären var ännu inte färdig för en glad självständighet vid den tiden.

När hundraårsjubileet planerades arbetade vi planmässigt och aktivt för att skapa den rätta mentala atmosfären ända sedan år 2014. Temat Tillsammans och budskapet om en upplevelse av självständigheten som inte bara är vänd till det förflutna utan också blickar mot samtiden och framtiden väckte till en början motstånd hos dem som föredrar det traditionella sättet att fira självständigheten. Samtidigt väckte den känslor av lättnad, möjligheter och entusiasm och många andra som kanske inte helt upplevt att självständighetsfirandet var deras eget. Känslorna av möjligheter och entusiasm började spridas. Det positiva budskapet hördes på olika håll. Fler människor kom med.

Sekretariatet hade ett positivt grepp om arbetet, och denna stämning höll ända ut till jubileumsårets slut. Det var säkert slutligen en miljon personer som deltog i att skapa och uppleva jubileumsåret som fick ett glatt svar från sekretariatet. Vi hade också ett positivt problem: hur i all världen ska vi lyckas beakta alla de här människorna som tar kontakt med oss?

Den positiva atmosfären gav människorna tillstånd att fira på sitt eget sätt. Vid sidan av de traditionella sätten välkomnades också helt nya sätt att fira. Ännu efter jubileumsårets slut fick jag höra om många nya, påhittiga sätt att fira jubileumsåret. Det gjorde mig glad varje gång. Lådan för programansökningar var överfull av post, och många fantastiska jippon satte sin egen prägel på självständighetsfirandet utan att sekretariatet visste om det. Aktiviteter som byggde på eget initiativ stärkte känslan av rolighet. De mycket varierande individuella gärningarna bildade slutligen en känsla av gemenskap. Vi handlade för Finlands skull. Vi arbetade tillsammans.

Även jubileumsårets sekretariat drog sitt strå till stacken för att förnya de olika sätten att fira. Jag har många gånger funderat på gratulationstextmeddelandet som skickades till allas mobiltelefoner på hundraårsdagen. Vi genomförde tillsammans med teleoperatörerna ett unikt initiativ, som man försökt lyckas med i form av ett sms-nödmeddelande flera decennier tidigare. Det enskilda, korta meddelandet som upprepades flera miljoner gånger gav upphov till en enorm mängd respons.

Även den stora variationen i responsen var överraskande. En kunde vara upprörd över att ha blivit utan meddelandet på grund av ett tekniskt fel, medan en annan var irriterad

över att gratulationen kom för nära. De flesta var dock förtjusta över påhittigheten och över det tidsenliga sättet att fira. Det överraskande personliga hundraårsgratulationsmeddelandet hade därigenom betydelse – det var mycket mer än en enskilt litet meddelande i den stora strömmen av meddelanden som vi får varje dag.

Vi ägnade oss inte bara åt att organisera. Vi mätte, följde upp resultaten och ledde med hjälp av information. Det var fint att få utveckla indikatorerna och mäta utvecklingen tillsammans med utmärkta samarbetspartner. Med hjälp av Statistikcentralens stora maskineri kunde vi följa upp på ett tillförlitligt sätt hur kunskaperna om jubileumsåret och de olika betydelser som förknippades med den utvecklades åren 2015–2018. Resultaten var så överraskande att vi var glada att vi hade en så tillförlitlig partner. Till exempel kunskaperna om jubileumsåret fördubblades på ett enda år, och det här skedde redan år 2016, dvs. ett år före hundraårsdagen. Även siffrorna om deltagandet och nöjdheten stod på topp.

Det var unga vuxna som utvecklades snabbast och var nöjdast. De som ingen väntade sig att skulle vara intresserade av att Finlands självständighet fyllde hundra år. Jag har fått studera finländskhetens väsen på djupet i sekretariatet för hela två olika jubileumssekretariat. Under hundraårsjubileet fick vi arbeta med en helt fantastiskt samhällelig kommunikation och marknadsföring. Tack, för att vi fick göra det tillsammans.

Paula Lehtomäki
Statssekreterare
Ordförande för Finland 100-styrelsen 1.7.2015–
31.1.2018

Jag började fördjupa mig i Finland 100 under min första vecka som statssekreterare vid statsrådets kansli. Ett av mina ansvarsområden som statssekreterare var att bära ansvaret för ledningen av förberedelserna inför det statliga jubileumsåret och utformningen av riktlinjerna och att verka som styrelsens ordförande.

Jubileumsåret blev en av de mest krävande uppgifterna under min period i tjänsten, men samtidigt säkert också den mest oförglömliga.

Enligt enkäterna deltog slutligen cirka 800 000 vanliga finländare och Finlandsvänner i genomförandet av Finland 100-jubileumsåret. Om förberedelserna och genomförandet kommer jag först att tänka på några centrala verksamhetsmetoder och principer.

För det första tänkte vi på allt. Eller åtminstone nästan på allt som tänkas kan. Det var ingen slump att jubileumsåret var så mångsidigt, utan en linje som vi slagit fast tillsammans. Det var inte heller någon tillfällighet att firandet inte bara fokuserade på det förflutna utan också blickade mot samtiden och framtiden, utan något som vi kom fram till genom systematisk diskussion och verksamhet.

Även elementet av glädje i firandet av självständigheten, som fått så mycket beröm – och firandet dagen före självständighetsdagen överlag – var resultatet av planering och handlingar.

Det lönar sig således att tänka efter, helst tillsammans.

För det andra lönade det sig att vara modig. Målet var att omvandla jubileet, som egentligen var statligt, till en fest för alla. Det innebar att det gällde att erbjuda en vid ram och inbjuda alla att delta med egna aktiviteter. Principen var att vara inbjudande, inte uteslutande, och denna princip tillämpades ofta ända in på de minsta detaljerna. Finländarna och Finlandsvännerna tackade jag till inbjudan. Jubileumsåret genomfördes slutligen i enlighet med temat, dvs. tillsammans.

Till slut vill jag konstatera att den gamla tumregeln om att ju enklare något ser ut, desto mer har någon arbetat för det också gällde i fråga om Finland 100. Sekretariatet, regionkoordinatorerna och många andra arbetade utan att spara på sina krafter. Eftersom förberedelserna gjordes omsorgsfullt blev också resultatet välfungerande och smidigt.

Även om jubileumsåret var ett krävande uppdrag är jag säker på att det också var en givande upplevelse. Var och en av oss minns hela sitt liv att vi var med i den här historiska helheten. Det var på många sätt en fantastisk upplevelse. Jag vill framföra ett ödmjukt tack till alla som deltog i arbetet för att skapa Finlands stora år. Det blev ett fint år.

Finland 100-jubileumsårets resultat och effekter

Jubileumsåret...
... överskred målen
... var viktigt för finländarna
... utvecklades till ett fenomen.

Jubileumsåret hade inverkan på samhället

Jubileumsåret inspirerade, uppmuntrade och sprängde gränser
Det sociala kapitalet ökade

Finland 100 – hundra olika Finland
En positivt öppen och pluralistisk finländskhet lyftes fram

Vi lyckades tillsammans
En stor mängd människor fick en positiv upplevelse av gemenskap

Den nationella identiteten och självkänslan byggdes upp på vår egen värdegrund
Vi definierar inte längre via andra vad vi inte är

Jubileumsåret gav upphov till ny kultur
En glad självständighet föddes intill värdigheten

Jubileumsårets stora omfattning var ett betydande resultat
Den öppna och faciliterande modellen skapade utrymme där olika sätt att fira kunde växa

Statsledningens förord

Det var upplyftande att se hur feststämningen spreds bland oss finländare under årets lopp. Jag besökte varje landskap i Finland under jubileumsåret, och i samband med dessa besök fick jag se och känna hur genuint glada vi är över vår finländskhet. Jubileumsårets klara budskap var att Finland går i rätt riktning och att vi är beredda för framgång även i framtiden. Årets devis, "Tillsammans", upplevdes som nyckeln till vår välfärd både i dag och i framtiden.

Jag hade också glädjen att ta emot lyckönskningar från olika håll i världen. De visade hur välkänd Finlands framgångsberättelse är. Finland är ett av de mest stabila och lyckliga länderna i världen. Vi har ett gott anseende som vi förtjänat och som fortsatte att öka i styrka under jubileumsåret.

Sauli Niinistö
Republikens president

Jubileumsåret för Finlands hundraåriga självständighet år 2017 var en stor gemensam upplevelse. Som statsminister och som ordförande för delegationen för jubileumsåret fick jag dagligen uppleva hur finländarnas vilja att fira självständigheten ökade och slutligen gav upphov till ett mångsidigt jubileumsår av historisk omfattning.

Jubileumsåret gav oss finländare mycket glädje och många nya tankar. Det lyfte fram betydelsen av vår historia, det fick oss att se hur rikt och mångsidigt Finland är i dag och inspirerade oss att tänka på vad som behövs i framtiden för att Finlands andra hundraårsperiod ska bli en likadan framgångsberättelse som självständighetens första århundrade, som vi nu lämnat bakom oss.

Under jubileumsåret fick jag delta i många oförglömliga Finland 100-evenemang i Finland och utomlands. Jag fick vara stolt över finländarnas kunnande och vilja att bygga upp sin framtid. För mig var jubileumsårets höjdpunkt självständighetsfesten för Finlands barn, som ordnades den 5 december på Ständerhuset. Där fick jag vara värd för två tioåringar från varje kommun i Finland. Ständerhuset har fått uppleva mycket under sin historia – men sällan en så här rolig fest!

Jag vill framföra ett varmt tack till alla som deltog i arbetet med att skapa jubileumsåret i Finland och utomlands. Jubileumsårets omfattning, mångsidighet och stämning lämna ett bestående, positivt spår i det finländska samhället.

Vi skapade jubileumsåret tillsammans. Låt oss också gå tillsammans den följande hundraårsperioden till mötes.

Juha Sipilä
Statsminister
Ordförande för delegationen för jubileumsåret

Riksdagens jubileumsevenemang fokuserade på barn och unga. Riksdagsledamöter besökte 600 skolor i januari och 200 daghem i augusti. Tillsammans med daghemsbarn planterades jubileumsgranar. Skolelever på olika håll i landet skrev självständighetsförklaringar för de nästa hundra åren. Tävlingens vinnare utsågs den 15 november 2017, när det gått 100 år sedan riksdagen förklarade sig som innehavare av den högsta makten i landet.

Den 5 december beslutade riksdagen, som samlats till jubileumsplenium, främja välfärden bland barn genom att finansiera Självständighetsjubileets barnstiftelse med 50 miljoner euro. Stiftelsens syfte är att på ett mångsidigt sätt förbättra ställningen för barn och barnfamiljer i Finland genom att driva och utveckla funktioner som stödjer detta mål.

Det ombyggda Riksdagshuset togs i bruk den 5 september, vilket blev en av jubileumsårets höjdpunkter. Riksdagshuset byggdes ju ursprungligen som en symbol för Finlands självständighet. På hösten ordnades öppet hus i det nyrenoverade huset, som fick ett entusiastiskt mottagande av allmänheten.

Framtidsstatyn står fortfarande i riksdagens plenisal. Barnet i moderns famn blickar mot riksdagsledamöterna som en påminnelse om att vi alltid ska tänka på framtiden när vi fattar beslut.

Mina personliga bästa minnen av jubileumsåret handlar om de människor som jag fick träffa runt om i landet och ute i världen. Vi förenades alltid genom glädjen över Finlands självständighet.

Maria Lohela
Riksdagens talman 2015–2017

De ungas nya självständighetsförklaring 2017–2117

Finländare!

Den 15 november år 2017 förklarade sig Finlands riksdag som innehavare av den högsta makten i landet. Sedan dess har vi arbetat för att utveckla vår stat och förbättra finländarnas levnadsförhållanden. Vi har genomgått en häpnadsväckande utveckling under de hundra år som gått, men vi får inte stanna upp. Vi måste utvecklas, överträffa förväntningar, lösa problem och förändras i takt med världen.

Var och en av oss kan påverka Finlands och finländskhetens framtid, och nu ska var och en av oss att efter måttet av sina krafter bidra till ernåendet av det, som utgör vårt folks gemensamma slutmål i denna tid, vilken är betydelsefullare och mer avgörande än allt vad Finlands folk härintills genomlevat.

Citat ur den ursprungliga självständighetsförklaringen 4.12.1917

Kulturens Finland

Finländskheten definieras av finländarna själva. Vem som helst kan vara finländare, och framtidens finländskhet är något som vi byggt tillsammans, något som förenar traditioner, nya tankar och medborgare, något som har plats för alla som vill stiga in.

Ett jämlikt Finland

I Finland behandlas människor som personer, inte som representanter för ett kön eller en sexuell läggning. Var och en har möjlighet att göra verklighet av sina drömmar och bygga upp framtiden tillsammans. Ingen behöver vara rädd eller ensam.

Ett Finland med stor språklig mångfald

Våra nationalspråk finska och svenska, minoritetsspråken inte att förglömma, är vackra, och vi ska värna om dem. Å andra sidan klarar vi oss inte i framtidens värld om vi sluter oss inom vårt skal. Vi måste också sätta värde på främmande språk och utveckla våra kunskaper i dem, både i vårt eget land och utanför det. Vi kan inte uppnå våra mål och skapa framtidens Finland om vi inte förstår andra och om andra inte förstår oss.

Ett nordiskt Finland

Den som saknar vänner klarar sig inte i en värld som förändras snabbt. De nordiska länderna är våra partner som står oss närmast och vilkas tankevärldar bäst motsvarar våra egna. Vi har skapat mycket tillsammans. Låt oss därför också skapa nya saker tillsammans.

Finland och världen

En värld där fred och välfärd råder är en förutsättning för ett fredligt och välmående Finland. Vårt land kan nå framgång i framtiden endast genom att hålla sig öppet mot världen. Eftersom de grundläggande omständigheterna redan är ordnade på ett utmärkt sätt i vårt land är det vår skyldighet att hjälpa människor som har det sämre. Finland ska föregå med exempel när det gäller jämlikhet, demokrati och lycka i världen.

Ett forskande Finland

Utbildning är nyckeln till utveckling, tillväxt och gemenskap både i Finland och globalt. Vi har ett av de bästa utbildningssystemen i världen och vår forskning är av toppklass. Vi får ändå inte stanna upp, utan fortsätta att utveckla vår utbildning och forskning så att de också motsvarar framtidens krav.

Ett hållbart Finland

Världen är inte till enbart för oss. Alla, även de kommande generationerna, har rätt till en ren miljö. Finland kan inte existera utan jordklotet och därför ska Finland också värna om planetens framtid.

Vi kan skapa ett sådant Finland, om vi gör det tillsammans.

Ett bra fosterland består av bra medborgare. – Maria Jotuni

Olli Kaksonen | Rasmus Keinänen | Santeri Leinonen | Antti Rossinen

Denna vision som skrevs av gymnasieelever i Kuopion Lyseo valdes till vinnare i en tävling om en vision för det hundraåriga Finland, som ordnades av Satakuntaförbundet. Förbundet inbjöd skolklasser i Finland att skriva en ny självständighetsförklaring för vårt land, dvs. en vision för de kommande hundra åren. Till tävlingen skickades sammanlagt 151 bidrag från skolor runt om i Finland. Deltagarna uttryckte sina visioner med text, video, fotografier, dans, teckningar och pyssel. Tävlingens vinnare och hedersomnämmanden offentliggjordes på Riksdagshuset den 15 november, när det gått hundra år sedan riksdagen förklarat sig som innehavare av den högsta makten i Finland.

Mer information om jubileumsåret

Mer information om jubileumsåret:
Statsrådets kansli

Material och undersökningar om jubileumsåret har sparats i följande arkiv:

Statsrådets kansli
Nationalbiblioteket
Nationalmuseet
Republikens Presidents kansli
Statistikcentralen
Utrikesministeriet

Redaktionen för rapporten om Finland 100-jubileumsåret

Pekka Timonen, statsrådets kansli, generalsekreterare, Finland 100-sekretariatet
Suvi Innilä, statsrådets kansli, Finland 100-sekretariatet
Tiina-Kaisa Laakso-Liukkonen, statsrådets kansli, Finland 100-sekretariatet
Päivi Pirttilä, statsrådets kansli, Finland 100-sekretariatet

Oy SEK Ab
Hannele Borra
Jaakko Heikkinen
Mert Hirvonen
Joonas Holste
Aija Kaijärvi
Juuso Känkänen
Pirre Liukka
Heidi Penttinen
Jani Sand
Anna Tanner
Eini Vuorinen
Lasse Väänänen

I arbetet med att förbereda denna rapport åren 2017–2018 medverkade ett stort antal aktörer som skapade jubileumsåret, intressentgrupper och externa experter.

Bilagor:

- Bilaga 1 Plock ur programprojekt i Finland och utomlands
- Bilaga 2 Finland 100-sekretariatet 2013–2018
- Bilaga 3 Finland 100-jubileumsårets styrelse och arbetsgruppen som planerade förberedelserna inför Finland 100-jubileumsåret
- Bilaga 4 Finland 100-jubileumsårets delegation
- Bilaga 5 Finland 100-regionnätverkets regionkoordinatorer
- Bilaga 6 Företag som deltog i Finland 100-jubileumsårets samarbetsprogram för företag
- Bilaga 7 Finland 100-jubileumsårets budget
- Bilaga 8 Finland 100-statsunderstöden till programprojekt (på finska)
- Bilaga 9 Finland 100-regionnätverkets regionstöd till programprojekt (på finska)
- Bilaga 10 Förteckning över alla programprojekt som skrivit en beskrivning till webbplatsen för Finland 100 (på finska)
- Bilaga 11 Utländska staters hyllningar till Finland under Finland 100-jubileumsåret (på finska)
- Bilaga 12 Företag som var med i Finland 100-jubileumsårets program 100 finländska finesser (på finska)
- Bilaga 13 Projekt och gåvor till det hundraåriga Finland av företag som deltog i Finland 100-jubileumsårets samarbetsprogram för företag (på finska)
- Bilaga 14 Jubileumsårsprodukter av Finland 100-samarbetsföretagen (på finska)
- Bilaga 15 Statsunderstöden till regionutvecklings- och förvaltningsmyndigheter och städer för att stödja den regionala samordningen och programprojekten under hundraårsjubileet för Finlands självständighet (på finska)
- Bilaga 16 De huvudsakliga resultaten av Finland 100-uppföljningsundersökningen (Statistikcentralen) 2015–2018 (på finska)
- Bilaga 17 Information om de undersökningar som nämns i rapporten om Finland 100-jubileumsåret (på finska)

Bilagorna 1–7 är en del av den tryckta rapporten.
Bilagorna 8–17 finns på rapportens webbplats suomi100raportti.fi.

Stunder från jubileumsåret Finland 100

2011

Bild: Finland 100 / Suvi-Tuuli Kankaanpää

25.11.2011

Den första arbetsgruppen sammankallas

Statsrådets kansli tillsatte en arbetsgrupp som skulle planera förberedelserna av jubileet för Finlands 100-åriga statliga självständighet. Arbetsgruppen med fyra medlemmar hade som uppgift att utarbeta ett förslag om organiseringen och genomförandet av projektet för jubileumsåret samt dess kostnader.

2012

4.4.2012

Förberedelse av jubileumsåret in i budgeten

Regeringen avsatte 400 000 euro i statens budget för förberedelser av jubileumsåret för Finlands 100 år av självständighet under 2013–2016.

Bild: Statsrådets kansli

4.6.2012

Arbetsgruppens promemoria färdigställs

Arbetsgruppen som planerar förberedelserna av 100-årsjubileet lämnade in sin promemoria till statsrådets kansli. Promemorian lyfte fram jubileumsårets mångfald, beaktandet av olika perspektiv och medborgarnas deltagande. I promemorian gavs även namnförslag, varav ett var Finland 100.

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

21.12.2012

Anslag för förberedelser av jubileumsåret

Riksdagen godkände ett anslag på 100 000 euro för 2013 för att inleda förberedelser av jubileumsåret för Finland 100 år av självständighet 2017 på statsrådets kansli.

Bild: Statsrådets kansli

14.8.2013

Projektet för jubileumsåret för Finlands självständighet inleds

Projektet för självständighetens hundraårsjubileum inleddes officiellt då statsrådets kansli fattade ett tillsättandebeslut. 14.8.2013–31.1.2018 tillsattes som projektperiod. I beslutet togs fram riktlinjer för jubileumsårets mål, perspektiv och centrala sätt att genomföra projektet. Samtidigt gavs projektet namnet Finland 100. Samtidigt hade redan ett ökande intresse vaknat för jubileumsåret och olika instanser gav otaliga initiativ om att uppmärksamma jubileumsåret.

Bild: Statsrådets kansli

27.9.2013

Generalsekreteraren och sekretariatet inleder sitt arbete

Hannu Hyttinen, stadssekreterare vid Helsingfors stad, utnämndes till jubileumsårets generalsekreterare och han inledde sitt arbete den 14 oktober 2013 vid statsrådets kansli. Samtidigt började även sekretariatets arbete. Från och med den 1 september 2014 arbetade filosofie magister Pekka Timonen som generalsekreterare. Generalsekreteraren ledde genomförandet av jubileumsåret och svarade för förberedelser av beslutsärenden inför jubileumsårets styrelse och delegation.

Bild: Finland 100

15.11.2013

Finland 100-styrelsen utnämns

Statsrådets kansli tillsatte en styrelse för projektet för jubileumsåret Finland 100 år för mandattiden 15.11.2013–31.1.2018. Styrelsens ordförande var alltid statssekreteraren för den sittande statsministern. Finland 100-styrelsen sammanträdde sammanlagt 48 gånger under projektperioden.

Bild: Riksdagen

20.12.2013

Anslaget för 2014 godkänns

Riksdagen godkände för 2014 ett anslag på 1,1 miljoner euro för förberedelser av jubileumsåret för Finlands självständighet.

2014

11.9.2014

Delegationen sammanträdde för första gången

Finland 100-delegationen representerade 70 centrala organisationer i det finländska samhället. Under sin mandatperiod sammanträdde delegationen sammanlagt sex gånger och statsministern var dess ordförande.

Yhdessä

11.9.2014

Jubileumsårets tema blev *Tillsammans*

Finland 100-delegationen godkände på sitt möte *Tillsammans* som jubileumsårets tema. Samtidigt godkändes principerna för ordnande av jubileumsåret samt jubileumsårets logotyp och visuella uttryck.

19.12.2014

Anslag för 2015 godkänns och projektets totala finansiering 2013–2018 fastställs

Riksdagen godkände för 2015 ett anslag på två miljoner euro för förberedelserna av jubileumsåret för Finlands självständighet. Regeringen beslutade i planen för de offentliga finanserna (2016–2019) att förbereda sig inför finansieringen av arrangemanget av jubileumsåret. För att täcka kostnaderna reserverades enligt regeringens riktlinje sammanlagt 20 miljoner euro från och med 2013. I planen som utarbetades 2016 preciserades finansieringen till 19 miljoner euro. Riksdagen godkände anslaget varje år för åren 2016–2018.

2015

30.4.2015

Ansökan till jubileumsårets program öppnar

Ansökan till programmet för Finlands 100-årsjubileum var öppen i sammanlagt två och ett halvt år ända till slutet av oktober 2017. Under denna tid anslöts till jubileumsårsprogrammet, som blev det mest omfattande genom tiderna, upp till 5 000 programprojekt.

Bild: Statsrådets kansli / Sakari Piippo

21.10.2015

Förberedelsearbetet godkänns av delegationen

Finland 100-delegationen godkände på sitt möte en situationsöversikt över förberedelserna och en programdeklaration. Statsminister Juha Sipilä berättade att jubileumsåret för Finlands självständighet 2017 är ett betydelsefullt nationellt projekt och att medborgarna har höga förväntningar inför det. Ordföranden önskade även ett modigt handlande av delegationsmedlemmarna för att säkerställa att jubileumsåret lyckas.

1.12.2015

Kommunikation med allmänheten startar

Aktiv kommunikation om jubileumsåret för allmänheten inleddes på ett möte för medier och berörda parter i statsrådsborgen. Samtidigt publicerades den nya webbplatsen för jubileumsåret, kanaler i sociala medier öppnades och de första programprojekten presenterades.

Bild: Finland 100

4.2.2016

Företagssamarbete inleds

Enligt Tillsammans-temat önskade man även engagera näringslivet i jubileumsåret. Vid sidan av den öppna programverksamheten öppnades ett eget format för deltagande för kommersiella aktörer. Närmare 60 företag gick med i Finland 100-partnerskapsprogrammet som riktades till stora företag och 174 företag i 100 finländska finesser-programmet vars målgrupp var småföretag.

Bild: Finland 100

21.6.2016

Hallå, var är alla?

Den somriga Finland 100-videon spred sig som en midsommarbrasa över hela världen. Den roliga videon som visar hur man firar midsommar i Finland gav upphov till tusentals glada midsommarhälsningar till Finlandsvänner runt om i världen och förtjusta kommentarer om Finland. Under några dagar nådde videon en miljon visningar på Facebook.

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

Bild: Bright Finland Oy / Ralph Larmann

Bild: Finlands Nationalgalleri / Jukka Romu

23.9.2016

Om hundra dagar börjar jubileumsåret

För att markera att det är hundra dagar kvar till jubileumsårets början ordnades ett evenemang för intressentgrupper och medier på Finlandiahuset den 23 september 2016. Evenemanget hade över 200 deltagare från olika håll av Finland.

31.12.2016

Finland 100-invigningsfesten – jubileumsåret inleddes med raketer

Jubileumsåret för Finlands 100 år av självständighet inleddes mäktigt på olika håll av landet redan på nyårsafton 31.12.2016. Huvudevenemanget, Finland 100-invigningsfesten, ordnades vid Tölövisken och på Medborgartorget i Helsingfors, där en folkfest som tog en hel dag nådde sin kulmen i ett enormt uteparty och ett magnifikt fyrverkeri vid midnatt.

6.1.2017

Nationalskatter åkte landet runt

I Lappland inleddes jubileumsåret på Rovaniemi konstmuseum som visade Ateenums ambulerande utställning Historier inom finsk konst. Utställningen bestod av såväl kända klassiker som verk som ställts ut mer sällan bland annat av Edelfelt och Gallen-Kallela. Utställningen flyttade sedan vidare till konstmuseerna i Uleåborg och Kuopio.

9.1.2017

Blåvita Finland 100-produkter tog över affärshyllorna

I och med jubileumsårets företagsprogram uppstod hundratals officiella Finland 100-produkter som blev mycket populära. Varannan finländare skaffade sig någon Finland 100-produkt, och de väckte även mycket diskussion. Gemensamt för alla produkter var en bakgrund, en historia och en samhällelig gärning med anknytning till Finland.

2017 Februari

Bild: Nationalbalett / Mirka Kleemola

27-29.1.2017

Snödrotsningen dansade på Danmarks kungliga balett

Nationalbalettens dansare besökte Danmark den 27–29.1.2017 och satte upp succéverket Snödrotsningen. Verket som skapats av nationalbalettens konstnärliga ledare Kenneth Greve utgår från Hans Christian Andersens saga med samma namn. Besöket var en av de internationella höjdpunkterna under Finlands 100-årsjubileum. Baletten framfördes fyra gånger på scenen för Danmarks kungliga balett.

Bild: Finland 100

6.2.2017

Samernas nationaldag firades i Enare

I Enare ordnades flera festligheter för att fira samernas nationaldag. Sameområdets utbildningscentral, gymnasiet Ivalon lukio och grundskolorna i Enare kommun ordnade ett gemensamt FinlandSápmi 100+100-evenemang i Sajos. Förutom det självständiga hundraåriga Finland firades under 2017 även 100-årsjubileet för den första samekonferensen.

Bild: SHL / Tiia Willman

22.2-5.3.2017

VM i skidsport ordnades i Lahtis

Finlands jubileumsår erbjöd fantastiska upplevelser och ett unikt utbud av internationella tävlingar på toppnivå samt olika idrottsevenemang. VM i skidsport som ordnades för sjunde gången på Salpausselkä var ett av de största publikevenemangen under 2017.

2017 Mars

Bild: Statsrådets kansli / Laura Kotila

8.3.2017

För jämställdhet

Med anledning av jubileumsåret offentliggjorde statsrådets kansli jämställdhetspriset. Priset delas ut vartannat år i syfte att främja den internationella jämställdheten och jämställdhetsdiskussionen. Beloppet är 150 000 euro. Det första priset delades ut till Tysklands förbundskansler Angela Merkel i mars 2018. Evenemangen i anslutning till priset genomförs i samarbete med Tammerfors stad.

2017 April

Bild: Kjell Svenskberg / Fotofabriken

11.3.2017

Spegling – 100 år av finlandssvensk musik

Svenska kulturfonden ordnade den 11 mars en konsert för att hedra det hundraåriga Finland. Med konserten ville man tacka dem som arbetar frivilligt för att främja det andra inhemska språket. På konserten uppträdde över 200 artister, sångare och dansare.

Bild: Niina Mäenpää

8.4.2017

Zigenarmusikens kungar och drottningar

För att fira romernas nationaldag ordnades jubileumskonserten Sata vuotta yhteistä elämää (Hundra år av ett gemensamt liv), bereh tsetano dziviba. Konserten lyfte fram romernas och majoritetsbefolkningens gemensamma historia i det självständiga Finland. Majoritetsbefolkningen och romerna har levt sida vid sida i århundraden och har tillsammans byggt upp vårt gemensamma fosterland.

Bild: Olli Sulin

18.4.2017

Åbo fattade ett beslut om att grunda ett historiskt museum

Åbo stadsfullmäktige beslöt att bygga ett upplevelsebaserat historiskt museum för att fira jubileumsåret. Även i andra städer fattades beslut om olika gåvor åt det hundraåriga Finland. Vanda skyddade 124 hektar skog runt om i staden och Esbo firade Finland med hundra utfästelser för hållbar utveckling.

Bild: Republikens presidents kansli / Matti Porre

27.4.2017

Nationella veterandagen firades tillsammans

Huvudfesten för den nationella veterandagen ordnades på Lahtis idrotts- och mässcentrum den 27 april 2017. Under jubileumsåret påminde veterandagens tema Sinun – Din om allas gemensamma fest. I evenemanget deltog 2 500 gäster.

27.4.2017

Det visuella uttrycket för Finland 100 belönades med Årets Bästa

Jubileumsårets visuella uttryck belönades i Finlands främsta tävling inom kreativ design. Det visuella uttrycket för Finland 100 fick Kultahuippu-priset i Årets Bästa-tävlings identitetsserie.

Bild: Statsrådets kansli / Laura Kotila

4.5.2017

I Borgå diskuterades demokratin framtid

I Borgå skapades historia i anknytning till statsrådet, då Finlands regering under ledning av statsminister Juha Sipilä samlades på statsrådets sammanträde samt på regeringens överläggning inför publik för första gången på hundra år. Temat för finansutskottets sammanträde och regeringens överläggning som hölls efter det allmänna sammanträdet var utvecklingen av den finländska demokratin.

Bild: Framtidens grän

12.5.2017

Över 50 000 träd planterades för att fira Finland

För att fira jubileumsåret Finland 100 planterades i Finland och över hela världen över 50 000 träd. I Brunnsparken i Helsingfors växer Självständighetsgranen som planterades 1917. Under 1967 planterades för att fira det 50-åriga Finland över 30 000 Gårdsgrenar som vuxit av Självständighetsgranens frön. Under hundraårsjubileet för självständigheten förde projektet Framtidens grän samma tradition vidare.

18.5.2017

Jubileumsmyntet väckte uppståndelse

Myntverket i Finland gav ut flera olika Finland 100-jubileumsmynt under året. Det första myntet i jubileumsmyntserien Självständighetens årtionden som gavs ut på våren väckte stor uppståndelse på grund av sitt bildmotiv, och myntserien drogs tillbaka. Exemplar av alla utgivna mynt har sparats på Nationalmuseet.

2017 Juni

Bild: Anu Leppänen

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

Bild: SIM / Tuomo Salonen

Bild: Jussi Niukkala

20-21.5.2017

Hästarna travade till Brunnsparken

Aktörer inom hästbranschen ville under jubileumsåret påminna om det trogna arbetsdjurets viktiga roll i samhällets historia genom att göra hästarna synliga i staden och under evenemanget samt föra dem nära människorna. Möjligheternas häst-projektets huvudevenemang Hästar i Brunssan samlade 45 000 besökare till Brunnsparken i Helsingfors, där man presenterade hästar och hästhushållning åt stadsborna ur många perspektiv.

1.6.2017

De nordiska statscheferna gratulerade hundraåringen

De nordiska ländernas statschefer anlände till Helsingfors för att fira Finlands hundra år av självständighet. Besöket var historiskt eftersom en motsvarande sammankomst endast har skett en gång tidigare i Finland, år 2002. Tusentals åskådare samlades för att följa de älskade grannarnas besök i ett ombyttigt sommarvader i Helsingfors.

9.6.2017

Flyguppvisning över Helsingfors

I början av sommaren bjöds på en spektakulär kavalkad av flygplan, då Finlands flygmuseum med sina samarbetspartner ordnade ett gratis evenemang för allmänheten i Brunnsparken. Flyguppvisningen knöt ihop luftfartens historia, nutid och framtid och visade upp den finska luftfartens klassiker, nutid och det kommande.

9.6.2017

Den inhemska operan blomstrade under jubileumsåret

Upp till över tio finska operor hade sina premiärer under jubileumsåret. Operan som skrevs om marskalk Mannerheim som vann omröstningen Den största finländaren genom tiderna hade sin premiär på Ilmajoki musikfestspel, och i Åbo framfördes en opera som varit länge försvunnen och som utgår från Kalevala.

Bild: JP Hion

Bild: Forststyrelsen / Erkki Ollila

Bild: Finland 100

Bild: Åbo stad/ Jukka Hesselgren

9–10.6.2017

Finland firades i Estland

Det hundraåriga Finland firades på andra sidan viken under ett helt veckoslut. På Frihetstorget i Tallinn ordnades en stor konsert med de båda ländernas mest älskade artister. I Maarjamäe slott öppnades en utställning om Finland och i en lekfull tävling avgjordes vilket lands statsledning som är bättre i fotboll.

17.6.2017

Hossa blev Finlands 40:e nationalpark

Finlands 40:e nationalpark grundades för att fira hundraårsjubileet i Hossa i Suomussalmi, Kuusamo och Taivalkoski kommuner. I invigningen av nationalparken deltog 4 200 personer och det fanns olika slags program såväl för familjens minsta som erfarna friluftsmänniskor. Den officiella ceremonin ordnades i Suomussalmi på stranden till Huosilampi.

10–14.7.2017

På Finlandsarenan hörsammades önskemål om ändringar

På jubileumsårets diskussionsevenemang Finlandsarenan i Björneborg diskuterades det hundraåriga Finland ur olika perspektiv. Evenemangets främsta samarbetspartner var Finland 100 och den evangelisk-lutherska kyrkan som samma år firade 500-årsjubileet av reformationen. Finlandsarenan slog sitt besöksrekord under jubileumsåret.

13–24.7.2017

Stora segelbåtar anländer till Åbo och Kotka

Det internationella ungdomsseglingsevenemanget Tall Ships Races förde med sig ståtliga segelbåtar till hamnarna i Kotka och Åbo. För att fira Finlands hundraårsjubileum erbjöd städerna 100 ungdomar möjligheten att delta i seglatsen. I Åbo hade evenemanget upp till 544 000 och i Kotka 355 000 besökare.

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

24-26.8.2017

STHLM/SUOMI tog över Stockholm

Firandet att det hundraåriga självständiga Finland fyllde Kungsträdgården i Stockholm under det sista veckoslutet i augusti. STHLM/SUOMI-festivalen erbjöd mångsidigt program för hela familjen, kända artisters uppträdanden och paneldiskussioner. Evenemanget ordnades av Finlands ambasad i Stockholm inklusive samarbetspartner.

Bild: Yhteismaa / Pirita Särnä

25-27.8.2017

Veckoslutet Tillsammans

Alla tiders evenemangssommar nådde sin kulmen i slutet av augusti, då veckoslutet Tillsammans firades i Finland med tusentals evenemang. Under veckoslutet dansade man på torgen, åt tillsammans, tillbringade tid i naturen och spexade. Tillsammans-veckoslutet firades även på andra håll i världen.

Bild: Finland 100 / Johan Lindholm

30.8.2017

Naturgåvor till Finland

För att fira jubileumsåret skänkte Fiskars, det äldsta företaget i Finland, en cirka 40 hektar stor park så att finländarna kan använda den under de följande hundra åren. Dagmarsparken ligger i Raseborg. Under jubileumsåret grundades i Finland dessutom 170 nya naturskyddsområden. Detta var resultatet av projektet Min naturgåva till hundraåringen.

Bild: Finland 100 / Sara Vihavainen

22.9.2017

Det hundraåriga Finland firades i Sankt Petersburg

I Sankt Petersburg ordnades ett spektakulärt firande av det hundraåriga Finland. Under evenemanget invigdes det finsk-ryska kulturforumet, och Finlands och Rysslands statsministrar mötte varandra.

2017 Oktober

2017 November

Bild: Veikko Somerpuro

26–27.9.2017

Helsinki Challenge presenterade sig i Bryssel

Helsinki Challenge är en vetenskapsbaserad idé tävling som kombinerar vetenskap och problemlösning. I tävlingen undersökte mångprofessionella team åtgärder för att lösa stora utmaningar i världen och att bygga upp framtidens välbefinnande.

Bild: Vuosisadan kulttuurigaala

18.10.2017

Jean Sibelius valdes till Århundradets kulturperson

Århundradets kulturgala firade finsk kreativitet genom att prisbelöna betydelsefulla kulturgärningar och -skapare under självständighetens tid. På galan som ordnades i Åbo firades finsk kreativitet från dess begynnelse ända till modern tid utan att förglömma framtidsvisioner. Jean Sibelius valdes till Århundradets kulturperson.

Bild: Tommi Hynynen

27.10.2017

Den nya Okänd soldat på vita duken

Jubileumsåret till ära gjordes av Väinö Linnas roman Okänd soldat en ny, tredje filmversion. Versionen som regisserades av Aku Louhimies uppstod av behovet att berätta historien för yngre generationer på ett språk och en visuell värld som är bekant för dem.

Bild: Statsrådets kansli / Markku Lempinen

7.11.2017

Finlands väg till självständighet-seminarium

På Statsrådets kanslis seminarium Finlands väg till självständighet gick man igenom Finlands resa från maktlagen till självständighetsdeklarationen. Statsminister Juha Sipilä höll öppningsanförandet på seminariet som ordnades på Ständerhuset.

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

15.11.2017

Riksdagen firade hundra år av demokrati

Riksdagen förklarade sig vara den som utnyttjar den högsta makten i Finland den 15 november 1917. Bemärkelsedagen till ära ordnades i riksdagen ett jubileumsseminarium med demokrati som tema samt en prisutdelning för 100visio-tävlingen som riktades till skolorna.

Bild: Statsrådets kansli

30.11.2017

Det nationella minnesmärket över vinterkriget avtäcktes

Till ära av det hundraåriga Finland avtäcktes den 30 november på Kaserntorget i Helsingfors ett nationellt minnesmärke över vinterkriget. Med minnesmärket ville Finland hedra det arbete som veteranerna och alla som deltagit i krigsinsatserna gjort. Minnesmärket formgavs av bildhuggaren Pekka Kauhanen och projektet initierades av Vinterkrigsföreningen rf.

Bild: Statsrådets kansli

2.12.2017

Den nationella Finland 100-festen erbjöd en kulturupplevelse

Jubileumsåret Finland 100 år nådde sin kulmen i en officiell, nationell fest som ordnades i Uleåborg. Till den unika kulturupplevelsen hade bjudits in 1 200 gäster från olika håll av Finland och som hade bidragit till att bygga jubileumsåret.

Bild: Statsrådets kansli

4.12.2017

Statsrådet samlades till ett jubileumssammanträde

Den 4 december 2017 var det exakt hundra år sedan Finlands senat, det vill säga landets regering, gav Finlands självständighetsförklaring. För att fira stunden samlades statsrådet under ledning av statsminister Juha Sipilä till ett jubileumssammanträde. Också representanter för 1917 års senatorers, dvs. självständighetssenatens, släkter samlades i Statsrådsborgen för att fira den historiska dagen.

Bild: Luminous Finland 100 / Christopher Lund

4-5.12.2017

Saana-fjället lystes upp för att fira självständighetsdagen

För att fira jubileumsåret gjordes Saana-fjället till ett helt unikt ljuskonstverk. Storleken på det område som lystes upp uppgick till enorma 2,5 miljoner kvadratmeter, och inget liknande verk har någonsin genomförts i hela världen. Ljuskonstverket Saana var det första genom tiderna som syntes samtidigt i tre länder – i Finland, Sverige och Norge.

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

5.12.2017

Riksdagens jubileumsår kulminerade i ett jubileumsplenum

Riksdagens jubileumsår kulminerade i ett jubileumsplenum, och i samband med det offentliggjordes även riksdagens jubileumsbeslut. Riksdagen beslöt att stödja barnens välbefinnande och jämlika utveckling med en aktiedonation på 50 miljoner euro till Stiftelsen för självständighetsjubileets barnfond.

Bild: Statsrådets kansli / Lauri Heikkinen

5.12.2017

Barnen firade självständighetsdagen på Ständerhuset

Över 500 skolelever firade självständighetens hundraårsjubileum på en mottagning på Ständerhuset i Helsingfors med statsminister Juha Sipilä som värd. Till festen hade bjudits in två tioåriga barn från varje kommun i Finland. Självständighetsdagsfesten ordnades av Mannerheims barnskyddsförbund, Barnombudsmannen och organisationen för Finland 100 år vid statsrådets kansli.

Bild: Statsrådets kansli

5.12.2017

Hundraårsjubileet inleddes med att hissa hundra flaggor

Firandet av hundra år av Finlands självständighet inleddes redan på självständighetsdagens afton den 5 december. Förfester och evenemang ordnades på olika håll av Finland, och blåvit festbelysning tändes runt om i världen. Firandet inleddes officiellt på Salutorget i Helsingfors, dit cirka 20 000 personer kom för att se när den finska flaggan hissades.

Bild: Savon Sanomat / Tapani Hartikainen

6.12.2017

Självständighetsdagens parad marscherades i Kuopio

Försvarmaktens traditionella självständighetsparad ordnades i Kuopio. I paraden deltog cirka 1 100 personer från försvarmakten samt från veteran-, reservist- och försvarsföreningar. Temat var Försvaret tillhör alla.

Bild: Finland 100

6.12.2017

Självständighetsdagen firades runt om i världen

Det hundraåriga Finlands födelsedag firades i hemmen och städerna runt om i Finland och överallt i världen. I Finland inleddes självständighetsdagen med gudstjänster samt hedersvakter vid hjältegravar. Ute i världen uppmärksammades Finland genom blåvit belysning av kända platser. Dagen och samtidigt hela jubileumsåret för Finlands självständighet avslutades med ett Finland 100-jubileumsfyrverkeri i takt med Finlandiahymnen.

Bild: Finland 100 / Leena Koskela

31.1.2018

Finland 100-styrelsen och delegationen avslutade sin verksamhet

Mandatperioden för styrelsen och delegationen för jubileumsåret Finlands 100 år av självständighet upphörde enligt tillsättningsbeslutet.

12.4.2018

Resultat av Finland 100-jubileumsåret offentliggörs

Statistikcentralen gjorde en undersökning om Finland 100-jubileumsåret i sex steg åren 2015–2018. Resultaten av undersökningens sista del offentliggjordes. Finländarna ansåg att jubileumsåret var lyckat och att den haft stor inverkan på det finländska samhället. Totalt 93 procent av finländarna var nöjda med jubileumsårets genomförande och 77 procent ansåg att det var viktigt att ha deltagit i jubileumsåret. De svarande upplevde att känslan av samhörighet ökat och att självständigheten fått en djupare innebörd.

5.6.2018

Finland 100 belönades med ProComs pris för årets kommunikationsbragd

Branschorganisationen för kommunikationsproffs ProCom rf. utsåg Finland 100-jubileumsåret till årets kommunikationsbragd tack vare projektets delaktighetsskapande kommunikationsstrategi. Enligt juryn skapade Finland 100-jubileumsåret gemenskap bland finländarna och gav landets image i utlandet ett fräscht lyft. Jubileumsårets kommunikation uppmärksammades redan i maj i den internationella kommunikationstävlingen SABRE Awards EMEA. Finland 100 utsågs till ett av finalistbidragen i kategorin "Nordics".

14.6.2018

Prisregn i MTL:s kommunikationstävling

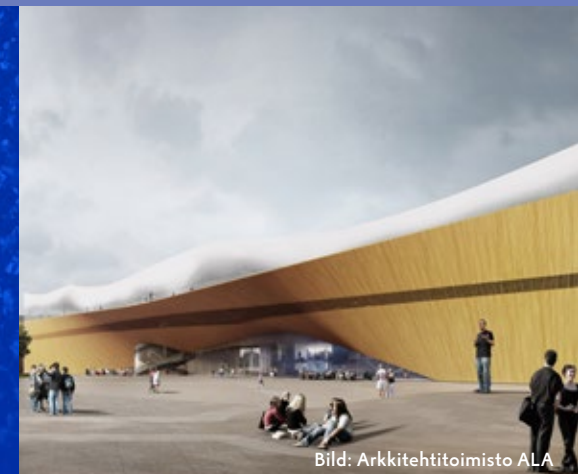
De bästa exemplen på kommunikation i Finland belönas i den årliga tävlingen Finnish Comms Awards, som ordnas av förbundet för marknadsföring, teknik och kreativitet MTL. Finland 100 tog hem priserna i kategorierna för strategisk kommunikationskonsultering och årets kommunikationssatsning 2018. Dessutom fick Finland 100-jubileumsårets generalsekreterare Pekka Timonen titeln för årets talesman. I tävlingen i år deltog ett rekordantal bidrag, sammanlagt 101 bidrag från 19 olika kommunikationsbyråer.

25.9.2018

Finland 100-slutrapporten färdigställs

I början av 2018 insamlades en stor mängd jubileumsinformation från Finland och världen. Dessutom genomfördes flera undersökningar och utvärderingar om jubileumsårets effekter. Finland 100-rapporten gavs ut 25.9.

5.12.2018

Centrumbiblioteket Ode slår upp dörrarna

Det nya centrumbiblioteket Ode, som är ett gemensamt jubileumsårsprojekt för hundraårsjubileet av Finlands självständighet, Helsingfors stad och finska staten, öppnas för allmänheten dagen före Finlands 101 självständighetsdag. Invigningen av centrumbiblioteket fortsätter den tradition av firande dagen innan självständighetsdagen som infördes under självständighetens hundraårsjubileum.

Axplock ur Finland 100-programmet i Finland och i världen

Finlands hundraåriga självständighet firades med det mest omfattande programmet genom tiderna. Programhelheten som spred sig runt om i världen till över hundra länder bestod av 5 000 projekt samt 170 000 evenemang och tillställningar som ingick i programprojekten. Programmet lyfte fram såväl historia, nutid som framtid. Här följer axplock ur den enorma helheten i Finland och i världen.

Finlands styrkor presenterades och främjades

I flera internationella utredningar har Finland lyfts fram som världsledande. Under jubileumsåret ville man lyfta fram detta budskap, men även se till att det finska samhällets styrkor, såsom jämställdhet, yttrandefrihet, rättsstaten, utbildning och demokratin är starka även i framtiden.

I slutet av mars firades *Finland 100-demokratiaveckorna*, och under dessa ordnades bland annat flera medborgarråd samt gavs ut ställningstaganden och undersökningar som gällde demokratis framtid. Veckorna avslutades med ett jubileumsseminarium som ordnades av justitieministeriet den 30 mars. På seminariet utdelades justitieministeriets *demokratipris* med partnerskap som tema samt finansministeriets *demokratiutmärkelse*. I *Demokratis öde*-projektet söktes med hjälp av en essäsamling, medborgarforum och en tv-dokumentär svar på frågan hur det går för demokratin nu och i framtidens Finland. *Allas val* däremot var en serie med valpaneldiskussioner som turnerade i Finland i mars och som lyfte fram aktuella frågor som gäller alla kommuninvånare, utan att förglomma temana mångkulturalism och jämlikt deltagande.

Haaga-Helias projekt *100-vuotias Suomi: sananvapauden kirkimaa* (100-åriga Finland: världsledande i yttrandefrihet) utmanade finländarna att med hjälp av journalistik och humor se hur viktigt det är med ett konstruktivt debattklimat och respekt för andras yttrandefrihet för gemensam framgång. Projektet bestod av en nättidning, en turné till tolv städer samt en bok som samlade ihop dessa.

Kvinnorganisationernas Centralförbunds *100 jämställdhetsgärningar* bidrog till ett välmående och hållbart Finland även under de följande hundra åren. I projektet genomförde organisationer, företag, kommuner och andra aktörer nya, praktiska gärningar för att främja jämställdhet mellan könen. Syftet med *WOW – Women Of The World*-projektet var att öka känslan av gemenskap, utveckla nya möjligheter och skapa synergi för att

öka jämställdhet mellan könen. En festival för jämställdhet, *WOW – Tasa-arvon festivaali*, ordnades i Tammerforshuset i mars. *Finland 100 – i regnbågens färger* synliggjorde sexuella och könsminoriteters (HBTIQ) historia och nutid i Finland. I detta kultur-, konst- och kommunikationsprojekt samlades även in ny information om minoriteternas liv.

Även säkerhet lyftes fram som en finsk styrka. Jubileumsprojektet *Sov tryggt* som pågick hela året sammanförde för första gången alla centrala aktörer inom området: myndigheter, organisationer, företag och medborgare. Projektet bestod av en serie evenemang och seminarier i hela Finland.

Naturen och finländskheten i centrum

Det ordnades rikligt med projekt med anknytning till perspektivet finländsk identitet och finskt landskap. Naturens betydelse för finländarna framhövdes under jubileumsåret, eftersom upp till vart femte programprojekt på något sätt gällde skogar, sjöar, havet, finska djur och växter eller den övriga naturen. Under jubileumsåret inrättade man nya naturskyddsområden, riktade medel till skydd av Östersjön, planterade träd och njöt av konserter och utställningar med naturtema. Under veckoslutet Tillsammans den 26 augusti skapades även historia, då Finland som det första landet i världen hissade flaggan för naturen.

I sin kampanj *Finlands 100 naturpärlor* uppmuntrade Finlands naturskyddsförbund att komma med idéer, testa och skydda 100 nationellt betydande platser som man vill lämna i arv åt kommande generationer. Syftet med många projekt var även aktiva åtgärder som förbättrar miljön. Detta gällde till exempel kampanjen *100 suomalaista vesistötekoa* (Hundra gärningar för våra vatten) som lyfte fram medborgarnas gärningar för att skydda vatten. I Finlands 4h-förbundets och -föreningarnas jubileumsprogram ingick *restaurering av 4H-skogsdungar* och *anläggning av nya Finland 100 år 4H-skogsdungar*.

Bild: Riksdagen / Hanne Salonen

Bild: Terjo Peltola

Framtidens gran-projektet inbjöd samhällets olika instanser att plantera granar runt om i Finland. I projektet deltog enskilda medborgare, utlandsfinländare, skolor i Finland och i världen, företag samt Finlands beskickningar. I tiotals länder från Finland till Indonesien planterades totalt 50 000 framtidens granar.

Finländarna ville även fira sitt hundraårsjubileum med sina djurvänner. Som resultat av den populära omröstningen utsågs även en nationalfjäril bland de finska nationaldjuren. Dessutom fick åtminstone hundar, katter, hästar, björnar och fiskar egna projekt i jubileumsårets program. *Haukku-ottelu 2017*, en tävling för finska spetsar ordnades i Tervo i oktober. Yles kampanj *En miljon fågelholkar* som blev enormt populär erbjöd fåglarna 1,3 miljoner nya hem i träden och vid väggarna i Finland. *Möjligheternas häst*-helheten lyfte fram finnhästen och gjorde de trogna ridhästarna och arbetshästarna synliga i byar, städer och under evenemang och förde dem nära människorna för att påminna om hästarnas viktiga roll i vårt samhälles historia och nutid.

Bild: Forststyrelsen / Anne Huhta

Bild: Finland 100-satellit

Bild: 4H-järjestö

Bild: Tapahtumantekijät / Otto Turunen

Bastu är en väsentlig del av finländskhet – därför var det också naturligt att bastun fick en central roll i Finland 100-programmet. Under jubileumsåret värmdes man bastu i Finland och i världen. Ett av bastuprojekten var *100 mobila bastun i parad* som samlade ihop bastuvänner och ägare av mobila bastu till Teuva centrum i slutet av juli. Projektet *Finlands hundraåriga bastu* presenterade bastu som är minst hundra år gamla och som fortfarande används i hela Finland genom deras berättelser och historia.

Förutom traditionella perspektiv undersöktes finländskheten och den finländska identiteten även ur nya perspektiv. En viktig fråga var hurdan finländskheten är under 2017. Projektet *Suomalaisuutta uudelleenmäärittelemässä* (Omdefiniering av finländskhet) beskrev den föränderliga finländskheten i två skeden: Sommarturnén *Satunnaiset suomalaiset* (Enstaka finländare) utgjorde en forskningsresa till Finland år 2017 och under höstens skolturné diskuterades med elever på andra stadiet om begrepp, stereotypier, påståenden och myter som gäller finländskhet.

Gärningar för framtiden

Aalto-universitetets *Finland 100-satellit* lyfte firandet av det hundraåriga Finland till nya sfärer. Förutom att själva satelliten blev färdig låg i fokus även en utställningslastbils besök på olika håll av Finland. I lastbilens utställningsutrymme fick finländarna åka på en unik rymdresa, där man bland annat fick bekanta sig med norrsken.

Under jubileumsåret skapades även utbildningens framtid. Syftet med projektet *100 Koulua/ HUNDRED* var att bidra till att Finland skulle vara ett exempel inom undervisning även i framtiden. I projektet samlades från olika håll av världen över hundra innovationer som förnyar skolan. Det man lärde sig och de bästa metoderna blev en gåva för alla lärare i hela världen. I september samlade *Dare to Learn*-inlärningsevenemanget ihop människor som inspireras av inläring och kommer från olika områden. Det erbjöd deltagarna en ny slags interaktiv arena, där man tillsammans byggde en bättre framtid för inläring. Undervisnings- och kulturministeriet däremot ordnade i början av december det högklassiga jubileumsseminariet *Bildning och kultur* om bildningens och kulturens betydelse i vår historia och särskilt i framtiden.

Den vetenskapsbaserade idétävlingen *Helsinki Challenge* som genomfördes i samarbete av tio finländska universitet sökte under jubileumsåret lösningar för Finlands och hela världens bästa. Syftet med tävlingen var att skapa lösningar för stora, globala utmaningar och att bygga upp framtidens välbefinnande. Tävlingens teman; människan i förändring, en hållbar planet och den urbana framtiden utgick från FN:s mål om hållbar utveckling. I det internationella *World Circular Economy Forum 2017* som ordnades av Sitra i juni däremot presenterades världens bästa lösningar för den cirkulära ekonomin.

I Finlands framtid har även bioekonomin en viktig roll. Vetenskapsutställningen *Bioaika* som genomfördes av Forststyrelsens vetenskapscentrum Pilke turnerade med en lastbil i skolor och på olika evenemang runt om i Finland. I december 2017 överlämnades finländska ungdomars önskemål om vår biotid till beslutsfattare i Finland.

Ung företagsamhet rf:s *Våga vara företagsam*-final lyfte fram hundra berättelser om ungdomars företagsamhet och samtidigt om framtidens Finland. *Startup Refugees* däremot ville ge ett uppsving åt det hundraåriga Finland genom att utnyttja asylsökandenas humankapital och sammanföra det med finsk företaganda med hjälp av ett omfattande och riksomfattande nätverk som stöder entreprenörskap och sysselsättning.

Blickarna mot det hundraåriga Finlands historia

Hundra år som en självständig stat är en passande tidpunkt för en nation att betrakta sin historia och tänka över vad man har gjort och hur man kommit till denna stora födelsedag. Temat är intressant och om det vittnar bland annat att under 2017 ökade antalet besökare på finska museer med totalt 400 000 personer.

Historiens vingslag hördes på många sätt i jubileumsårets program. Tio-tals sällskap, bygemenskaper och föreningar inspirerades att ge ut olika slags historiker och memoarer. På tusentals sidor bevarades en otrolig mängd av Finlands historia, hembygdskunskap och finska handlingar under hundra år. Temana varierade från bland annat krigsberättelser, byskolor och betydelsefulla hus till hästar, föreningar och evakueringsresor.

Nya fakta- och jubileumsböcker gavs ut allt från uppkomsten av arktisk politik till Finlands kulturhistoria och från Commodore 64 till den finska gastronomins historia. Jubileumsböckerna presenterade till exempel finskt dockhemsbyggande, ånglok och traditionella maträtter. Trafikverket publicerade sin egen översikt om hundra år av väghistoria.

Nationalarkivet deltog i firandet av Finlands 100-årsjubileum genom att ordna utställningsserien *Pro Finlandia* som betraktade utvecklingen som ledde till Finlands självständighet ur internationell synvinkel. Konferensen *Reformernas och revolutionernas Finland och Europa* som ordnades av Finska Historiska Samfundet betraktade det första världskrigets politiska, kulturella och samhälleliga verkningar med fokus på de nya nationalstaternas, såsom Finlands, självständighet.

Skratta eller dö blickade liksom många andra projekt mot inbördeskriget 1918. Berättelsen, som utgår från verkliga händelser, genomfördes under jubileumsåret som en pjäs och en långfilm som regisserades av Heikki Kujanpää. I hopp om en ny rättegång sätter dödsdömda röda fångar ihop en komisk pjäs för att roa sina vakter.

Finlands presidenter var i högsta grad med i jubileumsårets program, både som aktiva aktörer och som inspirationskällor. En särskild roll i programprojektens innehåll fick marskalk Mannerheim, då 150-årsminnet av hans födelsedag firades samma år. I juni hade *Mannerheim-operan* som komponerades av Tuomas Kantelinen sin premiär på Ilmajoki musikfestspel. I oktober däremot hade den historiska pjäsen *Mannerheim ja saksalainen suudelma*, (Mannerheim och den tyska kyssen) sin premiär. Pjäsen öppnade nya perspektiv på de verkligt farliga åren i Finlands historia och landets bestående beroendeförhållanden till två stormakter.

Kekkonen, som var en central statsman under Finlands självständighet, fick äntligen sin livshistoria skildrad på tv. Den dokumentariska faktaprogramserien återspeglade genom Kekkonens liv hela det finländska samhällets utveckling från 1917 ända till 2000-talet.

Även de senaste åren inom Finlands historia inspirerade dem som deltog i att skapa jubileumsåret. I artikelserien *Digitaalinen Suomi* (Det digitala Finland) beskrev personer som haft nyckelpositioner i den digitala revolutionen dess utveckling och utvärderade hur Finland lyckats huvudsakligen med hjälp av internationell jämförelse. Musei- och vetenskapscentret Luuppi utställning *Näytönpaikka pohjoisessa piilaaksoissa* (Hajpen i det arktiska Silicon Valley) däremot berättade om de livliga årtiondena för informations- och kommunikationsteknologin i Uleåborgsregionen genom att kombinera fakta och fiktion.

Presenters till födelsedagsbarnet

Till födelsedagen hör presenter. Då Finland fyllde hundra år skänkte många privatpersoner och samfund sin tid, sin kompetens eller något konkret som de gjort eller ägt till Finland – inte emellertid till staten, utan i praktiken var mottagarna oftast andra finländare.

Ari Savikko startade i Muonio *Finlands Fiskbibliotek* som en present till det hundraåriga Finland. Samlingen innehåller nästan alla fiskböcker

Bild: Heikki Hepoaho

Bild: Sitra / Alexander Zach

Bild: Jussi Niukkala

er som publicerats i Finland ända sedan 1730, och i databasen finns över 22 500 böcker eller skrifter, vilket gör det till en skattkammare för forskare, samlare och dem som är intresserade av temat.

Finlands 40:e nationalpark Hossa öppnades i juni som en gåva till finlän-darna. Miljöministeriets kampanj *Min naturgåva till hundraåringen* däremot inbjöd markägare att inrätta privata naturskyddsområden för att fira jubileumsåret för Finlands självständighet. Genom jubileumsårets kampanj kunde privatpersoner, företag, kommuner, församlingar, stiftelser och föreningar ge en gåva till det hundraåriga Finland. Staten deltog i kampanjen genom att inom ramen för kampanjens mål skydda en markyta som motsvarade de privata deltagarnas områden.

Finska kulturfonden däremot firade jubileumsåret för vår självständighet med det största projektet i sin historia: fonden inklusive sina partner förde alla åttaklassare på högstadiet till konstinstitutioner från och med hösten 2017. Syftet med *Konsstestarna*-projektet var att få ungdomarna att uppleva även sådan konst som många annars inte skulle bekanta sig med.

Finländska fallskärms hoppare gav hundraåringen en gåva som fick det att gå runt i huvudet, finskt rekord i fallskärms hoppning. Rekordet i formationshoppning genomfördes av 80 hoppare i augusti.

Små och stora gemensamma stunder

Hundraårsjubileet för Finlands självständighet firades med otaliga olika mindre och större Finland 100-stunder som förde samman finländare och Finlandsvänner. Gemensamma stunder tillbringades på kör- och idrottsevenemang, på föreningars, byars och stadsdelars Finland 100-sammanträden samt på sommarens stora evenemang och olika slags självständighetsfester.

Storkonsertverket *Kainuugaala* som ordnades på självständighetsdagens afton var en av de viktigaste händelserna i Kajanaland under jubileumsåret. Under konserten uppträdde sammanlagt 200 sångare, en orkester på cirka 50 personer och 201 dansare för en publik på tusen personer. I Ylihärmä ordnades i slutet av november Finlands 100-årsfödelsedagskalas som var avsett för hela familjen, *Suami 100 vuotta – Pirä hualta!* (Finland 100 år – ta hand!). Andelslaget *ItäMaitos husmorskvällar (Emäntien illat)* ordnades i oktober på tio olika evenemang, där man firade husmödrar som upprätthållare och utvecklare av landsbygden samt skapare av gemenskap i det självständiga Finland. Firandet skedde via bordsdiskussioner och i bastun.

Under året ordnades även flera storevenemang, bland annat idrottstävlingar på toppnivå såsom *VM i skidsport* i Lahtis samt *EM i basket* i Helsingfors. Ett av jubileumsårets viktigaste publikenemang var *The Tall Ships Races – Stora segelbåtar i Finland 2017* som ordnades i Kotka och Åbo och fick nästan en miljon åskådare.

Fenomen i jubileumsårets program – från stickfeber till sång

Jubileumsåret blev som en helhet ett fenomen, men i Finland 100-programmet uppstod även mindre fenomen som finlän-darna deltog i med en överraskande entusiasm och volym. Dessa var förutom den redan tidigare nämnda naturen även olika former av att göra gott, musikens, särskilt sångens och dansens starka andel i programmet, otaliga sport- och idrottsevenemang samt stickning.

Under jubileumsåret stickade man värme och goda känslor åt medmänniskor, till och med så mycket att fenomenet fick ett eget namn, stickfeber, och översteg nyhetströskeln även i utländska medier. *Insamlingen av yllesockor för barn födda under jubileumsåret* resulterade i det imponerande antalet 57 000 par yllesockor. I *Finland 100-socktalkot* i Mormors kammare stickades förutom hundratals sockor och vantar den otroliga 112 meter långa halsduken. På *novellkaféerna* däremot stickades till alla babyar som föddes i Kajanaland en jubileumsfilt. Enbart i dessa fyra ovan nämnda projekt skulle det garn som användes till att sticka sockor och filtar nå från Finland till andra sidan av jordklotet till Papua Nya Guinea (12 630 km) om man skulle dra det rakt.

Tusentals timmar goda gärningar

Finland 100 lyfte tydligt fram finlän-darnas vilja och förmåga att hjälpa varandra. Under jubileumsåret gjordes tusentals timmar av goda gärningar, vilket samtidigt upplevdes som en gåva till Finland. I programmet deltog hundratals projekt där man hjälpte eller gjorde något gott till en annan människa: man stödde, tackade, gav sin tid eller presenter, minskade marginalisering, donerade blod eller bara glädde andra.

Till exempel i kampanjen *Hundra goda gärningar* visade studerande att de brydde sig om varandra och tog gemensamt ansvar för andra samhällsmedlemmar. I OP Gruppens *Hiiop*-projekt var syftet att uppnå hundra

Bild: Metsähallitus / Erkki Ollila

Bild: Jussi Määttä

Bild: Finland 100

är av volontärbete under jubileumsåret. Hundratals invandrare som studerar finska läste runt om i landet högt åt åldringar och personer med funktionsnedsättning i kampanjen *Minä luen sinulle* (Jag läser åt dig). FRK Blodtjänsts kampanj *10 000 handräckningar* (10 000 kädenojennusta) hade som mål att samla in upp till 10 000 påsar donerat blod under jubileumsåret och målet nåddes precis före självständighetsdagen. En försiktig uppskattning är att under jubileumsåret blev tiotusentals människor från babyar till ungdomar och från åldringar till veteraner mottagare av goda gärningar.

Finland spelade och sjöng

Konst och kultur hade en betydelsefull roll i jubileumsårets program, och särskilt musik och sång visade sig vara viktiga för finländarna vid självständighetsfirandet. I över ett tusen projekt sjöng man, och av dessa var över 500 projekt sådana som gällde körer. Jean Sibelius Finlandia med sina otaliga arrangemang blev det mest framförda stycket under jubileumsåret. Jubileumsårets programutbud erbjöd många möjligheter att fira hundraåringen med sång runt om i Finland och till och med utanför landsgränserna.

Körer och orkestrar i hela Finland från barn till seniorer samlades med tusentals deltagare på *Sulasols sång- och musikfest* i Tavastehus i maj. *Nordisk studentsångarstämma* samlade i Uleåborg i maj 1 100 sångare, vars samkonsert självklart kulminerade i Finlandia för att fira jubileumsåret.

Helsingfors stadsmuseums projekt *Självständighetslåtar* samlade finländarnas sångminnen från olika årtionden. Man samlades för att sjunga sånger som valts utifrån minnen för första gången i samband med öppnandet av jubileumsåret.

I Kuopio ordnades under 2017 åtta allsångsevenemang, *Suomalaisten laulut* (Finländarnas sånger), och i Åbo på Samppalinna sommartheater ordnades allsångsevenemangen *Laulaen sata vuotta* (Hundra år av sång), då man sjöng igenom den finska självständighetstiden. Evenemangen leddes av programledare och artister. Som bäst blev även karaoke allsång! På självständighetsdagens afton den 5 december ordnade de finländska karaokebarerna evenemanget *Sininen ja valkoinen – Olen suomalainen* (Sininen ja valkoinen – Jag är finländare).

Ett eget fenomen var även att under jubileumsåret hade närmare tjugo nya operor som berättade om framstående finländska personer premiär. Förutom *Mannerheim-operan* som framfördes på Ilmajoki musikfestspel hörde till jubileumsårets premiärer även köroperan *Heräminen* (Uppvaknandet) som komponerades av Maija Ruuskanen, som berättar om Paavo Ruotsalainen och som kommenterar finländskheten ur nutidsperspektiv, med stöd av det svenska arvet. Jyrki Linjamas kyrkopera *Kolme kirjettä Laestadiukselle* (Tre brev till Laestadius) däremot hade sin premiär på Lochteå Kyrkomusikfest i juli.

Helkvällsoperan *Aino Ackté* som komponerades av Ilkka Kuusisto hade sin premiär på hösten 2017 i Nyslott som en nationalopera då kulturområdets aktörer i regionen samlade sina krafter. Storkvinnan inom konst som fick internationell framgång och grundaren av Nyslotts operafestival ville ta operan närmare folket, så verket som genomfördes som en stor gemensam insats förverkligade Ainos önskan på bästa möjliga sätt.

Ooppera Skalas verk *Edith Södergran – Vierge Moderne* gav en unik tolkning av banbrytaren inom modernistisk poesi, Edith Södergrans fascinerande personlighet. Den nya operan *Abrahamin pidot* (Abrahams gästbud) som utgår från operasångaren och sångpedagog Abraham Ojanperäs liv firade förutom Finlands hundraåriga självständighet även Limingo kommuns 540-åriga historia.

Stiftelsen för Åbo musikfestspel och Åbo filharmoniska orkester firade jubileumsåret för självständighet genom att producera världspremiären för Karl Müller-Berghaus opera *Die Kalewainen in Pochjola. Meyerbeers Grand Opéra Étoile du Nord* (Polarstjärnan) som utspelar sig i mitten av 1800-talets Finland hade sin premiär i Finland i juli på festivalen Karleby Operasommar.

Jubileumsåret gav dansglädje

Hundraårsjubileet för självständigheten lockade finländarna ut på dansgolvet och visade samtidigt att uppfattningen om blyga och stela finländare är felaktig. Programmet erbjöd otaliga möjligheter att dansa, alla på sitt sätt, och man tog tillfället i akt.

Break the Fight! Turnén Breakdance mot skolmobbing kombinerade på ett övergripande sätt danskonst, hip hop-kulturen och diskussioner. Förutom att se dansföreställningen kunde ungdomarna delta i breakdance-, beatboxing-, graffiti-, DJ- och rappingworkshoppar med top-proffs.

Bild: Museovirasto / Ilari Järvinen

Bild: Riitta Aitokallio

Bild: Media Tornio

Bild: Finland 100

Med hjälp av föreställningen och workshoppar förankrades en handlingsmodell mot mobbning som visat sig vara bra.

Den riksomfattande evenemangshelheten inom dans, *Moves*, samlade unga med dans som hobby från hela Finland till Rovaniemi. Evenemanget erbjöd en omfattande översikt av modern dans, folkdans, jazz- och showdans, balett samt andra etniska danser i och med de duktiga unga dansarna. *Dans för Finlands unga* lockade unga till pardans genom att under våren 2017 erbjuda varje vecka gratis pardansundervisning i Tavas-tehusområdet för ungdomar under 25 år.

Föreställningen *Hundra Storåbor dansar* som bestod av danser från olika tidsåldrar och från polonäs till ringlekar sågs i Storå i juli. Flickor och pojkar, kvinnor och män, gummor och gubbar i alla åldrar, inklusive personer med nedsatt rörlighet, dansade tillsammans. I Jyväskylä ordnades på självständighetsdagens afton den 5 december en förfest, *Finland 100 – hela folkets eftermiddagsdans*, där man under tre timmar spelade hundra finländska musikstycken från självständighetens tid som originalinspelningar.

Mies – tanssipidot (Man – dansfest) samlade i augusti hundratals män på Lappo bobollsstadion för att tillsammans dansa för att fira jubileumsåret. Föreställningen som fick mycket beröm berättade om en man som inte dansar, och den genomfördes av helt vanliga män i olika åldrar under ledning av professionella.

Europeaden, det största folktraditionsevenemanget i Europa, fyllde i juli torget, gatorna och arenorna i Åbo. Evenemanget som för första gången ordnades i Finland samlade på stränderna vid Aura å över 6 000 deltagare från olika håll av Europa för att sjunga och dansa från tidig morgon till sent in på natten.

Jubileumsåret förde samman idrottsentusiaster

Finland har under åren blivit känt som ett land med utpräglade idrottsentusiaster. Idrott förenar finländare både på idrottsfältet och läktaren. Hundraårsjubileet för det självständiga Finland drog absolut inte ner på takten, utan ett brett spektrum av olika personliga tävlingar ordnades överallt i Finland.

Jubileumsåret var ett superår för idrott, det officiella Finland 100-programmet hade drygt 500 projekt som gällde idrott och sport och under dem otaliga enstaka evenemang. Under året lyftes idrott och sport fram såväl nationellt som internationellt.

Under jubileumsåret var läktarna fulla av åskådare i tävlingar på toppnivå, då idrottsfantasterna fyllde idrottsarenorna. Bara i VM i *konståkning*, *skid-VM* i *Lahtis* och de första omgångarna i *EM basket* samlade idrotts-evenemangen över 388 000 åskådare på plats. En extra krydda för det entusiastiska idrottsfolket gav ett Finland 100-tält för fans. Tältet turnerade runt i Finland på olika idrottsevenemang och gjorde verkligen succé bland idrottsfolket, och flaggor som målades på kinderna blev mycket populära bland åskådarna. Bara under VM-tävlingen i Lahtis trycktes på tävlingsfolkets kinder upp till 74 000 finska flaggor.

Under jubileumsåret såg man många fantastiska idrottsprestationer som kan mätas till exempel i centimeter, sekunder, mål, korgar, meter, poäng, mellantider och träffar. Till exempel spelades i juni i *Suomi Eesti 100 Challenge* under en dag över 112 fotbolls-, futsal- och beach soccer-matcher mellan Finland och Estland. Matcherna varade allt som allt i över 4 000 minuter, dvs. under en dag spelade man så mycket fotboll att det nästan motsvarade tre dygn. I VM-tävlingen i Lahtis däremot skidade man sammanlagt över 11 000 kilometer, vilket skulle ta en skidåkare från Lahtis ända till Rio de Janeiro.

I Asikkala återvände man i juni till 1920-talet, då man ordnade en gammaldags friidrottstävling (*Vanhan ajan yleisurheilukilpailut*) på Vesi-vehmaa idrottsplats. Man fick även förnimma gammaldags stämning i Strömsdal där man ordnade en dragtävling för finnhästar (*Suomenhevosten vetokilpailut*). Finsk nostalgi erbjöd även FM i flottläggning (*SM-tukkilaiskisat*) som ordnades i det vackra landskapet vid Kattilakoski i Pello. Entusiaster inom kombinationsgrenar däremot samlades i augusti till Esbo där de tävlade mot varandra i evenemanget *Järvestä järveen swim-run* (Från sjö till sjö swimrun).

Liikkumisen unelmavuosi 2017 (Drömqåret för motion 2017) och *Drömmar i rörelse* var Finland 100-jubileumsårets helheter som koordinerades av Olympiska kommittén och vars syfte var att öka motionering. Drömmar om motion främjades med stort hjärta: man åkte tillsammans med en flakbil till stavgymnastik, blev inspirerade av 100-temat och ska-

pade grunder för ny slags verksamhet tillsammans. Drömmar i rörelse-verksamhet ordnades i 220 kommuner med hjälp av tiotusentals nya aktörer, och året fylldes av tusentals sportevenemang runt om i Finland.

Utbildning, kodning och kultur exporterades ut i världen

Finländskt kunnande var synligt ute i världen under jubileumsåret. Projektet *100 Koulua/HundrEd* delade med sig ute i världen hundra utbildningsinnovationer, dvs. sina resultat om de bästa sätten för inläring och undervisning samt presenterade finskt utbildningskunnande på flera evenemang. I andra länder, bland annat i Singapore och New York, ordnades tolv HundrEd-seminarier och i oktober det internationella HundrED Innovation Summit i Helsingfors.

Aalto-universitetets *Kodarbuss* reste på våren runt i tio länder i Afrika och ordnade kodningsworkshoppar för afrikanska ungdomar. Projektet bidrog till att ge kännedom om det hundraåriga Finland samt det finska utbildningssystemet och teknologikunnandet. Det centrala för kodarbussen var jämställdhet, demokrati och jubileumsårets tema Tillsammans. Enligt utrikesministeriets bedömning gav projektet Finland exceptionellt mycket synlighet i de afrikanska länderna.

För att fira jubileumsåret för Finlands självständighet och Arktiska rådets ordförandeskap bjöd Arctica Ab i juli finländska och internationella forskare och vetenskapsjournalister på en *Arctic 100-forskningsresa* längs Nordvästpassagen. Syftet med resan var att samla in ny vetenskaplig information i de arktiska områdena samt att fördjupa det internationella forskningssamarbetet med finsk kunskapsbas. Resan ökade kännedomen om Finlands toppexpertis inom isteknologi och byggandet av starka skepp som bryter is.

Sharing Pure Energy var temat för Finlands paviljong på världsutställningen Astana EXPO 2017 som ordnades i Kazakstans huvudstad sommarens 2017. Paviljongen presenterade Finlands höga kompetens inom förnybara och hållbara energilösningar för över 300 000 besökare.

Finlands institut i Paris, Benelux-länderna, Berlin och London producerade under självständighetens 100-årsjubileum projektet *Mobile Home 2017*. Detta projekt, som var det största gemensamma projektet i institutens historia, tolkade hemmets betydelse i de europeiska huvudstä-

derna. Särskild uppmärksamhet fick den finska byn med bodar KOTI som byggdes mitt i Paris och som hämtade sin inspiration från finsk okonstlad gästfrihet och traditionen med sommarstugor och där besökarna kunde övernatta som på hotell.

Konstuniversitetets Sibelius-Akademi och det världsberömda konstuniversitetet Juilliard School i New York bildade en *gemensam symfoniorkester* för att fira Finlands hundraårsjubileum för självständighet. Symfoniorkestern som leddes av Esa-Pekka Salonen hade konserter i Helsingfors, Stockholm och New York.

Sibelius spelades runt om i världen

Många utländska aktörer tog hänsyn till Finlands jubileumsår i sitt eget program. Till exempel hörde man i Islands symfoniorkesters repertoar tre konserter som var tillägnade den finska musiken i helheten *Våren i Finland*. Till den första konserten hörde även en galamottagning som utgjorde höjdpunkten för Islands firande av Finland 100.

I Sverige lyfte *bokmässan i Göteborg* under hösten 2017 Finland fram som ett huvudtema. Finland lyftes fram såväl i seminarier som på en egen utställningsavdelning med över hundra programnummer. Mässan var ett av de största kulturevenemangen i Norden med sina 100 000 besökare. I Ålborg i Danmark ordnades under våren utställningen *Alvar-Aalto – Second Nature*. Utställningen presenterade Aaltos produktion under hela hans karriär.

I Storbritannien blev särskilt många orkestrar inspirerade av Finlandstemat under jubileumsåret, och särskilt de som samarbetar med finländska dirigenter. BBC Symphony Orchestra uppmärksammade Finlands självständighetsdag med *konserter Finland Awakes* som leddes av Sakari Oramo och innehöll musik av Sibelius. Sibelius var kompositör även nästa dag den 7 december på Philharmonia Orchestras *Finland100-konsert* som dirigerades av Esa-Pekka Salonen. På Dulwich Picture Gallery i London öppnades i oktober en omfattande utställning om *Tove Jansson*.

Bastubad ute i världen

Det hundraåriga Finland firades utomlands även i bastur. *Sweating for Europe* införde den finländska bastutraditionen som en del av den euro-

Bild: CodeBus Africa / Vilma Hämäläinen

Bild: Suomen Pariisin Instituutti

Bild: Traveling Sauna

peiska politiska debatten genom att bjuda europaparlamentariker och medborgare att bada bastu för att diskutera Europas hetaste teman. En gammal brandbil som omvandlats till en bastu parkerades under några dagar i april utanför Europaparlamentet i Bryssel.

I Paris låg *Sauna100* på Bar à Bulles-barens terrass, på den kända kabarén Moulin Rouges tak. Jeune Chambre de Commerce Franco-Finlandaise och Club Franco-Finlandais öppnade bastun i Paris under april–maj. Man önskade nå så många olika nationaliteter och bastusugna utlandsfinländare som möjligt, och de kunde sedan sprida vidare ryktet om bastandets glädje.

Under jubileumsåret fick bastun synlighet även i USA. *Traveling Sauna* firade det hundraåriga Finland genom att lyfta fram den finska kulturen, kunnandet och innovationer då en bastu reste över 20 000 kilometer genom USA: resan började på västkusten och fortsatte via mellankusten till östkusten. Slutmålet för bastun var Washington D.C., dit den anlände i december 2017. Jubileumsåret Finland 100 erbjöd även vänner av seminarier något annorlunda. North American Sauna Society ordnade i september i New York ett *bastuseminarium* som presenterade finsk bastukultur.

Finland 100 hänförde i Japan

Ett land som genomförde ett intressant och omfattande jubileumsårsprogram men som är geografiskt avlägset var Japan. I Japan genomfördes cirka tjugo projekt som hörde till det officiella programmet, sammanlagt tiotals projekt.

Finlands nationalbalett besökte Osaka och Tokyo bland annat med sin *muminbalett* som utgår från Tove Janssons bok Trollkarlens hatt. Japans finska tangosällskap ordnade jubileumsåret till ära en *tangokväll*, där man dansade tillsammans och firade det hundraåriga Finland. Före evenemanget ordnades lektioner i finsk tango några gånger i månaden.

Ambassaden genomförde projektet *Fintan* som innebar produktion av animerade kortfilmer. Fintan var ursprungligen en maskot som skapades för att visualisera ambassadens Twitter-konto och som senare blev en maskot för Finland i Japan. De två minuter långa animerade berättelser som gavs ut under 2017 lyfte fram förbindelser mellan Finland och Japan och fick totalt 150 000 visningar.

Varje land hade en egen Finland 100-höjdpunkt

De internationella Finland 100-höjdpunkterna startade i januari i Polen, där statsministern öppnade utställningen *Echoes – 100 Years in Finnish Architecture and Design* på POLIN, museet om judarnas historia i Polen. Museibygnaden är ritad av arkitekt Rainer Mahlamäki. Utställningen presenterade såväl framträdande verk inom finsk design och arkitektur som mindre kända pärlor från självständighetens begynnelse till nutid. Förutom Warszawa sågs utställningen under jubileumsåret även i Bratislava, Prag, Budapest och Berlin.

För att fira jubileumsåret besökte Nationalbaletten Köpenhamn och framförde *Snödrottningen* av Kenneth Greve på Danmarks kungliga balett fyra gånger i slutet av januari. Vård för den första Finland 100-jubileumsföreställningen var Finlands statsminister, och även drottning Margrethe II var närvarande.

I mars tog evenemanget *Sámi 2017* över Paris, då den parisiska publiken fick en mångsidig presentation av samisk konst, hantverk, filmer och musik samt fick delta i workshoppar med anknytning till dessa. På ett vetenskapligt seminarium som anknöt till evenemanget diskuterades samernas – Europas enda ursprungsfolks – samhälleliga och politiska ställning och språk samt den samiska kulturens framtid.

I Estland kulminerade jubileumsåret för Finlands självständighet den 10 juni då *konserterna Soome 100* ordnades i Tallinn, 100 fotbollsmatcher spelades på båda sidorna av Finska viken på evenemanget *Suomi – Eesti Challenge 2017* och då en *matfestival med Finland 100* som tema fyllde gatorna i Telliskivi. Samma dag öppnades i Tallinn även utställningen *100 föremål från Finland* som berättade det självständiga Finlands historia genom hundra föremål. Presidenterna och statsministrarna från båda länderna deltog i festdagen.

Det sista veckoslutet i augusti tog firandet av 100-årsjubileet för Finland över Kungsträdgården i Stockholm. I det tre dagar långa programmet för *STHLM/SUOMI-festivalen* ingick 300 artister, paneldiskussioner, besök på marinens minsvepare, god mat och bastubad. Stadsfestivalen besöktes av tiotusentals personer och även av president Sauli Niinistö och fru Jenni Haukio, kung Carl XVI Gustaf och drottning Silvia samt Finlands och Sveriges statsministrar Juha Sipilä och Stefan Löfven.

I september firades *Finland 100-huvudevenemanget* på Norges tekniska museum i Oslo. I programmet som ordnats av Norges team Finland ingick bland annat ett skolseminarium som var riktat till lärare samt businessseminariet Reboot Neighbour, vars syfte var att inleda affärsrelationer mellan Finland och Norge. Mehackit och SuoMu ordnade workshoppar för skolelever. I lokalerna öppnades även utställningen *100 föremål från Finland* som visades under hela oktober. Även Mumintrollet med sina vänner kom på besök.

I Sankt Petersburg firades det hundraåriga Finland ståtligt i september då man firade öppnandet av det finsk-ryska kulturforumet. Även Finlands och Rysslands statsministrar möttes. Huvudtemat för XVIII *finsk-ryska kulturforumet* var "Kulturens hundra ansikten", och på programmet stod bland annat partnerförhandlingar, temaseminarier, kultur- och kvällsprogram och projektrådgivning.

Sekretariat för Finland 100

Efternamn	Förnamn	Tid i tjänsten	Titel
Backända	Hanna	17.8.2015–6.1.2016	Praktikant
Brander	Nina	14.8.2014–31.12.2014	Specialsakkunnig
Hyttinen	Hannu	14.10.2013–31.8.2014 1.9.2014–28.8.2016	Generalsekreterare Huvudproducent
Innilä	Suvi	9.2.2015–31.10.2015 1.11.2015–30.4.2018	Programkoordinator Programchef
Kalaoja	Juha	4.5.2015–30.6.2015	Praktikant
Ketola	Heidi	15.3.2016–31.12.2017	Marknadsföringskoordinator
Kähkönen	Anni	4.1.2015–26.5.2015	Praktikant
Laakso-Liukkonen	Tiina-Kaisa	30.11.2016–30.6.2018	Produktionschef
Lindholm	Johan	19.10.2015–31.12.2017	Informatör
Luoto	Ossi	15.3.2016–31.12.2017	Programkoordinator, Exekutiv Producent
Muurinen	Sara	15.8.2016–3.1.2017 1.3.2017–31.5.2017	Praktikant Administrativ assistent
Määttänen	Susanna	15.1.2016–31.12.2017	Informatör
Nurminen	Hanna	13.1.2016–30.4.2018	Administrativ assistent

Sukunimi	Etunimi	Tid i tjänsten	Titel
Parikka	Riitta	1.1.2015–31.12.2017	Administrativ assistent
Pirttilä	Päivi	10.2.2014–29.2.2016 1.3.2016–31.12.2017	Senior Communications Specialist Kommunikationschef
Rautio	Veijo	24.5.2017–1.9.2017	Expeditionsvakt
Räsänen	Hanna	18.3.2017–17.11.2017	Administrativ assistent
Savolainen	Ari	6.10.2016–28.2.2018	Programassistent
Seirala	Viivi	18.4.2016–31.3.2018	Programkoordinator
Seppälä	Terhi	1.5.2014–31.8.2014 1.9.2014–7.11.2014	Praktikant Administrativ assistent
Sjöblom	Susanne	20.10.2016–31.5.2017	Administrativ assistent
Timonen	Pekka	1.9.2014–14.8.2018	Generalsekreterare
Toikka	Anu	1.12.2013–15.6.2014	Administrativ assistent
Valle	Johanna	4.1.–31.5.2017 27.12.2017–28.2.2018	Praktikant Administrativ assistent
Vihanta	Anna-Maaria	1.4.–31.12.2017	Informatör
Vihavainen	Sara	1.9.2016–31.12.2017	Senior Communications Specialist

Styrelsen för Finland 100-jubileumsåret

Mandatperioden för styrelsen för projektet för hundraårsjubileet för Finlands självständighet fastställdes av statsrådets kansli för tiden 15.11.2013–31.1.2018.

Styrelsens medlemmar under mandatperioden 15.11.2013–31.1.2018

Till ordförande vid sidan av sina tjänsteåligganden kallades statssekreterare Olli-Pekka Heinonen (15.11.2013–29.6.2015) och statssekreterare Paula Lehtomäki (1.7.2015–31.1.2018).

Biskop Irja Askola
Artist Manuela Bosco
Professor Martti Häikiö
Direktör Leif Jakobsson
Överbudsman Mikko Kosonen
Verkställande direktör Pekka Lundmark (15.11.2013–15.9.2015)
Musiker Karri Miettinen "Paleface"
Chef Riitta Pihlajamäki
Designer, entreprenör Paola Suhonen
Kommundirektör Asta Tolonen
Chefredaktör, emeritus Janne Virkkunen, Suomi 100 -hallituksens varapuheenjohtaja
Verkställande direktör Antti Zitting (15.9.2015–31.1.2018)

Arbetsgruppen som planerade hundraårsjubileet av Finlands statliga självständighet

Statsrådets kansli tillsatte 25.11.2011 en arbetsgrupp som förberedde hundraårsjubileet av Finlands statliga självständighet. Arbetsgruppen lämnade sitt betänkande till statsrådets kansli 4.6.2012.

Arbetsgruppens medlemmar 25.11.2011–4.6.2012

Ordförande, professor Martti Häikiö

Professor Laura Kolbe
Utrikesminister Erkki Tuomioja
Avdelningschef, statsrådets kansli, Auni-Marja Vilavaara

Arbetsgruppens sekreterare, specialsakkunnig, statsrådets kansli, Nina Brander

Delegationen för Finland 100-jubileumsåret

Finland 100-delegationen beslutade om jubileumsårets allmänna riktlinjer utifrån styrelsens beredning.

Som delegationens ordförande fungerade statsminister Jyrki Katainen (14.8.2013–24.6.2014), statsminister Alexander Stubb (24.6.2014–29.5.2015) och statsminister Juha Sipilä (29.5.2015–31.1.2018). Som vice ordförande fungerade finansministrarna Jutta Urpilainen (14.8.2013–24.6.2014), Antti Rinne (24.6.2014–29.5.2015), Alexander Stubb (29.5.2015–22.6.2016) och Petteri Orpo (22.6.2016–31.1.2018).

Som delegationens sekreterare fungerade generalsekreteraren för Finland 100-projektet.

Delegationens medlemmar under mandatperioden 14.8.2013–31.1.2018

Ahvenanmaan maakuntahallitus	tiedotussihteeri Britt-Inger Wahe johtaja Lena Von Knorring	14.8.2013–24.10.2016 25.10.2016–31.1.2018
AKAVA	johtaja Pekka Piispanen	
Eduskunnan kanslia	tieto- ja viestintäjohtaja Marjo Timonen	
Elinkeinoelämän keskusliitto	toimitusjohtaja Jyri Häkämies	
Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry	puheenjohtaja Matti Hellsten	
Finlands svenska Marthaförbund r.f.	liittojohtaja Christel Raunio toiminnanjohtaja Gunilla Granberg toiminnanjohtaja Frida Nylund	14.3.2013–31.7.2015 1.8.2015–17.12.2015 18.12.2015–31.1.2018
Helsingin kaupunki	kaupunginjohtaja, ylipormestari Jussi Pajunen pormestari Jan Vapaavuori	14.8.2013–31.5.2017 1.6.2017–31.1.2018
Helsingin yliopisto	kansleri Thomas Wilhelmsson	
Kansallinen Kokoomus rp.	kansanedustaja, opetusministeri Sanni Grahn-Laasonen	
Kansallisarkisto	pääjohtaja Jussi Nuorteva	
Kansalliskirjasto	ylikirjastonhoitaja Kai Ekholm	
Maa- ja metsätalousministeriö	kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio	
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry	viestintäjohtaja Klaus Hartikainen	
Mannerheimin lastensuojeluliitto (15.12.2014 lähtien)	pääsihteeri Milla Kallioma	15.12.2014–31.1.2018
Marttaliitto ry	puheenjohtaja Lea Sairanen	
Museovirasto	pääjohtaja Juhani Kostet	

Naisjärjestöjen Keskusliitto	varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja Anita Paulig pääsihteeri Terhi Heinilä	14.8.2013–31.8.2014 1.9.2014–31.1.2018
Oikeusministeriö	viestintäpäälikkö Eeva Vallisaari	
Opetus- ja kulttuuriministeriö	kansliapäällikkö Anita Lehikoinen	
Opetushallitus	pääjohtaja Aulis Pitkälä pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen	14.8.2013–10.5.2017 11.5.2017–31.1.2018
Perussuomalaiset rp.	eduskunta-avustaja Jaana Siukola	
Puolustusministeriö	kansliapäällikkö Arto Rätty kansliapäällikkö Jukka Juusti	14.8.2013–31.12.2015 1.1.2016–31.1.2018
Sámediggi Saamelaiskäräjät	hallintopäälikkö Juha Guttorm puheenjohtaja Klemetti Näkkäläjärvi puheenjohtaja Tiina Sanila-Aikio	14.8.2013–15.12.2014 16.12.2014–27.3.2015 28.3.2015–31.1.2018
Sanomalehtien Liitto	liittojohtaja Jukka Holmberg	
Sisäasiainministeriö	kansliapäällikkö Päivi Nerg	
Sosiaali- ja terveysministeriö	kansliapäällikkö Päivi Sillanaukea	
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry	pääsihteeri Vertti Kiukas	
STTK ry toimihenkilökeskusjärjestö	pääsihteeri Leila Kostiainen puheenjohtaja Antti Palola	14.8.2013–3.12.2013 4.12.2013–31.1.2018
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura	pääsihteeri Tuomas M. S. Lehtonen	
Suomen Akatemia	pääjohtaja Heikki Mannila	
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry	puheenjohtaja Lauri Lyly puheenjohtaja Harri Järvinen	14.8.2013–15.5.2017 16.5.2017–31.1.2018
Suomen evankelis-luterilainen kirkko, Kirkkohallitus	arkkipiispa Kari Mäkinen	
Suomen Islamilainen Neuvosto ry	varapuheenjohtaja, tiedottaja Pia Jardi	
Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra	asiamies Tapio Anttila	
Suomen kansallismuseo	ylijohtaja Helena Edgren ylijohtaja Elina Anttila	14.8.2013–15.12.2014 16.12.2014–31.1.2018
Suomen Kansallisooppera	pääjohtaja Päivi Kärkkäinen	
Suomen Kansallisteatteri	hallituksen varapuheenjohtaja, talousjohtaja Pekka Pajamo	
Suomen Keskusta rp.	valtiotieteen tohtori Tytti Isohookana-Asunmaa	
Suomen Kotiseutuliitto	pääsihteeri Lassi Sarassalo toiminnanjohtaja Riitta Vanhatalo	14.8.2013–31.8.2013 1.9.2013–31.1.2018

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) rp.	kansanedustaja Päivi Räsänen	
Suomen Kulttuurirahasto	akatemiaprofessori Elina Ikonen puheenjohtaja Riitta Pyykkö	14.8.2013–30.9.2016 1.10.2016–31.1.2018
Suomen Kuntaliitto	ruotsinkielisten ja kansainvälisten asiain johtaja Kristina Wikberg	
Suomen Nuorisoyhteistyö-Allianssi ry	puheenjohtaja Hanna-Mari Manninen puheenjohtaja Eero Rämö	14.8.2013–31.10.2013 1.11.2013–31.1.2018
Suomen ortodoksinen kirkko, Helsingin hiippakunta	metropoliitta Ambrosius	
Suomen Pankki	johtokunnan neuvonantaja, VTT Juha Tarkka	
Suomen Sosialidemokraattinen puolue rp.	kansanedustaja Päivi Lipponen kansanedustaja Tuula Haatainen	14.8.2013–20.8.2015 20.8.2015–31.1.2018
Suomen Yrittäjät	varatoimitusjohtaja Anssi Kujala yhteyspäällikkö Kari Hiltunen	14.8.2013–15.5.2017 16.5.2017–31.1.2018
Svenska Finlands Folkting	pääsihteeri Markus Österlund	
Suomen ruotsalainen kansanpuolue r.p.	kehityspäällikkö Carl-Johan Hindsberg	
Svenska kulturfonden	johtaja Leif Jakobsson puheenjohtaja Ann-Luise Bertell	14.8.2013–15.11.2013 15.11.2013–31.1.2018
Svenska litteratursällskapet i Finland rf.	hallituksen puheenjohtaja Fred Karlsson	
Svenska Teatern i Helsingfors,	teatterinjohtaja Johan Storgård teatterinjohtaja Joachim Thibblin	14.8.2013–16.10.2017 16.10.2017–31.1.2018
Taiteen edistämiskeskus	johtaja Minna Sirnö	
Tasavallan presidentin kanslia	kansliapäällikkö Teemu Tanner	
Työ- ja elinkeinoministeriö	neuvotteleva virkamies Tiina Heiskanen viestintäjohtaja Mervi Liukkonen viestintäjohtaja Tiina Kairistola	14.8.2013–15.12.2014 15.12.2014–31.8.2016 31.8.2016–31.1.2018
Ulkoasiainministeriö	osastopäällikkö Timo Heino suurlähettiläs Pekka Huhtaniemi	14.8.2013–22.9.2015 22.9.2015–31.1.2018
Ulkosuomalaisparlamentti (USP)	professori Jarmo Virmavirta	
VALO, Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry	johtaja Nelli Kuokka	
Valtioneuvoston kanslia	valtiosihteeri Olli-Pekka Heinonen viestintäpäällikkö Päivi Paasikoski	14.8.2013–15.11.2013 16.11.2013–31.1.2018

Valtiovarainministeriö	hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja Helena Tarkka viestintäjohtaja Liinu Lehto	14.8.2013–25.8.2014 26.8.2014–31.1.2018
Vammaisfoorumi ry–Handikappforum rf.	puheenjohtaja Merja Heikkonen puheenjohtaja Kalle Könkkölä	14.8.2013–30.9.2015 30.9.2015–31.1.2018
Vanhustyön keskusliitto (22.9.2015 lähtien)	toiminnanjohtaja Satu Helin	22.9.2015–31.1.2018
Vasemmistoliitto rp.	kansanedustaja Eila Tiainen	
Vihreä Liitto rp.	filosofian maisteri Heikki Vento	
Yleisradio Oy	julkaisujohtaja Ismo Silvo	
Ympäristöministeriö	kansliapäällikkö Hannele Pokka	

Finland 100-regionkoordinatorer under jubileumsåret 2017

Landskapsförbund

Birkalands förbund	Anita Kalvi
Egentliga Finlands förbund	Hannele Hartikainen
Kajanalands förbund	Eeva Mäntymäki
Kymmenedalens förbund	Ulla Silmäri
Lapplands förbund	Julius Öforsagd
Mellersta Finlands förbund	Raija Partanen
Mellersta Österbottens förbund	Sanna-Maija Kauppi
Norra Karels landskapsförbund	Reijo Muje
Norra Savolax förbund	Jari Sihvonen
Norra Österbottens förbund	Auli Suorsa
Päijät-Häme förbund	Maija Väkeväinen
Satakunta förbund	Susanna Virkki
Satakunta förbund	Virpi Martikainen
Sydkarels förbund	Salla Airaksinen Virve Linström
Sydkarels förbund	Tuija Ahola
Södra Savolax landskapsförbund	Anu-Anette Varho
Tavastlands förbund	Jaana Laakso
Åland	Jan-Ole Lönnblad
Österbottens förbund	Tarja Hautamäki

Städer

Esbo stad	Saara Vanhala
Helsingfors stad	Maarit Roschier
Tammerfors stad	Saara Saarteinen
Uleåborgs stad	Samu Forsblom Janita Jämsén
Vanda stad	Neetta Eriksson
Åbo stad	Kirsi Virta

Företag som deltog i Finland 100-jubileumsårets samarbetsprogram

1	Airam Electric Oy Ab
2	Altia Plc
3	Alko Oy
4	Atria Suomi Oy
5	Berner Oy
6	Bone Index Finland Oy
7	Danske Bank Finland Oy
8	Eckerö Line Ab Oy
9	Finavia Oy
10	Finlayson Oy
11	Finnair Oy
12	Fiskars Finland Oy
13	Fortum Oy
14	Halti Oy
15	HKScan Oy
16	Isku-Yhtymä Oy
17	Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
18	Keva
19	Kiinteistömaailma Oy
20	L-Fashion Group Oy
21	Lidl Suomi Ky

22	Lumene Oy
23	Luoman Puutuote Oy
24	Lännen Tractors Oy
25	Marimekko Oy
26	Mastermark Oy
27	Metsä Group
28	Microsoft Oy
29	Myllyn Paras Oy
30	Neste Oy
31	Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliike
32	OP Osuuskunta
33	Orion Oy
34	Orkla Care Oy
35	Orkla Confectionary & Snacks Finland Ab
36	Oy Hartwall Ab
37	Oy Karl Fazer Ab
38	Oy Vallila Interior Ab
39	Planmeca Oy
40	Posti Group Oy
41	Pöyry Finland Oy
42	Saab Finland Oy

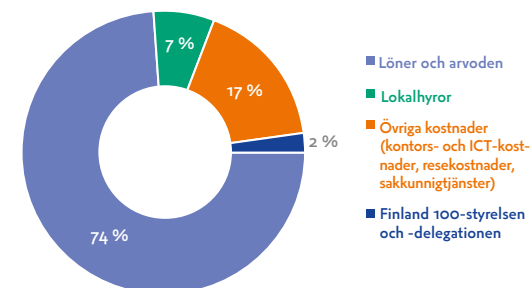
43	SARL Carsin Wines
44	Sinituote Oy
45	Stora Enso Oy
46	Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta
47	Tallink Silja Oy
48	Tarkkanen Oy
49	TeliaSonera Finland Oy
50	Terveystalo Oy
51	Tieto Finland Oy
52	Tikkurila Oy
53	Tokmanni Group Oy
54	UPM-Kymmene Oy
55	Veikkaus Oy
56	Viking Line Abp
57	VR Group
58	Wärtsilä Oy Abp
59	YIT Oy

Användningen av anslaget för projektet för hundraårsjubileet för Finlands självständighet 2013–2018 (eur)

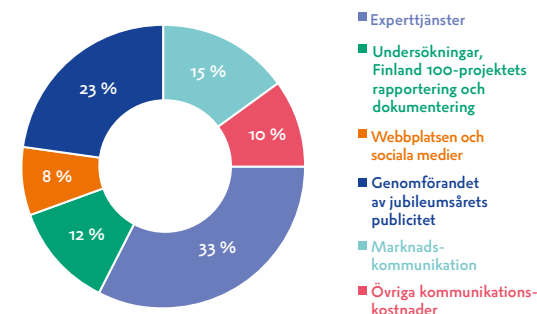
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	TOTALT
Jubileumsårets förberedelser och organisering	50 611	473 323	694 404	860 622	1 220 240	321 802	3 621 002
Kommunikation		38 623	442 694	1 034 134	1 510 258	486 967	3 512 676
Program	-	-	185 000	2 194 037	6 931 649	1 594 994	10 905 680
TOTALT	50 611	511 946	1 322 098	4 088 793	9 662 147	2 403 763	18 039 358
Årlig användningsprocent	0,3 %	2,8 %	7,3 %	22,7 %	53,6 %	13,3 %	100 %

Användningen av anslaget för Finland 100-jubileumsåret per kostnadsklass 2013–2018

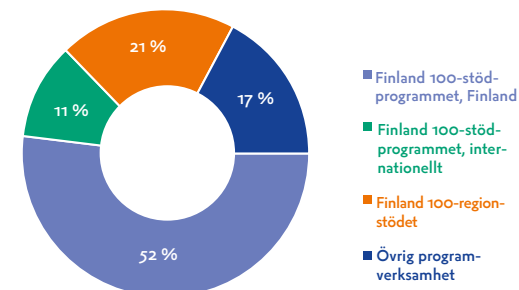
Förberedelser och organisering		€
Löner och arvoden		2 681 455
Lokalhyror,		
Övriga kostnader (kontors- och ICT-kostnader, resekostnader, sakkunnigtjänster)		599 296
Finland 100-styrelsen och -delegationen		86 354
Totalt		3 621 002

Kommunikation		
Experttjänster		1 141 970
Undersökningar, Finland 100-projektets rapportering och dokumentering		429 881
Webbplatsen och sociala medier		275 289
Genomförandet av jubileumsårets publicitet		809 017
Marknadskommunikation		515 493
Övriga kommunikationskostnader		341 026
Totalt		3 512 676

Program		
Finland 100-stödprogrammet, Finland		5 638 852
Finland 100-stödprogrammet, internationellt		1 195 307
Finland 100-regionstödet		2 229 000
Övrig programverksamhet		1 842 521
Totalt		10 905 680

• u •

2017

Yay

TOGETHER

ILLUS

üh

